

ยุทธศาสตร์กรมชลประทาน 20 ปี

(พ.ศ. 2566 – 2580)

ฉบับปรับปรุง

กรมชลประทาน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

คำนำ

กรมชลประทานได้จัดทำยุทธศาสตร์กรมชลประทาน 20 ปี (พ.ศ. 2561 – 2580) ขึ้น เพื่อเป็นกรอบทิศทางการขับเคลื่อนการดำเนินงานตามภารกิจให้สอดคล้อง เชื่อมโยง การบรรลุเป้าหมายภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนการปฏิรูปประเทศ แผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ 20 ปี ยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์ ระยะ 20 ปี นโยบายรัฐบาล และยุทธศาสตร์สำคัญอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยกำหนดกรอบระยะเวลาดำเนินการเป็น 4 ช่วง ช่วงละ 5 ปี ตั้งเป้าหมายสู่การเป็น “องค์กรอัจฉริยะที่มุ่งสร้างความมั่นคงด้านน้ำ (Water Security) เพื่อเพิ่มคุณภาพการบริการ ภายในปี 2580”

ปัจจุบัน กรมชลประทานดำเนินการกิจภายใต้ยุทธศาสตร์ผ่านช่วงที่ 1 (PHASE 1 พ.ศ. 2561 – 2565) แล้วเสร็จ ดังนั้น จึงต้องศึกษา วิเคราะห์ ผลการดำเนินงานที่ผ่านมา เพื่อพัฒนาทิศทาง เป้าหมาย การดำเนินงานภายใต้ยุทธศาสตร์กรมชลประทาน ในช่วงที่ 2 – 4 (PHASE 2 – 4 พ.ศ. 2566 – 2580) ในอนาคตให้สอดคล้องกับบริบทต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องได้อย่างเหมาะสม เพื่อมุ่งสู่ความสำเร็จในการพัฒนาประเทศให้บรรลุเป้าหมาย “มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน”

กรมชลประทาน

1. ข้อมูลด้านการชลประทานของไทย.....	1
1.1 สภาพอุตุนิยมวิทยาของประเทศไทย.....	1
1.2 การใช้ที่ดินในภาคการเกษตร.....	3
1.3 ความต้องการน้ำของประเทศไทย.....	4
1.4 การชลประทานของประเทศไทย.....	6
2. การศึกษาแผนและนโยบายที่เกี่ยวข้อง.....	8
2.1 หน่วยงานในการบริหารจัดการและการขับเคลื่อนการจัดการน้ำของประเทศไทย.....	8
2.2 ความเชื่อมโยงของนโยบายและแผนงานที่เกี่ยวข้อง	11
2.2.1 แผนระดับ 1	12
2.2.2 แผนระดับ 2	16
2.2.3 แผนระดับ 3	25
2.2.4 คำแถลงนโยบายคณะรัฐมนตรี.....	46
2.3 ความสอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) แห่งสหประชาชาติ.....	58
2.4 ความคิดเห็นเกี่ยวของของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	59
3. การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อจัดทำแผน.....	62
3.1 ปัญหาและอุปสรรคในการขับเคลื่อนกรมชลประทาน.....	62
3.2 วิเคราะห์ถึงจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค (SWOT Analysis).....	68
3.3 การวิเคราะห์ TOWS Matrix.....	70
4. ยุทธศาสตร์กรมชลประทาน 20 ปี (พ.ศ. 2566 - 2580) ฉบับปรับปรุง.....	72
4.1 วิสัยทัศน์.....	72
4.2 พันธกิจ.....	72
4.3 ประเด็นยุทธศาสตร์.....	72
4.4 ยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนาแหล่งน้ำและเพิ่มพื้นที่ชลประทาน.....	72
ตามศักยภาพลุ่มน้ำ (Basin-based Approach)	
4.5 ยุทธศาสตร์ที่ 2 การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำอย่างบูรณาการ.....	74
ตามวัตถุประสงค์การใช้น้ำ	
4.6 ยุทธศาสตร์ที่ 3 การป้องกันความเสียหายและสนับสนุนการบรรเทาภัย.....	75
อันเกิดจากน้ำ	
4.7 ยุทธศาสตร์ที่ 4 การสร้างเครือข่าย และการมีส่วนร่วม (Networking and Participation).....	76
ของทุกภาคส่วนในการพัฒนาแหล่งน้ำและการบริหารจัดการน้ำชลประทานในระดับพื้นที่	
(Networking Collaboration Participation)	

4.8 ยุทธศาสตร์ที่ 5 การปรับเปลี่ยนสู่องค์กรอัจฉริยะ (Turnaround to Intelligent Organization).....	77
5. การวิเคราะห์ความสำเร็จการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์กรมชลประทาน 20 ปี.....	81
PHASE 1 (พ.ศ. 2561 – 2565)	
6. เป้าหมายการพัฒนาตัวชี้วัดตามภารกิจหลักกรมชลประทาน พ.ศ. 2566 - 2580.....	87
7. BACKUP SHEET	94

1. ข้อมูลด้านการชลประทานของไทย

1.1 สภาพอุทกวิทยาของประเทศไทย

ประเทศไทยตั้งอยู่ในเขตอิทธิพลของลมมรสุมและลมพายุจร ประกอบด้วย 3 ฤดู คือ ฤดูฝน ฤดูหนาว และฤดูร้อน โดยฤดูฝนจะเริ่มกลางเดือนพฤษภาคม - กลางเดือนตุลาคม ฤดูหนาวจะเริ่มกลางเดือนตุลาคม - กลางเดือนกุมภาพันธ์ และฤดูร้อนจะเริ่มในกลางเดือนกุมภาพันธ์ - กลางเดือนพฤษภาคม โดยมีอุณหภูมิและปริมาณฝนเฉลี่ยผันแปรตามฤดูกาลในแต่ละปี สภาพทางด้านอุทกวิทยามีความผันแปรตามภูมิภาคต่าง ๆ โดยภาคเหนือ มีฝนตกชุกช่วงเดือนพฤษภาคมถึงเดือนตุลาคม ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีฝนตกชุกช่วงเดือนพฤษภาคมถึงเดือนตุลาคม ภาคกลาง มีฝนตกชุกช่วงเดือนพฤษภาคมถึงเดือนตุลาคม ส่วนภาคใต้ มีฝนตกชุกช่วงเดือนตุลาคมถึงพฤศจิกายน

ลักษณะปริมาณน้ำฝนของประเทศไทยนอกจากจะเปลี่ยนแปลงตามฤดูกาลแล้วยังเปลี่ยนแปลงไปตามภูมิประเทศด้วย โดยบริเวณประเทศไทยตอนบนปกติจะแห้งแล้ง และมีฝนน้อยในฤดูหนาว เมื่อเข้าสู่ฤดูร้อนปริมาณฝนจะเพิ่มขึ้นบ้าง พร้อมทั้งมีพายุฟ้าคะนอง และเมื่อเข้าสู่ฤดูฝนปริมาณฝนจะเพิ่มขึ้นมาก โดยจะมีปริมาณฝนมากที่สุด ในเดือนสิงหาคมหรือกันยายน

พื้นที่ที่มีปริมาณฝนมากส่วนใหญ่จะอยู่ด้านหน้าทิวเขา หรือด้านรับลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ ได้แก่ พื้นที่ทางด้านตะวันตกของประเทศ บริเวณอำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี และบริเวณภาคตะวันออกเฉียงเหนือ บริเวณจังหวัดจันทบุรี และตราด โดยเฉพาะที่อำเภอคลองใหญ่ จังหวัดตราด

พื้นที่ที่มีฝนน้อยส่วนใหญ่อยู่ด้านหลังเขา ได้แก่ พื้นที่บริเวณตอนกลางของภาคเหนือ บริเวณจังหวัดลำพูน ลำปาง แพร่ บริเวณภาคกลาง และด้านตะวันตกของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ บริเวณจังหวัดชัยภูมิและนครราชสีมา

บริเวณภาคใต้มีฝนชุกเกือบตลอดปียกเว้นช่วงฤดูร้อน โดยพื้นที่บริเวณภาคใต้ฝั่งตะวันตก ซึ่งเป็นด้านรับลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ จะมีปริมาณฝนมากกว่าภาคใต้ฝั่งตะวันออกในช่วงฤดูฝน โดยมีปริมาณฝนมากที่สุดในเดือนกันยายน พื้นที่บริเวณภาคใต้ฝั่งตะวันออก ซึ่งเป็นด้านรับลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ จะมีปริมาณฝนมากกว่าภาคใต้ฝั่งตะวันตกในช่วงฤดูหนาว มีปริมาณฝนมากที่สุดในเดือนพฤศจิกายน พื้นที่ที่มีปริมาณฝนมากที่สุดของภาคใต้ อยู่บริเวณจังหวัดระนอง ส่วนพื้นที่ที่มีฝนน้อย ได้แก่ ภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนบน ด้านหลังทิวเขาตะนาวศรี บริเวณจังหวัดเพชรบุรีและประจวบคีรีขันธ์

ลักษณะทางอุทกวิทยาของประเทศไทย สามารถแบ่งพื้นที่ลุ่มน้ำได้ออกเป็น 22 ลุ่มน้ำหลัก และ 353 ลุ่มน้ำสาขา (ลุ่มน้ำย่อย) โดยมีพื้นที่ลุ่มน้ำรวมทั้งสิ้น 515,101 ตารางกิโลเมตร มีปริมาณฝนตกเฉลี่ย 1,592.80 มิลลิเมตร และปริมาณน้ำท่าเฉลี่ย 211,747 ล้านลูกบาศก์เมตร เป็นน้ำท่าในฤดูฝนจำนวน 181,679 ล้านลูกบาศก์เมตร (ร้อยละ 86) และในฤดูแล้ง 30,068 ล้านลูกบาศก์เมตร (ร้อยละ 14) ในปัจจุบันมีแหล่งกักเก็บน้ำ ความจุที่ระดับกักเก็บรวม 82,960.675 ล้านลูกบาศก์เมตร โดยมีพื้นที่ชลประทาน 34,881,022 ไร่ พื้นที่รับประโยชน์ 31,434,895 ไร่ (ที่มา : ข้อมูลสารสนเทศ โครงการชลประทาน 2564)

ลุ่มน้ำ	ภาค	จำนวน ลุ่มน้ำสาขา	จำนวนจังหวัด ในเขตลุ่มน้ำ	พื้นที่ลุ่มน้ำ (ตร. กม.)
1. สาละวิน	เหนือ	22	3	19,105.59
2. โขงเหนือ	เหนือ	17	3	17,435.28
3. รัตนบุรี-อุบลราชธานี	ตะวันออกเฉียงเหนือ	36	15	47,161.97
4. ชี	ตะวันออกเฉียงเหนือ	27	15	49,273.86
5. มูล	ตะวันออกเฉียงเหนือ	53	15	70,943.01
6. ปิง	เหนือ	30	6	34,471.51
7. วัง	เหนือ	11	4	10,788.86
8. ยม	เหนือ	19	11	23,995.56
9. น่าน	เหนือ	23	10	34,837.70
10. เจ้าพระยา	กลาง	2	19	20,441.94
11. สกนการัง	กลาง	6	3	4,911.68
12. ป่าสัก	กลาง	11	7	15,603.33
13. ท่าจีน	กลาง	2	13	13,446.49
14. แม่กลอง	กลาง	17	8	36,228.12
15. บางปะกง	กลาง	10	11	20,303.00
16. โตนลสาบ	กลาง	3	3	4,148.12
17. ชลบุรี-ประจวบคีรีขันธ์	กลาง	10	5	13,122.66
18. เพชรบุรี-ประจวบคีรีขันธ์	กลาง	9	5	13,370.96
19. ภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนบน	ใต้	19	9	29,181.54
20. ทะเลสาบสงขลา	ใต้	6	6	11,991.36
21. ภาคใต้ฝั่งตะวันตกตอนล่าง	ใต้	7	4	10,605.45
22. ภาคใต้ตะวันตก	ใต้	13	11	19,732.99
รวม		353	-	515,101

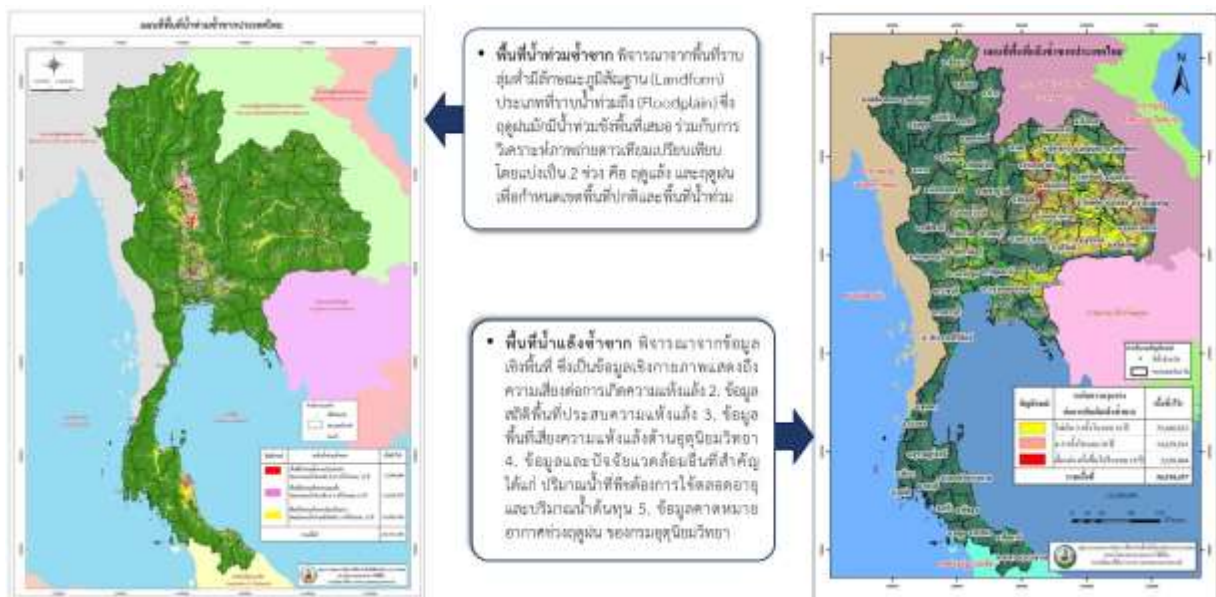
ที่มา: 22 ลุ่มน้ำในประเทศไทย และพระราชกฤษฎีกากำหนดลุ่มน้ำ พ.ศ. 2564, สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ
รูปที่ 1-1 ลุ่มน้ำหลักและลุ่มน้ำสาขา

ลุ่มน้ำ	ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย รายปี (มม.)	ปริมาณน้ำท่าเฉลี่ยราย ปี (ล้าน ลบ.ม.)	ปริมาณน้ำท่าฤดูฝน (ล้าน ลบ.ม.)	ปริมาณน้ำท่าฤดูแล้ง (ล้าน ลบ.ม.)
1. สาละวิน	1,315.70	9,238	6,804	2,434
2. โขงเหนือ	1,607.51	7,665	5,565	2,100
3. รัตนบุรี-อุบลราชธานี	1,599.70	26,713	25,415	1,298
4. ชี	1,284.70	11,257	9,663	1,594
5. มูล	1,427.00	19,835	17,641	2,194
6. ปิง	1,256.20	8,894	6,810	2,084
7. วัง	1,172.80	1,611	1,369	242
8. ยม	1,264.80	3,688	3,247	441
9. น่าน	1,308.00	11,980	10,443	1,537
10. เจ้าพระยา	1,222.90	1,780	1,700	80
11. สกนการัง	1,748.70	1,087	863	224
12. ป่าสัก	1,150.20	2,779	2,414	365
13. ท่าจีน	1,120.30	1,356	1,237	119
14. แม่กลอง	1,414.40	14,266	11,955	2,291
15. บางปะกง	1,512.10	8,636	7,935	701
16. โตนลสาบ	1,748.70	2,402	2,011	391
17. ชลบุรี-ประจวบคีรีขันธ์	2,248.50	11,852	10,419	1,433
18. เพชรบุรี-ประจวบคีรีขันธ์	1,182.40	3,424	3,041	383
19. ภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนบน	2,295.80	25,059	21,701	3,358
20. ทะเลสาบสงขลา	2,069.10	8,301	6,705	1,596
21. ภาคใต้ฝั่งตะวันตกตอนล่าง	2,481.00	9,544	7,314	2,230
22. ภาคใต้ตะวันตก	2,611.10	20,400	17,427	2,973
รวม	1,592.80	211,747	181,679	30,068

ที่มา: 22 ลุ่มน้ำในประเทศไทย และพระราชกฤษฎีกากำหนดลุ่มน้ำ พ.ศ. 2564, สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ
รูปที่ 1-2 ปริมาณน้ำในประเทศไทย

นอกจากนี้ประเทศไทยมักประสบปัญหาอุทกภัยในช่วงน้ำหลาก และปัญหาก็แล้งในช่วงฤดูแล้ง ดังนั้น ในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำจึงต้องคำนึงถึงศักยภาพของกลุ่มแม่น้ำแต่ละสายด้วย โดยจากข้อมูลของกลุ่มวางแผนการจัดการที่ดินในพื้นที่เสี่ยงภัยทางการเกษตร กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน พื้นที่น้ำท่วมซ้ำซาก และพื้นที่น้ำแล้งซ้ำซาก ได้แกพื้นที่ที่มีลักษณะ ดังนี้

ที่มา: กลุ่มวางแผนการจัดการที่ดินในพื้นที่เสี่ยงภัยทางเกษตร กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน

รูปที่ 1-3 แผนที่พื้นที่น้ำท่วมและพื้นที่น้ำแล้ง

พื้นที่น้ำท่วมซ้ำซาก พิจารณาจากพื้นที่ราบลุ่มต่ำมีลักษณะภูมิประเทศ (Landform) ประเภทที่ราบน้ำท่วมถึง (Floodplain) ซึ่งฤดูฝนมักมีน้ำท่วมขังพื้นที่เสมอ ร่วมกับการวิเคราะห์ภาพถ่ายดาวเทียมเปรียบเทียบโดยแบ่งเป็น 2 ช่วง คือ ฤดูแล้ง และฤดูฝน เพื่อกำหนดเขตพื้นที่ปกติและพื้นที่น้ำท่วม ซึ่งมักพบในพื้นที่ภาคกลางและภาคใต้

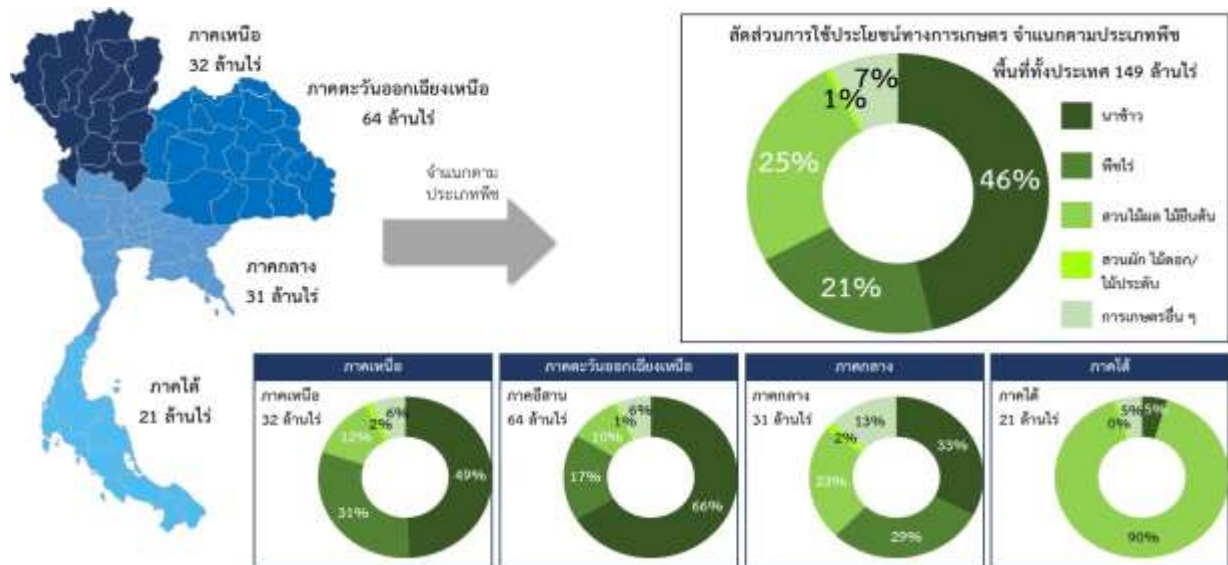
พื้นที่น้ำแล้งซ้ำซาก พิจารณาจากข้อมูลเชิงพื้นที่ ซึ่งเป็นข้อมูลเชิงกายภาพแสดงถึงความเสี่ยงต่อการเกิดความแห้งแล้ง 1. ข้อมูลสถิติพื้นที่ประสบความแห้งแล้ง 2. ข้อมูลพื้นที่เสี่ยงความแห้งแล้งด้านอุตุนิยมวิทยา 3. ข้อมูลและปัจจัยแวดล้อมอื่นที่สำคัญ ได้แก่ ปริมาณน้ำที่พืชต้องการใช้ตลอดอายุ และปริมาณน้ำต้นทุน 4. ข้อมูลคาดการณ์อากาศช่วงฤดูฝน ของกรมอุตุนิยมวิทยา ซึ่งมักพบในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

1.2 การใช้ที่ดินในภาคการเกษตร

ประเทศไทยมีพื้นที่ทั้งหมด 320.70 ล้านไร่ เป็นพื้นที่การใช้ประโยชน์ทางการเกษตรจำนวน 149.24 ล้านไร่ หรือคิดเป็นประมาณร้อยละ 46.53 ของพื้นที่ทั้งหมด

พื้นที่การใช้ประโยชน์ทางการเกษตรนี้ สามารถจำแนกตามการใช้ประโยชน์ออกเป็น นาข้าว 69 ล้านไร่ (ร้อยละ 46 ของพื้นที่ทางการเกษตร) พืชไร่ 31 ล้านไร่ (ร้อยละ 21 ของพื้นที่เกษตร) สวนไม้ผลไม้ยืนต้น 37 ล้านไร่ (ร้อยละ 25 ของพื้นที่ทางการเกษตร) สวนผัก ไม้ดอก / ไม้ประดับ 1 ล้านไร่ (ร้อยละ 1 ของพื้นที่ทางการเกษตร) และพื้นที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตรอื่นๆ 11 ล้านไร่ (ร้อยละ 7 ของพื้นที่ทางการเกษตร)

พื้นที่การใช้ประโยชน์ทางการเกษตรนี้ สามารถจำแนกตามภูมิภาคออกเป็น ภาคเหนือ มีพื้นที่ 32 ล้านไร่ (ร้อยละ 22) ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่นาข้าว และพืชไร่ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีพื้นที่ 64 ล้านไร่ (ร้อยละ 43) ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่นาข้าว และพืชไร่ ภาคกลาง มีพื้นที่ 31 ล้านไร่ (ร้อยละ 21) ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่นาข้าว พืชไร่ และสวนไม้ผลไม้ยืนต้น และภาคใต้ มีพื้นที่ 21 ล้านไร่ (ร้อยละ 14) ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่สวนไม้ผลไม้ยืนต้น

ที่มา: แผนที่ใช้น้ำชลประทาน พ.ศ. 2564, สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

รูปที่ 1-4 แผนที่การใช้น้ำชลประทานทางการเกษตร

1.3 ความต้องการน้ำของประเทศไทย

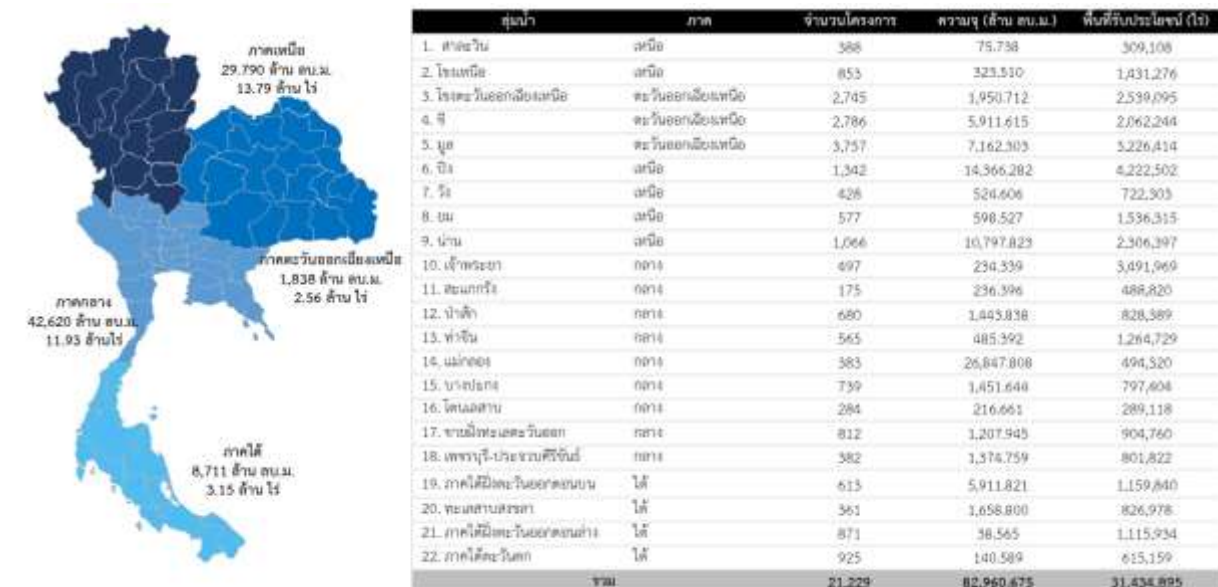
ความต้องการใช้น้ำรวมของทั้งประเทศในปี พ.ศ. 2564 อยู่ที่ปีละ 114,044 ล้านลูกบาศก์เมตร โดยแบ่งเป็น น้ำเพื่อการเกษตร สูงถึง 107,346 ล้านลูกบาศก์เมตร หรือร้อยละ 94 ของความต้องการน้ำทั้งหมด น้ำเพื่อการอุปโภคบริโภคประมาณ 4,802 ล้านลูกบาศก์เมตร หรือร้อยละ 4 ของความต้องการน้ำทั้งหมด และน้ำเพื่อการอุตสาหกรรมประมาณ 1,896 ล้านลูกบาศก์เมตร หรือร้อยละ 2 ของความต้องการน้ำทั้งหมด และเมื่อแบ่งตามภูมิภาค พบว่าภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีความต้องการน้ำมากที่สุด 45,365 ล้านลูกบาศก์เมตร (ร้อยละ 40) รองมาคือภาคกลาง 34,473 ล้านลูกบาศก์เมตร (ร้อยละ 30) ภาคเหนือ 17,804 ล้านลูกบาศก์เมตร (ร้อยละ 16) และภาคใต้ 16,402 ล้านลูกบาศก์เมตร (ร้อยละ 14)

ที่มา: 22 ลุ่มน้ำในประเทศไทย และพระราชกฤษฎีกากำหนดลุ่มน้ำ พ.ศ. 2564, สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ

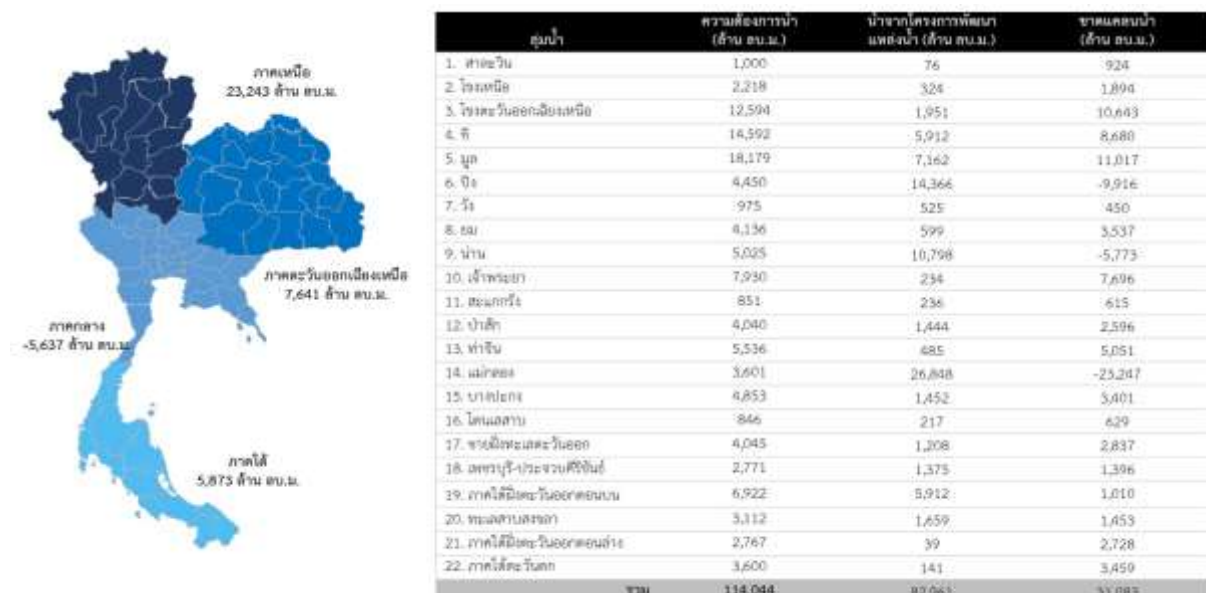
รูปที่ 1-5 ความต้องการใช้น้ำของประเทศไทย

จากความต้องการการใช้น้ำรวมของทั้งประเทศที่มีประมาณ 114,044 ล้านลูกบาศก์เมตรนั้น สามารถแบ่งออกเป็น ความต้องการที่สามารถจัดการได้ทั้งสิ้นประมาณ 82,961 ล้านลูกบาศก์เมตร ซึ่งเป็นความจุน้ำรวมของโครงการด้านการพัฒนาแหล่งน้ำทั้งหมดของประเทศ ที่มีการพัฒนาแหล่งน้ำในรูปแบบต่างๆ ได้ อาทิ แหล่งกักเก็บน้ำ อาคารพัฒนาแหล่งน้ำ แหล่งน้ำ / ลำน้ำธรรมชาติ และน้ำบาดาล เป็นต้น และความต้องการน้ำที่ยังขาดแคลน 31,083 ล้านลูกบาศก์เมตร ซึ่งประกอบไปด้วยการจัดสรรน้ำให้กับพื้นที่การเกษตรนอกเขตชลประทาน และความต้องการน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภคบางส่วน

ที่มา: ข้อมูลสารสนเทศ โครงการชลประทาน 2564, กรมชลประทาน

รูปที่ 1-6 โครงการพัฒนาแหล่งน้ำและพื้นที่รับประโยชน์

ที่มา: 22 ลุ่มน้ำในประเทศไทย และพระราชกฤษฎีกากำหนดลุ่มน้ำ พ.ศ. 2564, สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ, ข้อมูลสารสนเทศ โครงการชลประทาน 2564, กรมชลประทาน

รูปที่ 1-7 การขาดแคลนน้ำในแต่ละพื้นที่

ภาค	พื้นที่ การเกษตร (ล้านไร่)	พื้นที่รับประโยชน์จาก ชลประทาน		พื้นที่นอกชลประทาน	
		(ล้านไร่)	ร้อยละ	(ล้านไร่)	ร้อยละ
1. ภาคเหนือ	32	14	43.75	18	56.25
2. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	64	3	4.69	61	95.31
3. ภาคกลาง	31	12	38.71	19	61.29
4. ภาคใต้	21	3	14.29	18	85.71
รวม	149	31	21.62	116	78.38

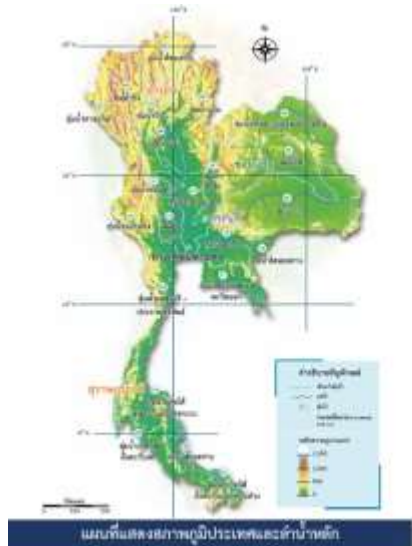
ที่มา: ข้อมูลสารสนเทศ โครงการชลประทาน 2564, กรมชลประทาน

รูปที่ 1-8 พื้นที่รับประโยชน์จากชลประทานและพื้นที่นอกชลประทาน

ทั้งนี้ในส่วนของน้ำเพื่อการเกษตร จากพื้นที่การเกษตรทั้งหมด 149 ล้านไร่ เป็นการเกษตรที่อยู่ในเขตที่มีแหล่งกักเก็บน้ำและได้รับประโยชน์จากระบบชลประทานอยู่แล้ว 31 ล้านไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 22 ส่วนที่เหลืออีก 116 ล้านไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 78 เป็นการเกษตรที่อยู่นอกเขตชลประทานซึ่งต้องอาศัยน้ำฝนเป็นหลัก

1.4 การชลประทานของประเทศไทย

ข้อมูล ณ สิ้นปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 พบว่าประเทศไทยมีพื้นที่ทางการเกษตรทั้งสิ้น 149.25 ล้านไร่ ซึ่งจากพื้นที่ทางการเกษตรเหล่านี้มีพื้นที่ที่มีศักยภาพในการพัฒนาเป็นพื้นที่ชลประทานทั้งหมดในประเทศไทยทั้งสิ้น 60.29 ล้านไร่

การใช้ที่ดินของประเทศ	จำนวนพื้นที่ (ไร่)
1. พื้นที่ประเทศไทย	320,696,888
2. พื้นที่การเกษตร	149,252,451
3. พื้นที่ที่มีศักยภาพในการพัฒนาเป็นพื้นที่ชลประทาน	60,294,241
4. พื้นที่ชลประทานที่พัฒนาแล้ว ประกอบด้วย	34,881,022
4.1 โครงการชลประทานขนาดใหญ่ (กรมชลประทานดูแลบำรุงรักษา)	19,268,906
4.2 โครงการชลประทานขนาดกลาง (กรมชลประทานดูแลบำรุงรักษา)	6,278,064
4.3 โครงการชลประทานขนาดเล็ก	7,569,590
- ไม่ถ่ายโอน (กรมชลประทานดูแลบำรุงรักษา)	51,988
- ถ่ายโอน	
- อยู่ระหว่างถ่ายโอน	

หมายเหตุ: พื้นที่การเกษตร ข้อมูลจากสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, มกราคม 2565

พื้นที่ที่กรมชลประทานดูแลบำรุงรักษา 27,259,444 ไร่ ประกอบด้วย โครงการชลประทานขนาดใหญ่ โครงการชลประทานขนาดกลาง และโครงการชลประทานขนาดเล็กที่ไม่ถ่ายโอน

ที่มา: ข้อมูลสารสนเทศ โครงการชลประทาน 2564, กรมชลประทาน

รูปที่ 1-9 ภาพรวมการใช้ที่ดินของประเทศไทย

ในปัจจุบันกรมชลประทานได้มีการพัฒนาพื้นที่ชลประทานไปแล้วทั้งสิ้น 34.88 ล้านไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 57.85 ของพื้นที่ที่มีศักยภาพทั้งหมด โดยแบ่งออกเป็น

1) พื้นที่ชลประทานจากโครงการชลประทานขนาดใหญ่ จำนวน 19.27 ล้านไร่ มีปริมาตรกักน้ำรวม 74,066 ล้าน ลบ.ม. และมีพื้นที่รับประโยชน์จำนวน 4.80 ล้านไร่

2) พื้นที่ชลประทานจากโครงการชลประทานขนาดกลาง จำนวน 6.28 ล้านไร่ มีปริมาตรกักน้ำรวม 5,373 ล้าน ลบ.ม. และมีพื้นที่รับประโยชน์จำนวน 2.14 ล้านไร่

3) พื้นที่ชลประทานจากโครงการชลประทานขนาดเล็ก จำนวน 9.33 ล้านไร่ มีปริมาตรกักน้ำรวม 3,522 ล้าน ลบ.ม. และมีพื้นที่รับประโยชน์จำนวน 24.49 ล้านไร่

ตารางที่ 1-1 สรุปผลการดำเนินงานพัฒนาแหล่งน้ำ ตั้งแต่ต้นจนถึงสิ้นปีงบประมาณ พ.ศ. 2564

รายการ	จน.โครงการ (แห่ง)	ปริมาตรกัก เก็บน้ำ (ล้าน ลบ.ม.)	พื้นที่ ชลประทาน (ไร่)	พื้นที่รับ ประโยชน์ (ไร่)
1. โครงการชลประทานขนาดใหญ่	101	74,066.078	19,268,906	4,804,049
1.1 อ่างเก็บน้ำของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่ง ประเทศไทย ที่กรมมีส่วนร่วมในการบริหาร จัดการน้ำ (10 โครงการ)	-	61,253.840	-	-
1.2 โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษา	101	12,812.238	19,268,906	4,804,049
- อ่างเก็บน้ำ	(37)	9,990.969	2,819,698	988,241
- ฝาย	(30)	117.250	3,080,584	1,673,442
- ประตูระบายน้ำ	(97)	440.519	10,711,549	1,294,948
- สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้า	(47)	2,086.990	1,191,531	325,264
- อื่นๆ	(49)	176.510	1,405,545	522,155
2. โครงการชลประทานขนาดกลาง	889	5,372.546	6,278,064	2,141,141
- อ่างเก็บน้ำ	449	5,031.955	2,494,480	610,266
- ฝาย	163	73.016	1,735,300	387,172
- ประตูระบายน้ำ	112	102.736	1,180,425	426,921
- สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้า	45	1.050	273,632	29,060
- อื่นๆ	70	163.789	594,227	687,722
3. โครงการชลประทานขนาดเล็ก	20,239	3,522.052	9,334,052	24,489,705
- พระราชดำริ	3,606	975.909	1,417,173	4,794,015
- ปชด.	384	34.148	106,259	244,307
- อ่างเก็บน้ำ	4,065	989.364	605,879	2,457,185
- ฝาย	6,668	459.261	852,650	6,048,514
- ประตูระบายน้ำ	232	39.131	109,655	819,615
- สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้า	2,988	0.571	4,788,536	3,203,616
- แก้มลิง	992	744.392	72,864	1,382,477
- อื่นๆ	1,304	279.276	1,381,037	5,539,976
รวมทั้งสิ้น	21,229	82,906.675	34,881,022	31,434,895

ที่มา: ข้อมูลสารสนเทศ โครงการชลประทาน 2564, กรมชลประทาน

2. การศึกษาแผนและนโยบายที่เกี่ยวข้อง

2.1 หน่วยงานในการบริหารจัดการและการขับเคลื่อนการจัดการน้ำของประเทศไทย

คณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (กนช.) จัดตั้งขึ้นตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการบริหารทรัพยากรน้ำแห่งชาติ พ.ศ. 2550 โดยมีหน้าที่ในการเสนอแนะนโยบายและแผนงานเกี่ยวกับการบริหารทรัพยากรน้ำต่อคณะรัฐมนตรี ประสานงานกับส่วนราชการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการด้านสิ่งแวดล้อม ป้องกันภัยพิบัติจากทรัพยากรน้ำ จัดสรรและควบคุมทรัพยากรน้ำอย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการทั้งด้านอุปโภค บริโภค การผลิตไฟฟ้า การอุตสาหกรรม การเกษตรกรรม และอื่นๆ เพื่อให้การบริหารจัดการน้ำของประเทศเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เกิดการบูรณาการในการทำงานร่วมกัน รวมทั้งจัดปัญหาในการทำงานซ้ำซ้อนระหว่างกัน

โดยโครงสร้างของคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ มีนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน รองนายกรัฐมนตรีเป็นรองประธาน มีคณะกรรมการจากส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง 17 หน่วยงาน และเลขาธิการสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ เป็นกรรมการและเลขานุการ

ที่มา: คณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ

รูปที่ 1-1 โครงสร้างคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ

ระบบเครือข่ายเพื่อการจัดการทรัพยากรน้ำแห่งประเทศไทยประกอบด้วยกระบวนการการทำงานร่วมกันของทั้ง 34 หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำของประเทศไทย ซึ่งเป็นหน่วยงานภายใต้สังกัดของ 9 กระทรวง และสำนักนายกรัฐมนตรี โดยมีการแบ่งหน้าที่ในการขับเคลื่อนและดูแลการบริการจัดการน้ำในแต่ละด้านตลอดจนมีการบูรณาการการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งจากส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค หน่วยงานท้องถิ่นและชุมชน

รูปที่ 1-2 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำของประเทศไทย
หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำของประเทศไทย ได้แก่

1) สำนักงานกฤษฎีกา

1. สำนักงานรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ (องค์การมหาชน)
2. สำนักงานประมาณ
3. สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
4. สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม
5. สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

2) กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

1. กรมทรัพยากรน้ำ
2. กรมทรัพยากรน้ำบาดาล
3. กรมทรัพยากรธรณี
4. กรมควบคุมมลพิษ
5. กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช
6. กรมป่าไม้

3) กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

1. กรมชลประทาน
2. กรมพัฒนาที่ดิน
3. กรมฝนหลวงและการบินเกษตรกร

4) กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

1. สำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน)
2. สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ
3. สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ
4. สถาบันสารสนเทศทรัพยากรน้ำและการเกษตร (องค์การมหาชน)

5) กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

1. สำนักงานสถิติแห่งชาติ
2. กรมอุตุนิยมวิทยา

6) กระทรวงพลังงาน

1. การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย

7) กระทรวงการอุตสาหกรรม

1. กรมโรงงานอุตสาหกรรม
2. การนิคมอุตสาหกรรม

8) กระทรวงมหาดไทย

1. กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
2. กรมโยธาธิการและผังเมือง
3. กรุงเทพมหานคร
4. ศูนย์เตือนภัยพิบัติแห่งชาติ
5. การประปาส่วนภูมิภาค
6. การประปานครหลวง

9) กระทรวงคมนาคม

1. กรมเจ้าท่า
2. กรมทางหลวง
3. กรมทางหลวงชนบท

10) กระทรวงกลาโหม

1. กรมอุทกศาสตร์ กองทัพเรือ
2. กรมแผนที่ทหาร

โดยกรมชลประทาน เป็นหนึ่งในหน่วยงานมีบทบาทในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ โดยมีหน้าที่หลักในการพัฒนาแหล่งน้ำและเพิ่มพื้นที่ชลประทาน บริหารจัดการน้ำอย่างบูรณาการป้องกันและบรรเทาภัยอันเกิดจากน้ำ เสริมสร้างการมีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนาแหล่งน้ำและการบริหารจัดการน้ำ

ดังนั้นการจัดทำยุทธศาสตร์กรมชลประทาน จึงต้องมีการศึกษาถึงหน่วยงานต่างๆ ตลอดจนนโยบายและแผนงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการน้ำของประเทศไทย

2.2 ความเชื่อมโยงของนโยบายและแผนงานที่เกี่ยวข้อง

กรมชลประทาน มุ่งขับเคลื่อนงานตามยุทธศาสตร์กรมชลประทานให้มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับการพัฒนาทรัพยากรน้ำและระบบชลประทานของประเทศไทย ทำให้มีความจำเป็นที่จะต้องทำการศึกษานโยบายหรือแผนยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องจากหน่วยงานระดับประเทศและหน่วยงานที่มีความเกี่ยวข้อง แบ่งตามแผนงานระดับต่างๆ ดังนี้

1. แผนระดับ 1 ประกอบด้วย
 1. ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 - 2580)
2. แผนระดับ 2 ประกอบด้วย
 1. แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2566 - 2580) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม)
 2. แผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง)
 3. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570)
3. แผนระดับ 3 ประกอบด้วย
 1. ยุทธศาสตร์กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 - 2579)
 2. แผนปฏิบัติการด้านการเกษตรและสหกรณ์ (พ.ศ. 2566 - 2570)
 3. แผนปฏิบัติราชการของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566 - 2570)
 4. แผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ 20 ปี (พ.ศ. 2561 - 2580) และ แผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ 20 ปี (ปรับปรุงช่วงที่ 1 พ.ศ. 2566 - 2580)
 5. แผนปฏิบัติการด้านการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG พ.ศ. 2564 - 2570
 6. แผนแม่บทรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ พ.ศ. 2558 - 2593
 7. นโยบายและแผนการบริหารจัดการที่ดิน และทรัพยากรดินของประเทศ (พ.ศ. 2566 - 2580)
 8. นโยบายและแผนการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2580
 9. ยุทธศาสตร์กรมชลประทาน 20 ปี (พ.ศ. 2561 - 2580)
 10. แผนปฏิบัติราชการ กรมชลประทาน ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566 - 2570)
 11. คำแถลงนโยบายคณะรัฐมนตรี วันที่ 25 กรกฎาคม 2562

2.2.1 แผนระดับ 1

1. ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 - 2580)

ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 – 2580) คือ ยุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนาในระยะยาวเพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาให้แก่งทุกภาคส่วนให้ขับเคลื่อนไปในทิศทางเดียวกันในการสร้างอนาคตของประเทศไทยร่วมกัน และเกิดการรวมพลังของทุกภาคส่วนในสังคม ทั้งประชาชน เอกชน ประชาสังคม โดยมีวิสัยทัศน์ว่า “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้วด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ” หรือมีคติพจน์ “มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” เพื่อให้ประเทศมีขีดความสามารถในการแข่งขัน มีรายได้สูง อยู่ในกลุ่มประเทศที่พัฒนาแล้ว สังคมมีความเสมอภาคและเป็นธรรม ซึ่งยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2561 - 2580) ประกอบไปด้วย 6 ยุทธศาสตร์ ได้แก่ (1) ยุทธศาสตร์ความมั่นคง (2) ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน (3) ยุทธศาสตร์การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ (4) ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างโอกาสความเสมอภาคทางสังคม (5) ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และ (6) ยุทธศาสตร์ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ โดยมีบริบทที่เกี่ยวข้องกับกรมชลประทาน ดังนี้

1) ยุทธศาสตร์ชาติที่ 5 การสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม (หลัก)

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ดำเนินการบนพื้นฐานความเชื่อในการเติบโตร่วมกัน ไม่ว่าจะเป็นทางเศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม และคุณภาพชีวิต โดยให้ความสำคัญกับการสร้างสมดุลทั้งสามด้าน ไม่ให้มากหรือน้อยจนเกินไป อันจะนำไปสู่ความยั่งยืนเพื่อคนรุ่นต่อไปอย่างแท้จริง โดยมีรายละเอียด ดังนี้

(1) เป้าหมาย

(1.1) อนุรักษ์และรักษาทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม ให้คนรุ่นต่อไปได้ใช้อย่างยั่งยืน มีสมดุล

(1.2) ฟื้นฟูและสร้างใหม่ฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อลดผลกระทบทางลบจากการพัฒนาสังคมเศรษฐกิจของประเทศ

(1.3) ใช้ประโยชน์และสร้างการเติบโต บนฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้สมดุลภายในขีดความสามารถของระบบนิเวศ

(2) ประเด็นยุทธศาสตร์

(2.1) พัฒนาความมั่นคงน้ำ พลังงาน และเกษตรที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม มุ่งเน้นพัฒนาระบบจัดการน้ำทั้งระบบ เพื่อให้เกิดความมั่นคง เพิ่มผลิตผลในเรื่องการจัดการและการใช้น้ำทุกภาคส่วน ดูแลภัยพิบัติจากน้ำทั้งระบบ พัฒนาความมั่นคงทางพลังงานอย่างเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม เน้นส่งเสริมการใช้พลังงานทดแทนและพลังงานทางเลือกที่คำนึงถึงการพัฒนาอย่างเหมาะสม ให้มีประสิทธิภาพ เพิ่มศักยภาพและการใช้พลังงานทดแทนและพลังงานทางเลือกในพื้นที่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด พัฒนาความมั่นคงการเกษตรที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ให้เป็นฐานการผลิตอาหารที่มั่นคงและปลอดภัย และเป็นฐานการผลิตที่มีผลิตภาพสูง

(3) การบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ

กรมชลประทาน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ขับเคลื่อนการดำเนินงานภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม โดยเน้นพัฒนาแหล่งน้ำและเพิ่มพื้นที่ชลประทานตามศักยภาพลักษณะลุ่มน้ำ เพื่อเพิ่มพื้นที่ในการกักเก็บน้ำสำหรับใช้ในยามฤดูน้ำหลากและน้ำแล้งเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำอย่างบูรณาการตามวัตถุประสงค์การใช้น้ำ

2) ยุทธศาสตร์ชาติที่ 2 การสร้างความสามารถในการแข่งขัน (รอง)

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขันได้กำหนดแนวทางการพัฒนาที่สำคัญกับการพัฒนากลไกขับเคลื่อนเศรษฐกิจเพื่ออนาคตที่สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มได้ทั้งในภาคเกษตร อุตสาหกรรม และ บริการและการท่องเที่ยว โดยมีรายละเอียด ดังนี้

(1) เป้าหมาย

- (1.1) ประเทศไทยเป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว เศรษฐกิจเติบโตอย่างมีเสถียรภาพและยั่งยืน
- (1.2) ประเทศไทยมีขีดความสามารถในการแข่งขันสูงขึ้น

(2) ประเด็นยุทธศาสตร์

(2.1) การเกษตรสร้างมูลค่า ประเทศไทยเป็นหนึ่งในประเทศที่สำคัญด้านการผลิตและการค้าสินค้าเกษตรในเวทีโลกด้วยพื้นฐานทางพืชเกษตรเขตร้อน และข้อได้เปรียบด้านความหลากหลายทางชีวภาพที่สามารถพัฒนาต่อยอดโครงสร้างธุรกิจการเกษตรด้วยการสร้างมูลค่าเพิ่ม เน้นเกษตรคุณภาพสูงและขับเคลื่อนการเกษตรด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่สำคัญกับการเพิ่มผลิตภาพการผลิตทั้งเชิงปริมาณและมูลค่า และความหลากหลายของสินค้าเกษตร เพื่อรักษาสถานะรายได้เดิมและสร้างฐานอนาคตใหม่ที่สร้างรายได้สูง ทั้งเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น เกษตรปลอดภัย เกษตรชีวภาพ เกษตรแปรรูป และเกษตรอัจฉริยะ เพื่อให้เกษตรกรมีรายได้สูงขึ้น

(3) การบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ

กรมชลประทาน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ขับเคลื่อนการดำเนินงานภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน โดยเป็นหน่วยงานที่ให้การสนับสนุนโครงสร้างพื้นฐานและปัจจัยการผลิตในด้านน้ำ เพื่อส่งเสริมการเกษตรสร้างมูลค่า ที่เน้นเกษตรคุณภาพสูงและขับเคลื่อนการเกษตรด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม ที่ให้ความสำคัญกับการเพิ่มผลิตภาพการผลิตทั้งเชิงปริมาณและมูลค่า และความหลากหลายของสินค้าเกษตร เพื่อรักษาสถานะรายได้เดิมและสร้างฐานอนาคตใหม่ที่สร้างรายได้สูง ทั้งเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น เกษตรปลอดภัย เกษตรชีวภาพ เกษตรแปรรูป เกษตรอัจฉริยะ เพื่อให้เกษตรกรมีรายได้สูงขึ้น โดยการบริหารจัดการด้านชลประทานในแต่ละพื้นที่ให้มีประสิทธิภาพสูงสุด สามารถรองรับความต้องการใช้น้ำในการเพาะปลูกของเกษตรกรทั่วประเทศได้ทั้งในฤดูน้ำหลากและน้ำแล้ง รวมไปถึงการพัฒนากระบวนการข้อมูลสำหรับการป้องกันและบรรเทาภัยจากการเปลี่ยนแปลงสภาพอากาศ ซึ่งจะช่วยป้องกันและบรรเทาความเสียหายของผลผลิตและพื้นที่การเกษตรจากปัญหาน้ำแล้งและอุทกภัย

3) ยุทธศาสตร์ชาติที่ 4 การสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม (รอง)

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม มุ่งเน้นการสร้างความเป็นธรรม และลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ เพื่อให้การเติบโตของประเทศเป็นการเติบโตที่ยั่งยืน โดยทุกคนได้รับประโยชน์อย่างทั่วถึงและเป็นธรรม โดยมีรายละเอียด ดังนี้

(1) เป้าหมาย

(1.1) สร้างความเป็นธรรม และลดความเหลื่อมล้ำในทุกมิติ

(2) ประเด็นยุทธศาสตร์

(2.1) การลดความเหลื่อมล้ำ สร้างความเป็นธรรมในทุกมิติ

ปรับโครงสร้างเศรษฐกิจฐานราก พัฒนาการเกษตรให้เหมาะสมกับศักยภาพของเกษตรกร ฐานทรัพยากรและบริบทของพื้นที่และชุมชนท้องถิ่น โดยเน้นระบบการจัดการตนเองของเกษตรกร และการมีกลไกขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานราก เพื่อให้เกษตรกรเข้าถึงฐานทรัพยากร การวิจัย ความรู้ ทั้งทางด้านเทคโนโลยี และนวัตกรรมเพื่อพัฒนาการผลิตและยกระดับเป็นผู้ประกอบการตลอดห่วงโซ่คุณค่า และเพิ่มช่องทางการตลาด และเชื่อมโยงการค้าด้วยเครือข่ายพันธมิตรและวิสาหกิจเพื่อสังคม กำหนดนโยบายและกติกาเพื่อเพิ่มโอกาสของเกษตรกร พัฒนาเศรษฐกิจและสังคมบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพและภูมิปัญญาท้องถิ่น รวมถึงส่งเสริมการผลิตแปรรูปสินค้าให้มีเอกลักษณ์ และการจัดการในภาคบริการที่เชื่อมโยงกับฐานทรัพยากรของชุมชน เพื่อยกระดับเกษตรกรสู่การเป็นผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในภาคการเกษตร

(3) การบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ

กรมชลประทาน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ขับเคลื่อนการดำเนินงานภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม โดยการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจฐานราก พัฒนาการเกษตรให้เหมาะสมกับศักยภาพของเกษตรกร ฐานทรัพยากร และบริบทของพื้นที่และชุมชนท้องถิ่น โดยเน้นระบบการจัดการตนเองของเกษตรกรและการมีกลไกขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานราก เพื่อให้เกษตรกรเข้าถึงฐานทรัพยากร การวิจัย ความรู้ ทั้งด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อพัฒนาการผลิตและยกระดับผู้ประกอบการตลอดห่วงโซ่คุณค่า และเพิ่มช่องทางการตลาดและเชื่อมโยงการค้าด้วยเครือข่ายพันธมิตรและวิสาหกิจเพื่อสังคม โดยกรมชลประทานเป็นหน่วยงานสนับสนุนโครงสร้างพื้นฐานปัจจัยการผลิตเรื่องน้ำตามศักยภาพของแต่ละพื้นที่ โดยการพัฒนากระบวนด้านชลประทาน เพื่อสนับสนุนภาคการผลิต หรือภาคการเกษตรอย่างเหมาะสม ทำให้เกษตรกรสามารถพึ่งพาตนเองได้ สร้างโอกาสในการประกอบอาชีพและการหารายได้

4) ยุทธศาสตร์ชาติที่ 6 การปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ (รอง)

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ มุ่งเน้นการปรับเปลี่ยนภาครัฐ ยึดหลัก “ภาครัฐของประชาชนเพื่อประชาชนและประโยชน์ส่วนรวม” โดยภาครัฐต้องมีขนาดที่เหมาะสมกับบทบาทภารกิจ และแยกแยะบทบาทหน่วยงานของรัฐที่ทำหน้าที่ในการกำกับหรือในการให้บริการ ในระบบเศรษฐกิจที่มีการแข่งขัน มีขีดสมรรถนะสูง ยึดหลักธรรมาภิบาล ปรับวัฒนธรรมการทำงานให้มุ่งผลสัมฤทธิ์และผลประโยชน์ส่วนรวม โดยมีรายละเอียด ดังนี้

(1) เป้าหมาย

(1.1) ภาครัฐมีวัฒนธรรมการทำงานที่มุ่งผลสัมฤทธิ์และผลประโยชน์ส่วนรวม ตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างสะดวก รวดเร็ว โปร่งใส

(1.2) ภาครัฐมีขนาดเล็กลง พร้อมปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง

(2) ประเด็นยุทธศาสตร์

(2.1) ภาครัฐที่ยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง ตอบสนองความต้องการ และให้บริการอย่างสะดวก รวดเร็ว โปร่งใส หน่วยงานของรัฐต้องร่วมมือและช่วยเหลือกันในการปฏิบัติหน้าที่ มีระบบการบริหารจัดการที่ทันสมัย มีประสิทธิภาพ มีความโปร่งใส ให้การบริหารราชการแผ่นดินทั้งราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค ส่วนท้องถิ่น โดยมีแนวทางในการดำเนินการ คือ

(2.1.1) ภาครัฐมีความเชื่อมโยงในการให้บริการสาธารณะต่าง ๆ ผ่านการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาประยุกต์ใช้ โดยมีระบบการบริหารจัดการข้อมูลที่มีความเชื่อมโยงระหว่างหน่วยงานและแหล่งข้อมูลต่าง ๆ นำไปสู่การวิเคราะห์การจัดการข้อมูลขนาดใหญ่ เพื่อการพัฒนานโยบายและการให้บริการภาครัฐ

(2.2) ภาครัฐบริหารงานแบบบูรณาการโดยมียุทธศาสตร์ชาติเป็นเป้าหมายและเชื่อมโยงการพัฒนาในทุกระดับ ทุกประเด็น ทุกภารกิจ และทุกพื้นที่ การบริหารจัดการภาครัฐมีความสอดคล้องเชื่อมโยงและเป็นกลไกสำคัญในการนำยุทธศาสตร์ชาติสู่การปฏิบัติในทุกระดับ มีการจัดสรรงบประมาณที่มีลักษณะยึดโยงกับยุทธศาสตร์ในทุกระดับ มีเป้าหมายร่วมกันทั้งในเชิงประเด็น เชิงภารกิจ และเชิงพื้นที่ โดยอาศัยข้อมูลขนาดใหญ่ รวมทั้งมีระบบการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานทั้งในระดับยุทธศาสตร์ ภารกิจและพื้นที่ โดยมีแนวทางในการดำเนินการ คือ

(2.2.1) ให้ยุทธศาสตร์ชาติเป็นกลไกขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศ ใช้แผนแม่บทตามยุทธศาสตร์ชาติ แผนการปฏิรูปประเทศ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ ในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติไปสู่การปฏิบัติผ่านแผนปฏิบัติการในระดับต่าง ๆ โดยเชื่อมโยงการทำงานของภาครัฐในทุกระดับให้มีเอกภาพและสอดคล้องประสานกันตามห่วงโซ่การพัฒนาระหว่างราชการบริหารส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น

(2.3) ภาครัฐมีขนาดเล็กลง เหมาะสมกับภารกิจ ส่งเสริมให้ประชาชนและทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ พร้อมทั้งมีการกำหนดความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่นให้มีความชัดเจน ไม่ซ้ำซ้อนกัน โดยมีแนวทางในการดำเนินการ คือ

(2.3.1) ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ เปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการ ดำเนินการบริการสาธารณะและกิจกรรมสาธารณะอย่างเหมาะสม กำหนดความสัมพันธ์และการพัฒนาบทบาทในฐานะของหุ้นส่วนการพัฒนาในการดำเนินภารกิจที่สำคัญระหว่างการบริหารราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่นให้มีความชัดเจน ไม่ซ้ำซ้อนกัน รวมถึงการสนับสนุนให้ชุมชนหรือเอกชนร่วมดำเนินการในบริการสาธารณะและกิจกรรมสาธารณะต่าง ๆ

(2.4) ภาครัฐมีความทันสมัย ทันการเปลี่ยนแปลง และมีขีดสมรรถนะสูง สามารถปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ มีความคุ้มค่า เทียบได้กับมาตรฐานสากล สามารถรองรับกับสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงานที่มีความหลากหลายซับซ้อนมากขึ้น และทันการเปลี่ยนแปลงในอนาคต โดยมีแนวทางในการดำเนินการ คือ

(2.4.1) พัฒนาและปรับระบบวิธีการปฏิบัติราชการให้ทันสมัย โดยมีการกำหนดนโยบายและการบริหารจัดการที่ตั้งอยู่บนข้อมูลและหลักฐานเชิงประจักษ์ มุ่งผลสัมฤทธิ์ มีความโปร่งใส ยึดหยุ่นและคล่องตัวสูง นวัตกรรม เทคโนโลยี ข้อมูลขนาดใหญ่ ระบบการทำงานที่เป็นดิจิทัล มาใช้ในการบริหารและการตัดสินใจ

(3) การบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ

กรมชลประทาน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ขับเคลื่อนการดำเนินงานภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ โดยมุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพการให้บริการและเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงาน พัฒนาบุคลากรให้เป็นคนดี เก่ง และมีสมรรถนะสูง อีกทั้งยังนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาใช้ เพื่อช่วยการวางแผนการบริหารจัดการด้านชลประทานอย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนการส่งเสริมการสร้างเครือข่าย และการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการบริหารจัดการน้ำชลประทานในระดับพื้นที่

2.2.2 แผนระดับ 2

1. (ร่าง) แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2566 - 2580) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม)

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติเป็นส่วนสำคัญในการถ่ายทอดเป้าหมายและประเด็นยุทธศาสตร์ของยุทธศาสตร์ชาติลงสู่แผนระดับต่าง ๆ มีการประสานเชื่อมโยงเป้าหมายของแต่ละแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติให้มีความสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน โดยแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติจะประกอบด้วยสถานการณ์และแนวโน้มที่เกี่ยวข้องของแผนแม่บท เป้าหมาย และตัวชี้วัดในการดำเนินการ รวมทั้งกำหนดแนวทางการพัฒนาและแผนงาน/โครงการที่สำคัญของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ เพื่อเป็นกรอบในการดำเนินการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้บรรลุเป้าหมายการพัฒนาประเทศที่กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ชาติว่า “ประเทศไทยมั่นคง ประชาชนมีความสุข เศรษฐกิจพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สังคมเป็นธรรม ฐานทรัพยากรธรรมชาติยั่งยืน” โดยยกระดับศักยภาพของประเทศในหลากหลายมิติ พัฒนาคนในทุกมิติและในทุกช่วงวัยให้เป็นคนดี เก่ง และมีคุณภาพ สร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม สร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และมีภาครัฐของประชาชนเพื่อประชาชนและประโยชน์ส่วนรวม

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ มีจำนวนรวม 23 ฉบับ ประกอบด้วย (1) ความมั่นคง (2) การต่างประเทศ (3) การเกษตร (4) อุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต (5) การท่องเที่ยว (6) พื้นที่และเมืองน่าอยู่ อัจฉริยะ (7) โครงสร้างพื้นฐาน ระบบโลจิสติกส์ และดิจิทัล (8) ผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่ (9) เขตเศรษฐกิจพิเศษ (10) การปรับเปลี่ยนค่านิยม และวัฒนธรรม (11) ศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต (12) การพัฒนาการเรียนรู้ (13) การเสริมสร้างให้คนไทยมีสุขภาวะที่ดี (14) ศักยภาพการกีฬา (15) พลังทางสังคม (16) เศรษฐกิจฐานราก (17) ความเสมอภาคและหลักประกันทางสังคม (18) การเติบโตอย่างยั่งยืน (19) การบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ (20) การบริการประชาชนและประสิทธิภาพภาครัฐ (21) การต่อต้าน

การทุจริตและประพฤติมิชอบ (22) กฎหมายและกระบวนการยุติธรรม และ (23) การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม โดยมีบริบทที่เกี่ยวข้องกับกรมชลประทาน ดังนี้

1) ประเด็นที่ 19 การบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ (หลัก)

การบริหารจัดการน้ำทั้งระบบเป็นการพัฒนาการจัดการน้ำเชิงลุ่มน้ำทั้งระบบ เพื่อเพิ่มความมั่นคงด้านน้ำของประเทศ โดยดำเนินการในกรอบลุ่มน้ำเป็นระบบ หลายมิติ หลายภาคส่วน เพื่อให้เกิดความสมดุลทั้งในด้านการจัดหา การใช้ และการอนุรักษ์ โดยมีเป้าหมายของการพัฒนา คือ (1) ความมั่นคงด้านน้ำของประเทศเพิ่มขึ้น (2) ผลผลิตภาพของน้ำทั้งระบบเพิ่มขึ้น และ (3) แม่น้ำ ลำคลอง และแหล่งน้ำธรรมชาติได้รับการอนุรักษ์ และฟื้นฟูสภาพให้มีความเหมาะสมในบริเวณที่ดี โดยมีแผนย่อยในการพัฒนาที่เกี่ยวข้องกับกรมชลประทาน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ดังนี้

(1) เป้าหมายระดับประเด็นของแผนแม่บท

- เป้าหมายที่ 1: ความมั่นคงด้านน้ำของประเทศเพิ่มขึ้น (190001)
- เป้าหมายที่ 2: ผลผลิตภาพของน้ำทั้งระบบเพิ่มขึ้น ในการใช้น้ำอย่างประหยัดและสร้างมูลค่าเพิ่มจากการใช้น้ำ (190002)
- การบรรลุเป้าหมายตามแผนแม่บทฯ

กรมชลประทาน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ดำเนินการกิจการพัฒนาแหล่งน้ำและเพิ่มพื้นที่ชลประทานตามศักยภาพลักษณะลุ่มน้ำเพื่อความมั่นคงทางด้านน้ำ ตลอดจนการพัฒนาลุ่มน้ำหลักและลุ่มน้ำสาขา สร้างความร่วมมือจากทุกภาคส่วนในการพัฒนาแหล่งน้ำ บริหารจัดการน้ำอย่างบูรณาการให้สอดคล้องกับความต้องการใช้น้ำทุกภาคส่วนตามปริมาณน้ำต้นทุนที่มี การป้องกันและสนับสนุนการบรรเทาภัยจากน้ำ การควบคุมและรักษาคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำให้เหมาะสมกับการใช้ประโยชน์ของแต่ละภาคส่วน รวมทั้งการรักษาสมดุลระบบนิเวศให้อยู่ในเกณฑ์ที่กำหนด โดยเป้าหมายที่ 1 เป้าหมายที่ 2 ของประเด็นที่ 19 รวมทั้งตัวชี้วัดที่กำหนดมีความสอดคล้องเชื่อมโยงตัวชี้วัดแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ 20 ปี และสอดคล้องกับแผนงานโครงการตามภารกิจหลักของกรมชลประทาน

(2) แผนย่อยการพัฒนาการจัดการน้ำเชิงลุ่มน้ำทั้งระบบเพื่อเพิ่มความมั่นคงด้านน้ำของประเทศ

(2.1) แนวทางการพัฒนา

- จัดระบบการจัดการน้ำในภาวะวิกฤติ จัดระบบการจัดการพิบัติภัยจากน้ำในภาวะวิกฤติ (รวมภัยจากน้ำท่วม ลมพายุ ภัยแล้ง แผ่นดินถล่ม พายุคลื่น (storm surge) และน้ำท่วมพื้นที่ติดทะเล (coastal floods) โดยแบ่งตามลักษณะของแต่ละพื้นที่และลุ่มน้ำ ให้สามารถลดความสูญเสียและความเสี่ยงจากภัยพิบัติที่เกิดจากน้ำตามหลักวิชาการให้อยู่ในขอบเขตที่ควบคุมได้อย่างมีประสิทธิภาพและให้สามารถฟื้นตัวได้ในเวลาอันสั้น รวมถึงการวิเคราะห์ข้อมูล ความเสี่ยง คาดการณ์ภูมิอากาศ พยากรณ์ความรุนแรงของผลกระทบจากภัยที่เพิ่มขึ้น ในมิติของแผนที่ ระบบสารสนเทศที่ถูกรวบรวมให้ใช้งาน เชื่อมกับนโยบายหรือมาตรการสำคัญในการเตรียมพร้อมรับมือเผชิญเหตุ และประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลการเตือนภัย การป้องกันภัย การจัดการความเสี่ยงเพื่อลดภัยพิบัติและการปรับตัวของชุมชนในพื้นที่ประสบภัย

(2.2) เป้าหมาย

- ระดับการรับมือกับภัยพิบัติด้านน้ำเพิ่มขึ้น (190102)

(2.3) การบรรลุเป้าหมายตามแผนย่อยของแผนแม่บทฯ

กรมชลประทาน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ขับเคลื่อนเป้าหมายของแผนย่อยของแผนแม่บทฯ การพัฒนาการจัดการน้ำเชิงลุ่มน้ำทั้งระบบเพื่อเพิ่มความมั่นคงด้านน้ำของประเทศ โดยการเพิ่มประสิทธิภาพการระบายน้ำ คลองระบายน้ำ พัฒนาพื้นที่ลุ่มต่ำให้เป็นพื้นที่รับน้ำนอง รวมทั้งพัฒนาประสิทธิภาพการจัดการน้ำในภาวะวิกฤต

(3) แผนย่อยการเพิ่มผลิตภาพของน้ำทั้งระบบ ในการใช้น้ำอย่างประหยัด รู้คุณค่า และสร้างมูลค่าเพิ่มจากการใช้น้ำให้ทัดเทียมระดับสากล

(3.1) แนวทางการพัฒนา

- จัดการน้ำเพื่อการพัฒนา จัดให้มีน้ำอย่างเพียงพอสำหรับการพัฒนาเกษตรและอุตสาหกรรมตามแผนการเติบโตแบบสีเขียว การท่องเที่ยว และเพื่อผลิตพลังงาน พร้อมมีระบบดูแลน้ำภายในพื้นที่สำหรับผู้ใช้น้ำในนิคมเกษตร อุตสาหกรรมสมัยใหม่ พื้นที่ชลประทาน พื้นที่เกษตรน้ำฝน พื้นที่เศรษฐกิจพิเศษ แหล่งท่องเที่ยว เกษตรพลังงาน เกษตรเพิ่มมูลค่าและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมโดย (1) ทบทวนระบบน้ำตามการปรับโครงสร้างเกษตร และอุตสาหกรรมที่เปลี่ยนไป (2) เน้นปรับโครงสร้างการใช้น้ำ ปรับปรุงผลิตภาพการใช้น้ำให้ได้ตามเกณฑ์มาตรฐานประเทศพัฒนาแล้ว ส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่ชลประทานที่มีผลิตภาพสูงและปรับเปลี่ยนการจัดการพืช ดิน และน้ำ เช่น การพัฒนาเทคโนโลยีประหยัดน้ำชลประทานในการผลิตข้าว (3) กำหนดสัดส่วนการใช้น้ำในแต่ละภาคส่วน (4) มีระบบการขออนุญาตใช้น้ำโดยพิจารณาตามเกณฑ์ ความสำคัญ และผลิตภาพการใช้น้ำ (5) ส่งเสริมการลงทุนที่เหมาะสมของท้องถิ่นในการใช้ประโยชน์โครงการขนาดเล็กในการสร้างรายได้ การจัดการที่เหมาะสม ตั้งแต่การผลิต การกระจายสินค้า และการตลาด และ (6) ใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ เพื่อสนับสนุนการสร้างมูลค่าเพิ่มของภาคการผลิตและบริการ และรองรับการเติบโตของเศรษฐกิจและสังคมในอนาคต

- เพิ่มผลิตภาพของการใช้น้ำ โดยการใช้น้ำอย่างมีคุณค่า การใช้น้ำซ้ำ การนำน้ำกลับมาใช้ใหม่ เพิ่มประสิทธิภาพการส่งและการใช้น้ำทุกภาคส่วน พร้อมเพิ่มการเก็บกักน้ำในพื้นที่

(3.2) เป้าหมาย

- ระดับความมั่นคงด้านน้ำเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจเพิ่มขึ้น (190202)

(3.3) การบรรลุเป้าหมายตามแผนย่อยของแผนแม่บทฯ

กรมชลประทาน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ขับเคลื่อนเป้าหมายของแผนแม่บทการเพิ่มผลิตภาพของน้ำทั้งระบบ โดยพัฒนาแหล่งน้ำและเพิ่มพื้นที่ชลประทานให้เต็มศักยภาพตามสภาพภูมิประเทศและเพียงพอต่อความต้องการใช้น้ำในการเกษตรของทั่วทั้งประเทศ

2) ประเด็นที่ 20 การบริการประชาชน และประสิทธิภาพภาครัฐ (รอง)

กลไกของภาครัฐเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะสามารถช่วยขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติทุกประเด็น เพื่อบูรณาการ ทั้งในเชิงประเด็น เชิงภารกิจ และเชิงพื้นที่ให้มีการเชื่อมโยง

การทำงานทุกระดับและสอดคล้องกับเป้าหมายที่กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ชาติ ซึ่งมีเป้าหมายของการพัฒนา คือ (1) บริการของรัฐมีประสิทธิภาพและมีคุณภาพเป็นที่ยอมรับของผู้ใช้บริการ และ (2) ภาครัฐมีการดำเนินการที่มีประสิทธิภาพ ด้วยการนำนวัตกรรม เทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ โดยมีแผนย่อยในการพัฒนาที่เกี่ยวข้องกับ กรมชลประทาน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ดังนี้

(1) เป้าหมายระดับประเด็นของแผนแม่บทฯ

- เป้าหมายที่ 1: บริการของรัฐมีประสิทธิภาพและมีคุณภาพเป็นที่ยอมรับของผู้ใช้บริการ
- เป้าหมายที่ 2: ภาครัฐมีการดำเนินการที่มีประสิทธิภาพด้วยการนำนวัตกรรม เทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้
- การบรรลุเป้าหมายตามแผนแม่บทฯ

กรมชลประทาน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ขับเคลื่อนเป้าหมายของแผนแม่บทการบริการ ประชาชน และประสิทธิภาพภาครัฐ โดยการสร้างระบบการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพและมีมาตรฐานการปฏิบัติงาน พัฒนาเทคโนโลยีในการบริหารจัดการชลประทาน พัฒนาระบบการบริหารงานบนพื้นฐานดิจิทัล พัฒนาและปรับปรุงแนวทางการทำงานโดยการนำระบบดิจิทัล (Digital Platform) มาประยุกต์ใช้เพื่อเพิ่ม ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน

(2) แผนย่อยการพัฒนาระบบบริหารงานภาครัฐ ให้มีความทันสมัยสอดคล้องกับเปลี่ยนแปลง ของโลกยุคปัจจุบัน

(2.1) แนวทางการพัฒนา

- กำหนดนโยบายและการบริหารจัดการที่ตั้งอยู่บนข้อมูลและหลักฐานเชิงประจักษ์ มุ่ง ผลสัมฤทธิ์ มีความโปร่งใส ยืดหยุ่นและคล่องตัวสูง นำนวัตกรรม เทคโนโลยี ข้อมูลขนาดใหญ่ ระบบการทำงานที่ เป็นดิจิทัล มาใช้ในการบริหารและการตัดสินใจ มีการพัฒนาข้อมูลเปิดภาครัฐให้ทุกภาคส่วนสามารถเข้าถึง แบ่งปัน และใช้ประโยชน์ได้อย่างเหมาะสมและสะดวก รวมทั้งนำองค์ความรู้ ในแบบสหสาขาวิชาเข้ามา ประยุกต์ใช้ เพื่อสร้างคุณค่าและแนวทางปฏิบัติที่เป็นเลิศในการตอบสนองกับสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างทันเวลา พร้อมทั้งมีการจัดการความรู้และถ่ายทอดความรู้อย่างเป็นระบบเพื่อพัฒนาภาครัฐให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ และการเสริมสร้างการรับรู้ สร้างความเข้าใจ การพัฒนาวัฒนธรรมองค์กร เพื่อส่งเสริมการพัฒนาระบบบริการ และการบริหารจัดการภาครัฐอย่างเต็มศักยภาพ

(2.2) เป้าหมาย

- ภาครัฐมีขีดสมรรถนะสูงเทียบเท่ามาตรฐานสากลและ มีความคล่องตัว (200401)

(2.3) การบรรลุเป้าหมายตามแผนย่อยของแผนแม่บทฯ

กรมชลประทาน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ขับเคลื่อนเป้าหมายของแผนแม่บทการ พัฒนาระบบบริหารงานภาครัฐ โดยการสร้างระบบการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพและมีธรรมาภิบาล สร้าง มาตรฐานการปฏิบัติงาน ปรับโครงสร้างและระบบกลไกการดำเนินงาน พัฒนาระบบการติดตามประเมินผลที่มี ประสิทธิภาพ และสนับสนุนการบูรณาการทำงานในส่วนภูมิภาค รวมทั้งพัฒนานวัตกรรมมาใช้สร้างสรรค์และ

พัฒนาบริการเดิมและสร้างบริการใหม่ที่เป็นพลวัตสอดคล้องเหมาะสมกับสถานการณ์และขับเคลื่อนโดยความต้องการของประชาชน ภาคธุรกิจ และผู้ให้บริการ

(3) แผนย่อยการสร้างและพัฒนาบุคลากรภาครัฐ ให้มีความพร้อมทั้งความรู้ ความสามารถ กรอบความคิด และทัศนคติในการขับเคลื่อนภารกิจยุทธศาสตร์ชาติให้ประสบผลสำเร็จ

(3.1) แนวทางการพัฒนา

- ปรับปรุงกลไกในการกำหนดเป้าหมายและนโยบายกำลังคนในภาครัฐให้มีมาตรฐาน และเกิดผลในทางปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้กำลังคนภาครัฐมีความเหมาะสมกับภารกิจของภาครัฐ และสอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาประเทศตามยุทธศาสตร์ชาติ โดยเฉพาะการพัฒนาระบบการบริหารกำลังคน ให้มีความคล่องตัว
- พัฒนาบุคลากรภาครัฐทุกประเภทให้มีความรู้ความสามารถสูง มีทักษะการคิดวิเคราะห์ และการปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง มีระบบการพัฒนาขีดความสามารถบุคลากรภาครัฐให้มีสมรรถนะ ใหม่ ๆ ทักษะการใช้ภาษาอังกฤษและภาษาที่สาม และทักษะด้านดิจิทัล

(3.2) เป้าหมาย

- บุคลากรภาครัฐยึดค่านิยมในการทำงานเพื่อประชาชน ยึดหลักคุณธรรม จริยธรรม มีจิตสำนึก มีความสามารถสูง มุ่งมั่น และเป็นมืออาชีพ (200501)

(3.3) การบรรลุเป้าหมายตามแผนย่อยของแผนแม่บทฯ

กรมชลประทาน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ขับเคลื่อนเป้าหมายของแผนแม่บทการสร้าง และพัฒนาบุคลากรภาครัฐให้เป็นไปตามระบบคุณธรรม โดยการพัฒนากระบวนการบริหารกำลังคนให้มีความ คล่องตัว การวางแผนพัฒนาบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญในงานด้านชลประทาน

3) ประเด็นที่ 18 การเติบโตอย่างยั่งยืน (รอง)

การบริหารจัดการน้ำทั้งระบบเป็นการพัฒนาการจัดการน้ำเชิงลุ่มน้ำทั้งระบบ เพื่อเพิ่มความมั่นคงด้าน น้ำของประเทศ โดยดำเนินการในกรอบลุ่มน้ำเป็นระบบ หลายมิติ หลายภาคส่วน เพื่อให้เกิดความสมดุลทั้งใน ด้านการจัดหา การใช้ และการอนุรักษ์ โดยมีเป้าหมายของการพัฒนา คือ (1) ความมั่นคงด้านน้ำของประเทศ เพิ่มขึ้น (2) ผลผลิตของน้ำทั้งระบบเพิ่มขึ้น และ (3) แม่น้ำ ลำคลอง และแหล่งน้ำธรรมชาติได้รับการอนุรักษ์ และฟื้นฟูสภาพให้มีความเหมาะสมที่ดี โดยมีแผนย่อยในการพัฒนาที่เกี่ยวข้องกับกรมชลประทาน กระทรวงเกษตร และสหกรณ์ ดังนี้

(4) เป้าหมายระดับประเด็นของแผนแม่บท

- เป้าหมายที่ 1: สภาพแวดล้อมของประเทศไทยมีคุณภาพดีขึ้นอย่างยั่งยืน (180001)
- การบรรลุเป้าหมายตามแผนแม่บทฯ

กรมชลประทาน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ดำเนินการกิจกรรมพัฒนาแหล่งน้ำและเพิ่มพื้นที่ ชลประทานเพื่อความมั่นคงทางด้านน้ำโดยการสร้างความร่วมมือจากทุกภาคส่วน บนหลักการให้ความสำคัญกับ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ การลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก เสริมสร้างให้ทุกภาคส่วนสามารถลดความ เสี่ยงและมีความพร้อมที่จะรับมือกับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ โดยเป้าหมายที่ 1 ของ

ประเด็นที่ 18 รวมทั้งตัวชี้วัดที่กำหนดมีความสอดคล้องเชื่อมโยงตัวชี้วัดแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ 20 ปี และสอดคล้องกับแผนงานโครงการตามภารกิจหลักของกรมชลประทาน

(5) แผนย่อย การสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมที่เป็นมิตรต่อสภาพภูมิอากาศ

(5.1) แนวทางการพัฒนา

- สนับสนุนการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก และเพิ่มขีดความสามารถในการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ โดยพัฒนามาตรการและกลไกเพื่อส่งเสริม สนับสนุน และสร้างแรงจูงใจให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงสร้างความรู้ ความเข้าใจ ความตระหนัก และการมีส่วนร่วมของประชาชน และภาคส่วนต่างๆ ในการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ สนับสนุนการสร้างองค์ความรู้เกี่ยวกับผลกระทบและความเสี่ยงของการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ เสริมสร้างศักยภาพบุคลากรและหน่วยงานในระดับต่างๆ ทั้งส่วนกลาง และท้องถิ่น รวมทั้งชุมชน ให้มีความรู้ความสามารถในการรับมือกับปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และการถ่ายทอดเทคโนโลยีที่ปล่อยคาร์บอนต่ำและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

(5.2) เป้าหมาย

- การปล่อยก๊าซเรือนกระจกของประเทศไทยลดลง (180301)

(5.3) การบรรลุเป้าหมายตามแผนย่อยของแผนแม่บทฯ

กรมชลประทาน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ขับเคลื่อนเป้าหมายของแผนย่อยของแผนแม่บทฯ การเติบโตอย่างยั่งยืน โดยพัฒนาแหล่งน้ำและเพิ่มพื้นที่ชลประทานสร้างความมั่นคงทางด้านน้ำผ่านความร่วมมือจากทุกภาคส่วน บนหลักการให้ความสำคัญกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ การลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก เสริมสร้างให้ทุกภาคส่วนสามารถลดความเสี่ยงและมีความพร้อมที่จะรับมือกับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

2. แผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง)

จากรัฐธรรมนูญ มาตรา 65 กำหนดให้รัฐจัดให้มียุทธศาสตร์ชาติเพื่อเป็นเป้าหมายระยะยาวในการพัฒนาประเทศ ประกอบกับมาตรา 257 และมาตรา 259 กำหนดให้ทำการปฏิรูปประเทศเพื่อวางรากฐานการพัฒนาไปสู่ประเทศที่มีความสามัคคีปรองดอง มีการพัฒนาอย่างยั่งยืนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และมีความสมดุล ประชาชนในสังคมมีโอกาสทัดเทียมกันและมีคุณภาพชีวิตที่ดี รวมทั้งมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศและการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข โดยประกอบด้วย แผนปฏิรูปใน 13 ด้าน ได้แก่ (1) ด้านการเมือง (2) ด้านการบริหารราชการแผ่นดิน (3) ด้านกฎหมาย (4) ด้านกระบวนการยุติธรรม (5) ด้านเศรษฐกิจ (6) ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (7) ด้านสาธารณสุข (8) ด้านสื่อสารมวลชน เทคโนโลยีสารสนเทศ (9) ด้านสังคม (10) ด้านพลังงาน (11) ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ (12) ด้านการศึกษา และ (13) ด้านวัฒนธรรม กีฬา แรงงาน และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ โดยมีบริบทที่เกี่ยวข้องกับกรมชลประทาน ดังนี้

1) แผนการปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ (หลัก)

(1) กิจกรรมปฏิรูปที่ 1 การสร้างเกษตรมูลค่าสูง (High Value Added)

(1.1) ประเด็นขับเคลื่อน

- ขยายพื้นที่ชลประทานให้เกษตรกรมีน้ำใช้สำหรับการผลิตสินค้าเกษตร อย่างเหมาะสม เพียงพอ ทัวถึง และเป็นธรรม รวมทั้งพัฒนาเกษตรกร ให้ใช้น้ำอย่างมีประสิทธิภาพ

- ส่งเสริมเกษตรกรให้สามารถเข้าถึงข้อมูล Big Data ด้านการเกษตร และใช้ประโยชน์จากดิจิทัลแพลตฟอร์ม เพื่อให้เกษตรกรมีองค์ความรู้ (Knowledge) และข้อมูล (Data) สำหรับประกอบการตัดสินใจทำการเกษตร และเชื่อมโยงตลาดให้กับผู้ผลิตทั้งออนไลน์และออฟไลน์ รวมถึงการนำ Digital Content มาใช้ในการสื่อสาร สร้างการรับรู้ และปรับเปลี่ยนทัศนคติในการพัฒนาสู่เกษตรสมัยใหม่

(1.2) ขั้นตอนการดำเนินงาน

- การหารือร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการกำหนดแนวทางการขับเคลื่อนประเด็นปฏิรูปด้านการเกษตรที่เกี่ยวข้อง

(1.3) กิจกรรม

- มีการขยายพื้นที่ชลประทานให้เกษตรกรมีน้ำใช้สำหรับการผลิตสินค้าเกษตรอย่างเหมาะสมเพียงพอ ทัวถึง และเป็นธรรม

(1.4) เป้าหมาย

- ยกระดับรายได้ภาคการเกษตร อาหารแปรรูป และผลิตภัณฑ์ชีวภาพ

(1.5) การบรรลุเป้าหมายตามแผนปฏิรูป

กรมชลประทาน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ สนับสนุนการขับเคลื่อนเป้าหมายของแผนปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ โดยการดำเนินงานตามพันธกิจด้านพัฒนาแหล่งน้ำและเพิ่มพื้นที่ชลประทานตามศักยภาพลุ่มน้ำให้เกิดความสมดุล บริหารจัดการน้ำอย่างบูรณาการให้เพียงพอ ทัวถึงและเป็นธรรม สำหรับการส่งเสริมเกษตรกรให้สามารถเข้าถึงข้อมูล Big Data ด้านการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นเจ้าภาพหลัก โดยกรมชลประทานทำหน้าที่ในการสนับสนุนข้อมูล

3. กิจกรรมปฏิรูปที่จะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ (Big Rock)

(1.1) เรื่อง/กิจกรรมการปฏิรูป การสร้างเกษตรมูลค่าสูง (High Value Added)

(1.2) เป้าหมายและตัวชี้วัดของกิจกรรมการปฏิรูป มีการขยายพื้นที่ชลประทานให้เกษตรกรมีน้ำใช้สำหรับการผลิตสินค้าเกษตรอย่างเหมาะสมเพียงพอ ทัวถึง และเป็นธรรม รวมทั้งพัฒนาเกษตรกรให้ใช้น้ำอย่างมีประสิทธิภาพ

(1.3) โครงการที่สนับสนุน โครงการบริหารจัดการน้ำ พัฒนาแหล่งน้ำ และเพิ่มพื้นที่ชลประทาน

(1.4) เป้าหมาย/ผลผลิต/ผลลัพธ์ของโครงการ พื้นที่ชลประทานได้รับการบริหารจัดการ/ปริมาณเก็บกักน้ำเพิ่มขึ้น/พื้นที่ชลประทานเพิ่มขึ้น

3. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570)

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 มีจุดมุ่งหมายสูงสุดเพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศให้สามารถบรรลุผลตามเป้าหมายการพัฒนาระยะยาวที่กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ชาติ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ พลิกโฉมประเทศไทยสู่สังคมก้าวหน้า เศรษฐกิจสร้างมูลค่าอย่างยั่งยืน และได้กำหนดทิศทางและเป้าหมายของการพัฒนาบนพื้นฐานของแนวคิดที่สำคัญ 4 ประการ ได้แก่ หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง แนวคิด Resilience โดยมุ่งเน้นการลดความเปราะบางต่อการเปลี่ยนแปลงทั้งจากภายนอกและภายในประเทศ เป้าหมายการพัฒนายั่งยืนของสหประชาชาติ และโมเดลเศรษฐกิจ BCG ซึ่งเป็นการพัฒนาเศรษฐกิจ 3 รูปแบบ ได้แก่ เศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียน และเศรษฐกิจสีเขียว การขับเคลื่อนแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 ได้มีการกำหนดจุดหมายการพัฒนาจำนวน 13 ประการ แบ่งออกเป็น 4 มิติ เพื่อบ่งบอกถึงสิ่งที่ประเทศไทยปรารถนาจะ “เป็น” มุ่งหวังจะ “มี” หรือต้องการจะ “จัด” ในช่วงระยะเวลา 5 ปี โดยจุดหมายดังกล่าวได้มาจากการประเมินโอกาสและความเสี่ยงของไทยในการพัฒนาประเทศภายใต้กรอบของยุทธศาสตร์ชาติ ซึ่งได้มีการพิจารณาถึงแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงระดับโลกสถานการณ์ รวมถึงผลการพัฒนาในประเทศในระยะเวลาที่ผ่านมา ซึ่งประกอบด้วย มิติที่ 1 ภาคการผลิตและบริการเป้าหมาย ได้แก่ (1) หมุดหมายที่ 1 ไทยเป็นประเทศชั้นนำ ด้านสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปมูลค่าสูง (2) หมุดหมายที่ 2 ไทยเป็นจุดหมายของการท่องเที่ยวที่เน้นคุณภาพและความยั่งยืน (3) หมุดหมายที่ 3 ไทยเป็นฐานการผลิตยานยนต์ไฟฟ้าที่สำคัญของโลก (4) หมุดหมายที่ 4 ไทยเป็นศูนย์กลางทางการแพทย์และสุขภาพมูลค่าสูง (5) หมุดหมายที่ 5 ไทยเป็นประตูการค้าการลงทุนและยุทธศาสตร์ทางโลจิสติกส์ที่สำคัญของภูมิภาค (6) หมุดหมายที่ 6 ไทยเป็นฐานการผลิตอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะที่สำคัญของโลก มิติที่ 2 โอกาสและความเสมอภาคทางเศรษฐกิจและสังคม (7) หมุดหมายที่ 7 ไทยมีวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่เข้มแข็ง มีศักยภาพสูง และสามารถแข่งขันได้ (8) หมุดหมายที่ 8 ไทยมีพื้นที่และเมืองอัจฉริยะที่น่าอยู่ ปลอดภัย เติบโตได้อย่างยั่งยืน (9) หมุดหมายที่ 9 ไทยมีความยากจนข้ามรุ่นลดลง และคนไทยทุกคนมีความคุ้มครองทางสังคมที่เพียงพอ เหมาะสม มิติที่ 3 ความยั่งยืนของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (10) หมุดหมายที่ 10 ไทยมีเศรษฐกิจหมุนเวียนและสังคมคาร์บอนต่ำ (11) หมุดหมายที่ 11 ไทยสามารถลดความเสี่ยงและผลกระทบจากภัยธรรมชาติและเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ มิติที่ 4 ปัจจัยผลักดันการพลิกโฉมประเทศ (12) หมุดหมายที่ 12 ไทยมีกำลังคนสมรรถนะสูง มุ่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ตอบโจทย์การพัฒนาแห่งอนาคต (13) หมุดหมายที่ 13 ไทยมีภาครัฐที่ทันสมัย มีประสิทธิภาพ และตอบโจทย์ประชาชน โดยมีบริบทที่เกี่ยวข้องกับกรมชลประทาน ดังนี้

1) วัตถุประสงค์และเป้าหมายการพัฒนา

เป้าหมายที่ 4 การเปลี่ยนผ่านการผลิตและบริโภคไปสู่ความยั่งยืน โดยการใช้ทรัพยากรธรรมชาติในการผลิตและบริโภคอย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับขีดความสามารถในการรองรับของระบบนิเวศ (หลัก)

2) หมุดหมายที่ 1 ไทยเป็นประเทศชั้นนำด้านสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปมูลค่าสูง (หลัก)

เป้าหมายของการพัฒนาระดับหมุดหมาย

เป้าหมายที่ 2 การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบบริหารจัดการ เพื่อคุณภาพ ความมั่นคงทางอาหาร และความยั่งยืนของภาคเกษตร (หลัก)

กลยุทธ์การพัฒนา

1) กลยุทธ์ที่ 4 การพัฒนาระบบบริหารจัดการน้ำเพื่อการเกษตรให้มีความสมดุลระหว่างอุปสงค์และอุปทาน รวมทั้งการใช้น้ำซ้ำ (หลัก)

1.1) กลยุทธ์ย่อยที่ 4.2 เร่งพัฒนาและฟื้นฟูระบบชลประทานและการกระจายน้ำในพื้นที่เขตชลประทาน พร้อมทั้งพัฒนาและบริหารจัดการแหล่งน้ำนอกเขตชลประทาน รวมถึงแหล่งน้ำชุมชน ตลอดจนการจัดการตะกอนที่เหมาะสม โดยความร่วมมือระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อเพิ่มแหล่งเก็บกักน้ำให้สามารถใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.2) กลยุทธ์ย่อยที่ 4.4 บริหารจัดการและวางแผนการใช้น้ำอย่างเป็นระบบและสมดุล ตลอดจนพัฒนาและถ่ายทอดองค์ความรู้เกี่ยวกับการใช้น้ำที่มีประสิทธิภาพ อาทิ การใช้น้ำซ้ำ

2) กลยุทธ์ที่ 9 การพัฒนาฐานข้อมูลและคลังข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร รวมทั้งผลักดันให้มีการใช้ข้อมูลอย่างมีประสิทธิภาพ (รอง)

2.1) กลยุทธ์ย่อยที่ 9.1 พัฒนาระบบคลังข้อมูลด้านเกษตรให้เชื่อมโยงกัน และเป็นข้อมูลเปิด เพื่อเป็นฐานสำหรับนำไปใช้งานประยุกต์ต่อยอดในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตภาคเกษตรและการสร้างมูลค่าเพิ่มต่อไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับ 1) ด้านทรัพยากรธรรมชาติ (อาทิ น้ำ ดิน ป่า ทะเล) 2) ด้านการเกษตร เช่น ความเหมาะสมของพื้นที่ในการผลิตสินค้าเกษตร และทะเบียนเกษตรกร เป็นต้น

3) หมายเหตุที่ 11 ไทยสามารถลดความเสี่ยงและผลกระทบจากภัยธรรมชาติและ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (รอง)

เป้าหมายของการพัฒนาระดับหมายเหตุ

เป้าหมายที่ 2 ความเสี่ยงจากภัยธรรมชาติและ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศลดลง

กลยุทธ์การพัฒนา

1) กลยุทธ์ที่ 1 การป้องกันและลดผลกระทบจากภัยธรรมชาติและ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในพื้นที่สำคัญ

1.1) กลยุทธ์ย่อยที่ 1.1 ส่งเสริมการใช้น้ำมาตรการเชิงป้องกันก่อนเกิดภัยในพื้นที่สำคัญ อาทิ การวางผังเมืองการจัดสรรการใช้ประโยชน์ที่ดินอย่างเป็นระบบ การกำหนดพื้นที่ปลอดภัยจากภัยทุกประเภท ตลอดจนการปรับปรุงมาตรฐานและหลักเกณฑ์ในการออกแบบก่อสร้างอาคารให้ครอบคลุมเรื่องการลดผลกระทบจากภัยธรรมชาติ การกำหนดรูปแบบและแนวทางการใช้พื้นที่ลุ่มต่ำเป็นพื้นที่รับน้ำนอง ระบบการระบายน้ำตามผังน้ำ และการพัฒนารูปแบบของสิ่งปลูกสร้างที่ใช้แนวคิดสถาปัตยกรรมที่สอดคล้องกับภูมิอากาศ

2) กลยุทธ์ที่ 3 การใช้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในการบริหารจัดการความเสี่ยงจากภัยธรรมชาติและ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

2.1) กลยุทธ์ย่อยที่ 3.2 พัฒนาประสิทธิภาพของระบบเตือนภัย ให้มีความแม่นยำ ครอบคลุมภัยต่าง ๆ ที่ยังไม่มีระบบเตือนภัยในปัจจุบัน รวมทั้งการจัดทำระบบเตือนภัยในระดับพื้นที่ที่มีความเชื่อมโยงกับระบบเตือนภัยส่วนกลาง โดยให้ความสำคัญกับการปรับปรุงอุปกรณ์เครื่องมือ เทคโนโลยีให้รองรับกับระบบเตือนภัยในปัจจุบันและสามารถเชื่อมโยงกับต่างประเทศ ตลอดจนนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาสนับสนุน

การให้ข้อมูลแจ้งเตือนภัยแก่ประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทันต่อเวลา และสามารถเข้าถึงกลุ่มเปราะบางได้โดยง่าย

3) กลยุทธ์ที่ 5 การส่งเสริมความร่วมมือกับต่างประเทศเพื่อบริหารจัดการ และลดความเสี่ยงจากภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

3.1) กลยุทธ์ย่อยที่ 5.1 พัฒนากลไกความร่วมมือกับต่างประเทศในการจัดการภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และการแก้ไขปัญหาผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมข้ามพรมแดน อาทิ การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำลุ่มน้ำโขง ทั้งในรูปแบบทวิภาคีและพหุภาคี โดยการจัดทำบันทึกความเข้าใจ ความร่วมมือทางวิชาการด้านการลดความเสี่ยงจากภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศกับประเทศเพื่อนบ้านที่มีชายแดนติดกัน ตลอดจนการพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมร่วมกัน

4) หมายเหตุที่ 13 ไทยมีภาครัฐที่ทันสมัย มีประสิทธิภาพ และตอบโจทย์ประชาชน (รอง)

เป้าหมายของการพัฒนาระดับหมายเหตุ

เป้าหมายที่ 1 การบริการภาครัฐ มีคุณภาพ เข้าถึงได้

กลยุทธ์การพัฒนา

1) กลยุทธ์ที่ 1 การพัฒนาคุณภาพการให้บริการภาครัฐที่ตอบโจทย์ สะดวก และประหยัด

1.1) กลยุทธ์ย่อยที่ 1.2 ทบทวนกระบวนการทำงานของภาครัฐควบคู่กับพัฒนาการบริการภาครัฐในรูปแบบดิจิทัลแบบเบ็ดเสร็จ โดยปรับเปลี่ยนกระบวนการทำงานของภาครัฐจากการควบคุมมาเป็นการกำกับดูแลหรือเพิ่มความสะดวกรวดเร็ว โดยเฉพาะขั้นตอนการอนุมัติ อนุญาตต่าง ๆ พร้อมทั้งปรับกระบวนการทำงานภาครัฐโดยลดขั้นตอนที่ไม่จำเป็นและให้มีการเชื่อมโยงการให้บริการระหว่างหน่วยงานให้เกิดการทำงานแบบบูรณาการ โดยกำหนดเป้าหมายการบริการภาครัฐแบบเบ็ดเสร็จในทุกบริการที่ภาครัฐยังต้องดำเนินการให้เกิดการบูรณาการระหว่างหน่วยงานอย่างเป็นรูปธรรมตั้งแต่ระดับนโยบาย แผนงบประมาณ กำลังคน และการติดตามประเมินผล ให้เป็นเอกภาพและมุ่งสู่เป้าหมายร่วมกัน

2.2.3 แผนระดับ 3

1. ยุทธศาสตร์กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 - 2579)

ยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์ ระยะ 20 ปี (พ.ศ.2560-2579) มุ่งเน้นในการแก้ไขจุดอ่อนและเสริมจุดแข็งให้เอื้อต่อการพัฒนาภาคการเกษตรในระยะยาว เพื่อบรรลุวิสัยทัศน์ “เกษตรกรรมมั่นคง ภาคการเกษตรมั่นคง ทรัพยากรการเกษตรยั่งยืน” โดยมีเป้าประสงค์ 4 ประการ คือ เกษตรกรมีความสามารถในการอาชีพของตนเอง (Smart Farmers) สถาบันเกษตรกรมีประสิทธิภาพในการดำเนินงาน (Smart Agricultural Groups) สินค้าเกษตรมีคุณภาพมาตรฐานตรงตามความต้องการของตลาด (Smart Agricultural Products) และพื้นที่เกษตรและภาคการเกษตรมีศักยภาพ (Smart Area/Agriculture) ซึ่งได้กำหนดยุทธศาสตร์ในการพัฒนาและบริหารจัดการออกเป็น 5 ยุทธศาสตร์ ได้แก่ (1) สร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร (2) เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและยกระดับมาตรฐานสินค้าเกษตร (3) เพิ่มความสามารถในการแข่งขันภาคการเกษตรด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม (4) บริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน และ (5) พัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐ โดยมีบริบทที่เกี่ยวข้องกับกรมชลประทาน ดังนี้

1) ยุทธศาสตร์ที่ 4 การบริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้วางแนวทางการดำเนินงานในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ที่ 4 การบริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืนในแผนปฏิบัติราชการระยะ 3 ปี (พ.ศ. 2563 - 2565) ไว้ ดังนี้

(1) เป้าหมาย

- (1.1) ระดับความมั่นคงด้านน้ำสำหรับการเกษตร / ระดับการรับมือกับภัยพิบัติด้านน้ำเพิ่มขึ้น
- (1.2) ผลผลิตจากการใช้น้ำของภาคเกษตรเพิ่มขึ้น
- (1.3) การผลิตของภาคเกษตรมีความยั่งยืน
- (1.4) ความยั่งยืนของภาคเกษตร
- (1.5) คุณภาพน้ำในแหล่งน้ำผิวดิน และมีคุณภาพเหมาะสมกับประเภทการใช้ประโยชน์ทางการเกษตร

(2) แนวทางการพัฒนา

(2.1) การจัดการทรัพยากรน้ำอย่างสมดุล ยั่งยืน และมีธรรมาภิบาล มีแนวทางในการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับกรมชลประทาน ดังนี้

(2.1.1) จัดระบบการจัดการน้ำในภาวะวิกฤติ จัดระบบการจัดการภัยพิบัติจากน้ำในภาวะวิกฤติ ลดความสูญเสียและความเสี่ยงจากภัยพิบัติที่เกิดจากน้ำให้อยู่ในขอบเขตที่ควบคุมได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถฟื้นตัวได้ในเวลาอันสั้น โดยแบ่งตามลักษณะของแต่ละพื้นที่และลุ่มน้ำ

(2.1.2) บริหารจัดการพื้นที่น้ำท่วมตามฤดูกาล โดยส่งเสริมให้เกษตรกรปรับเปลี่ยนแผนการผลิตและจัดทำปฏิทินการเพาะปลูกพืช รวมทั้งส่งเสริมให้ประชาชนทั่วไปหรือเกษตรกรมีอาชีพเสริมในช่วงที่เกิดน้ำท่วมตามฤดูกาล

(2.1.3) เพิ่มผลผลิตของการใช้น้ำ โดยการใช้ใช้อย่างมีคุณค่า การใช้น้ำซ้ำ การนำน้ำกลับมาใช้ใหม่ เพิ่มประสิทธิภาพการส่งและการใช้น้ำทุกภาคส่วน พร้อมเพิ่มการเก็บกักน้ำในพื้นที่

(2.1.4) จัดการบริหารน้ำเชิงลุ่มน้ำอย่างมีธรรมาภิบาล โดยประกอบด้วย (1) จัดการให้มีการจัดหาและใช้น้ำ ที่สมดุล ทันทสมัย ทนการถดถอย และสร้างความเป็นธรรม (2) มีระบบและกลไกการจัดสรรน้ำ การกำหนดโควตาน้ำที่จำเป็นและเป็นธรรม (3) การพัฒนารูปแบบเพื่อยกระดับการจัดการน้ำในพื้นที่ (4) การเตรียมความพร้อมทางบุคลากร สังคม สารสนเทศและการสื่อสาร การพัฒนาเครื่องมือการจัดการ (5) การหาทุนจากแหล่งต่าง ๆ (6) การดำเนินการเพื่อสร้างสมดุล สร้างวินัยของประชาชนในการใช้น้ำและการอนุรักษ์อย่างรู้คุณค่า (7) การศึกษา วิจัย พัฒนา เทคโนโลยี และนวัตกรรมเกี่ยวกับทรัพยากรน้ำ พร้อมทั้งการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ เพื่อสนับสนุนการสร้างมูลค่าเพิ่มของภาคการผลิตและบริการ และรองรับการเติบโตทางเศรษฐกิจและสังคมในอนาคต

(2.1.5) จัดการน้ำเพื่อการพัฒนา โดยจัดให้มีน้ำอย่างเพียงพอสำหรับการพัฒนาเกษตรและอุตสาหกรรมตามแผนการเติบโตแบบสีเขียว ภายในพื้นที่สำหรับผู้ใช้้ในนิคมเกษตร พื้นที่ชลประทาน พื้นที่เกษตรน้ำฝน เกษตรพลังงาน เกษตรเพิ่มมูลค่าและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม โดย (1) ทบทวนระบบน้ำตามการ

ปรับโครงสร้างเกษตร และอุตสาหกรรมที่เปลี่ยนไป (2) เน้นปรับโครงสร้างการใช้น้ำ (3) กำหนดสัดส่วนการใช้น้ำในแต่ละภาคส่วน (4) มีระบบ การขออนุญาตใช้น้ำโดยพิจารณาตามเกณฑ์ ความสำคัญ และผลผลิตการใช้น้ำ และ (5) การใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ เพื่อสนับสนุนการสร้างมูลค่าเพิ่มของภาคการผลิตและบริการ และรองรับการเติบโตของเศรษฐกิจและสังคมในอนาคต

(2.1.6) ขยายผลความสำเร็จด้านการบริหารจัดการน้ำและดูแลรักษาอย่างมีส่วนร่วมและยั่งยืน โดยสนับสนุนการจัดตั้งคณะกรรมการบริหารจัดการน้ำระดับชุมชน และผลักดันให้มีกฎหมายรองรับการดำเนินงาน ผลักดันให้เกิดกลไกเพื่อขยายผลความสำเร็จที่ชัดเจน

(2.1.7) จัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำในพื้นที่ที่เสี่ยงต่อการชะล้างพังทลายของดิน

(2.1.8) ขยายพื้นที่ชลประทานให้ครอบคลุมพื้นที่ที่มีศักยภาพ จัดทำระบบการเก็บข้อมูลการใช้น้ำ ภาคการเกษตร การพัฒนาแหล่งน้ำและการชลประทานเพื่อการเกษตร และพัฒนาแหล่งน้ำธรรมชาติในระดับชุมชนทั้งบนดินและใต้ดิน

2) ยุทธศาสตร์ที่ 5 การพัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐ

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้วางแนวทางการดำเนินงานในการขับเคลื่อน 2) ยุทธศาสตร์ที่ 5 การพัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐในแผนปฏิรูปราชการระยะ 3 ปี (พ.ศ. 2563 – 2565) ไว้ ดังนี้

(1) เป้าหมาย

- (1.1) มีการใช้ระบบเทคโนโลยีดิจิทัลในการบริหารจัดการองค์กร
- (1.2) บริการของหน่วยงานสังกัด กษ. มีประสิทธิภาพและมีคุณภาพเป็นที่ยอมรับของผู้ใช้บริการ
- (1.3) หน่วยงานสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์บรรลุผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ
- (1.4) หน่วยงานสังกัด กษ. มีขีดสมรรถนะสูงเทียบเท่ามาตรฐานสากลและมีความคล่องตัว

(2) แนวทางการพัฒนา

(2.1) การพัฒนาโครงสร้างและระบบบริหารงานของรัฐ มีแนวทางในการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับกรมชลประทาน ดังนี้

(2.1.1) เปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการบริการสาธารณะและกิจกรรมสาธารณะอย่างเหมาะสม กำหนดความสัมพันธ์และการพัฒนาบทบาทในฐานะของหุ้นส่วนการพัฒนาในการดำเนินการกิจที่สำคัญระหว่างการบริหารราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค ส่วนท้องถิ่น และการสนับสนุนให้ภาคีการพัฒนาต่าง ๆ โดยเฉพาะชุมชน เอกชน ในรูปแบบโมเดลประชารัฐ มาร่วมดำเนินการในบริการสาธารณะและกิจกรรมสาธารณะต่าง ๆ

(2.1.2) นำระบบดิจิทัลมาใช้ในการปฏิบัติงาน และการบริหารราชการ พัฒนาหรือนำระบบดิจิทัลเพื่อรองรับทำงานตามภารกิจเฉพาะของหน่วยงาน พัฒนา หรือนำระบบดิจิทัลเพื่อรองรับงานพื้นฐานของหน่วยงาน

(2.1.3) บูรณาการข้อมูลของหน่วยงานภาครัฐเพื่อการบริหารราชการแผ่นดิน การปรับปรุงพัฒนา การจัดทำ รวบรวม และวิเคราะห์ข้อมูลดิจิทัลของหน่วยงานภาครัฐ จัดทำชุดข้อมูลสำคัญของหน่วยงาน

ให้อยู่ในรูปแบบดิจิทัลที่เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด เชื่อมโยงข้อมูลสำคัญของตนเข้าสู่ศูนย์ข้อมูลกลางภาครัฐ เพื่อให้ผู้บริหารระดับสูงสามารถนำไปใช้ในการตัดสินใจ และการบริหารราชการแผ่นดินได้อย่างมีประสิทธิภาพ

(2.2) พัฒนาทักษะและสมรรถนะใหม่เพื่อสร้างความพร้อมเชิงกลยุทธ์ให้กับกำลังคนภาครัฐ มีแนวทางในการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับกรมชลประทาน ดังนี้

(2.2.1) ปรับปรุงกลไกในการกำหนดเป้าหมายและนโยบายกำลังคนในภาครัฐให้มีมาตรฐานและเกิดผลในทางปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้กำลังคนภาครัฐมีความเหมาะสมกับภารกิจของภาครัฐและสอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาประเทศตามยุทธศาสตร์ชาติ

(2.2.2) เสริมสร้างความเข้มแข็งในการบริหารงานบุคคลในภาครัฐให้เป็นไปตามระบบคุณธรรมอย่างแท้จริง โดยการสรรหาและคัดเลือกบุคคลที่มีความรู้ความสามารถ มีคุณธรรมจริยธรรมและจิตสำนึกสาธารณะ มีระบบบริหารจัดการและพัฒนาบุคลากรให้สามารถสนองความต้องการในการปฏิบัติงาน มีความก้าวหน้าในอาชีพ สามารถจูงใจให้คนดีคนเก่งทำงานในภาครัฐ โดยมีการประเมินผลและเลื่อนระดับตำแหน่งของบุคลากรภาครัฐตามผลสัมฤทธิ์ของงานและพฤติกรรมในการปฏิบัติงาน

(2.2.3) พัฒนาบุคลากรภาครัฐทุกประเภทให้มีความรู้ความสามารถสูง มีทักษะการคิดวิเคราะห์และการปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง มีระบบการพัฒนาขีดความสามารถบุคลากรภาครัฐให้มีสมรรถนะใหม่ ๆ ทักษะการใช้ภาษาอังกฤษและภาษาที่สาม ทักษะด้านดิจิทัล มีทัศนคติและกรอบความคิดในการทำงานเพื่อให้บริการประชาชนและอำนวยความสะดวกภาคเอกชนและภาคประชาสังคมเพื่อประโยชน์ของการพัฒนาประเทศ

2. แผนปฏิบัติการราชการของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566 - 2570)

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้จัดทำแผนปฏิบัติการราชการของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566 - 2570) เพื่อใช้เป็นกรอบแนวทางการขับเคลื่อนการดำเนินงานของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ในช่วงระยะที่ 2 (พ.ศ. 2566 - 2570) ของยุทธศาสตร์ชาติ โดยแผนปฏิบัติการฯ ดังกล่าวจะเป็นแผนหลักในการขับเคลื่อนภารกิจของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ไปสู่การปฏิบัติที่ชัดเจนและเป็นรูปธรรม เพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ และแผนอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งนำไปใช้เป็นข้อมูลประกอบการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ และนำไปใช้ในการติดตามและประเมินผลโครงการสำคัญประจำปีงบประมาณ ตลอดจนผู้บริหารสามารถใช้เป็นเครื่องมือในการกำกับดูแล และติดตามผลการดำเนินงานของโครงการ/กิจกรรมต่าง ๆ ในแต่ละผลผลิตให้สามารถดำเนินการได้ตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ มีความคุ้มค่า เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการบริหารราชการแผ่นดินในภาพรวม เพื่อมุ่งสู่การบรรลุผลสัมฤทธิ์ของเป้าหมายระดับชาติร่วมกันต่อไป ซึ่งได้กำหนด 5 ยุทธศาสตร์ในการพัฒนา ได้แก่ (1) เสริมสร้างความมั่นคงทางการเกษตร (2) ยกกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคเกษตร (3) สร้างความเสมอภาคและกระจายความเท่าเทียมทางสังคมเกษตร (4) บริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน (5) พัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐและงานวิจัยด้านการเกษตร โดยมีบริบทที่เกี่ยวข้องกับกรมชลประทาน ดังนี้

1) ประเด็นการพัฒนาที่ 4 การบริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน

(1) เป้าหมาย

(1.1) การบริหารจัดการน้ำภาคเกษตรอย่างทั่วถึง

(2) แนวทางการพัฒนา

(2.1) การพัฒนาการจัดการน้ำเชิงลุ่มน้ำทั้งระบบเพื่อเพิ่มความมั่นคงด้านน้ำของประเทศ

(2.1.1) จัดระบบการจัดการน้ำในภาวะวิกฤติ เพื่อบริหารจัดการทรัพยากรน้ำให้สามารถแก้ไขปัญหาภัยแล้ง น้ำท่วม การขาดแคลนน้ำภาคการผลิต น้ำอุปโภคบริโภค และเพิ่มประสิทธิภาพแหล่งน้ำ ป้องกันและบรรเทาอุทกภัยพื้นที่ชุมชน และพื้นที่เศรษฐกิจสำคัญ ให้สามารถลดความสูญเสียและความเสี่ยงจากภัยพิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ ปรับปรุงทางน้ำ ทางผันน้ำ พื้นที่รับน้ำนอง เขตการใช้ประโยชน์ที่ดิน จัดทำผังเมืองและระบบป้องกันน้ำท่วมชุมชนและพื้นที่เศรษฐกิจ การจัดทำแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยด้านการเกษตร โดยการประเมินความเสี่ยง พร้อมทั้งติดตาม เฝ้าระวัง ประกาศ และแจ้งเตือนภัยหน่วยงานในพื้นที่ให้เฝ้าระวัง และเตรียมพร้อมอยู่ตลอดเวลา

(2.2) การเพิ่มผลิตภาพของน้ำทั้งระบบ ในการใช้น้ำอย่างประหยัด รู้คุณค่า และสร้างมูลค่าเพิ่มจากการใช้น้ำให้ทัดเทียมกับระดับสากล

(2.2.1) พัฒนา เพิ่มประสิทธิภาพ อนุรักษ์ พื้นฟูแหล่งน้ำ ระบบกระจายน้ำ และเชื่อมโยงวางระบบเครือข่ายน้ำ/ลุ่มน้ำ ทั้งในและนอกเขตชลประทาน ประกอบด้วย โครงการชลประทานขนาดใหญ่ โครงการชลประทานขนาดกลาง และรวมถึงการก่อสร้างแหล่งน้ำและระบบส่งน้ำเพื่อชุมชน/ชนบท เช่น ก่อสร้างฝายอาคารบังคับน้ำ และสถานีสูบน้ำ เป็นต้น การปรับปรุงงานชลประทาน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพส่งน้ำ ระบายน้ำในพื้นที่ชลประทานเดิม การจัดหาแหล่งน้ำและเพิ่มพื้นที่ชลประทาน รวมทั้งบำรุงรักษางานชลประทานเพื่อส่งน้ำระบายน้ำให้พื้นที่เพาะปลูก

2) ประเด็นการพัฒนาที่ 5 พัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐและงานวิจัยด้านการเกษตร

(1) เป้าหมาย

(1.1) ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องนำข้อมูลสารสนเทศภาคเกษตรไปใช้ประโยชน์

(1.2) หน่วยงานสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์มีขีดสมรรถนะสูงเทียบเท่ามาตรฐานสากลและมีความคล่องตัว

(2) แนวทางการพัฒนา

(2.1) การพัฒนาบริการประชาชน

(2.1.1) พัฒนารูปแบบบริการภาครัฐเพื่ออำนวยความสะดวกในการให้บริการประชาชน ผู้ประกอบการและภาคธุรกิจ โดยภาครัฐจัดสรรรูปแบบบริการให้มีความสะดวก มีการเชื่อมโยงหลายหน่วยงานแบบเบ็ดเสร็จครบวงจร และหลากหลายรูปแบบตามความต้องการของผู้รับบริการ รวมทั้งอำนวยความสะดวกทางการค้าการลงทุน และการดำเนินธุรกิจ อาทิ การบูรณาการขั้นตอนการออกใบอนุญาตต่าง ๆ การให้บริการจดทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญาที่มีประสิทธิภาพสะดวกรวดเร็วและสอดคล้องกับมาตรฐานสากล

(2.1.2) พัฒนาการให้บริการภาครัฐผ่านการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาประยุกต์ใช้ ตั้งแต่ต้นจนจบกระบวนการและปฏิบัติงานเทียบได้กับมาตรฐานสากลอย่างคุ้มค่า มีความรวดเร็ว โปร่งใส เสียค่าใช้จ่ายน้อย ลดข้อจำกัดทางกายภาพ เวลา พื้นที่และตรวจสอบได้ ตามหลักการออกแบบที่เป็นสากล เพื่อให้บริการภาครัฐเป็นไปอย่างปลอดภัย สร้างสรรค์ โปร่งใส มีธรรมาภิบาล เกิดประโยชน์สูงสุด

(2.1.3) ปรับวิธีการทำงาน จาก "การทำงานตามภารกิจที่กฎหมายกำหนด" เป็น "การให้บริการที่ให้ความสำคัญกับผู้รับบริการ" ปรับปรุงวิธีการทำงานเพื่อสนับสนุนการพัฒนาบริการภาครัฐที่มีคุณค่าและได้มาตรฐานสากล โดยเปลี่ยนจากการทำงานด้วยมือ เป็นการทำงานบนระบบดิจิทัลทั้งหมด เชื่อมโยงและบูรณาการปฏิบัติงานของหน่วยงานภาครัฐเข้าด้วยกันเสมือนเป็นองค์กรเดียว มีการพัฒนาบริการเดิมและสร้างบริการใหม่ที่เป็นพลวัตสอดคล้องเหมาะสมกับสถานการณ์และขับเคลื่อนโดยความต้องการของประชาชนภาคธุรกิจ และผู้ใช้บริการ และเปิดโอกาสให้เสนอความเห็นต่อการดำเนินงานของภาครัฐได้อย่างสะดวกทันสถานการณ์

(2.2) การพัฒนาระบบบริหารงานภาครัฐ

(2.2.1) พัฒนาหน่วยงานภาครัฐให้เป็น "ภาครัฐทันสมัย เปิดกว้าง เป็นองค์กรที่มีขีดสมรรถนะสูง" สามารถปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ มีความคุ้มค่า เทียบได้กับมาตรฐานสากล รองรับสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงานที่มีความหลากหลายซับซ้อนและทันการเปลี่ยนแปลง โดยการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีดิจิทัล การพัฒนาให้มีการนำข้อมูลและข้อมูลขนาดใหญ่มาใช้ในการพัฒนานโยบาย การตัดสินใจ การบริหารจัดการ การให้บริการ และการพัฒนานวัตกรรมภาครัฐ รวมถึงการเชื่อมโยงการทำงานและข้อมูลระหว่างองค์กรทั้งภายในและภายนอกภาครัฐแบบอัตโนมัติ อาทิ การสร้างแพลตฟอร์มดิจิทัลที่ภาครัฐสามารถใช้ร่วมกัน เพื่อเพิ่มโอกาสในการเข้าถึงข้อมูลที่สะดวกและรวดเร็ว เชื่อมโยงข้อมูลของหน่วยงานภาครัฐให้มีมาตรฐานเดียวกันและข้อมูลระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนเพื่อให้ภาคธุรกิจภาคเอกชนและผู้ประกอบการสามารถใช้ประโยชน์จากข้อมูลในการขยายโอกาสทางการค้าทั้งในประเทศและต่างประเทศ

(2.2.2) กำหนดนโยบายและการบริหารจัดการที่ตั้งอยู่บนข้อมูลและหลักฐานเชิงประจักษ์ มุ่งผลสัมฤทธิ์ มีความโปร่งใส ยืดหยุ่นและคล่องตัวสูง นำนวัตกรรม เทคโนโลยี ข้อมูลขนาดใหญ่ ระบบการทำงานที่เป็นดิจิทัล มาใช้ในการบริหารและการตัดสินใจ มีการพัฒนาข้อมูลเปิดภาครัฐให้ทุกภาคส่วนสามารถเข้าถึง แบ่งปัน และใช้ประโยชน์ได้อย่างเหมาะสมและสะดวก รวมทั้งนำองค์ความรู้ ในแบบสหสาขาวิชา เข้ามาประยุกต์ใช้ เพื่อสร้างคุณค่าและแนวทางปฏิบัติที่เป็นเลิศในการตอบสนองกับสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างทันเวลา พร้อมทั้งมีการจัดการความรู้และถ่ายทอดความรู้อย่างเป็นระบบเพื่อพัฒนาภาครัฐให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ และการเสริมสร้างการรับรู้ สร้างความเข้าใจ การพัฒนาวัฒนธรรมองค์กร เพื่อส่งเสริมการพัฒนาระบบบริการและการบริหารจัดการภาครัฐอย่างเต็มศักยภาพ

(2.2.3) ปรับเปลี่ยนรูปแบบการจัดโครงสร้างองค์กรและออกแบบระบบการบริหารงานใหม่ ให้มีความยืดหยุ่น คล่องตัว กระชับ ทันสมัย สามารถตอบสนองต่อบริบทการเปลี่ยนแปลงได้ในทุกมิติ ไม่ยึดติดกับการจัดโครงสร้างองค์กรแบบราชการและวางกฎเกณฑ์มาตรฐานกลางอย่างตายตัว มีขนาดที่เหมาะสมกับภารกิจ ปราศจากความซ้ำซ้อนของการดำเนินภารกิจ สามารถปรับเปลี่ยนบทบาท ภารกิจ

โครงสร้างองค์การ ระบบการบริหารงาน รวมทั้งวางกฎระเบียบได้เองอย่างเหมาะสมตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปเน้นทำงานแบบบูรณาการไร้รอยต่อและเชื่อมโยงเป็นเครือข่ายกับทุกภาคส่วน ทั้งนี้ เพื่อมุ่งไปสู่ความเป็นองค์กรที่มีขีดสมรรถนะสูง สามารถปฏิบัติงานและมีผลสัมฤทธิ์เทียบได้กับมาตรฐานระดับสากล นอกจากนี้ ยังมีความเป็นสำนักงานสมัยใหม่ ใช้ประโยชน์จากข้อมูลขนาดใหญ่เพื่อวิเคราะห์คาดการณ์ล่วงหน้า และทำงานในเชิงรุก สามารถนำเทคโนโลยีอันทันสมัยเข้ามาประยุกต์ใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและสร้างคุณค่าในการทำงาน

(2.3) การสร้างและพัฒนาบุคลากรภาครัฐ

(2.3.1) ปรับปรุงกลไกในการกำหนดเป้าหมายและนโยบายกำลังคนในภาครัฐให้มีมาตรฐานและเกิดผลในทางปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้กำลังคนภาครัฐมีความเหมาะสมกับการกิจของภาครัฐและสอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาประเทศตามยุทธศาสตร์ชาติ โดยเฉพาะการพัฒนากระบวนการบริหารกำลังคนให้มีความคล่องตัว ยืดหยุ่นคุณธรรม เพิ่มความยืดหยุ่นคล่องตัวให้กับหน่วยงานภาครัฐในการบริหารทรัพยากรบุคคลในทุกขั้นตอนควบคู่ไปกับการเสริมสร้างประสิทธิภาพและคุณภาพภายใต้หลักระบบคุณธรรม ปรับปรุงเปลี่ยนแปลงกลไกการวางแผนกำลังคน รูปแบบการจ้างงาน การสรรหา การคัดเลือก การแต่งตั้งเพื่อเอื้อให้เกิดการหมุนเวียน ถ่ายเทแลกเปลี่ยน และโยกย้ายบุคลากรคุณภาพในหลากหลายระดับระหว่างภาคส่วนต่าง ๆ ของประเทศได้อย่างคล่องตัว

(2.3.2) เสริมสร้างความเข้มแข็งในการบริหารงานบุคคลในภาครัฐให้เป็นไปตามระบบคุณธรรมอย่างแท้จริง โดยการสรรหาและคัดเลือกบุคคลที่มีความรู้ความสามารถ มีคุณธรรมจริยธรรมและจิตสำนึกสาธารณะ มีระบบบริหารจัดการและพัฒนาบุคลากรให้สามารถสนองความต้องการในการปฏิบัติงาน มีความก้าวหน้าในอาชีพ สามารถจูงใจให้คนดีคนเก่งทำงานในภาครัฐ โดยมีการประเมินผลและเลื่อนระดับตำแหน่งของบุคลากรภาครัฐตามผลสัมฤทธิ์ของงานและพฤติกรรมในการปฏิบัติงาน โดยมีกลไกการป้องกันการแทรกแซงและการใช้ดุลยพินิจโดยมิชอบ การสร้างความก้าวหน้าให้กับบุคลากรภาครัฐตามความรู้ความสามารถและศักยภาพในการปฏิบัติงาน และการสร้างกลไกให้บุคลากรภาครัฐสามารถโยกย้ายและหมุนเวียนได้อย่างคล่องตัวเพื่อประโยชน์ของภาครัฐ รวมถึงการพัฒนากระบวนการจ้างงานบุคลากรภาครัฐทุกประเภทให้มีรูปแบบที่หลากหลายเหมาะสมกับการกิจในรูปต่าง ๆ อาทิ การจ้างงานที่มีลักษณะชั่วคราวให้เป็นเครื่องมือในการบริหารงานในภาครัฐได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งการทบทวนและปรับเปลี่ยนระบบค่าตอบแทนที่เป็นธรรมมีมาตรฐาน เหมาะสมสอดคล้องกับภาระงาน โดยปรับปรุงวิธีการกำหนดและพิจารณา ค่าตอบแทนและสิทธิประโยชน์ของบุคลากรภาครัฐให้มีมาตรฐาน เหมาะสมกับลักษณะงานและภารกิจรวมถึงสามารถเทียบเคียงกับตลาดการจ้างงานได้อย่างสมเหตุสมผล โดยไม่ให้เกิดความเหลื่อมล้ำของค่าตอบแทนและสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ ระหว่างบุคลากรของรัฐ

(2.3.3) พัฒนาบุคลากรภาครัฐทุกประเภทให้มีความรู้ความสามารถสูง มีทักษะการคิดวิเคราะห์และการปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง มีระบบการพัฒนาขีดความสามารถบุคลากรภาครัฐให้มีสมรรถนะใหม่ ๆ ทักษะการใช้ภาษาอังกฤษและภาษาที่สาม ทักษะด้านดิจิทัล มีทัศนคติและกรอบความคิดในการทำงานเพื่อให้บริการประชาชนและอำนวยความสะดวกภาคเอกชนและภาคประชาสังคมเพื่อประโยชน์

ของการพัฒนาประเทศสามารถรองรับการเปลี่ยนแปลงบริบทการพัฒนา มีการเสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรม การปรับเปลี่ยนแนวคิดให้การปฏิบัติราชการเป็นมืออาชีพ มีจิตบริการ ทำงานในเชิงรุกและมองไปข้างหน้า สามารถบูรณาการการทำงานร่วมกับภาคส่วนอื่นได้อย่างเป็นรูปธรรม และมีสำนึกในการปฏิบัติงานด้วยความรับผิดชอบและความสุจริต ปฏิบัติงานตามหลักการและหลักวิชาชีพด้วยความเป็นธรรมและเสมอภาค กล้ายืนหยัดในการกระทำที่ถูกต้อง คำนึงถึงประโยชน์ของส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ของตนเอง ตลอดจนส่งเสริมให้มีการคุ้มครองและปกป้องบุคลากรภาครัฐที่กล้ายืนหยัดในการกระทำที่ถูกต้องและมีพฤติกรรมกาปฏิบัติงานตามจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพ

3. แผนปฏิบัติการด้านการเกษตรและสหกรณ์ (พ.ศ. 2566 - 2570)

แผนฯ ฉบับนี้ จะให้ความสำคัญกับการสร้างเกษตรมูลค่าสูง การสร้างความมั่นคงในการประกอบอาชีพให้แก่เกษตรกร และการสร้างความเติบโตอย่างยั่งยืนให้แก่ภาคการเกษตร เพื่อให้เกิดการพัฒนาการเกษตรได้อย่างแท้จริง และนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายของประเทศตามยุทธศาสตร์ชาติ อันจะเป็นส่วนสำคัญในการขับเคลื่อน การพัฒนาประเทศสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน

ประเด็นการพัฒนาที่ 3 เพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการทรัพยากรทางการเกษตร

เป้าหมาย ใช้ประโยชน์ทรัพยากรทางการเกษตรอย่างเต็มประสิทธิภาพ และสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร

ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย

1. พื้นที่ชลประทานเพิ่มขึ้น จำนวน 2,528,590 ไร่ ภายในปี 2570
2. น้ำไหลลงอ่างเก็บน้ำทั้งประเทศมีปริมาณอย่างน้อย 40,000 ล้านลูกบาศก์เมตรต่อปี ภายในปี 2570
3. ระบบชลประทานมีประสิทธิภาพไม่ต่ำกว่าร้อยละ 75 ภายในปี 2570

แนวทางการพัฒนา

4. สร้างความสมดุลในการใช้ทรัพยากรทางการเกษตร

4.3 การจัดการน้ำทั้งระบบเพื่อให้เกิดความสมดุลทั้งด้านการจัดหา การใช้ และการอนุรักษ์ และการจัดการในภาวะวิกฤต เพื่อบริหารจัดการน้ำให้สามารถแก้ไขปัญหาภัยแล้ง น้ำท่วม การขาดแคลนน้ำ ภาคการผลิต น้ำอุปโภคบริโภค และเพิ่มประสิทธิภาพแหล่งน้ำ ปรับปรุงทางน้ำ ทางผันน้ำ พื้นที่รับน้ำนอง เขตการใช้ประโยชน์ที่ดิน และการจัดทำแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยด้านการเกษตร โดยการประเมินความเสี่ยง พร้อมทั้งติดตาม เฝ้าระวัง ประกาศ และแจ้งเตือนภัยหน่วยงานในพื้นที่ให้เฝ้าระวัง และเตรียมพร้อมอยู่ตลอดเวลา รวมถึงการพัฒนา เพิ่มประสิทธิภาพ อนุรักษ์ พื้นฟูแหล่งน้ำ ระบบกระจายน้ำ และเชื่อมโยง วางระบบเครือข่ายน้ำ / ลุ่มน้ำ ทั้งในและนอกเขตชลประทาน และการก่อสร้างแหล่งน้ำและระบบส่งน้ำเพื่อชุมชน / ชนบท การปรับปรุงงานชลประทาน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพส่งน้ำ ระบายน้ำในพื้นที่ชลประทานเดิม การจัดหาแหล่งน้ำและเพิ่มพื้นที่ชลประทาน รวมทั้งบำรุงรักษางานชลประทาน เพื่อส่งน้ำระบายน้ำให้พื้นที่เพาะปลูก รวมถึงปฏิบัติการทำฝนเพื่อเพิ่มปริมาณน้ำในพื้นที่เกษตร แก้ไขภาวะภัยแล้งให้แก่เกษตรกร และ การให้บริการด้านการบินและการสื่อสารเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติการฝนหลวง และปฏิบัติงานด้านการเกษตร

5. ลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก โดยส่งเสริมการหยุดการเผาในพื้นที่การเกษตร การลดการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ และก๊าซเรือนกระจกจากกระบวนการผลิตในภาคเกษตร รวมถึงการตลาดสำหรับสินค้าคาร์บอนต่ำ ด้วยการถ่ายทอดความรู้ และพัฒนาศักยภาพเกษตรกร สถาบันเกษตรกร และธุรกิจที่เกี่ยวข้อง ให้มีขีดความสามารถในการปรับตัวเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ พัฒนฐานข้อมูล องค์ความรู้ และเทคโนโลยี โดยความร่วมมือจากทุกภาคส่วน เพื่อสนับสนุนการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ การมีส่วนร่วมในการบรรเทาการปล่อยก๊าซเรือนกระจกในระดับที่สอดคล้องกับบริบทของภาคเกษตร และพัฒนาให้เกิดการเติบโตแบบปล่อยคาร์บอนต่ำอย่างยั่งยืน รวมถึงผลักดันให้เกิดการบูรณาการแนวทางและมาตรการในการปรับตัวเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในทุกภาคส่วนและทุกระดับ

แผนงาน / โครงการ / กิจกรรม

- โครงการส่งเสริมการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้น้ำในระดับไร่นา
- การบริหารจัดการน้ำเพื่อป้องกันและบรรเทาภัยจากน้ำ
- การจัดการงานชลประทาน
- โครงการสนับสนุนการบริหารจัดการน้ำและงานชลประทาน
- โครงการปรับปรุงงานชลประทาน
- การจัดรูปที่ดินและจัดระบบน้ำเพื่อเกษตรกรรม
- โครงการก่อสร้างชลประทานขนาดใหญ่
- โครงการจัดหาแหล่งน้ำและเพิ่มพื้นที่ชลประทาน
- โครงการติดตามประเมินผลการลดก๊าซเรือนกระจกจาก มาตรการภาคการเกษตร

4. แผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ 20 ปี (พ.ศ. 2561 - 2580) และ แผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ 20 ปี (ปรับปรุงช่วงที่ 1 พ.ศ. 2566 - 2580)

แผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำจัดทำโดยคณะอนุกรรมการยุทธศาสตร์การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ โดยมีกรอบการดำเนินงาน 20 ปี (พ.ศ. 2561 - 2580) มีวิสัยทัศน์ คือ “ทุกหมู่บ้านมีน้ำสะอาดอุปโภค บริโภค น้ำเพื่อการผลิตมั่นคง ความเสียหายจากอุทกภัยลดลง คุณภาพน้ำอยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน บริหารจัดการน้ำอย่างยั่งยืน ภายใต้การพัฒนาอย่างสมดุลโดยความร่วมมือของทุกภาคส่วน” โดยได้กำหนดแผนแม่บทในการพัฒนาและบริหารจัดการออกเป็น 5 ด้าน ได้แก่ (1) การจัดการน้ำอุปโภคบริโภค (2) การสร้างความมั่นคงของน้ำภาคการผลิต (3) การจัดการน้ำท่วมและอุทกภัย (4) การอนุรักษ์และฟื้นฟูระบบนิเวศทรัพยากรน้ำ และ (5) การบริหารจัดการ โดยมีบริบทที่เกี่ยวข้องกับกรมชลประทาน ดังนี้

1) ด้านที่ 2 การสร้างความมั่นคงของน้ำภาคการผลิต

ประเทศไทยมีสัดส่วนในการเก็บกักน้ำต่อน้ำท่าเฉลี่ยในระดับสูง เฉพาะในบางกลุ่ม ดังนั้นจึงจำเป็นที่จะต้องดำเนินการฟื้นฟูแหล่งน้ำธรรมชาติ พัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็ก แหล่งน้ำชุมชน แหล่งน้ำในไร่นาพัฒนา บ่อบาดาล และการจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ รวมทั้งจัดหาแหล่งเก็บกักน้ำ และพัฒนาพื้นที่ชลประทาน เพื่อสร้างความมั่นคงของน้ำให้แก่ประเทศ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

(1) กลยุทธ์การดำเนินงาน

- (1.1) จัดการด้านความต้องการ โดยลดการใช้น้ำภาคการเกษตร นำน้ำกลับมาใช้ใหม่ในพื้นที่ชลประทาน รวมถึงการลดใช้น้ำในภาคอุตสาหกรรม
- (1.2) เพิ่มประสิทธิภาพโครงการแหล่งน้ำและระบบส่งน้ำเดิม โดยปรับปรุงประสิทธิภาพแหล่งน้ำระบบส่งน้ำ และเพิ่มปริมาณน้ำต้นทุนในแหล่งน้ำเดิม และเพิ่มปริมาณน้ำต้นทุนในโครงการแหล่งน้ำเดิม
- (1.3) จัดหาน้ำในพื้นที่เกษตรน้ำฝน เพื่อขยายโอกาสจากศักยภาพโครงการขนาดเล็ก และลดความเสี่ยงในพื้นที่ไม่มีศักยภาพ โดยการอนุรักษ์ พื้นฟู พัฒนาแหล่งน้ำและระบบกระจายน้ำ การจัดระบบการพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ สระน้ำในไร่นา และพัฒนาบ่อบาดาลเพื่อการเกษตร
- (1.4) พัฒนาแหล่งเก็บกักน้ำ/ระบบส่งน้ำใหม่ ด้วยการพัฒนาแหล่งเก็บกักน้ำ พัฒนาระบบชลประทาน การเพิ่มปริมาณน้ำที่จัดการได้ รวมทั้งการพัฒนาแหล่งน้ำบาดาลขนาดใหญ่ที่มีศักยภาพ โดยคำนึงถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม
- (1.5) พัฒนาระบบผันน้ำและระบบเชื่อมโยงแหล่งน้ำ ลดความขัดแย้งการใช้น้ำภาคการเกษตรและอุตสาหกรรม โดยพัฒนาโครงข่ายน้ำภายในประเทศ และการผันน้ำระหว่างประเทศ
- (1.6) เพิ่มผลิตภาพมูลค่าภาคการผลิต โดยการส่งเสริมด้านการเกษตร พันธุ์พืช และการปลูกพืชให้มีผลิตภาพสูงมากขึ้น ในพื้นที่ต้นแบบและขยายผลการดำเนินการไปสู่พื้นที่ที่ได้รับการพัฒนาแหล่งน้ำและระบบส่งน้ำแล้วต่อไป โดยดำเนินการร่วมกับยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน และด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคมเพื่อยกระดับผลิตภาพด้านน้ำทั้งระบบ
- (1.7) เพิ่มน้ำต้นทุน โดยปฏิบัติการฝนหลวงให้อ่างเก็บน้ำและพื้นที่เกษตรกรรม

2) ด้านที่ 3 การจัดการน้ำท่วมและอุทกภัย

ปัญหาน้ำท่วมและอุทกภัยในประเทศไทย ส่วนใหญ่อยู่ในเขตภาคกลางและภาคเหนือ ซึ่งส่งผลกระทบในหลาย ๆ ด้าน เช่น ความเสียหายต่อชีวิต ทรัพย์สิน อาคารบ้านเรือน พื้นที่เกษตร ปศุสัตว์และการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ความเสียหายทางเศรษฐกิจ สุขภาพอนามัย รวมทั้ง ความเสียหายต่อทรัพยากรธรรมชาติ เป็นต้น ดังนั้นจึงต้องมีการวางแผนบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

(1) กลยุทธ์การดำเนินงาน

- (1.1) เพิ่มประสิทธิภาพการระบายน้ำ โดยการปรับปรุงสิ่งกีดขวางทางน้ำ การปรับปรุงลำน้ำธรรมชาติที่ตื้นเขิน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการระบายน้ำ
- (1.2) ป้องกันน้ำท่วมชุมชนเมือง โดยการจัดระบบป้องกันชุมชนเมือง การจัดทำผังน้ำ ผังการระบายน้ำในระดับลุ่มน้ำ จังหวัด เมือง
- (1.3) บริหารจัดการพื้นที่น้ำท่วม/พื้นที่ชะลอน้ำ โดยการพัฒนาแก้มลิง พื้นที่ลุ่มต่ำรับน้ำนอง การพัฒนาอาคารบังคับน้ำ และสถานีสูบน้ำ เพื่อบรรเทาอุทกภัยในพื้นที่เฉพาะจุด
- (1.4) บรรเทาอุทกภัยเชิงพื้นที่อย่างเป็นระบบ ทั้งในระดับลุ่มน้ำและพื้นที่วิกฤติ โดยจัดทำแผนและดำเนินการบรรเทาอุทกภัยในพื้นที่วิกฤติ โดยจัดทำแผนและดำเนินการตามลำดับความสำคัญ
- (1.5) สนับสนุนการปรับตัวและการเผชิญเหตุ

(1.6) ปรับปรุงเขื่อนเพื่อเพิ่มการระบายน้ำ เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ

3) ด้านที่ 4 การอนุรักษ์และฟื้นฟูระบบนิเวศทรัพยากรน้ำ

ปัจจุบันคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำต่าง ๆ ทั่วประเทศ ทั้งแหล่งน้ำผิวดิน แหล่งน้ำใต้ดิน และแหล่งน้ำทะเล โดยเฉพาะบริเวณที่มีความหนาแน่นของชุมชน และกิจกรรมการพัฒนาต่าง ๆ กำลังประสบปัญหาความเสื่อมโทรม เนื่องจากการปนเปื้อนของสารพิษต่าง ๆ จากกิจกรรมของมนุษย์ ทั้งจากชุมชน การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ การพัฒนาอุตสาหกรรม เกษตรกรรม และการท่องเที่ยว มีผลกระทบต่อคุณภาพน้ำและความสมดุลของระบบนิเวศในแหล่งน้ำ ดังนั้นจึงจำเป็นต้องมีการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรน้ำให้มีคุณภาพที่เหมาะสม โดยมีรายละเอียด ดังนี้

(1) กลยุทธ์การดำเนินงาน

(1.1) การอนุรักษ์ฟื้นฟูพื้นที่ป่าต้นน้ำที่เสื่อมโทรม

(1.2) การป้องกันและลดการพังทลายของดินในพื้นที่ต้นน้ำ

(1.3) การป้องกันและลดการเกิดน้ำเสียที่ต้นทาง โดยลดปริมาณและความสกปรกของน้ำเสียชุมชน ณ แหล่งกำเนิด

(1.4) เพิ่มประสิทธิภาพในการบำบัดและควบคุมการระบายน้ำเสียออกสู่สิ่งแวดล้อม โดยการพัฒนา และเพิ่มประสิทธิภาพระบบรวบรวม ระบบบำบัดน้ำเสียรวมของชุมชน และการนำน้ำที่บำบัดแล้วกลับมาใช้ใหม่ในภาคอุตสาหกรรม ภาคบริการและที่อยู่อาศัย

(1.5) รักษาสมดุลของระบบนิเวศทั้งลุ่มน้ำ

(1.6) อนุรักษ์และฟื้นฟูแม่น้ำลำคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติทั่วประเทศ โดยส่งเสริมให้ทุกภาคส่วน มีความเข้าใจ รู้คุณค่า และความสำคัญในการจัดการคุณภาพน้ำก่อนระบายออกสู่แม่น้ำลำคลอง การกำจัดวัชพืชและขยะมูลฝอยในแหล่งน้ำ การสำรวจจริงวัด พิสูจน์ และสอบแนว พร้อมทั้งการขึ้นทะเบียน การป้องกันแก้ไขปัญหาการรุกรานแนวเขต การอนุรักษ์ฟื้นฟู และพัฒนา รวมถึงการจัดทำข้อกำหนดในการออกแบบทั้งเชิงภูมิสถาปัตยกรรมและวิศวกรรม เพื่อการอนุรักษ์ฟื้นฟูแม่น้ำ ลำคลอง และแหล่งน้ำธรรมชาติ

4) ด้านที่ 5 การบริหารจัดการ

การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำของประเทศให้มีประสิทธิภาพ สมดุล เป็นธรรม และสามารถแก้ไขปัญหาได้ทั้งระบบ จำเป็นต้องมีการปรับปรุง ทบทวน กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ด้านทรัพยากรน้ำ การพัฒนาองค์กรการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำทุกระดับ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

(1) ประเด็นยุทธศาสตร์

(1.1) สร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวย โดยการจัดทำ ปรับปรุง กฎหมาย และองค์กรด้านการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ

(1.2) ส่งเสริมองค์กรและการมีส่วนร่วม โดยเสริมสร้างการรับรู้และประชาสัมพันธ์ นโยบาย แผนแม่บท การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ และบูรณาการการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ส่งเสริมการจัดการน้ำชุมชน และการจัดการภัยพิบัติด้านน้ำในระดับพื้นที่ลุ่มน้ำ ประเทศ และระหว่างประเทศ

(1.3) จัดทำแผนบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ แผนแม่บทระดับลุ่มน้ำ แผนปฏิบัติการ รวมทั้งการจัดทำแผนบริหารน้ำในสภาวะวิกฤติทุกกลุ่มน้ำให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติและพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ

(1.4) จัดทำงบประมาณและการเงิน

5. แผนปฏิบัติการด้านการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG พ.ศ. 2564 - 2570

โมเดลเศรษฐกิจใหม่ที่เรียกว่า “โมเดลเศรษฐกิจ BCG” เป็นการพัฒนา 3 เศรษฐกิจ คือ เศรษฐกิจชีวภาพ (Bioeconomy) เศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy) และเศรษฐกิจสีเขียว (Green Economy) ไปพร้อม ๆ กัน เพื่อให้เกิดการขับเคลื่อนประเทศไทยอย่างสมดุล เป็นธรรมและยั่งยืน ทั้งนี้ โมเดลเศรษฐกิจ BCG มีความสอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) และสอดคล้องกับหลักการของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (SEP) ซึ่งเป็นหลักสำคัญ ในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทย โดยโมเดลเศรษฐกิจ BCG ทำหน้าที่บูรณาการการพัฒนาดังแต่ต้นทางถึงปลายทาง ใช้องค์ความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม สร้างคุณค่าเพิ่ม (Value creation) จากฐานความหลากหลายของทรัพยากรชีวภาพและวัฒนธรรม วงกลมโคจรคู่ (Quadruple helix)

โมเดลเศรษฐกิจ BCG เป็นกลไกเร่งให้เกิดการพัฒนาอุตสาหกรรมเป้าหมายภายใต้ Thailand 4.0 ที่ต้องการปรับเปลี่ยนรูปแบบการพัฒนาเศรษฐกิจจากการใช้ความได้เปรียบด้านทรัพยากรและแรงงานไปสู่เศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรมประสบความสำเร็จได้เร็วขึ้นด้วยการระดมทรัพยากรและความสามารถของทุกภาคส่วนในการมุ่งไปสู่เป้าหมายเดียวกัน

เป้าหมาย

การอนุรักษ์ฟื้นฟู จัดการการใช้ประโยชน์ จากทรัพยากรชีวภาพและวัฒนธรรม

ตัวชี้วัด

ลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกไม่น้อยกว่าร้อยละ 20-25 ในปี พ.ศ. 2573 เมื่อเปรียบเทียบกับปี พ.ศ. 2548
ยุทธศาสตร์ที่ 1 การสร้างความยั่งยืนของฐานทรัพยากรและความหลากหลายทางชีวภาพด้วยการจัดสมดุลระหว่างการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์

แนวทางการดำเนินการ

การบริหารจัดการน้ำให้เกิดความยั่งยืนด้วยการอนุรักษ์ปาดินน้ำ และการพัฒนาแพลตฟอร์มเพื่อลดการไหล ลดการสูญเสีย การนำกลับมาใช้ซ้ำ และยกระดับคุณภาพน้ำดื่ม น้ำใช้ให้สูงขึ้น

มาตรการหลัก

ยกระดับสินค้าและบริการ BCG สู่มাত্রฐานการผลิตยั่งยืน โดยการส่งเสริมการใช้นวัตกรรมสีเขียว การเงินสีเขียว และระบบเศรษฐกิจหมุนเวียน

กรมชลประทานได้นำเสนอความเชื่อมโยงของสายน้ำ จากต้นน้ำถึงปลายน้ำ โดยนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาใช้ในการบริหารจัดการน้ำ ให้เกิดผลดีมีประสิทธิภาพอย่างยั่งยืน ตามแนวคิด BCG Model ประกอบด้วย Bio Economy (การสร้างมูลค่า) โดยการพัฒนาทุนทางพาราเพื่อด้กวัชพืชทางน้ำในทางน้ำชลประทาน และการใช้สารละลายกำจัดผักตบชวาแทนการใช้สารเคมีทำให้เกิดความปลอดภัยต่อสิ่งแวดล้อม Circular Economy (การหมุนเวียน) โดยการใช้เครื่องจักรผลิตไม้อัดจากผักตบชวา เป็นการใช้ผักตบชวาให้เกิด

ประโยชน์ในการผลิตเป็นผลิตภัณฑ์ เช่น ไม้อัดจากผักตบชวา นาฬิกา และหุ่นขี้ผึ้ง Green Economy (ความสมดุลและยั่งยืน) จากการพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมในการบริหารจัดการน้ำ ทำให้แหล่งน้ำที่สะอาด และบริหารการใช้น้ำได้อย่างเหมาะสม โดยในอนาคตจะมีการผลักดันการใช้น้ำซีเมนต์ไฮดรอลิกในงานก่อสร้างของกรมชลประทานเพื่อสนับสนุนการลดก๊าซเรือนกระจกได้อย่างมีนัยสำคัญ

6. แผนแม่บทรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ พ.ศ. 2558 – 2593

ประเทศไทยต้องเผชิญและรับมือกับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ รวมถึง การเกิดภัยพิบัติรุนแรงและบ่อยครั้ง ความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติ การเกิดโรคอุบัติใหม่และโรคอุบัติซ้ำ เป็นต้น ทั้งนี้ ประเทศไทย ในฐานะที่เป็นประเทศเกษตรกรรม มีรูปแบบการพัฒนาและวิถีชีวิตที่ต้องพึ่งพิงความอุดมสมบูรณ์ของฐานทรัพยากรธรรมชาติของประเทศ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศจึงเป็นภัยคุกคามที่สำคัญต่อการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน ทั้งการรักษาการเติบโตทางเศรษฐกิจ การขจัดปัญหาความยากจนและยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนให้ดีขึ้น รวมถึงการรักษาความสมดุลของระบบนิเวศ ความสมบูรณ์ของฐานทรัพยากรธรรมชาติและคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่ดี ในขณะเดียวกันปัญหาอีกส่วนหนึ่งที่ต้องเผชิญคือการเพิ่มขึ้นของปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกจากรูปแบบของการพัฒนาประเทศที่จำเป็นต้องพึ่งพาพลังงานจากเชื้อเพลิงฟอสซิลเป็นหลัก และจากการขยายตัวอย่างรวดเร็วของพื้นที่เมือง ทำให้ความต้องการใช้พลังงานเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งหากประเทศไทยและประเทศกำลังพัฒนาอื่นๆ ยังคงไว้ซึ่งรูปแบบการพัฒนาดังกล่าว ย่อมจะส่งผลให้การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและผลกระทบต่างๆ ทวีความรุนแรงขึ้นอย่างมากในอนาคต และทำให้การปรับตัวและรับมือต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในอนาคตทำได้ยากยิ่งขึ้นไปอีก

การปล่อยก๊าซเรือนกระจกจากระบบการทางอุตสาหกรรมจะแบ่งกลุ่มตามประเภทของกระบวนการที่ปล่อยก๊าซ ได้แก่ กลุ่มผลิตภัณฑ์แร่ กลุ่มอุตสาหกรรมเคมี กลุ่มอุตสาหกรรมผลิตโลหะ กลุ่มอุตสาหกรรมที่ผลิตและใช้สารฮาโลคาร์บอนและฮัลเฟอร์เฮกซะฟลูออไรด์ เป็นต้น ปริมาณก๊าซส่วนใหญ่มาจากกลุ่มผลิตภัณฑ์แร่ โดยอุตสาหกรรมปูนซีเมนต์ ปล่อยก๊าซเรือนกระจกในปริมาณ ๑๖.๐๕ ล้านตันคาร์บอนไดออกไซด์เทียบเท่า คิดเป็นร้อยละ ๙๗.๙ ของการปล่อยก๊าซเรือนกระจกในภาคนี้ทั้งหมด

ภาคการเกษตร ในปี พ.ศ. ๒๕๔๓ (ค.ศ. ๒๐๐๐) ภาคการเกษตรปล่อยก๊าซเรือนกระจก เท่ากับ ๕๑.๘๘ ล้านตันคาร์บอนไดออกไซด์เทียบเท่า ก๊าซเรือนกระจกหลักของภาคนี้คือ ก๊าซมีเทน (CH₄) โดยมีแหล่งปล่อยที่สำคัญ ได้แก่ กลุ่มนาข้าว มีปริมาณการปล่อยคิดเป็น ๒๙.๙๔ ล้านตันคาร์บอนไดออกไซด์เทียบเท่า คิดเป็นร้อยละ ๕๗.๗ ของปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกในภาคการเกษตร

แนวทางการดำเนินงาน

1. การปรับตัวต่อผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

แนวทาง

1.1 การจัดการน้ำ อุทกภัยและภัยแล้ง มุ่งเน้นการจัดการน้ำอย่างบูรณาการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและความเป็นธรรมในการเข้าถึงทรัพยากรน้ำ การสร้างความพร้อมในการรับมือและลดความเสียหายจากอุทกภัยและภัยแล้ง รวมถึงการจัดการความเสี่ยงจากอุทกภัยและภัยแล้ง

1.1.1 การจัดการน้ำอย่างบูรณาการ

1.1.2 การสร้างความพร้อมในการรับมือและลดความเสียหายจากอุทกภัยและภัยแล้ง

1.2 การเกษตรและความมั่นคงทางอาหาร มุ่งเน้นการจัดการความเสี่ยงในภาคเกษตรจากภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงของปัจจัยทางภูมิอากาศ การสร้างความพร้อมในการรับมือและปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ โดยมุ่งเน้นการสร้างองค์ความรู้และศักยภาพของเกษตรกรในการปรับตัว รวมถึงการสร้างรายได้เพิ่มจากการพัฒนาสินค้าเกษตรที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และการรักษาความมั่นคงทางอาหารอย่างยั่งยืน

1.2.1 การจัดการความเสี่ยงจากภัยธรรมชาติ

1.2.2 การสร้างความพร้อมในการรับมือและปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

2. การลดก๊าซเรือนกระจกและส่งเสริมการเติบโตที่ปล่อยคาร์บอนต่ำ

แนวทาง

2.1 ภาคการเกษตร มุ่งเน้นการจัดการด้านการเกษตรที่ปล่อยก๊าซเรือนกระจกต่ำและก่อให้เกิดผลประโยชน์ร่วม (co-benefits) ด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอื่นๆ และการเพิ่มรายได้ให้แก่เกษตรกร รวมถึงการสร้างศักยภาพความพร้อมของเกษตรกรเพื่อรองรับเทคโนโลยีและการจัดการด้านการลดก๊าซเรือนกระจก

2.1.1 การจัดการด้านการเกษตรที่ปล่อยก๊าซเรือนกระจกต่ำและก่อให้เกิดผลประโยชน์ร่วม

(1) สนับสนุนการปรับปรุงและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ลดการใช้ทรัพยากรในการผลิตเพิ่มประสิทธิภาพการใช้น้ำ

(2) พัฒนาเทคนิคการจัดการด้านการเกษตรที่ช่วยลดก๊าซเรือนกระจกในการผลิตข้าวอย่างมีประสิทธิภาพและมีต้นทุนที่เหมาะสม

2.1.2 การสร้างความพร้อมและพัฒนาศักยภาพของเกษตรกร

(1) เผยแพร่องค์ความรู้และพัฒนาศักยภาพเกษตรกรให้มีความพร้อมในการรองรับเทคโนโลยีและการจัดการเพื่อลดก๊าซเรือนกระจก เช่น การจัดการน้ำในนาข้าว การเลือกใช้ปุ๋ย การจัดการธาตุอาหารเฉพาะที่เพื่อลดปริมาณการใช้ปุ๋ย การปลูกพืชคลุมดิน เป็นต้น

3. การสร้างขีดความสามารถด้านการบริหารจัดการการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

3.1 การพัฒนาข้อมูล งานศึกษาวิจัย และเทคโนโลยี มุ่งเน้นการพัฒนาข้อมูลและงานศึกษาวิจัยที่เกี่ยวข้องให้มีคุณภาพและได้มาตรฐาน และการพัฒนาเทคโนโลยีรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

3.1.1 การพัฒนาข้อมูลและงานศึกษาวิจัย

(1) ศึกษาวิจัยและประเมินวิเคราะห์การดำเนินมาตรการรองรับผลกระทบและจัดการความเสี่ยงจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ในด้านการจัดการน้ำ เกษตร และพลังงาน โดยคำนึงถึงมิติของการรักษาความมั่นคงทางน้ำ อาหาร และพลังงาน ที่มีความเชื่อมโยงกัน

3.1.2 การพัฒนาเทคโนโลยี

(1) สนับสนุนการพัฒนาเทคโนโลยีในการตรวจวัดและเฝ้าระวังระดับน้ำ ความเร็วของกระแส น้ำ ทิศทางการไหลของน้ำ ฯลฯ รวมถึงการเชื่อมโยงเครือข่ายการบริหารจัดการน้ำ เพื่อให้สามารถคาดการณ์และ จำลองสถานการณ์น้ำล่วงหน้าได้อย่างถูกต้อง นำไปสู่การบริหารจัดการที่บูรณาการและมีประสิทธิภาพ

(2) พัฒนาเทคโนโลยีนวัตกรรม และเทคนิควิธีการออกแบบโครงสร้างพื้นฐานและระบบการจัดการ ทรัพยากรที่คำนึงถึงการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ เช่น การออกแบบและการจัดการระบบชลประทาน เชื่อน หรือฝาย ในบริบทของการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ เป็นต้น

3.2 การพัฒนากลไกสนับสนุนการดำเนินงานด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ มุ่งเน้นการ พัฒนากลไกสนับสนุนการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ กลไกสร้างแรงจูงใจในการลดการปล่อย ก๊าซเรือนกระจกและพัฒนาแบบปล่อยคาร์บอนต่ำ และกลไกในการขับเคลื่อนภาคีการพัฒนาที่เกี่ยวข้อง

3.2.1 กลไกสนับสนุนการเติบโตแบบคาร์บอนต่ำ

(1) ผลักดันให้เกิดการพัฒนามาตรฐานของกลไก มาตรการ และเครื่องมือการลดก๊าซเรือนกระจก ในประเทศ ให้มีประสิทธิภาพเป็นที่ยอมรับ และสามารถเชื่อมโยงกับกลไกและมาตรการของต่างประเทศได้ รวมถึงศึกษาศักยภาพและโอกาสในการผลักดันให้ไทยเป็นผู้นำหรือเป็นศูนย์กลางในการเชื่อมโยงประเทศภายใน ภูมิภาคอาเซียนในการพัฒนาและยกระดับมาตรฐานดังกล่าว

7. นโยบายและแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ (พ.ศ. 2566 – 2580)

การบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ เพื่อให้เกิดความสมดุลของระบบนิเวศที่มุ่งเน้น การคำนึงถึงขีดจำกัดของทรัพยากรธรรมชาติ ควบคู่ไปกับการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากร ธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม ตามหลักการอนุรักษ์ดินและน้ำ และหลักการบริหารจัดการเชิงระบบนิเวศ การมีการกระจายการถือ ครองที่ดินอย่างเป็นธรรม ทัวถึง ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การบูรณาการให้การใช้ประโยชน์ที่ดิน เป็นไปอย่างเหมาะสมตามศักยภาพของที่ดินและสมรรถนะของดิน มีความเชื่อมโยงกับ การจัดการทรัพยากรน้ำ ป่าไม้ และชายฝั่ง เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมสิ่งแวดล้อม และความมั่นคง ของประเทศ โดยผ่านกระบวนการการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน

ประเด็นนโยบายด้านที่ 1

การสงวนหวงห้ามที่ดินของรัฐอย่างมีประสิทธิภาพ และการรักษาความสมดุลทางธรรมชาติ

ตัวชี้วัด

2. ที่ดินของรัฐถูกบุกรุก (ลดลง)

แนวทางการพัฒนา

แนวทางการพัฒนาหลักที่ 2 การป้องกันและแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินของรัฐ

ประเด็นนโยบายด้านที่ 2 การใช้ที่ดินและทรัพยากรดินให้เกิดประโยชน์สูงสุด

ตัวชี้วัด

4. สัดส่วนของพื้นที่เกษตรกรรมที่มีการทำการเกษตรตามแนวทางเกษตรอย่างยั่งยืน (เพิ่มขึ้น)

แนวทางการพัฒนา

แนวทางการพัฒนาหลักที่ 3

การเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ประโยชน์ที่ดินรายสาขาอย่างเหมาะสมตามศักยภาพ

การเพิ่มประสิทธิภาพฐานการผลิตภาคเกษตรให้เข้มแข็งและยั่งยืน เพื่อสร้างความมั่นคงทางอาหาร

8. นโยบายและแผนการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2580

นโยบายและแผนการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2580 เป็นกรอบนโยบายและทิศทางการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประเทศอย่างบูรณาการในระยะ 20 ปีข้างหน้า เพื่อให้ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องใช้เป็นกรอบแนวทางการจัดทำแผนแม่บทและแผนปฏิบัติการ และสามารถนำไปขับเคลื่อนให้การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประเทศเป็นไปอย่างเหมาะสมเชิงรุกและมีประสิทธิภาพ รวมทั้งเพื่อเพิ่มสมรรถนะการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเสริมสร้างการเติบโตทางเศรษฐกิจและสังคมอย่างเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม สามารถสร้างความสมดุลและยั่งยืนในการพัฒนาประเทศ รวมถึงรองรับและเท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกและภูมิภาค

นโยบายที่ 1 จัดการฐานทรัพยากรธรรมชาติอย่างมั่นคงเพื่อความสมดุล เป็นธรรม และยั่งยืน

นโยบายที่ 1.2 จัดการทรัพยากรธรรมชาติเพื่อความมั่นคงทางอาหาร น้ำ และพลังงาน

1.2.1 การจัดให้มีอาหาร น้ำ และพลังงานอย่างเพียงพอ

ตัวชี้วัด (8) ดัชนีความมั่นคงทางน้ำ (ระดับดีขึ้น)

นโยบายที่ 2 สร้างการเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพื่อความมั่นคงและยั่งยืน

นโยบายที่ 2.3 สร้างภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และส่งเสริมการพัฒนาแบบคาร์บอนต่ำ

ตัวชี้วัด (13) ปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกลดลงร้อยละ 20 - 25 จากปริมาณการปล่อยในกรณีปกติภายในปี พ.ศ. 2573

9. ยุทธศาสตร์กรมชลประทาน 20 ปี (พ.ศ. 2561 - 2580)

ยุทธศาสตร์กรมชลประทาน ระยะ 20 ปี (พ.ศ.2561-2580) มุ่งเน้นในการพัฒนาแหล่งน้ำและเพิ่มพื้นที่ชลประทานตามศักยภาพของกลุ่มน้ำให้เกิดความสมดุล และบริหารจัดการน้ำอย่างบูรณาการ เพื่อบรรลุวิสัยทัศน์ “องค์กรอัจฉริยะ ที่มุ่งสร้างความมั่นคงด้านน้ำ (Water Security) เพื่อเพิ่มคุณค่าการบริการ ภายในปี 2580” โดยได้กำหนดยุทธศาสตร์ในการพัฒนาและบริหารจัดการออกเป็น 5 ประเด็นยุทธศาสตร์ ได้แก่ (1) การพัฒนาแหล่งน้ำและเพิ่มพื้นที่ชลประทานตามศักยภาพลักษณะกลุ่มน้ำ (2) การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำอย่างบูรณาการ ตามวัตถุประสงค์การใช้น้ำ (3) การป้องกันความเสียหายและสนับสนุนการบรรเทาภัยอันเกิดจากน้ำ (4) การสร้างเครือข่าย และการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการบริหารจัดการน้ำชลประทานในระดับพื้นที่ และ (5) การปรับเปลี่ยนสู่องค์กรอัจฉริยะ โดยมีรายละเอียดของแต่ละประเด็นยุทธศาสตร์ ดังนี้

1) ยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนาแหล่งน้ำและเพิ่มพื้นที่ชลประทานตามศักยภาพลักษณะกลุ่มน้ำ

ลักษณะของพื้นที่และรูปแบบของกลุ่มน้ำที่มีอยู่ในประเทศไทยมีความแตกต่างและมีลักษณะเฉพาะในแต่ละพื้นที่ ดังนั้นการพัฒนาแหล่งน้ำในแต่ละพื้นที่จึงจำเป็นต้องมีการศึกษาลักษณะของพื้นที่ และความ

ต้องการที่มีความแตกต่างกันในแต่ละพื้นที่ลุ่มน้ำ เพื่อวางแผนการพัฒนาพื้นที่ได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

(1) เป้าหมาย

(1.1) มีปริมาณน้ำเก็บกักและพื้นที่ชลประทานเพิ่มขึ้น

(2) กลยุทธ์การดำเนินงาน

(2.1) จัดทำแผนแม่บทการพัฒนาตามลุ่มน้ำหลัก และจัดทำแผนแม่บทการพัฒนาตามลุ่มน้ำสาขา (ลุ่มน้ำย่อย) ทั้งระบบ โดยจัดการน้ำตามแนวทาง IWRM (Integrated Water Resource Management) ซึ่งก็คือคือ กระบวนการในการส่งเสริมการประสาน การพัฒนาและจัดการน้ำ ดิน และทรัพยากรอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาซึ่งประโยชน์สูงสุดทางเศรษฐกิจและความเป็นอยู่ที่ดีของสังคมอย่างทัดเทียมกัน โดยไม่ส่งผลกระทบต่อความยั่งยืนของระบบนิเวศที่สำคัญ

(2.2) ดำเนินการพัฒนาโครงการชลประทานตามแผนแม่บทการพัฒนาตามลุ่มน้ำหลัก และลุ่มน้ำสาขา (ลุ่มน้ำย่อย) ด้วยนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการบริหารจัดการน้ำ เพื่อส่งเสริมการพัฒนาแหล่งน้ำรูปแบบใหม่ และปรับปรุงแนวทางการบริหารจัดการน้ำ อันจะนำมาสู่การพัฒนาเป็นพื้นที่ชลประทานในอนาคตได้

(2.3) ผันน้ำและเก็บกักจากลุ่มน้ำในประเทศและแหล่งน้ำนานาชาติมาใช้ประโยชน์ โดยมุ่งเน้นการเพิ่มปริมาณน้ำ และลดการสูญเสียของน้ำผ่านกระบวนการผันน้ำ

(2.4) ปรับปรุงเพิ่มประสิทธิภาพแหล่งน้ำ เพื่อเพิ่มความจุในการกักเก็บน้ำ สำหรับการเพิ่มพื้นที่ชลประทาน/รองรับความต้องการการใช้น้ำที่เพิ่มขึ้น โดยการปรับปรุงประสิทธิภาพแหล่งน้ำ และอาคารชลประทานต่างๆ เพื่อเพิ่มความจุในการเก็บน้ำ

(2.5) แสวงหาความร่วมมือและร่วมทุนจากภาคีในการพัฒนาแหล่งน้ำ เพื่อให้การดำเนินงานทางด้านการพัฒนาแหล่งน้ำในอนาคตเป็นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด

(2.6) ดำเนินงานโครงการชลประทานอันเนื่องมาจากพระราชดำริให้ครบทั้งระบบ โดยจะต้องครอบคลุม 2 ลักษณะ คือ การปรับปรุงโครงการชลประทานอันเนื่องมาจากพระราชดำริที่มีอยู่เดิมให้ครบทั้งระบบ และการก่อสร้างโครงการชลประทานอันเนื่องมาจากพระราชดำริใหม่แบบครบวงจร

2) ยุทธศาสตร์ที่ 2 การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำอย่างบูรณาการ ตามวัตถุประสงค์การใช้น้ำ

การบริหารจัดการน้ำ มีความเกี่ยวข้องกันทั้งในส่วนของการจัดหา พัฒนา และการจัดสรรตามวัตถุประสงค์ต่างๆ รวมตลอดถึงการอนุรักษ์และฟื้นฟูแหล่งน้ำให้คงอยู่และมีใช้อย่างยั่งยืน ซึ่งการดำเนินการเหล่านั้นจะต้องมีการดำเนินการแบบบูรณาการ ด้วยหลายวิธี หลายเทคนิค และผู้คนในสังคมทุกชุมชนยอมรับเพื่อนำไปสู่การจัดการหรือแก้ปัญหาต่าง ๆ เกี่ยวกับน้ำได้อย่างสัมพันธกัน

(1) เป้าหมาย

(1.1) เพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจด้านการเกษตรในพื้นที่ชลประทาน

(1.2) การบริหารจัดการน้ำ โดยให้ทุกภาคส่วนได้รับน้ำที่มีคุณภาพอย่างทั่วถึงและเป็นธรรมตามปริมาณน้ำต้นทุนที่มีในแต่ละปี

(1.3) การปรับเปลี่ยนการใช้น้ำภาคเกษตรให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

(2) กลยุทธ์การดำเนินงาน

(2.1) ประเมินผลโครงการลงทุนของกรมชลประทานเดิม ตามระยะเวลาที่เหมาะสม ทั้งในมิติของ ความคุ้มค่าทางด้านการลงทุน (Benefit Cost Ratio, B/C Ratio) ผลตอบแทนทางเศรษฐศาสตร์ (Economic Internal Rate of Return, EIRR) ผลตอบแทนทางการเงิน (Financial Internal Rate of Return, FIRR) และประสิทธิภาพของโครงการชลประทานที่มีอยู่ (Delivery Performance Ratio, DPR) เพื่อใช้ในการวางแผน ปรับปรุง ซ่อมแซมอาคารชลประทาน

(2.2) พัฒนาประสิทธิภาพอาคารชลประทานด้วยระบบเทคโนโลยีเพื่อการบริหารจัดการน้ำ ที่ทันสมัย โดยมุ่งเน้นการวางแผนและดำเนินการพัฒนาประสิทธิภาพอาคารชลประทานที่เหมาะสม ด้วยการนำ เทคโนโลยีสมัยใหม่มาปรับใช้กับการพัฒนาระบบส่งและการระบายน้ำ

(2.3) พัฒนาการส่งน้ำอย่างมีส่วนร่วม ด้วยการวางแผน ควบคุม จัดทำรายละเอียดเกี่ยวกับการ จัดสรรน้ำ และวางแผนควบคุมงานเกษตรชลประทานอย่างมีส่วนร่วม โดยอ้างอิงจากแนวทางการปรับปรุง ซ่อมแซมอาคารชลประทาน สภาพพื้นที่ ปริมาณความต้องการ และวัตถุประสงค์การใช้น้ำต่างๆ ผ่านกลไก ความร่วมมือของกลุ่มผู้ใช้น้ำในพื้นที่

(2.4) ควบคุมคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำชลประทาน และรักษาระบบนิเวศ โดยการควบคุมและรักษา คุณภาพน้ำในแหล่งน้ำให้เหมาะสมกับการใช้ประโยชน์ของแต่ละภาคส่วน รวมทั้งการรักษาสมดุลระบบนิเวศ ให้อยู่ในเกณฑ์ที่กำหนด

(2.5) สร้างความสมดุลในการใช้น้ำ และจัดสรรน้ำให้มีประสิทธิภาพ โดยการพัฒนาการใช้น้ำ ให้มีประสิทธิภาพสูงสุด จากองค์ประกอบต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ตั้งแต่การศึกษาแนวทางการปรับปรุงราคาค่าน้ำ ชลประทานที่เหมาะสมตามต้นทุนที่แท้จริง การปรับปรุงแนวทางการจัดรูปที่ดินและระบบน้ำให้สามารถกระจาย การส่งน้ำได้อย่างทั่วถึง รวมถึงการพัฒนาแนวทางการจัดสรรและการใช้น้ำที่เหมาะสมตามนโยบายต่างๆ ที่จะช่วยผลักดันไปสู่การสร้าง Smart Farmer อย่างยั่งยืน

3) ยุทธศาสตร์ที่ 3 การป้องกันความเสียหายและสนับสนุนการบรรเทาภัยอันเกิดจากน้ำ

บทบาทของกรมชลประทานในการบริหารจัดการภัยพิบัติจะอยู่ในขั้นตอนก่อนเกิดเหตุ หรือในส่วนของ การป้องกันเป็นหลัก ไม่ว่าจะเป็นการสร้างสิ่งก่อสร้างเพื่อป้องกันภัย การใช้ประโยชน์จากอุปกรณ์ หรือเครื่องมือ ในการคาดการณ์ หรือแจ้งเตือนสถานการณ์ต่างๆ และการบริหารจัดการน้ำเพื่อป้องกันหรือลดผลกระทบ เป็นต้น ดังนั้นในยุทธศาสตร์นี้จึงมุ่งเน้นไปที่มาตรการป้องกันภัยเป็นหลัก

(1) เป้าหมาย

(1.1) ความสูญเสียทางเศรษฐกิจ อันเนื่องมาจากอุทกภัยและภัยแล้งลดลง

(1.2) การคาดการณ์สถานการณ์น้ำมีความทันสมัยและเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายของกรมชลประทาน ที่ทันต่อเหตุการณ์

(2) กลยุทธ์การดำเนินงาน

(2.1) พัฒนาประสิทธิภาพการจัดการน้ำในภาวะวิกฤติ (ระบายน้ำในพื้นที่ลุ่มน้ำ) โดยการก่อสร้างอาคารชลประทานและโครงข่ายระบบชลประทาน ประตुरะบาย ประตูรับน้ำเข้าโครงการชลประทานต่างๆ ที่มีส่วนในการป้องกันปัญหายับน้ำจากน้ำในพื้นที่สำคัญ

(2.2) เพิ่มประสิทธิภาพการระบายน้ำ โดยการพัฒนาทางระบายน้ำ ปรับปรุงสภาพคลองผันน้ำ เช่น เสริมคันดินกันน้ำล้นตลิ่ง พร้อมปรับปรุงโครงสร้างที่เป็นอุปสรรค

(2.3) ปรับปรุงระบบการจัดการข้อมูลด้านน้ำให้ทันสมัย และเป็นแบบ Real Time เพื่อการพัฒนาแบบจำลอง (RID Model) และปรับปรุงระบบแจ้งเตือนภัย โดยการพัฒนาระบบข้อมูล และศูนย์ปฏิบัติการน้ำอัจฉริยะทางด้านการจัดการน้ำที่จะมาเป็นหน่วยงานสำคัญในการตรวจสอบ วิเคราะห์ คาดการณ์ และแจ้งเตือนสถานการณ์ต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพและทั่วถึงในระดับพื้นที่

4) ยุทธศาสตร์ที่ 4 การสร้างเครือข่าย และการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการบริหารจัดการน้ำชลประทานในระดับพื้นที่

การพัฒนาแหล่งน้ำ และบริหารจัดการทรัพยากรน้ำได้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืนต้องได้รับความร่วมมือจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องจากทุกภาคส่วน ทั้งส่วนราชการจากส่วนกลางหรือในพื้นที่ เอกชน หรือแม้กระทั่งกลุ่มผู้ใช้น้ำ และผู้ที่อาจได้รับผลกระทบต่าง ๆ

(1) เป้าหมาย

(1.1) การบูรณาการร่วมกับจังหวัด กลุ่มจังหวัด และท้องถิ่น ในการบริหารจัดการน้ำในพื้นที่

(1.2) เพิ่มเครือข่ายให้ครอบคลุมทุกกลุ่มผู้ใช้น้ำ (เครือข่ายผู้ใช้น้ำเกษตร อุปโภค-บริโภค อุตสาหกรรม อื่นๆ)

(1.3) ยกกระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน และชุมชนในพื้นที่ ในการบริหารจัดการชลประทาน

(2) กลยุทธ์การดำเนินงาน

(2.1) บูรณาการและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคราชการ (ส่วนราชการ จังหวัด กลุ่มจังหวัด ท้องถิ่น) โดยมุ่งเน้นการส่งเสริมการเชื่อมโยงแผนงาน โครงการ และการสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินงานต่างๆ เพื่อให้ทุกภาคส่วนมีทิศทางการดำเนินงานด้านการจัดการน้ำร่วมกัน

(2.2) สร้างเครือข่ายและความร่วมมือในการทำงานกับภาคประชาชน และ NGO โดยส่งเสริมการสร้างเครือข่ายและความร่วมมือกับผู้ใช้น้ำ ผู้ได้รับผลกระทบ และนักวิชาการในวงกว้างผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมที่เหมาะสมเพื่อลดกระแสการต่อต้าน และช่วยเพิ่มแรงสนับสนุนการพัฒนาโครงการชลประทาน

(2.3) ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพของชุมชน และกลุ่มผู้ใช้น้ำให้ครอบคลุมพื้นที่ชลประทานที่พัฒนาแล้ว โดยเริ่มตั้งแต่การจัดทำฐานข้อมูลให้ครอบคลุม และการพัฒนากลไกหรือแนวทางการทำงานร่วมกันกับกรมชลประทานและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

5) ยุทธศาสตร์ที่ 5 การปรับเปลี่ยนสู่องค์กรอัจฉริยะ

ภายใต้พลวัตการเปลี่ยนแปลงของโลกในปัจจุบัน การทำงานรูปแบบเดิมอาจไม่สามารถตอบสนองต่อปัจจัยและความท้าทายต่างๆ ที่เข้ามา มีบทบาทต่อการทำงานมากขึ้น การปรับเปลี่ยนไปสู่องค์กรอัจฉริยะ (Intelligent Organization) จึงถือว่ามีสำคัญต่อการพัฒนาศักยภาพขององค์กรให้สามารถตอบสนองต่อเป้าหมายขององค์กรได้

(1) เป้าหมาย

- (1.1) บุคลากรมีความเป็นมืออาชีพ มีองค์ความรู้ทางด้านชลประทาน มีทักษะการบริหารจัดการ
- (1.2) มีการนำนวัตกรรม และเทคโนโลยีเข้ามามีใช้ในการก่อสร้างอาคารชลประทาน และการบริหารจัดการชลประทาน
- (1.3) มีเทคโนโลยีที่ทันสมัยในการควบคุมระยะไกล (Remote Sensing) เพื่อบริหารจัดการน้ำที่มีประสิทธิภาพ
- (1.4) มีระบบข้อมูลสารสนเทศในการบริหารจัดการน้ำ

(2) กลยุทธ์การดำเนินงาน

- (2.1) สรรหาบุคลากรรุ่นใหม่ในการขับเคลื่อนสู่องค์กรอัจฉริยะ โดยการกำหนดสมรรถนะขององค์กร และบุคลากรที่พึงประสงค์เพื่อให้สอดคล้องกับทิศทางการปรับเปลี่ยนไปสู่องค์กรอัจฉริยะ
- (2.2) พัฒนาระบบบริหารทรัพยากรบุคคล และพัฒนาศักยภาพบุคลากรให้มีความรู้ ทักษะ กรอบแนวคิดและความสามารถ โดยการปรับปรุงระบบการบริหารทรัพยากรบุคคลให้สอดคล้องกับบริบทและทิศทางขององค์กรในอนาคต ทั้งในเรื่องของการบริหารจัดการ และการสร้างแรงจูงใจ พร้อมส่งเสริมกระบวนการ และการพัฒนาศักยภาพบุคลากรในด้านต่างๆ
- (2.3) ส่งเสริมระบบการจัดการองค์ความรู้ โดยมุ่งเน้นการพัฒนาแนวทางการจัดเก็บ สร้าง และใช้ประโยชน์องค์ความรู้ขององค์กรอย่างเป็นระบบ
- (2.4) พัฒนาเทคโนโลยีในการบริหารจัดการชลประทาน โดยการส่งเสริมการค้นคว้า วิจัย ต่อยอด และการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและองค์ความรู้ที่ทันสมัยเข้ามามีในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ
- (2.5) พัฒนาระบบการบริหารงานบนพื้นฐานดิจิทัล และการจัดการงานชลประทานในภาวะวิกฤติ โดยการพัฒนาและปรับปรุงแนวทางการทำงาน ระบบงานเพื่อให้เอื้อต่อวัฒนธรรมการทำงานโดยใช้ระบบดิจิทัล (Digital Platform) และส่วนอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

10. แผนปฏิบัติการ กรมชลประทาน ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566 - 2570)

เป้าหมาย

- 1 พื้นที่ชลประทานเพิ่มขึ้น
- 2 ปริมาตรเก็บกักน้ำที่เพิ่มขึ้น/ปริมาณน้ำต้นทุนเพิ่มขึ้น
- 3 พื้นที่การเกษตรที่ได้รับการป้องกันความเสียหายจากอุทกภัยเพิ่มขึ้น
- 4 แหล่งน้ำที่สนับสนุนโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริเพิ่มขึ้น
- 5 ครวเรือนในเขตชลประทานที่ได้รับประโยชน์เพิ่มขึ้น

- 6 พื้นที่ชลประทานที่บริหารจัดการน้ำเพิ่มขึ้น
- 7 พื้นที่ชลประทานเดิมที่ได้รับการปรับปรุงเพิ่มขึ้น
- 8 จำนวนพื้นที่เกษตรกรรมที่ได้รับการจัดรูปที่ดินและจัดระบบน้ำเพิ่มขึ้น
- 9 ระบบชลประทานมีประสิทธิภาพมากขึ้น

ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย

- 1 จำนวนพื้นที่ชลประทานที่เพิ่มขึ้น 1,579,553 ไร่
- 2 จำนวนปริมาตรเก็บกักน้ำเพิ่มขึ้น 1,181.06 ล้านลูกบาศก์เมตร
- 3 พื้นที่การเกษตรที่ได้รับการป้องกันความเสียหายจากอุทกภัย จำนวน 1,808,487 ไร่
- 4 แหล่งน้ำที่สนับสนุนโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ 475 แห่ง
- 5 คราวเรือนเกษตรที่ได้ประโยชน์จากการบริหารจัดการน้ำรวม 2,576,015 ครัวเรือน
- 6 พื้นที่ชลประทานที่บริหารจัดการน้ำ จำนวน 27.70 ล้านไร่
- 7 พื้นที่ชลประทานเดิมที่ได้รับการปรับปรุง 3,972,986 ไร่
- 8 จำนวนพื้นที่เกษตรกรรมที่ได้รับการจัดรูปที่ดินและจัดระบบน้ำเพิ่มขึ้น 523,927 ไร่
- 9 ระบบชลประทานมีประสิทธิภาพไม่ต่ำกว่าร้อยละ 75 เมื่อสิ้นสุดแผนพัฒนาเศรษฐกิจฯ ฉบับที่ 13
- 10 ปริมาณน้ำไหลลงอ่างเก็บน้ำทั้งประเทศอย่างน้อย 40,000 ล้านลูกบาศก์เมตรต่อปี เมื่อสิ้นสุดแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13
- 11 ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายภายใต้แผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ 20 ปี (พ.ศ. 2566 - 2580)

ประเด็นการพัฒนาที่ 1 การพัฒนาแหล่งน้ำและเพิ่มพื้นที่ชลประทานตามศักยภาพลุ่มน้ำ

แนวทางการพัฒนา

- 1) พัฒนาแหล่งน้ำและเพิ่มพื้นที่ชลประทานตามศักยภาพลักษณะลุ่มน้ำ
- 2) ปรับปรุงเพิ่มประสิทธิภาพโครงการชลประทานเดิมให้เกิดประโยชน์สูงสุด

ประเด็นการพัฒนาที่ 2 เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำอย่างบูรณาการ ตามวัตถุประสงค์การใช้น้ำ

แนวทางการพัฒนา

- 1) บริหารจัดการน้ำโดยให้ทุกภาคส่วนได้รับน้ำที่มีคุณภาพอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม ตามปริมาณน้ำต้นทุนที่มีในแต่ละปี (อุปโภค บริโภค รักษาระบบนิเวศ เกษตรกรรม และอุตสาหกรรม) เพื่อสร้างความสมดุลในการใช้และจัดสรรน้ำให้มีประสิทธิภาพ

- 2) ควบคุมคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำชลประทานและรักษาระบบนิเวศ

- 3) บริหารจัดการพื้นที่ชลประทานเพื่อสร้างมูลค่าสูงสุด

ประเด็นการพัฒนาที่ 3 ป้องกันความเสียหายและสนับสนุนการบรรเทาภัยจากน้ำ

แนวทางการพัฒนา

- 1) ป้องกันความเสียหายและสนับสนุนการบรรเทาภัยอันเกิดจากน้ำ

ประเด็นการพัฒนาที่ 4 การสร้างความเข้มแข็งเครือข่าย และการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการบริหารจัดการน้ำชลประทานในระดับพื้นที่

แนวทางการพัฒนา

- 1) สนับสนุนผลักดันการสร้างเครือข่ายบริหารจัดการน้ำในพื้นที่อย่างยั่งยืน
- 2) ขยายเครือข่ายการบริหารจัดการน้ำโดยชุมชนให้ครอบคลุมพื้นที่ชลประทาน

ประเด็นการพัฒนาที่ 5 พัฒนาสู่องค์กรอัจฉริยะบนหลักของความโปร่งใส

แนวทางการพัฒนา

- 1) สร้างองค์กรที่มีความยืดหยุ่นต่อการปรับตัว
- 2) มีระบบเทคโนโลยีที่มีความทันสมัยต่อการเปลี่ยนแปลง
- 3) พัฒนาบุคลากรให้มีศักยภาพ สามารถปรับตัวไปตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง

2.2.4 คำแถลงนโยบายคณะรัฐมนตรี

1. คำแถลงนโยบายหลัก 12 ด้าน

ประเทศไทยมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องผ่านวิสัยทัศน์และการขับเคลื่อนการพัฒนาของผู้นำประเทศในอดีต และในวันนี้วิสัยทัศน์ในการขับเคลื่อนประเทศของรัฐบาลชุดนี้ คือ “มุ่งมั่นให้ประเทศไทยเป็นประเทศที่พัฒนาแล้วในศตวรรษที่ 21” โดยรัฐบาลได้กำหนดนโยบายหลัก 12 ด้าน ในการบริหารราชการแผ่นดิน ได้แก่ (1) การปกป้องและเชิดชูสถาบันพระมหากษัตริย์ (2) การสร้างความมั่นคงและความปลอดภัยของประเทศ และความสงบสุขของประเทศ (3) การทำนุบำรุงศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรม (4) การสร้างบทบาทของไทยในเวทีโลก (5) การพัฒนาเศรษฐกิจและความสามารถในการแข่งขันของไทย (6) การพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจและการกระจายความเจริญสู่ภูมิภาค (7) การพัฒนาสร้างความเข้มแข็งจากฐานราก (8) การปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้และการพัฒนาศักยภาพของคนไทยทุกช่วงวัย (9) การพัฒนาระบบสาธารณสุขและหลักประกันทางสังคม (10) การฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและการรักษาสิ่งแวดล้อมเพื่อการเติบโตอย่างยั่งยืน (11) การปฏิรูปการบริหารจัดการภาครัฐ (12) การป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบและกระบวนการยุติธรรม โดยมีบริบทที่เกี่ยวข้องกับกรมชลประทาน ดังนี้

1) นโยบายที่ 5 การพัฒนาเศรษฐกิจและความสามารถในการแข่งขันของไทย

5.3 พัฒนาภาคเกษตร

5.3.5 ดูแลเกษตรกรผู้มีความได้เปรียบให้สามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ในที่ดินทำกิน แหล่งเงินทุน โครงสร้างพื้นฐาน และปัจจัยการผลิตต่าง ๆ รวมทั้งดูแลและลดความเสียหายจากการทำการเกษตรในพื้นที่ประสบภัยทางธรรมชาติซ้ำซากโดยกำหนดเขตพื้นที่เกษตรกรรม (zoning)

2) นโยบายที่ 10 การฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและการรักษาสิ่งแวดล้อมเพื่อการเติบโตอย่างยั่งยืน

10.3 ส่งเสริมการบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ แหล่งน้ำชุมชน และทะเลโดยเชื่อมโยงกับแผนบริหารจัดการน้ำ ๒๐ ปีของประเทศ เพิ่มผลิตผลในการจัดการและการใช้น้ำทุกภาคส่วน จัดให้มีน้ำสะอาดใช้ทุกครัวเรือนในชุมชนชนบท ในปริมาณ คุณภาพ และราคาที่เข้าถึงได้ มีระบบการจัดการน้ำชุมชนที่เหมาะสม

พร้อมทั้งส่งเสริม พันธุ์ อนุรักษ์ พื้นที่ต้นน้ำพื้นที่ชุ่มน้ำ พื้นที่พักน้ำ แหล่งน้ำธรรมชาติ แอ่งน้ำบาดาล การระบายน้ำชายฝั่ง เพิ่มผลผลิตของน้ำทั้งระบบ และสร้างมูลค่าเพิ่มจากการใช้น้ำให้ทัดเทียมระดับสากล ดูแลภัยพิบัติจากน้ำ พัฒนาการจัดการน้ำเชิงลุ่มน้ำทั้งระบบ และเพิ่มพื้นที่ชลประทาน เพื่อลดความเหลื่อมล้ำและสร้างระบบจัดสรรน้ำที่เป็นธรรม รวมทั้งส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วนร่วมบริหารจัดการน้ำในชุมชนตามแนวพระราชดำริ

3) นโยบายที่ 11 การปฏิรูปการบริหารจัดการภาครัฐ

11.1 พัฒนาโครงสร้างและระบบการบริหารจัดการภาครัฐสมัยใหม่โดยพัฒนาให้ภาครัฐมีขนาดที่เหมาะสม มีการจัดรูปแบบองค์กรใหม่ที่มีความยืดหยุ่นคล่องตัวและเหมาะสมกับบริบทของประเทศ รวมทั้งจัดอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ของรัฐให้สอดคล้องกับโครงสร้างหน่วยงานและภารกิจงานที่เปลี่ยนแปลงไป พัฒนาศักยภาพของเจ้าหน้าที่รัฐให้สามารถรองรับบริบทการเปลี่ยนแปลง และตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างทันทั่วถึง พร้อมทั้งปรับเปลี่ยนระบบการบริหารราชการแผ่นดินให้เกิดความเชื่อมโยงสอดคล้องกันตั้งแต่ชั้นวางแผนการนำไปปฏิบัติ การติดตามประเมินผล การปรับปรุงการทำงานให้มีมาตรฐานสูงขึ้น และปรับปรุงโครงสร้างความสัมพันธ์ระหว่างราชการบริหารส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น

11.2 ปรับเปลี่ยนกระบวนการอนุมัติ อนุญาตของทางราชการที่มีความสำคัญต่อการประกอบธุรกิจและดำเนินชีวิตของประชาชนให้เป็นระบบดิจิทัลและสามารถเชื่อมโยงข้อมูลต่อเนื่องกันตั้งแต่ต้นจนจบกระบวนการ พร้อมทั้งพัฒนาโปรแกรมออนไลน์เพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าถึงบริการของภาครัฐได้อย่างทันทีและทุกเวลา

11.3 พัฒนาระบบข้อมูลขนาดใหญ่ในการบริหารราชการแผ่นดินที่มีระบบการวิเคราะห์ และแบ่งปันข้อมูลอย่างมีประสิทธิภาพและเชื่อถือได้ เพื่อให้เกิดการใช้ประโยชน์ข้อมูลขนาดใหญ่ในระบบบริการประชาชนที่เป็นไปตามความต้องการเฉพาะตัวบุคคลมากขึ้น

11.4 เปิดเผยข้อมูลภาครัฐสู่สาธารณะ โดยหน่วยงานของรัฐในทุกระดับต้องเปิดเผยและเชื่อมโยงข้อมูลซึ่งกันและกัน ทั้งในระหว่างหน่วยงานของรัฐด้วยกันเองและระหว่างหน่วยงานรัฐกับประชาชน เพื่อให้ทุกภาคส่วนมีความเข้าใจถึงสถานการณ์และแนวทางการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ของประเทศที่มีความซับซ้อน ปรับเปลี่ยนให้เป็นการทำงานเชิงรุก เน้นการยกระดับไปสู่ความร่วมมือกันของทุกภาคส่วนอย่างจริงจัง แสวงหาความคิดริเริ่มและสร้างนวัตกรรม โดยมีการคาดการณ์สถานการณ์ วิเคราะห์ความเสี่ยงและผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้นไว้ล่วงหน้า เพื่อให้สามารถเตรียมความพร้อมรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างฉับพลันในด้านต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

11.8 กระจายอำนาจ ความรับผิดชอบ และเพิ่มบทบาทการปกครองขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและส่งเสริมบทบาทของเอกชนและชุมชนในการให้บริการสาธารณะ โดยเร่งพัฒนาองค์กรและบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีศักยภาพและมีความรับผิดชอบมากขึ้นทั้งในการบริหารและการใช้จ่ายงบประมาณ เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถบริหารจัดการตนเองตามหลักธรรมาภิบาลได้อย่างมีประสิทธิภาพ พร้อมทั้งส่งเสริมบทบาทของเอกชนและชุมชนท้องถิ่นและภาคีอื่น ๆ ในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาพื้นที่รวมถึงการจัดให้มีบริการสาธารณะต่าง ๆ ให้ตรงกับความต้องการของประชาชน เพื่อนำไปสู่การยกระดับมาตรฐานการให้บริการของรัฐให้เทียบเท่ากับมาตรฐานสากลและสนับสนุนการพัฒนายุทธศาสตร์เชิงพื้นที่

2. คำแถลงนโยบายเร่งด่วน 12 เรื่อง

จากสถานการณ์และปัญหาที่ประเทศไทยกำลังเผชิญอยู่ในขณะนี้ ไม่ว่าจะเป็นปัญหาปากท้องของประชาชนกลุ่มต่าง ๆ สถานการณ์เศรษฐกิจโลกและการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อระบบเศรษฐกิจภายในประเทศ รัฐบาลได้กำหนดเรื่องเร่งด่วน 12 เรื่อง ที่ต้องดำเนินการเพื่อบรรเทาปัญหาและลดผลกระทบกับประชาชนและระบบเศรษฐกิจ ได้แก่ (1) การแก้ไขปัญหาในการดำรงชีวิตของประชาชน (2) การปรับปรุงระบบสวัสดิการและพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน (3) มาตรการเศรษฐกิจเพื่อรองรับความผันผวนของเศรษฐกิจโลก (4) การให้ความช่วยเหลือเกษตรกรและพัฒนานวัตกรรม (5) การยกระดับศักยภาพของแรงงาน (6) การวางรากฐานระบบเศรษฐกิจของประเทศสู่อนาคต (7) การเตรียมคนไทยสู่ศตวรรษที่ 21 (8) การแก้ไขปัญหาทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ (9) การแก้ไขปัญหายาเสพติดและสร้างความสงบสุขในพื้นที่ชายแดนภาคใต้ (10) การพัฒนาระบบการให้บริการประชาชน (11) การจัดเตรียมมาตรการรองรับภัยแล้งและอุทกภัย (12) การสนับสนุนให้มีการศึกษา การรับฟังความเห็นของประชาชนและการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ โดยมีบริบทที่เกี่ยวข้องกับกรมชลประทาน ดังนี้

1) **นโยบายที่ 10 การพัฒนาระบบการให้บริการประชาชน** โดยมุ่งสู่ความเป็นรัฐบาลดิจิทัลที่โปร่งใส ตรวจสอบได้ พัฒนาระบบจัดเก็บและเปิดเผยข้อมูลของภาครัฐ ปรับปรุงระบบการอนุมัติและอนุญาตของทางราชการที่สำคัญให้เป็นระบบดิจิทัลทั้งบุคคลและนิติบุคคลเพื่อลดการใช้ดุลยพินิจของเจ้าหน้าที่รัฐ ลดภาระค่าใช้จ่ายของประชาชน ลดขั้นตอนที่ยุ่งยากเกินความจำเป็นลดข้อจำกัดด้านกฎหมายที่เป็นปัญหาอุปสรรคต่อการทำธุรกิจและการดำรงชีวิตของประชาชนแก้ไขกฎหมายที่ไม่เป็นธรรม ล้าสมัย และเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาประเทศ ผ่านการทดลองใช้มาตรการด้านกฎระเบียบต่าง ๆ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้และขับเคลื่อนการให้บริการในทิศทางที่ตรงกับความต้องการของประชาชนและภาคธุรกิจ

2) **นโยบายที่ 11 การจัดเตรียมมาตรการรองรับภัยแล้งและอุทกภัย** ตั้งแต่การป้องกันก่อนเกิดภัยการให้ความช่วยเหลือระหว่างเกิดภัย และการแก้ไขปัญหาในระยะยาว โดยจัดระบบติดตามสถานการณ์อย่างต่อเนื่อง และกำหนดมาตรการที่เหมาะสมเพื่อให้สามารถบรรเทาความเดือดร้อนของประชาชนให้ได้มากที่สุดและทันทั่วทั้งรวมทั้งพัฒนาการปฏิบัติการฝนหลวงให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

จากการศึกษาแผนและนโยบายต่างๆ พบว่า แผนต่างๆ มีความเชื่อมโยงและสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ของกรมชลประทาน ดังนี้

ตารางที่ 1-1 ตารางแสดงความเชื่อมโยงของยุทธศาสตร์กรมชลประทาน

ยุทธศาสตร์กรมชลประทาน 20 ปี (พ.ศ. 2566 – 2580) ฉบับปรับปรุง	ยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนาแหล่งน้ำและเพิ่มพื้นที่ชลประทานตามศักยภาพลุ่มน้ำ	ยุทธศาสตร์ที่ 2 การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำอย่างบูรณาการ ตามวัตถุประสงค์การใช้น้ำ	ยุทธศาสตร์ที่ 3 การป้องกันความเสียหายและสนับสนุนการบรรเทาภัยอันเกิดจากน้ำ	ยุทธศาสตร์ที่ 4 การสร้างเครือข่ายของทุกภาคส่วนในการบริหารจัดการน้ำชลประทาน	ยุทธศาสตร์ 5 การปรับเปลี่ยนสู่องค์กรอัจฉริยะ
แผนระดับ 1					
ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี	ยุทธศาสตร์ 2 การสร้างความสามารถในการแข่งขัน		ยุทธศาสตร์ 5 การสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม	ยุทธศาสตร์ 4 การสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม	ยุทธศาสตร์ 6 การปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ
แผนระดับ 2					
แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ	ประเด็น 19 การบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ				ประเด็น 20 การบริการประชาชนและประสิทธิภาพภาครัฐ
แผนการปฏิรูปประเทศ	ด้าน 5 เศรษฐกิจ				
แผนพัฒนาเศรษฐกิจฯ ฉบับที่ 13	หมวดหมาย 1 สินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปมูลค่าสูง		หมวดหมาย 11 การลดความเสี่ยงจากภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ		หมวดหมาย 13 ภาครัฐสมรรถนะสูง
แผนระดับ 3					
ยุทธศาสตร์กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ 20 ปี	ยุทธศาสตร์ 4 การบริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน				ยุทธศาสตร์ 5 การพัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐ
แผนปฏิบัติการด้านการเกษตรและสหกรณ์ 5 ปี	ประเด็นการพัฒนาที่ 3 เพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการทรัพยากรทางการเกษตร เป้าหมาย ใช้ประโยชน์ทรัพยากรทางการเกษตรอย่างเต็มประสิทธิภาพ และสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร				

ยุทธศาสตร์กรมชลประทาน 20 ปี (พ.ศ. 2566 – 2580) ฉบับปรับปรุง	ยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนาแหล่งน้ำและเพิ่มพื้นที่ชลประทานตามศักยภาพลุ่มน้ำ	ยุทธศาสตร์ที่ 2 การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำอย่างบูรณาการ ตามวัตถุประสงค์การใช้น้ำ	ยุทธศาสตร์ที่ 3 การป้องกันความเสียหายและสนับสนุนการบรรเทาภัยอันเกิดจากน้ำ	ยุทธศาสตร์ที่ 4 การสร้างเครือข่ายของทุกภาคส่วนในการบริหารจัดการน้ำชลประทาน	ยุทธศาสตร์ 5 การปรับเปลี่ยนสู่องค์กรอัจฉริยะ
แผนปฏิบัติการราชการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ 5 ปี	ยุทธศาสตร์ 4 บริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน				ยุทธศาสตร์ 5 พัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐและงานวิจัยด้านการเกษตร
แผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ 20 ปี (พ.ศ. 2561 – 2580) และแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ 20 ปี (ปรับปรุงครั้งที่ 1 พ.ศ. 2566 – 2580)	ยุทธศาสตร์ 2 การสร้างความมั่นคงของน้ำภาคการผลิต	ยุทธศาสตร์ 3 การจัดการน้ำท่วมและอุทกภัย	ยุทธศาสตร์ 5 การบริหารจัดการ		
	ยุทธศาสตร์ 4 การอนุรักษ์และฟื้นฟูระบบนิเวศทรัพยากรน้ำ				
แผนปฏิบัติการด้านการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG	ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การสร้างความยั่งยืนของฐานทรัพยากรและความหลากหลายทางชีวภาพด้วยการจัดสมดุลระหว่างการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์				
แผนแม่บทรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ	แนวทางการดำเนินงาน				
	1. การปรับตัวต่อผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ แนวทาง 1.1 การจัดการน้ำ อุทกภัยและภัยแล้ง มุ่งเน้นการจัดการน้ำอย่างบูรณาการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและความเป็นธรรมในการเข้าถึงทรัพยากรน้ำ การสร้างความพร้อมในการรับมือและลดความเสียหายจากอุทกภัยและภัยแล้ง รวมถึงการจัดการความเสี่ยงจากอุทกภัยและภัยแล้ง 2. การลดก๊าซเรือนกระจกและส่งเสริมการเติบโตที่ปล่อยคาร์บอนต่ำ แนวทาง				

ยุทธศาสตร์กรมชลประทาน 20 ปี (พ.ศ. 2566 – 2580) ฉบับปรับปรุง	ยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนาแหล่งน้ำและเพิ่ม พื้นที่ชลประทานตาม ศักยภาพลุ่มน้ำ	ยุทธศาสตร์ที่ 2 การเพิ่มประสิทธิภาพการ บริหารจัดการน้ำอย่างบูรณา การ ตามวัตถุประสงค์การใช้น้ำ	ยุทธศาสตร์ที่ 3 การป้องกันความเสียหายและ สนับสนุนการบรรเทาภัยอันเกิด จากน้ำ	ยุทธศาสตร์ที่ 4 การสร้างเครือข่ายของทุกภาค ส่วนในการบริหารจัดการน้ำ ชลประทาน	ยุทธศาสตร์ 5 การปรับเปลี่ยนสู่ องค์กรอัจฉริยะ
	2.1 ภาคการเกษตร มุ่งเน้นการจัดการด้านการเกษตรที่ปล่อยก๊าซเรือนกระจกต่ำและก่อให้เกิดผลประโยชน์ร่วม (co-benefits) ด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอื่นๆ และการเพิ่มรายได้ให้แก่เกษตรกร รวมถึงการสร้างความพร้อมของเกษตรกรเพื่อรองรับเทคโนโลยีและการจัดการด้านการลดก๊าซเรือนกระจก				
นโยบายและแผนการ บริหารจัดการที่ดินและทรัพยากร ดินของประเทศ	ประเด็นนโยบายด้านที่ 1 การสงวนหวงห้ามที่ดินของรัฐอย่างมีประสิทธิภาพ และการรักษาความสมดุลทางธรรมชาติ ประเด็นนโยบายด้านที่ 2 การใช้ที่ดินและทรัพยากรดินให้เกิดประโยชน์สูงสุด				
นโยบายและแผนการส่งเสริม และรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม แห่งชาติ	นโยบายที่ ๑ จัดการฐานทรัพยากรธรรมชาติอย่างมั่นคงเพื่อความสมดุล เป็นธรรม และยั่งยืน นโยบายที่ ๒ สร้างการเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพื่อความมั่นคงและยั่งยืน				
ยุทธศาสตร์กรมชลประทาน 20 ปี	ยุทธศาสตร์ 1 การพัฒนา แหล่งน้ำและเพิ่มพื้นที่ ชลประทานตามศักยภาพ ลักษณะลุ่มน้ำ	ยุทธศาสตร์ 2 การเพิ่ม ประสิทธิภาพการบริหารจัดการ น้ำอย่างบูรณาการ ตาม วัตถุประสงค์การใช้น้ำ	ยุทธศาสตร์ 3 การป้องกันความ เสียหายและสนับสนุน การบรรเทาภัยอันเกิดจากน้ำ	ยุทธศาสตร์ 4 การสร้างเครือข่าย ของทุกภาคส่วน ในการบริหารจัดการน้ำ ชลประทาน	ยุทธศาสตร์ 5 การปรับเปลี่ยนสู่ องค์กรอัจฉริยะ
แผนปฏิบัติการ กรมชลประทาน ระยะ 5 ปี	ยุทธศาสตร์ 1 การพัฒนา แหล่งน้ำและเพิ่มพื้นที่ ชลประทานตามศักยภาพ ลักษณะลุ่มน้ำ	ยุทธศาสตร์ 2 การเพิ่ม ประสิทธิภาพการบริหารจัดการ น้ำอย่างบูรณาการ ตาม วัตถุประสงค์การใช้น้ำ	ยุทธศาสตร์ 3 การป้องกันความ เสียหายและสนับสนุน การบรรเทาภัยอันเกิดจากน้ำ	ยุทธศาสตร์ 4 การสร้างเครือข่าย ของทุกภาคส่วน ในการบริหารจัดการน้ำ ชลประทาน	ยุทธศาสตร์ 5 การปรับเปลี่ยนสู่ องค์กรอัจฉริยะบนหลักความ โปร่งใส

ตารางที่ 1-2 ตารางแสดงความเชื่อมโยงตัวชี้วัดของแผนยุทธศาสตร์ ของกรมชลประทาน

ยุทธศาสตร์กรมชลประทาน 20 ปี (พ.ศ. 2566 – 2580) ฉบับปรับปรุง	ยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนาแหล่งน้ำและเพิ่มพื้นที่ชลประทานตามศักยภาพลักษณะลุ่มน้ำ	ยุทธศาสตร์ที่ 2 การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำอย่างบูรณาการ ตามวัตถุประสงค์การใช้น้ำ	ยุทธศาสตร์ที่ 3 การป้องกันความเสียหายและสนับสนุนการบรรเทาภัยอันเกิดจากน้ำ	ยุทธศาสตร์ที่ 4 การสร้างเครือข่ายของทุกภาคส่วนในการบริหารจัดการน้ำชลประทาน	ยุทธศาสตร์ 5 การปรับเปลี่ยนสู่องค์กรอัจฉริยะ
แผนระดับ 1					
ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี	N/A	- สภาพแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติที่เสื่อมโทรมได้รับการฟื้นฟู - การเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม	N/A	- ระดับความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการสาธารณะของภาครัฐ - ประสิทธิภาพของการบริการภาครัฐ	
แผนระดับ 2					
แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ	- ดัชนีความมั่นคงด้านน้ำอุปโภคบริโภค (คะแนน) - ดัชนีการรับมือกับภัยพิบัติด้านน้ำ (คะแนน) - ดัชนีความมั่นคงด้านน้ำเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจ (คะแนน) - ผลผลิตจากการใช้น้ำ (us./ลูกบาศก์เมตร)			ระดับความพึงพอใจในคุณภาพการให้บริการของภาครัฐ	
แผนปฏิรูปประเทศ	N/A				
แผนพัฒนาเศรษฐกิจฉบับที่ 13	- น้ำไหลลงอ่างเก็บน้ำทั้งประเทศ มีปริมาณอย่างน้อย 40,000 ล้านลูกบาศก์เมตรต่อปี เมื่อสิ้นสุดแผน - ระบบชลประทานมีประสิทธิภาพไม่ต่ำกว่า		มีแผนที่แสดงพื้นที่เสี่ยงจากภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในระดับพื้นที่ โดยเฉพาะพื้นที่สำคัญด้านต่างๆ หรือระดับจังหวัดอย่างครอบคลุม เชื่อมโยงกับฐาน		ความพึงพอใจในคุณภาพการให้บริการของภาครัฐ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 90

ยุทธศาสตร์กรมชลประทาน 20 ปี (พ.ศ. 2566 – 2580) ฉบับปรับปรุง	ยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนาแหล่งน้ำและเพิ่ม พื้นที่ชลประทานตาม ศักยภาพลักษณะลุ่มน้ำ	ยุทธศาสตร์ที่ 2 การเพิ่มประสิทธิภาพการ บริหารจัดการน้ำอย่างบูรณา การ ตามวัตถุประสงค์การใช้น้ำ	ยุทธศาสตร์ที่ 3 การป้องกันความเสียหายและ สนับสนุนการบรรเทาภัยอันเกิด จากน้ำ	ยุทธศาสตร์ที่ 4 การสร้างเครือข่ายของทุกภาค ส่วนในการบริหารจัดการน้ำ ชลประทาน	ยุทธศาสตร์ 5 การปรับเปลี่ยนสู่ องค์กรอัจฉริยะ
	ร้อยละ 75 เมื่อสิ้นสุดแผน • มีพื้นที่ที่สามารถลดความ เสี่ยงภัยน้ำท่วม-น้ำแล้ง และ เกิดระบบจัดการน้ำชุมชน จำนวนไม่น้อยกว่า 4,000 ตำบล		ข้อมูลของมิติทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมที่สำคัญ • การมีแผนจัดการป้องกันความ เสี่ยงจากภัยธรรมชาติและการ เปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศใน ระดับพื้นที่ โดยเฉพาะพื้นที่สำคัญ • การเตือนภัยที่มีประสิทธิภาพ		
แผนระดับ 3					
ยุทธศาสตร์กระทรวงเกษตร และสหกรณ์ 20 ปี	• จำนวนพื้นที่ชลประทาน (ล้านไร่)				• จำนวนกฎหมายที่ได้รับการยก ร่าง/แก้ไข/ปรับปรุง (ฉบับ) • จำนวนส่วนราชการในสังกัด กระทรวงเกษตรและสหกรณ์มี การปรับปรุงโครงสร้าง (ส่วนราชการ) • ร้อยละของข้าราชการกระทรวง เกษตรฯ เป็น Smart Officers (ร้อยละ)
แผนปฏิบัติการด้านการ เกษตรและสหกรณ์ 5 ปี	• พื้นที่ชลประทานเพิ่มขึ้น จำนวน 2,528,590 ไร่ ภายในปี 2570 • น้ำไหลลงอ่างเก็บน้ำทั่วประเทศมีปริมาณอย่างน้อย 40,000 ล้านลูกบาศก์เมตรต่อปี ภายในปี 2570 • ระบบชลประทานมีประสิทธิภาพไม่ต่ำกว่าร้อยละ 75 ภายในปี 2570				

ยุทธศาสตร์กรมชลประทาน 20 ปี (พ.ศ. 2566 – 2580) ฉบับปรับปรุง	ยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนาแหล่งน้ำและเพิ่ม พื้นที่ชลประทานตาม ศักยภาพลักษณะลุ่มน้ำ	ยุทธศาสตร์ที่ 2 การเพิ่มประสิทธิภาพการ บริหารจัดการน้ำอย่างบูรณา การ ตามวัตถุประสงค์การใช้น้ำ	ยุทธศาสตร์ที่ 3 การป้องกันความเสียหายและ สนับสนุนการบรรเทาภัยอันเกิด จากน้ำ	ยุทธศาสตร์ที่ 4 การสร้างเครือข่ายของทุกภาค ส่วนในการบริหารจัดการน้ำ ชลประทาน	ยุทธศาสตร์ 5 การปรับเปลี่ยนสู่ องค์กรอัจฉริยะ
แผนปฏิบัติการกระทรวง เกษตรและสหกรณ์ 5 ปี	• ปริมาตรเก็บกักน้ำเพิ่มขึ้น จำนวน 2,653 ล้านลูกบาศก์เมตร • พื้นที่ได้รับการป้องกันและลดผลกระทบจากอุทกภัย จำนวน 4,027,509 ไร่ • พื้นที่ชลประทานที่ได้รับการบริหารจัดการ จำนวน 28.38 ล้านไร่ • พื้นที่ชลประทานเพิ่มขึ้น จำนวน 2,778,084 ไร่				• หน่วยงานของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ที่ผ่านเกณฑ์การประเมิน ITA (85 คะแนนขึ้นไป) ร้อยละ 100
แผนแม่บทการบริหาร จัดการทรัพยากรน้ำ 20 ปี (พ.ศ. 2561 – 2580) และ แผนแม่บทการบริหารจัดการ ทรัพยากรน้ำ 20 ปี (ปรับปรุง ช่วงที่ 1 พ.ศ. 2566 – 2580)	• ลดการใช้น้ำภาคเกษตรและนำน้ำกลับมาใช้ใหม่ในเขตพื้นที่ชลประทาน พื้นที่ดำเนินการ (ไร่) ปริมาณน้ำที่ประหยัดได้ (ล้าน ลบ.ม./ปี) • ปรับปรุงประสิทธิภาพแหล่งน้ำ/ระบบส่งน้ำเดิม ปริมาณน้ำใช้การ (ล้าน ลบ.ม.) • เพิ่มปริมาณน้ำต้นทุนในโครงการแหล่งน้ำเดิม จำนวนแห่ง ปริมาณน้ำ (ล้าน ลบ.ม.) • พัฒนาแหล่งเก็บกักน้ำ/อาคารบังคับน้ำ/ระบบส่งน้ำใหม่ จำนวนแห่ง ปริมาณน้ำ (ล้าน ลบ.ม.) ปริมาณน้ำที่บริหารจัดการได้ (ล้าน ลบ.ม.) จำนวนพื้นที่มีระบบส่งน้ำ (ไร่) • พัฒนาระบบผันน้ำและระบบเชื่อมโยงแหล่งน้ำ ปริมาณน้ำ (ล้าน ลบ.ม.)		• ปรับปรุงสิ่งกีดขวางทางน้ำ จำนวนแห่ง • ปริมาณวัชพืชและขยะมูลฝอยที่กำจัด (ตันต่อปี) • การพัฒนาและปรับปรุงพื้นที่ชลประทาน จำนวนแห่ง ปริมาณน้ำ (ล้าน ลบ.ม.) • การพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพอาคารบังคับน้ำและสถานีสูบน้ำเพื่อบรรเทาอุทกภัยในพื้นที่เฉพาะจุด จำนวนแห่ง พื้นที่รับประโยชน์ (ไร่) • บรรเทาอุทกภัยในเชิงพื้นที่อย่างเป็นระบบในระดับลุ่มน้ำ/พื้นที่วิกฤติ	• จำนวนหมู่บ้านที่สามารถบริหารจัดการทรัพยากรน้ำได้ด้วยตนเอง และสามารถขยายผลความสำเร็จไปยังพื้นที่อื่น	
	• จำนวนลุ่มน้ำที่มีวางแผนจัดสรรน้ำเพื่อระบบนิเวศ				

ยุทธศาสตร์กรมชลประทาน 20 ปี (พ.ศ. 2566 – 2580) ฉบับปรับปรุง	ยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนาแหล่งน้ำและเพิ่ม พื้นที่ชลประทานตาม ศักยภาพลักษณะลุ่มน้ำ	ยุทธศาสตร์ที่ 2 การเพิ่มประสิทธิภาพการ บริหารจัดการน้ำอย่างบูรณา การ ตามวัตถุประสงค์การใช้น้ำ	ยุทธศาสตร์ที่ 3 การป้องกันความเสียหายและ สนับสนุนการบรรเทาภัยอันเกิด จากน้ำ	ยุทธศาสตร์ที่ 4 การสร้างเครือข่ายของทุกภาค ส่วนในการบริหารจัดการน้ำ ชลประทาน	ยุทธศาสตร์ 5 การปรับเปลี่ยนสู่ องค์กรอัจฉริยะ
			• ร้อยละการจัดทำแผนบรรเทาอุทกภัยในเชิงพื้นที่อย่างเป็นระบบในระดับลุ่มน้ำ/พื้นที่วิกฤติ • ร้อยละพื้นที่ได้รับการแก้ไขปัญหาน้ำ		
	• มีแผนการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำทุกระดับเป็นมาตรฐานสอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาของประเทศ				
แผนปฏิบัติการด้านการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG พ.ศ. 2564 - 2570	• ลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกไม่น้อยกว่าร้อยละ ๒๐-๒๕ ในปี พ.ศ. ๒๕๗๓ เมื่อเปรียบเทียบกับปี พ.ศ. ๒๕๔๘				
แผนแม่บทรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ พ.ศ. 2558 – 2593	• เพิ่มปริมาณน้ำต้นทุนและแหล่งกักเก็บน้ำ โดยเร่งฟื้นฟูและจัดทำทะเบียนแหล่งน้ำธรรมชาติ • พัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็กและแหล่งน้ำบาดาลเพื่อการเกษตรนอกเขตชลประทาน รวมทั้งขยายพื้นที่ชลประทานให้ครอบคลุมพื้นที่ที่มี	• สนับสนุนการปรับปรุงและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ลดการใช้ทรัพยากรในการผลิต เพิ่มประสิทธิภาพการใช้น้ำ	• พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการชลประทานให้ครอบคลุมพื้นที่ที่มีศักยภาพทางการเกษตรสูงเพื่อลดความเปราะบางของชุมชนต่อการเปลี่ยนแปลงของปัจจัยทางภูมิอากาศ		

ยุทธศาสตร์กรมชลประทาน 20 ปี (พ.ศ. 2566 – 2580) ฉบับปรับปรุง	ยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนาแหล่งน้ำและเพิ่ม พื้นที่ชลประทานตาม ศักยภาพลักษณะลุ่มน้ำ	ยุทธศาสตร์ที่ 2 การเพิ่มประสิทธิภาพการ บริหารจัดการน้ำอย่างบูรณา การ ตามวัตถุประสงค์การใช้น้ำ	ยุทธศาสตร์ที่ 3 การป้องกันความเสียหายและ สนับสนุนการบรรเทาภัยอันเกิด จากน้ำ	ยุทธศาสตร์ที่ 4 การสร้างเครือข่ายของทุกภาค ส่วนในการบริหารจัดการน้ำ ชลประทาน	ยุทธศาสตร์ 5 การปรับเปลี่ยนสู่ องค์กรอัจฉริยะ
	ศักยภาพทางการเกษตร รวมถึงส่งเสริมระบบน้ำ สำรองในฤดูแล้ง				
นโยบายและแผนการบริหาร จัดการที่ดินและทรัพยากรดิน ของประเทศ (พ.ศ. 2566 – 2580)	ที่ดินของรัฐถูกบุกรุก (ลดลง)	สัดส่วนของพื้นที่เกษตรกรรมที่มี การทำการเกษตรตามแนวทาง เกษตรอย่างยั่งยืน (เพิ่มขึ้น)			
นโยบายและแผนการส่งเสริม และรักษาคุณภาพ สิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๘๐	ดัชนีความมั่นคงทางน้ำ (ระดับดีขึ้น)				
ยุทธศาสตร์กรมชลประทาน 20 ปี	- จำนวนปริมาณเก็บกักน้ำที่ เพิ่มขึ้น (หน่วย : ล้าน ลบ.ม.) - จำนวนพื้นที่ชลประทานที่ เพิ่มขึ้น (หน่วย : ล้านไร่) - จำนวนพื้นที่ชลประทานที่ เพิ่มขึ้นจากโครงการ ชลประทานอันเนื่องมาจาก พระราชดำริ (หน่วย : ไร่)	- มูลค่าทางเศรษฐกิจด้าน การเกษตรในพื้นที่ชลประทาน (ค่าตอบแทนทางเศรษฐศาสตร์ ของโครงการ (EIRR)) - ความคุ้มค่าทางเศรษฐกิจด้าน การเกษตรของระบบชลประทาน (ค่าตอบแทนต่อค่าลงทุนของ โครงการ (B/C Ratio))	- จำนวนหรือร้อยละของพื้นที่ใน เขตชลประทานที่ได้รับการ ป้องกันและบรรเทาภัยจากน้ำที่ เพิ่มขึ้น (หน่วย : ร้อยละ) - จำนวนหรือร้อยละของพื้นที่ใน เขตชลประทานที่ได้รับความ เสียหายจากอุทกภัยและภัยแล้ง ที่ลดลง (หน่วย : ร้อยละ)	- จำนวนโครงการของกรม ชลประทานที่ไปสนับสนุน โครงการในแผนพัฒนาจังหวัด/ กลุ่มจังหวัด (หน่วย : โครงการ) - จำนวนโครงการชลประทานที่ ได้รับการสนับสนุนงบประมาณ จากจังหวัด กลุ่มจังหวัด และ ท้องถิ่น (หน่วย : โครงการ)	- ความสำเร็จในการปรับเปลี่ยน เป็นองค์กรอัจฉริยะ - ร้อยละของผู้ใช้น้ำและผู้มีส่วนได้ ส่วนเสียที่มีความเชื่อมั่นในความ เป็นองค์กรอัจฉริยะของกรม ชลประทาน (หน่วย : ร้อยละ)

ยุทธศาสตร์กรมชลประทาน 20 ปี (พ.ศ. 2566 – 2580) ฉบับปรับปรุง	ยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนาแหล่งน้ำและเพิ่ม พื้นที่ชลประทานตาม ศักยภาพลักษณะลุ่มน้ำ	ยุทธศาสตร์ที่ 2 การเพิ่มประสิทธิภาพการ บริหารจัดการน้ำอย่างบูรณา การ ตามวัตถุประสงค์การใช้ น้ำ	ยุทธศาสตร์ที่ 3 การป้องกันความเสียหายและ สนับสนุนการบรรเทาภัยอันเกิด จากน้ำ	ยุทธศาสตร์ที่ 4 การสร้างเครือข่ายของทุกภาค ส่วนในการบริหารจัดการน้ำ ชลประทาน	ยุทธศาสตร์ 5 การปรับเปลี่ยนสู่ องค์กรอัจฉริยะ
		- ร้อยละของพื้นที่บริหารจัดการน้ำในเขตชลประทานได้รับน้ำตามปริมาณน้ำต้นทุนที่มีในแต่ละปี (หน่วย : ร้อยละ) - ปริมาณน้ำที่จัดสรรให้ตามวัตถุประสงค์การใช้น้ำ (หน่วย : ล้าน ลบ.ม.) - ร้อยละของอ่างเก็บน้ำและทางน้ำชลประทานที่มีคุณภาพน้ำได้เกณฑ์มาตรฐานกลางของกรมชลประทาน (หน่วย : ร้อยละ) - พื้นที่จัดรูปที่ดินและระบบน้ำเพื่อการเกษตร(หน่วย : ล้านไร่) - อัตราการใช้น้ำในภาคการเกษตรด้วยการบริหารจัดการน้ำและการปรับเปลี่ยนวิธีการใช้น้ำ (หน่วย : ร้อยละ)	- ระบบฐานข้อมูลน้ำและการคาดการณ์สถานการณ์น้ำตามลุ่มน้ำที่เป็นระบบเดียวกันทั้งประเทศ สามารถเชื่อมต่อกับระบบ internet และเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายของกรมชลประทานอย่างทันต่อเหตุการณ์ (Real time) - ร้อยละของกลุ่มเป้าหมายที่ได้รับข้อมูลการคาดการณ์สถานการณ์น้ำของกรมชลประทานอย่างทันต่อเหตุการณ์ (หน่วย : ร้อยละ)	- ร้อยละของจำนวนเครือข่ายผู้ใช้น้ำทุกภาคส่วนที่เพิ่มขึ้น (หน่วย : ร้อยละ) - ร้อยละของจำนวนโครงการเกี่ยวกับการพัฒนาแหล่งน้ำที่มี การดำเนินการแบบมีส่วนร่วมในระดับการร่วมมือในงานชลประทาน (หน่วย : ร้อยละ) - ร้อยละของจำนวนโครงการเกี่ยวกับการบริหารจัดการน้ำที่มี การดำเนินการแบบมีส่วนร่วมในระดับการร่วมมือบริหารงานจัดการน้ำในงานชลประทาน และ/หรือระดับการเสริมอำนาจประชาชนในพื้นที่ (หน่วย : ร้อยละ)	

2.3 ความสอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) แห่งสหประชาชาติ

การพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development) คือ แนวทางการพัฒนาที่ตอบสนองความต้องการของคนรุ่นปัจจุบัน โดยไม่ลดทอนความสามารถในการตอบสนองความต้องการของคนรุ่นหลัง โดยการบรรลุการพัฒนาที่ยั่งยืนมีองค์ประกอบสำคัญ 3 ประการ ได้แก่ การเติบโตทางเศรษฐกิจ (economic growth) ความครอบคลุมทางสังคม (social inclusion) และการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม (environmental protection) ในการประชุมสมัชชาสหประชาชาติสมัยสามัญ ครั้งที่ 70 เมื่อวันที่ 25 กันยายน 2558 ณ สำนักงานใหญ่สหประชาชาติ ประเทศไทยและประเทศสมาชิกสหประชาชาติรวม 193 ประเทศ ร่วมลงนามรับรองวาระการพัฒนาที่ยั่งยืน ค.ศ. 2030 (2030 Agenda for Sustainable Development) ซึ่งเป็นกรอบการพัฒนาของโลกเพื่อร่วมกันบรรลุการพัฒนาทางสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน โดยไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง ภายในปี ค.ศ. 2030 โดยกำหนดให้มีเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) เป็นแนวทางให้แต่ละประเทศดำเนินการร่วมกัน

เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) ประกอบด้วย 17 เป้าหมาย ได้แก่ (1) ขจัดความยากจน (2) ขจัดความหิวโหย (3) สุขภาพและความเป็นอยู่ที่ดี (4) การศึกษาที่มีคุณภาพ (5) ความเท่าเทียมทางเพศ (6) น้ำสะอาดและการสุขาภิบาล (7) พลังงานสะอาดที่เข้าถึงได้ (8) งานที่มีคุณค่าและการเติบโตทางเศรษฐกิจ (9) โครงสร้างพื้นฐาน นวัตกรรม และอุตสาหกรรม (10) ลดความเหลื่อมล้ำ (11) เมืองและชุมชนที่ยั่งยืน (12) การผลิตและการบริโภคที่ยั่งยืน (13) การรับมือกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (14) ทรัพยากรทางทะเล (15) ระบบนิเวศบนบก (16) ความสงบสุข ยุติธรรม และสถาบันเข้มแข็ง (17) ความร่วมมือเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยมีบริบทที่เกี่ยวกับกรมชลประทาน ดังนี้

1. เป้าหมายที่ 6 น้ำสะอาดและการสุขาภิบาล

เป้าหมายที่ 6 การสร้างหลักประกันเรื่องน้ำและการสุขาภิบาล ให้มีการจัดการอย่างยั่งยืนและมีสภาพพร้อมใช้สำหรับทุกคน น้ำเป็นทรัพยากรที่มีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตและการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจ โดยการส่งเสริมการเข้าถึงบริการด้านน้ำและการสุขาภิบาล รวมทั้งการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำอย่างยั่งยืน เป็นหนึ่งในวาระการพัฒนาสำคัญทั้งในระดับประเทศและระดับโลก ทั้งนี้ เพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าถึงน้ำสะอาดและสุขาภิบาลที่ดี จึงต้องผลักดันให้เกิดการบริหารจัดการน้ำอย่างมีคุณภาพ ทัวถึง และยั่งยืน ซึ่งครอบคลุมการเข้าถึงน้ำอุปโภคบริโภคเพียงพอและได้มาตรฐาน ส่งเสริมให้เกิดการปรับปรุงคุณภาพน้ำและการบำบัดน้ำเสียอย่างเป็นระบบ เพิ่มประสิทธิภาพการใช้น้ำ การบริหารจัดการน้ำแบบบูรณาการ การปกป้องและฟื้นฟูระบบนิเวศน์ที่เกี่ยวข้องกับแหล่งน้ำ ตลอดจนการขยายความร่วมมือกับองค์กรระหว่างประเทศและเพิ่มการมีส่วนร่วมของท้องถิ่นในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ

(1) เป้าหมายย่อย

(1.1) เป้าหมายย่อยที่ 6.4 เพิ่มประสิทธิภาพการใช้น้ำในทุกภาคส่วนและสร้างหลักประกันว่าจะมีการใช้น้ำและจัดหาน้ำที่ยั่งยืน เพื่อแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำ และลดจำนวนประชากรที่ประสบปัญหาการขาดแคลนน้ำ ภายในปี พ.ศ. 2573

(1.2) เป้าหมายย่อยที่ 6.5 ดำเนินการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำแบบองค์รวมในทุกระดับ รวมถึงผ่านทางความร่วมมือข้ามเขตแดนตามความเหมาะสม ภายในปี พ.ศ. 2573

(2) การบรรลุเป้าหมาย

กรมชลประทาน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ขับเคลื่อนเป้าหมายที่ 6 น้ำสะอาดและการสุขาภิบาล ที่มุ่งสร้างหลักประกันว่าจะมีการจัดให้มีน้ำและสุขอนามัยสำหรับทุกคนและมีการบริหารจัดการที่ยั่งยืน โดยตัวชี้วัดที่เชื่อมโยงกับแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ คือ 6.4.1 ร้อยละการเปลี่ยนแปลงของการใช้น้ำอย่างมีประสิทธิภาพการใช้น้ำในช่วงเวลาที่ผ่านมา 6.4.2 ระดับความตึงเครียดด้านน้ำ (สัดส่วนการใช้น้ำจัดต่อปริมาณน้ำจืดทั้งหมด) 6.5.1 ระดับการดำเนินงานการจัดการทรัพยากรน้ำแบบบูรณาการ 6.5.2 สัดส่วนของพื้นที่ลุ่มน้ำที่ข้ามเขตแดนมีการจัดการดำเนินงานเพื่อความร่วมมือด้านน้ำ

2.4 ความคิดเห็นเกี่ยวของของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

จากการสัมภาษณ์สอบถามถึงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการจัดทำแผนปฏิบัติการของกรมชลประทานจากหน่วยงานต่างๆ ของกรมชลประทาน สามารถสรุปเป็นข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. ด้านการพัฒนาแหล่งน้ำและเพิ่มพื้นที่ชลประทาน

1. พัฒนาแหล่งน้ำให้เพียงพอต่อความต้องการ ขยายโครงการชลประทานและบริหารจัดการน้ำในพื้นที่ที่มีศักยภาพในการพัฒนาเป็นพื้นที่ชลประทาน เพื่อให้สามารถเก็บกักน้ำได้มากยิ่งขึ้นมีน้ำต้นทุนเพียงพอต่อการให้บริการน้ำได้อย่างทั่วถึงในเขตชลประทาน ทั้งน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภคน้ำเพื่อการรักษาระบบนิเวศน้ำในการเกษตรและการอุตสาหกรรม
2. พิจารณาการพัฒนาแหล่งน้ำชลประทานขนาดเล็กเพิ่มขึ้น เนื่องจากการพัฒนาแหล่งน้ำชลประทานขนาดใหญ่ต้องใช้เวลา นาน มีงบประมาณสูง และมีขั้นตอนในการดำเนินงานมาก ตั้งแต่การพิจารณาโครงการจัดหาที่ดิน การโยกย้ายประชาชนที่อยู่ในพื้นที่ การประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม EHIA และยังมีปัญหาการต่อต้านจากพื้นที่หรือการต่อต้านจาก NGO อีก ดังนั้นจึงอาจพิจารณาการพัฒนาแหล่งน้ำชลประทานขนาดเล็กซึ่งสามารถดำเนินการได้รวดเร็วและรวดเร็วกว่า โดยการพัฒนาโมเดลต้นแบบ (Pilot Model) ของโครงการชลประทานขนาดเล็ก และนำโครงการชลประทานขนาดเล็กที่ประสบความสำเร็จ เป็นต้นแบบในการนำไปขยายผลในพื้นที่ต่างๆ เช่น จัดกิจกรรมการศึกษาดูงานโมเดลต้นแบบ (Prototype) โครงการชลประทานขนาดเล็ก ให้เครือข่ายการบริหารจัดการน้ำในพื้นที่ต่างๆ ได้มาศึกษาดูงานในโครงการต้นแบบที่ประสบความสำเร็จ เพื่อนำไปขยายผลต่อไป

2. ด้านการเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการน้ำและการป้องกันภัย

1. การใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมมาช่วยในการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำ โดยการจัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการน้ำอัจฉริยะ (Smart Water Operation Center: SWOC) ให้ครอบคลุมทั่วทุกกลุ่มน้ำ ยกย่องระบบโทรมาตรด้วยเทคโนโลยี เช่น ใช้ IOT ติดตั้งระบบตรวจวัดและรายงานผลอัตโนมัติ ปรับปรุงระบบ

การส่งข้อมูลน้ำแบบ Real Time ใช้เทคโนโลยีควบคุมระยะไกล (Remote Sensing) ในการควบคุม ประตูนํ้า เป็นต้น

2. ใช้เครื่องมือและเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารจัดการน้ำเพื่อป้องกันปัญหาอุทกภัยและแก้ปัญหาดินแล้ง เช่น การพัฒนาระบบการคาดการณ์น้ำที่แม่นยำและทันสมัย มีระบบแจ้งเตือนภัยที่มีประสิทธิภาพและทันต่อ เหตุการณ์ สร้างเครือข่ายที่เข้มแข็งในชุมชนในการบริหารจัดการน้ำ เพื่อการแจ้งข่าวสารอย่างรวดเร็วและ การเตือนภัยได้อย่างทั่วถึงและทันทั่วถึง เพื่อความสูญเสียทางเศรษฐกิจอันเนื่องมาจากอุทกภัยและภัยแล้ง
3. ส่งเสริมการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้น้ำและการใช้น้ำอย่างประหยัด สร้างความร่วมมือกับหน่วยงานวิจัย ด้านการเกษตร ในการศึกษาวิจัยเรื่องการใช้น้ำในการเพาะปลูกของพืชแต่ละชนิด เพื่อนำไปส่งเสริม ให้เกษตรกรเลือกเพาะปลูกพืชเศรษฐกิจให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมและปริมาณน้ำในแต่ละพื้นที่ เพื่อ เพิ่มรายได้และยกระดับคุณภาพชีวิตเกษตรกร ร่วมมือกับกรมส่งเสริมการเกษตรในการให้ความรู้ด้าน เทคนิคการเพาะปลูกแก่เกษตรกรเพื่อการประหยัดต้นทุนด้านน้ำและค่าใช้จ่ายอื่นๆ ส่งเสริมเทคนิคการใช้ น้ำเพื่อการเกษตรอย่างมีประสิทธิภาพ เช่น Agri - Map เกษตรแปลงใหญ่ การเพาะปลูกแบบเปียกสลับแห้ง ตลอดจนการสร้างจิตสำนึกด้านการใช้น้ำและชลประทานแก่ทุกภาคส่วน
4. ส่งเสริมการพัฒนานวัตกรรมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการใช้น้ำและการใช้น้ำอย่างประหยัด โดยการจัด กิจกรรมประกวดผลงานและนวัตกรรมในด้านการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้น้ำและประหยัดน้ำ และจัดทำโมเดลต้นแบบ (Prototype) ในการประหยัดน้ำ เพื่อนำไปเผยแพร่และขยายผลให้มีการใช้ นวัตกรรมในการประหยัดน้ำ
5. ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมด้านชลประทาน (R&D, Innovation) โดยความร่วมมือกับหน่วยงาน ต่างๆ ในการพัฒนางานวิจัยและนวัตกรรมด้านชลประทาน เช่น วิทยาการเกษตรระดับสูง (วกส.) สำนักงาน พัฒนาการวิจัยการเกษตร (องค์การมหาชน) หรือจัดกิจกรรมประกวดผลงานวิจัยและนวัตกรรมของ หน่วยงานต่างๆ ภายใต้กรมชลประทาน เพื่อหาแนวคิดใหม่ Idea Seed ในการพัฒนานวัตกรรมอย่าง สร้างสรรค์เพื่อการพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมด้านชลประทาน

3. ด้านการสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน

1. ใช้คณะกรรมการจัดการชลประทาน (Joint Management Committee for Irrigation-JMC) เป็น เครื่องมือในการสร้างการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในการบริหารจัดการน้ำ โดยการวางยุทธศาสตร์ของ กรมชลประทานในการสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการบริหารจัดการน้ำ และ กำหนดมาตรการในการการบูรณาการร่วมกับจังหวัด กลุ่มจังหวัด และท้องถิ่น ในการบริหารจัดการน้ำใน พื้นที่ รวมถึงเพิ่มเครือข่ายให้ครอบคลุมทุกกลุ่มผู้ใช้น้ำ และการยกระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน และ ชุมชนในพื้นที่ ในการบริหารจัดการการชลประทาน
2. การสร้างความมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการบริหารจัดการน้ำชลประทาน โดยต้องประชาสัมพันธ์เชิงรุก เพื่อสร้างความเข้าใจและความตระหนักถึงความสำคัญในการพัฒนาชลประทานแก่ชุมชน พร้อมทั้งผลักดัน ให้เกิดเครือข่ายการบริหารจัดการน้ำของชุมชนจากการสร้างความร่วมมือ 3 ฝ่าย ได้แก่ สถาบันการศึกษา เกษตรกร และภาครัฐ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการใช้น้ำและบริหารจัดการน้ำอย่างยั่งยืน การผลักดันให้

เครือข่ายในกลุ่มเกษตรกรรุ่นใหม่ (Smart Farmer) ให้มาร่วมในเครือข่ายชลประทานในพื้นที่ พัฒนาผู้นำเครือข่ายการบริหารจัดการน้ำรุ่นใหม่ในชุมชน หรือการจัดตั้งอาสาชลประทานในพื้นที่ เป็นต้น

4. ด้านการพัฒนาองค์กรและบุคลากร

1. นำเทคโนโลยีสารสนเทศและดิจิทัลที่ทันสมัย มาใช้ในองค์กรเพื่อสนับสนุนภารกิจขององค์กรและเพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการ เพื่อมุ่งสู่การเป็นองค์กรอัจฉริยะ (Intelligent Organization) ที่มีการบริหารจัดการข้อมูลที่ดี (Data Governance) มีการเชื่อมโยงฐานข้อมูลขนาดใหญ่ (Big data) กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มีการเปิดเผยข้อมูล (Open data) การรักษาความปลอดภัยทางไซเบอร์ (Cyber Security) และคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล (Personal Data Protection Act)
2. พัฒนาและปรับปรุงโครงสร้างองค์กรให้มีความคล่องตัวและยืดหยุ่นเพื่อตอบสนองต่อภารกิจขององค์กร และสามารถตอบโจทย์ผู้ใช้น้ำ (Customer Centric) ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยการศึกษาประสิทธิภาพและความเหมาะสมของโครงสร้างองค์กรในรูปแบบต่างๆ เพื่อนำแนวทางที่เหมาะสมมาประยุกต์ใช้ เช่น โครงสร้างองค์กรแบบกึ่งลำดับชั้นกึ่งแนวราบ ที่ผสมผสานกันระหว่างลำดับชั้นและแบบแนวราบ มีทั้งการบริหารงานในแนวราบ ขณะเดียวกันก็สามารถสร้างทีมงานเฉพาะกิจเพื่อทำงานในโครงการ (Project Based) ได้ หรือโครงสร้างองค์กรแบบแบ่งตามพื้นที่ (Area Based)
3. การบริหารจัดการด้านบุคลากรให้มีประสิทธิภาพเพื่อแก้ปัญหาอัตรากำลังที่มีจำกัด โดยการศึกษาโครงสร้างอัตรากำลังที่เหมาะสมสำหรับภารกิจของกรมชลประทาน นอกจากนี้ยังพบว่าปัจจุบัน สัดส่วนกำลังคนระหว่างสายงานเทคนิคและสายงานสนับสนุนมีสัดส่วนประมาณ ร้อยละ 52 : ร้อยละ 48 ซึ่งไม่เหมาะสมกับภาระงาน โดยสายงานเทคนิคมีจำนวนไม่เพียงพอ ในขณะที่สัดส่วนของสายงานสนับสนุนมีอัตราส่วนที่มากเกินไป จึงควรมีการจัดสรรอัตรากำลังคนใหม่ (Re-balance) ระหว่างส่วนงานทั้งสอง ส่วนในสายงานสนับสนุนอาจใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วย หรือใช้วิธีการจัดจ้างคนภายนอก (Outsource) ในงานบางส่วนแทน
4. ผลักดันการใช้เทคโนโลยีเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานในส่วนงานสนับสนุน (Back Office) โดยการศึกษาและวิเคราะห์กระบวนการ เพื่อการใช้เทคโนโลยีมาเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานและลดภาระงานของบุคลากร ปรับปรุงกระบวนการทำงานด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล พัฒนาระบบเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ e-document พัฒนาแพลตฟอร์มในการบริหารจัดการข้อร้องเรียน เป็นต้น
5. การพัฒนาทักษะบุคลากรด้านชลประทานและพัฒนาแพลตฟอร์มการเรียนรู้ โดยการรวบรวมองค์ความรู้ด้านการชลประทานไว้ใน e-Library จัดทำสื่อให้ความรู้ด้านชลประทาน ส่งเสริมการถ่ายทอดทักษะองค์ความรู้ด้านชลประทาน พัฒนาทักษะและอัปเดตเทคโนโลยีใหม่ๆ ให้แก่บุคลากร รวมทั้งการฝึกอบรมทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและทักษะทางดิจิทัลแก่บุคลากร
6. การเสริมสร้างค่านิยมและความผูกพันในองค์กร ผ่านกิจกรรมต่างๆ เพื่อความสมัครสมานสามัคคีของบุคลากรและลดปัญหาช่องว่างระหว่างวัยในการทำงาน เช่น การจัด Town Hall ของผู้บริหาร จัดกิจกรรม Luncheon ระหว่างผู้บริหารและบุคลากร กิจกรรม Dinner Talk การจัดกิจกรรม Outing และกิจกรรมเพื่อเพิ่มความสมัครสมานสามัคคีต่างๆ

3. การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อจัดทำแผน

กรมชลประทาน มีหน้าที่จัดให้ได้มาซึ่งน้ำเพื่อกักเก็บรักษา ควบคุม ส่ง ระบาย หรือ แบ่งน้ำเพื่อการเกษตร การพลังงาน การสาธารณสุข โภค หรือการอุตสาหกรรม และหมายรวมถึงการป้องกันความเสียหายอันเกิดจากน้ำ และการคมนาคมทางน้ำซึ่งอยู่ในเขตชลประทาน ดังนั้น จึงจำเป็นต้องมีการวิเคราะห์ถึงจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และ อุปสรรค (SWOT Analysis) ของหน่วยงาน เพื่อใช้ในการวางแผนแนวทางในการพัฒนา ตลอดจน การสร้างกลยุทธ์ ต่าง ๆ ในการดำเนินงานให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเหมาะสมกับสภาพความเป็นจริงขององค์กรที่สุด

3.1 ปัญหาและอุปสรรคในการขับเคลื่อนกรมชลประทาน

จากการสัมภาษณ์สอบถามถึงความคิดเห็นจากทั้งผู้บริหารและหน่วยงานต่างๆ ของกรมชลประทาน สามารถสรุปปัญหาและอุปสรรคในการขับเคลื่อนกรมชลประทาน โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. ปัญหาด้านนโยบาย ยุทธศาสตร์ และข้อจำกัดด้านกฎระเบียบต่างๆ

1. การเชื่อมโยงของแผนงานระหว่างกรมชลประทานกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ไม่ครอบคลุม

- 1) แผนของกรมชลประทานยังไม่เชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เท่าที่ควร ซึ่งมี ผลต่อการของงบประมาณของกรมชลประทาน โดยแผนของกรมชลประทานที่เชื่อมโยงโดยตรงกับ ยุทธศาสตร์ของกระทรวงเกษตรมีเพียงในยุทธศาสตร์ด้านการบริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและ สิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน โดยมีตัวชี้วัดที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ปริมาตรเก็บกักน้ำที่เพิ่มขึ้น พื้นที่ ได้รับการป้องกันและลดผลกระทบจากอุทกภัย พื้นที่ชลประทานเพิ่มขึ้น ซึ่งกรมชลประทานควรจะมี แผนและตัวชี้วัดที่เกี่ยวข้องเพิ่มขึ้นในด้านการส่งเสริมและยกระดับรายได้ของเกษตรกรเพื่อความกินดี อยู่ดีของเกษตรกร และมีตัวชี้วัดในด้านมูลค่าผลผลิตทางการเกษตร หรือรายได้ของเกษตรกรเพิ่มขึ้น นอกจากนี้การขับเคลื่อนแผนงานและโครงการยังไม่สามารถเชื่อมโยงการบรรลุเป้าหมายในระดับ มหภาค โดยไม่สามารถแสดงถึงคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นของเกษตรกรหรือรายได้สุทธิที่มากขึ้นของเกษตรกร ที่เป็นผลมาจากการเพิ่มขึ้นของพื้นที่ชลประทานและปริมาณเก็บกักน้ำภายใต้การดำเนินงานตาม โครงการต่างๆ ของกรมชลประทาน
- 2) แผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ 20 ปี (พ.ศ.2561 - 2580) มีการให้ความสำคัญกับกรม ชลประทานน้อยเกินไป โดยเฉพาะในยุทธศาสตร์ด้านการจัดการน้ำท่วมและอุทกภัยในกลยุทธ์ด้านการ ป้องกันน้ำท่วมชุมชนเมือง จะเห็นว่าไม่ได้กำหนดให้กรมชลประทานมีส่วนร่วมรับผิดชอบ และไม่มี KPI ในการดำเนินงาน กำหนดแต่เพียงให้รับผิดชอบในส่วนที่เป็นพื้นที่เกษตรอื่นๆ ซึ่งในทางปฏิบัติการม ชลประทานมีส่วนช่วยและได้ทุ่มเททรัพยากรอย่างมากในการช่วยบรรเทาปัญหาน้ำท่วมในเขตเมืองแต่ ไม่ได้กำหนดเป็นบทบาทและ KPI ดังนั้นจึงไม่มีใครทราบว่าเป็นผลงานของกรมชลประทานเช่นกัน

2. ข้อจำกัดด้านกฎระเบียบและขั้นตอนการปฏิบัติ

- 1) พระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ.2561 มีการจัดตั้งคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (กนช.) มาทำ หน้าที่ในการบริหารจัดการน้ำ โดยมีหลายหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้ามาร่วมเป็นคณะกรรมการ ส่งผลต่อ การดำเนินงานของกรมชลประทาน คือ แต่เดิมกรมชลประทานซึ่งมีความเชี่ยวชาญด้านน้ำจะสามารถ

บริหารจัดการน้ำได้เกือบทั้งหมด แต่หลังจากมี พรบ. ทรัพยากรน้ำ ทำให้การบริหารจัดการต่างๆ ต้องผ่าน กนช. ก่อน ซึ่งมีหลายหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทำให้ต้องมีขั้นตอนต่างๆ เพิ่ม และใช้เวลาในการดำเนินการ เช่น การประสานงาน การส่งเรื่อง การขออนุญาต ขออนุมัติต่างๆ ไม่สามารถดำเนินการได้เองต้องรอการอนุมัติจาก กนช. ก่อน

2. ปัญหาด้านการพัฒนาและการก่อสร้างโครงการชลประทาน

1. ขั้นตอนการขออนุญาต/พิจารณาก่อสร้างโครงการชลประทานมีหลายขั้นตอน และใช้ระยะเวลานาน

- 1) ขั้นตอนและกระบวนการในการพัฒนาโครงการชลประทานต้องใช้เวลาในการพิจารณา และมีขั้นตอนการดำเนินงานมาก ตั้งแต่การศึกษา การออกแบบ การประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม (Environmental and Health Impact Assessment: EHIA) ก่อนการก่อสร้าง เนื่องจาก พรบ. ส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 กำหนดให้จะต้องมีการศึกษา EHIA ก่อนดำเนินโครงการ ซึ่งการศึกษา EHIA ใช้เวลาดำเนินการนาน ทั้งยังมีค่าใช้จ่ายในการดำเนินการศึกษานอกจากนี้ยังต้องเผชิญแรงกดดันจาก NGOs ในการต่อต้านการสร้างเขื่อน
- 2) การศึกษาผลกระทบทางสิ่งแวดล้อม EHIA ใช้เวลาในการศึกษานานอย่างน้อย 2 ปี นอกจากนั้นยังใช้เวลาในการยื่นเพื่อพิจารณาอีก เนื่องจากมีข้อขัดขัดในผลการศึกษาที่ต้องได้รับการแก้ไขโดยอาจต้องใช้เวลามากกว่าที่รายงาน EHIA จะได้รับการอนุมัติจากคณะกรรมการ ดังนั้นจึงควรมีมาตรการในการคัดเลือกและจัดเกรดคุณภาพของบริษัทที่ปรึกษาที่จัดทำรายงาน EHIA เพื่อให้ได้รายงานที่มีคุณภาพ และเชิญคณะกรรมการที่พิจารณาร่วมให้ความคิดเห็นและเสนอแนะตั้งแต่ในขั้นตอนการตรวจรับรายงานจากการจัดจ้างทำ EHIA ของกรมชลประทาน ก่อนที่จะยื่นเสนอรายงานเข้าคณะกรรมการเพื่อความรวดเร็วและลดเวลาในการปรับแก้ไขรายงาน
- 3) การก่อสร้างโครงการชลประทานขนาดใหญ่มักจะมีปัญหาในการจัดหาที่ดิน โดยต้องใช้ที่ดินจำนวนมากซึ่งส่วนมากจะเป็นที่ดินในเขตป่าไม้ จึงมีปัญหาในการจัดหาที่ดินและการโยกย้ายชาวบ้านที่ทำกินอยู่ในที่ดินดังกล่าว มีการคัดค้านการก่อสร้าง ซึ่งต้องใช้เวลาในการเจรจาต่อรองนาน ทำให้การดำเนินงานล่าช้ากว่าแผนที่วางไว้และผลสัมฤทธิ์ไม่เป็นไปตามเป้าหมาย

2. ต้นทุนด้านการเงินในการพัฒนาแหล่งเก็บกักน้ำ

- 1) โครงการชลประทานส่วนใหญ่มักจะเป็นโครงการก่อสร้างขนาดกลางและขนาดใหญ่ ซึ่งต้องใช้งบประมาณสูง มีปัญหาในการจัดหาที่ดิน ซึ่งต้องใช้ที่ดินจำนวนมากซึ่งส่วนมากจะเป็นที่ดินในเขตป่าไม้ จึงมีปัญหาในการจัดหาที่ดินและการโยกย้ายชาวบ้านที่ทำกินอยู่ในที่ดินดังกล่าว และต้องทำรายงาน EHIA ก่อน ดังนั้นจึงควรมีการพัฒนาารูปแบบของโครงการชลประทานในรูปแบบใหม่ เช่น การทำสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้า ชลประทานระบบท่อ ซึ่งเป็นโครงการขนาดเล็ก ใช้งบประมาณไม่มาก และสามารถดำเนินการได้เร็วกว่า

3. ความท้าทายจากข้อคัดค้านจากกลุ่มผู้ที่เสียผลประโยชน์ของโครงการชลประทาน

- 1) การจัดหาที่ดินในการก่อสร้าง ในบางครั้งต้องมีการโยกย้ายชาวบ้านที่ทำกินในพื้นที่ดังกล่าว ซึ่งเมื่อได้รับผลกระทบ ทำให้มีแรงกดดันและการต่อต้านจากชุมชนที่เสียผลประโยชน์ในพื้นที่

3. ปัญหาด้านการบริหารจัดการน้ำ

1. ระบบชลประทานเดิมในบางพื้นที่ยากต่อการบริหารจัดการ

- 1) บริหารจัดการน้ำระบบเปิดทำให้ประสิทธิภาพการส่งน้ำไปยังกลุ่มเป้าหมายทำได้ไม่ดีเท่าที่ควร โดยมีการสูญเสียน้ำในกระบวนการส่งน้ำจากการลักน้ำใช้ของภาคการเกษตรที่อยู่ตามลำน้ำ ส่งผลให้น้ำที่เหลือไปถึงการประปามีไม่เพียงพอ
- 2) ระบบการผันน้ำระหว่างลุ่มน้ำมีไม่ครอบคลุม ทำให้มีน้ำที่ถูกปล่อยทิ้งไปเป็นจำนวนมาก ไม่ได้ถูกผันน้ำเข้าพื้นที่กักเก็บเพื่อช่วยในการบริหารน้ำช่วงฤดูแล้ง
- 3) พื้นที่กักเก็บน้ำไม่เพียงพอในบางพื้นที่ ทำให้ขาดการกักเก็บน้ำให้เพียงพอในบางช่วงฤดูกาล ในกรณีปริมาณน้ำฝนไม่เพียงพอกับความต้องการ
- 4) ศูนย์ปฏิบัติการน้ำอัจฉริยะ (Smart Water Operation Center: SWOC) ยังมีไม่ครอบคลุมในหลายพื้นที่ บางศูนย์ยังขาดกำลังคน เครื่องมือ เทคโนโลยีต่างๆ จากการที่กรมชลประทานได้มีการจัดตั้งศูนย์ SWOC ในแต่ละพื้นที่เพื่อรวบรวมข้อมูลด้านชลประทานเพื่อนำมาประมวลผลแบบ real time เพื่อการตัดสินใจและสั่งการที่รวดเร็วตอบสนองต่อวิกฤติต่างๆ ได้ แต่ทั้งนี้ยังต้องมีการพัฒนาขยายศูนย์ SWOC ให้ครอบคลุมทั่วประเทศ และหลายแห่งยังขาดอัตราากำลังคนในการปฏิบัติงาน หรือเครื่องมือต่างๆ ยังมีไม่ครบ เช่น ระบบโทรมาตรตามแหล่งน้ำต่างๆ ยังไม่ครอบคลุม ระบบการควบคุมระยะไกล (Remote Sensing) ยังมีแค่บางพื้นที่ นอกจากนี้ยังมีปัญหาเรื่องมีผู้บุกรุกมาขโมยชิ้นส่วนอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ต่างๆ เช่น ขโมยสายไฟ ชิ้นส่วน IoT เป็นต้น

2. ความล่าช้าของการจัดรูปที่ดิน / ขาดการจัดการพื้นที่การเกษตร

- 1) ความล่าช้าของการจัดรูปที่ดิน เนื่องจากการจัดรูปที่ดินที่มีขั้นตอนในการดำเนินการมากและใช้ระยะเวลานาน โดยการจัดรูปที่ดินต้องปฏิบัติตาม พระราชบัญญัติจัดรูปที่ดิน เพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2558 ซึ่งมีขั้นตอนและใช้เวลาในการจัดรูปที่ดินอย่างน้อย 2 ปี โดยจะต้องได้รับความเห็นชอบและการมีส่วนร่วมจากประชาชนในพื้นที่ ดังนั้นปัจจัยสำคัญคือการใช้เวลาในการให้ความรู้และสร้างความเข้าใจแก่ชุมชนและประชาชนในพื้นที่ก่อน โดยจะต้องมีเกษตรกรเห็นด้วยอย่างต่ำ ร้อยละ 75 ขึ้นไป จึงจะสามารถเปิดโครงการจัดรูปที่ดินได้ และหากดำเนินการไปแล้วมีผู้คัดค้านก็ไม่สามารถดำเนินการต่อได้
- 2) ขาดการจัดการพื้นที่การเกษตรที่เหมาะสมในเขตชลประทาน ส่งผลให้เกษตรกรไม่ยอมเปลี่ยนมาปลูกพืชเศรษฐกิจ ส่วนมากจะปลูกแบบเดิมตามที่เคยทำกันมา รวมถึงขาดการร่วมมือกับหน่วยงานด้านการเกษตรอื่นๆ ในการส่งเสริมด้านการเกษตรในพื้นที่ชลประทาน

3. ขาดการบริหารจัดการที่ดีของกลุ่มผู้ใช้น้ำและขาดการวางแผนการใช้น้ำ

- 1) ขาดการบริหารจัดการการใช้น้ำที่ดีของกลุ่มผู้ใช้งานแต่ละประเภท อาทิ การใช้น้ำเพื่อการเกษตร โดยไม่ได้คำนึงถึงประสิทธิภาพการใช้น้ำ เกษตรกรบางกลุ่มเข้าถึงแหล่งน้ำชลประทานได้โดยง่าย และมีต้นทุนในการใช้น้ำที่ต่ำ จึงอาจไม่เห็นความสำคัญในการเพิ่มประสิทธิภาพในการใช้น้ำมากเท่าที่ควร
- 2) ยังไม่มีแผนงานหรือโครงการที่ชัดเจนในการส่งเสริมการใช้น้ำอย่างมีประสิทธิภาพของเกษตรกร ที่ผ่านมาในส่วนของงานจัดรูปที่ดินมีแค่การบริหารจัดการน้ำเพื่อให้ผู้ใช้น้ำ เช่น เกษตรกร มีน้ำใช้ที่พอ

เพียงแต่ในอนาคตควรจะมีการผลักดันเพื่อให้เกิดการใช้น้ำอย่างมีประสิทธิภาพที่สุด ตั้งแต่การส่งเสริมเลือกปลูกพืชที่มีมูลค่าทางเศรษฐกิจให้คุ้มค่ากับต้นทุนการใช้น้ำ การเลือกพืชที่เหมาะสมกับสภาพดิน น้ำ อากาศ ของแต่ละพื้นที่เพื่อให้ผลผลิตสูงสุด และให้ความรู้เทคนิคการเพาะปลูกเพื่อการประหยัดน้ำ และทรัพยากรต่างๆ เป็นต้น

- 3) ขาดการศึกษารวบรวมปริมาณความต้องการน้ำในอนาคต เพื่อการวางแผนจัดหาให้เพียงพอ จากการขยายตัวของเมือง จำนวนประชากรที่เพิ่มขึ้น และการขยายตัวของภาคอุตสาหกรรม โดยเฉพาะในพื้นที่เขตเศรษฐกิจต่างๆ อาทิ เขตพื้นที่เขตเศรษฐกิจต่างๆ เช่น เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก EEC ทำให้มีการใช้น้ำเพิ่มขึ้น จึงต้องมีการศึกษาเพื่อนำไปเป็นข้อมูลในการวางแผนพัฒนาแหล่งน้ำต้นทุน และการบริหารจัดการน้ำ เพื่อให้มีน้ำเพียงพอต่อความต้องการในอนาคต

4. ปัญหาด้านการบริหารจัดการน้ำเพื่อป้องกันอุทกภัย

1. ขาดการเชื่อมโยงบูรณาการร่วมกันสำหรับการวางแผนป้องกันอุทกภัย

- 1) ขาดการเชื่อมโยงบูรณาการร่วมกันสำหรับการป้องกันอุทกภัยอย่างเป็นระบบ อาทิ กรมชลประทานไม่มีอำนาจหน้าที่ในการบริหารน้ำเมื่อเกิดภาวะน้ำท่วมหรืออุทกภัย มีหน้าที่เพียงให้ข้อมูล คำแนะนำและปฏิบัติตามคำสั่ง โดยหน่วยงานที่มีอำนาจในการสั่งการ คือ กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (ปภ.) เช่น หากจะเปิดประตูระบายน้ำ จะต้องให้ ปภ. สั่งการลงมาก่อน

2. ข้อมูลจากระบบคาดการณ์ปริมาณน้ำฝนมีความไม่แน่นอน

- 1) ข้อมูลจากระบบคาดการณ์ปริมาณน้ำฝนมีความไม่แน่นอน เนื่องอุปกรณ์การจับข้อมูลที่ยังไม่ครอบคลุมจึงส่งผลต่อการคาดการณ์สถานการณ์น้ำ เช่น ยังมี Sensor ตรวจวัดไม่ครบ ต้องใช้คนออกไปจุด และการแจ้งเตือนผ่านเครือข่ายในบางพื้นที่ยังไม่ครอบคลุม ไม่เข้มแข็ง มีการเชื่อมโยงข้อมูลการคาดการณ์ปริมาณน้ำฝนจากกรมอุตุนิยมวิทยาและสำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน) (GISTDA) ส่งผลทำให้มีระยะเวลาน้อยในการจัดการและป้องกันอุทกภัย ขาดการตรวจสอบย้อนกลับถึงความแม่นยำของข้อมูลการพยากรณ์กับปริมาณน้ำฝนและพื้นที่น้ำฝนที่แท้จริง ซึ่งควรมีการใช้ AI มาช่วยตรวจสอบและประมวลผล

3. ขาดระบบชลประทานที่เพียงพอในการป้องกันอุทกภัย

- 1) ปัญหาน้ำท่วมและน้ำแล้งมักจะทวีความรุนแรงขึ้นจากโลกร้อน รวมถึงที่ดินและผังเมืองเปลี่ยนไป โดยเฉพาะการพัฒนาที่ดินโดยไม่ศึกษาให้รอบคอบทำให้มีการปลูกสร้างขวางทางน้ำ การจัดการผังเมืองไม่ดี ไม่มีทางระบายน้ำ ส่งผลให้การป้องกันและบรรเทาน้ำท่วมยากขึ้น
- 2) การบริหารจัดการน้ำเพื่อป้องกันอุทกภัยต้องมีการก่อสร้างเขื่อนและระบบป้องกันน้ำท่วมในเมือง ซึ่งมักจะถูกต่อต้านจากประชาชนที่ไม่ต้องการเสียพื้นที่ไป จนกระทั่งเมื่อเกิดปัญหาน้ำท่วมและไม่มีระบบป้องกัน การพัฒนาระบบขึ้นมามีภายหลังต้องใช้เวลาทำให้ไม่สามารถขยายระบบป้องกันน้ำท่วมให้ครอบคลุมได้ในเวลาอันสั้น

5. ด้านโครงสร้างองค์กรและอัตรากำลังคน

1. ข้อจำกัดด้านกำลังคนไม่เพียงพอต่อภาระงานที่เพิ่มขึ้น

- 1) ข้อจำกัดด้านกำลังคนที่ไม่เพียงพอต่อภาระงานที่เพิ่มขึ้น เนื่องจากปัจจุบันอัตรากำลังคนของกรมชลประทานมีความไม่สอดคล้องกับภารกิจและเป้าหมายของหน่วยงานที่ต้องการเพิ่มพื้นที่ชลประทานให้ครอบคลุม ส่งผลให้ต้องมีการเกลี้ยอัตรากำลังคนไปปฏิบัติงานในโครงการใหม่ที่เพิ่งเกิดขึ้นซึ่งยังไม่มีอัตรากำลังหรือขอไม่ทัน
- 2) ข้อจำกัดด้านอัตรากำลังคนขององค์กร อันเนื่องมาจากนโยบายของรัฐบาลในการขับเคลื่อนหน่วยงานภาครัฐไปสู่องค์กร 4.0 ทำให้มีข้อจำกัดในการเพิ่มส่วนงานต่างๆ รวมถึงการเพิ่มอัตรากำลังคนของหน่วยงานภาครัฐ

2. ขาดความสมดุลระหว่างกำลังคนและภาระงานของแต่ละส่วนงาน

- 1) ขาดความสมดุลระหว่างกำลังคนและภาระงานของแต่ละส่วนงาน โดยปัจจุบันสัดส่วนกำลังคนระหว่างสายงานเทคนิคและสายงานสนับสนุนมีสัดส่วนประมาณ ร้อยละ 52: ร้อยละ 48 ซึ่งไม่เหมาะสมกับภาระงาน โดยกำลังคนในสายงานเทคนิคซึ่งต้องรับผิดชอบหน้างานและกระจายไปยังสำนักชลประทานต่างๆ มีจำนวนไม่เพียงพอ ในขณะที่สัดส่วนของสายงานสนับสนุนมีอัตราส่วนที่มากเกินไปจึงอาจพิจารณาในการปรับสัดส่วนกำลังคนในสายงานสนับสนุน โดยอาจใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วย หรือใช้วิธีการจัดจ้างคนภายนอก (Outsource) ในงานบางส่วนแทน

3. ข้อจำกัดด้านโครงสร้างองค์กร

- 1) โครงสร้างองค์กรแบบแนวดิ่ง (Vertical Structure) ประกอบกับองค์กรมีขนาดใหญ่และมีหลายหน่วยงาน ทำให้มีลำดับชั้นในการบริหารมากทำให้การประสานงาน ตัดสินใจ และการสั่งการต้องใช้เวลาในการดำเนินการนาน ส่งผลให้การประสานงานและบูรณาการระหว่างแต่ละสำนักงานมีข้อจำกัด

4. รูปแบบการจัดหากำลังคนทดแทน ไม่ค่อยมีความมั่นคง

- 1) รูปแบบการจ้างงาน (พนักงานราชการ และลูกจ้างชั่วคราวแทน) ไม่ค่อยมีความมั่นคง เนื่องจากอัตรากำลังคนที่มีจำกัด ในบางพื้นที่มีการจ้างงานในรูปแบบพนักงานราชการ และลูกจ้างชั่วคราวแทน ซึ่งรูปแบบการจ้างงานดังกล่าวไม่ค่อยมีความมั่นคง ส่งผลให้มีการลาออก และมีอัตรา Turnover ของพนักงานราชการและลูกจ้างชั่วคราวค่อนข้างสูง ซึ่งทำให้การปฏิบัติงานไม่ต่อเนื่อง ทั้งยังเสียเวลาและต้นทุนในการฝึกสอนพนักงานโดยเฉพาะในสายงานด้านเทคนิค

5. ข้อจำกัดในการจัดจ้างคนภายนอก

- 1) ปัญหาในการจัดจ้างคนภายนอก (Outsource) โดยในหน่วยงานภาครัฐ การจ้างเหมา Outsource จะมีข้อจำกัด และกฎระเบียบต่างๆ ซึ่งใช้เวลาและมีขั้นตอนในการปฏิบัติมาก และทำได้ยาก อีกทั้งงานบางประเภทไม่สามารถจ้างเหมาคนภายนอกมาปฏิบัติงานแทนได้ ซึ่งมีข้อจำกัดมากไม่สามารถทำได้โดยอิสระเหมือนหน่วยงานเอกชน
- 2) บุคลากรมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และทักษะทางเทคนิคลดลง เนื่องจากในอดีตกรมชลประทานมีการดำเนินโครงการด้านชลประทานเองเกือบทั้งหมด จึงมีความเชี่ยวชาญในเรื่องระบบชลประทานมาก แต่

ปัจจุบันจากภาระงาน จำนวนโครงการที่มากขึ้น ประกอบกับอัตราค่าจ้างที่มีอยู่อย่างจำกัด ทำให้ต้องจ้างเหมา Outsource งานในบางส่วนออกไปจำนวนมาก ทำให้บุคลากรรุ่นใหม่ขาดโอกาสในการฝึกฝน และเรียนรู้ทักษะและเพิ่มพูนความเชี่ยวชาญต่างๆ

6. ด้านการพัฒนาบุคลากร

1. ขาดการวางระบบการถ่ายทอดงานสู่บุคลากรรุ่นใหม่

- 1) ปัญหาการสืบทอดของบุคลากรในแต่ละรุ่น ยังขาดการวางระบบการถ่ายทอดงานสู่บุคลากรรุ่นใหม่ นอกจากนี้บุคลากรรุ่นใหม่ไม่ได้จบการศึกษาจากวิทยาลัยการชลประทานโดยตรง ส่งผลให้ขาดทักษะและความรู้เฉพาะด้านในเรื่องชลประทาน และมีความเชี่ยวชาญน้อยกว่าบุคลากรที่มาจากวิทยาลัยการชลประทานที่ได้รับการศึกษาด้านชลประทานมาโดยเฉพาะ
- 2) ปัญหาเรื่องการถ่ายทอดองค์ความรู้ โดยคนรุ่นใหม่จะมีวิธีการเรียนรู้ต่างไปจากเดิม ไม่สามารถใช้วิธีสอนแบบท่องจำแบบเดิมได้ ต้องมีพัฒนารูปแบบการสอนและการถ่ายทอดให้เหมาะสม เช่น จัดทำสื่อการสอนรูปแบบใหม่ มีคลิปวิดีโอ ภาพเคลื่อนไหว เป็นต้น
- 3) ปัญหาด้านช่องว่างระหว่างวัย (Generation Gap) ในการทำงานของบุคลากรที่เป็นกลุ่มคนรุ่นเก่าและกลุ่มคนรุ่นใหม่ เนื่องจากทั้งสองกลุ่มมีวิธีการคิดและแนวการปฏิบัติที่แตกต่างกันทำให้เป็นอุปสรรคในการทำงานร่วมกัน และทำให้เกิดช่องว่างในการถ่ายโอนความรู้ เทคนิค และทักษะด้านชลประทานต่างๆ ด้วย

2. อุปสรรคในการปฏิบัติงานอันเนื่องมาจากการทำงานที่ขาดความต่อเนื่อง

- 1) ปัญหาการโยกย้ายข้าราชการชลประทานในพื้นที่ ข้าราชการชลประทานที่ประจำอยู่ในแต่ละสำนักชลประทานต่างๆ ที่ต้องโยกย้ายตามวาระทุก 3-4 ปี ตามระเบียบราชการ เป็นอุปสรรคในการปฏิบัติงาน ส่งผลให้การปฏิบัติงานไม่ต่อเนื่อง
- 2) ปัญหาความก้าวหน้าทางอาชีพ (Career Path) เนื่องจากข้าราชการในภูมิภาคจะเติบโตได้ถึงระดับ C6 - C8 เท่านั้น ดังนั้นจึงมีการโยกย้ายเข้ามาทำงานในส่วนกลางกัน
- 3) สายงานด้านเทคนิคจะมีการเปลี่ยนโอนไปทางสายงานด้านบริหารมากกว่าเมื่อเติบโตขึ้น ส่งผลให้จะเกิดปัญหาการขาดผู้สืบทอดงานในอนาคตเมื่อบุคลากรในสายงานเทคนิคในปัจจุบันเกษียณอายุไป

7. ปัญหาด้านงบประมาณ

1. **ข้อจำกัดในการได้รับงบประมาณ** กรมชลประทานได้รับจัดสรรงบประมาณน้อยกว่างบประมาณที่ขอไป ส่งผลให้แผนงาน/โครงการ บางรายการต้องถูกตัดออกหรือถูกตัดทอนงบประมาณลง เมื่องบประมาณลดลง การก่อสร้างจำเป็นต้องมีการปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมกับงบประมาณ ซึ่งอาจทำให้ผลสัมฤทธิ์ที่ได้ลดลงจากเป้าหมายที่กำหนด เช่น จำนวนพื้นที่ชลประทาน จำนวนปริมาตรเก็บกักน้ำ เป็นต้น
2. **ปัญหาในการจัดทำงบประมาณ** ซึ่งมีข้อกฎหมายและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจำนวนมากและซับซ้อน โดยเฉพาะข้อกฎหมายที่เกี่ยวกับการดำเนินงานด้านการพัฒนาแหล่งน้ำและเพิ่มพื้นที่ชลประทาน
3. **ปัญหาในการบริหารงบประมาณ** จากการเปลี่ยนแปลงในบริบทต่างๆ ส่งผลต่อการดำเนินงานและการบริหารงบประมาณ เช่น การเปลี่ยนแปลงสภาพพื้นที่จากเดิมทำให้เกิดปัญหาไม่สามารถบริหารงบประมาณได้ตรงตามแผน

4. **ปัญหาการประเมินและติดตามผล** มีฐานข้อมูลและแหล่งข้อมูลสำหรับรายงานผลการดำเนินงานจำนวนมากอาจมีความคลาดเคลื่อนได้ จึงต้องมีการติดตามตรวจสอบจากหลายแหล่งทั้งภายในและภายนอก ได้แก่
- 1) ภายใน ต้องมีคณะกรรมการเร่งรัดติดตามการใช้จ่ายงบประมาณ และมีระบบ Cen-project สำหรับติดตามผลการปฏิบัติงานและการใช้จ่ายงบประมาณของกรมชลประทาน
 - 2) ภายนอก รวบรวมผลการดำเนินงานของหน่วยงานระดับพื้นที่ผ่านระบบรายงานผลต่างๆ เช่น ระบบ Thai Water Assessment ของ สทช. ระบบประเมินผลแห่งชาติ Emenscr ของ สศช. ระบบฐานข้อมูลแผน/ผลการปฏิบัติงาน การใช้จ่ายงบประมาณ (BB-EvMis) ของสำนักงานงบประมาณ

8. ปัญหาด้านอื่น ๆ

1. ขาดการนำเอางานวิจัยมาใช้งานและขยายผล

- 1) ขาดการนำเอางานวิจัยมาใช้งานและขยายผล ปัจจุบันมีผลงานวิจัยและพัฒนา และความคิดสร้างสรรค์ตลอดจนนวัตกรรมใหม่ๆ ที่พัฒนาขึ้นมาให้องค์กร แต่ไม่ได้ถูกนำมาพัฒนาลงใช้งาน และขยายผลในการพัฒนาชลประทาน
- 2) ขาดการจัดสรรงบประมาณในการพัฒนางานวิจัยและการขยายผลงานวิจัยไปสู่พื้นที่ชลประทาน รวมถึงขาดงบประมาณในการทดลองสร้างโครงการต้นแบบ (Pilot Project) ผลงานจากการประกวดนวัตกรรม หรือ Idea Seed ไม่ได้ถูกนำไปใช้เพราะขาดงบประมาณ ควรมีงบประมาณเพิ่มเติมในการนำผลงานจากการประกวดนวัตกรรม หรือ Idea Seed เพื่อนำผลงานที่มีศักยภาพไปพัฒนาเป็น Pilot Project เพื่อการขยายผลต่อไป
- 3) ขาดมีการสื่อสารและประชาสัมพันธ์ผลงานนวัตกรรมขององค์กรไปสู่ผู้ใช้งาน ส่งผลให้หน่วยงานที่น่าจะนำนวัตกรรมไปใช้แต่ยังไม่ทราบรายละเอียดและไม่เห็นแนวทางในการใช้งาน หรือการโปรโมทนวัตกรรมไม่ทั่วถึงไม่สามารถไปถึงผู้ใช้งานได้ หรือแต่ละหน่วยงานต่างคนต่างพัฒนานวัตกรรมและใช้กันเองภายในหน่วยงาน ไม่มีการผลักดันเพื่อขยายผลอย่างเป็นรูปธรรม เป็นต้น

3.2 วิเคราะห์ถึงจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค (SWOT Analysis)

จากการรวบรวมข้อมูลด้านปัญหาและอุปสรรคในการขับเคลื่อนกรมชลประทานและข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง สามารถนำมาวิเคราะห์ถึงจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค (SWOT Analysis) ของกรมชลประทานได้ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. จุดแข็ง

1. เป็นองค์กรที่มีประสบการณ์ และมีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน ในการก่อสร้างพื้นที่กักเก็บน้ำ และมีองค์ความรู้ในการบริหารจัดการด้านน้ำ โดยมีเทคโนโลยี และผู้เชี่ยวชาญด้านวิศวกรรมทางด้านชลประทาน โดยเฉพาะ
2. มีหน่วยงานในพื้นที่ครอบคลุมในแต่ละภูมิภาค โดยมีสำนักงานชลประทาน 17 แห่ง ที่สามารถกำกับดูแลและบริหารจัดการแต่ละลุ่มน้ำ และมีความคุ้นเคยกับพื้นที่และสามารถเข้าถึงผู้ใช้น้ำในแต่ละพื้นที่

3. มีศูนย์กลางสารสนเทศที่ทันสมัยในการรวบรวมข้อมูลน้ำจากหน่วยงานภายในเครือข่ายชลประทาน และมีระบบเชื่อมโยงข้อมูลกับหน่วยงานต่างๆ เพื่อบริการจัดการน้ำอย่างเป็นระบบ มีระบบแจ้งเตือนภัยที่มีประสิทธิภาพทันต่อเหตุการณ์ และมีเครือข่ายแจ้งข่าวสารและเตือนภัย
4. มีเครือข่ายพัฒนาบุคลากรด้านชลประทานโดยเฉพาะ เช่น สถาบันพัฒนาการชลประทาน มหาวิทยาลัยชลประทาน ในการผลิตบุคลากรด้านชลประทาน
5. มีระบบและวัฒนธรรมภายในองค์กรที่เข้มแข็ง สืบทอดมาเป็นรุ่นต่อรุ่น และมีความสามัคคี มีความรักและความผูกพันกับองค์กร

2. จุดอ่อน

1. อำนาจในการบริหารจัดการน้ำ ไม่สามารถดำเนินการได้อย่างเบ็ดเสร็จที่กรมชลประทาน ซึ่งจะแต่ขึ้นอยู่กับมติของ กนช. และหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง อาทิ อำนาจหน้าที่ในการบริหารน้ำเมื่อเกิดภาวะน้ำท่วมต้องให้ ปภ. สั่งการก่อน
2. ภาพลักษณ์ของกรมชลประทานต้องรับผิดชอบต่อปัญหาด้านน้ำทุกๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นปัญหาน้ำท่วม ปัญหาน้ำแล้ง หรือด้านคุณภาพน้ำ โดยที่เครื่องมือในการบริหารจัดการน้ำมีไม่เพียงพอและไม่ครอบคลุมในบางพื้นที่
3. อัตรากำลังคนที่มีจำกัดภายใต้ความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้น ข้อจำกัดในการเพิ่มอัตรากำลังคนที่ไม่สอดคล้องกับภารกิจในการเพิ่มพื้นที่ชลประทาน ผสมกับปัญหาด้านช่องว่างระหว่างวัยของเจ้าหน้าที่เป็นอุปสรรคในการทำงานร่วมกัน
4. กฎระเบียบจำนวนมากและมีความทับซ้อนในการทำงาน ภารกิจบริหารจัดการน้ำมีความซ้ำซ้อนจากหน่วยงานในพื้นที่ ทำให้ไม่สามารถทำงานได้อย่างเป็นระบบ
5. ขาดช่วงบุคลากรที่มีประสบการณ์ ทำให้เกิดปัญหาด้านการบริหารจัดการผู้สืบทอดงานโดยเฉพาะด้านสายงานเทคนิค ที่ต้องมีการสะสมประสบการณ์ทำงาน
6. ขาดอุปกรณ์เครื่องมือที่ทันสมัยในการบริหารจัดการน้ำ ยังขาดการนำนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการบริหารจัดการด้านชลประทาน
7. อุปกรณ์การจัดเก็บข้อมูลน้ำที่ยังไม่ครอบคลุม ส่งผลให้การคาดการณ์สถานการณ์น้ำและการแจ้งเตือนล่วงหน้ายังมีความคลาดเคลื่อน

3. โอกาส

1. การให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการน้ำภาครัฐ ในด้านการแก้ไขด้านอุทกภัย และมีพื้นที่ที่มีศักยภาพที่รอการพัฒนาเป็นพื้นที่ชลประทานอีกเป็นจำนวนมาก ทำให้มีงบประมาณในการพัฒนาและขยายโครงการชลประทานเพิ่มมากขึ้น
2. ประชาชนตระหนักถึงปัญหาการขาดแคลนน้ำและมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการน้ำกับเครือข่ายใช้น้ำที่เพิ่มมากขึ้น

3. ต้นทุนของระบบเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่ลดลง ทำให้สามารถนำมาใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาระบบชลประทานและนำมาใช้บริหารจัดการน้ำให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น

4. ภัยคุกคาม

1. อุปสรรคในการจัดหาที่ดินเพื่อพัฒนาโครงการชลประทานใหม่ มีปัญหาการโยกย้ายชาวบ้านที่ทำกินอยู่ในที่ดิน
2. กระแสต่อต้านการพัฒนาแหล่งน้ำขนาดกลางและขนาดใหญ่จากประชาชนกลุ่มผู้เสียผลประโยชน์และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง
3. ความล่าช้าของขั้นตอนและกระบวนการพิจารณาของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้านพัฒนางานชลประทานตามกระบวนการตามกฎหมาย
4. เกษตรกรขาดการวางแผนการเพาะปลูกที่เหมาะสมกับปริมาณน้ำที่มีจำกัดในแต่ละพื้นที่ ทำให้การจัดสรรน้ำทำได้อย่างไม่มีประสิทธิภาพ
5. นโยบายการจัดทำโซนนิ่งพื้นที่ยังขาดความชัดเจน มีการรื้อล้าพื้นที่และการเปลี่ยนแปลงการใช้พื้นที่ทำให้การพัฒนาโครงการชลประทานทำได้อย่างล่าช้า
6. การเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ ส่งผลให้เกิดภัยพิบัติทางธรรมชาติที่รุนแรงขึ้น ทำให้การบริหารจัดการน้ำทำได้ยากมากขึ้น
7. ประชาชนบางส่วนยังขาดจิตสำนึกในการประหยัดน้ำ และขาดความรู้และขาดเทคโนโลยีในการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้น้ำ
8. การขยายตัวของประชากร สังคมเมือง ภาคเกษตรและอุตสาหกรรมพื้นที่เขตเศรษฐกิจใหม่ทำให้ความต้องการใช้น้ำสูงขึ้นและมีการแย่งการใช้น้ำระหว่างกัน

3.3 การวิเคราะห์ TOWS Matrix

จากการวิเคราะห์บริบทที่เกี่ยวข้องกับกรมชลประทานสามารถนำมาจัดทำมาตรการเชิงกลยุทธ์ได้ ดังนี้

1. มาตรการเชิงรุก (S-O)

1. ใช้ประโยชน์จากความตระหนักถึงปัญหาการขาดแคลนน้ำด้วยการสร้างให้มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการน้ำ โดย ผลักดันให้เกิดเครือข่ายการบริหารจัดการน้ำโดยชุมชน และส่งเสริมการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้น้ำของกลุ่มผู้ใช้น้ำ อาทิ ขยายการจัดตั้งคณะกรรมการบริหารจัดการน้ำในพื้นที่ต่างๆ
2. ขยายระบบเชื่อมโยงข้อมูลกับหน่วยงานต่างๆ เพื่อบริหารจัดการน้ำอย่างเป็นระบบให้ครอบคลุมถึงผู้ใช้งานมากขึ้น
3. ขยายผลงานด้านนวัตกรรมด้านชลประทาน และพัฒนารูปแบบโมเดลชลประทานต้นแบบ (Pilot Model) ที่มีประสิทธิภาพเพื่อการขยายผลไปสู่พื้นที่ต่างๆ

2. มาตรการเชิงปรับปรุง (W-O)

1. เร่งวางแผนการผลักดันการใช้เทคโนโลยีมาช่วยในการบริหารจัดการระบบชลประทาน พัฒนาระบบคาดการณ์สถานการณ์น้ำ และสร้างเครือข่ายแจ้งเตือนภัย อย่างเบ็ดเสร็จ

2. สร้างความเข้าใจในการทำงานร่วมกันระหว่างเจ้าหน้าที่ในแต่ละช่วงวัย โดยการพัฒนาวีธีการถ่ายทอดประสบการณ์ในรูปแบบที่มีประสิทธิภาพ และจัดกิจกรรมเพื่อความสัมพันธ์สามัคคีของบุคลากรรุ่นต่อรุ่น และเร่งพัฒนา จัดทำแผนผู้สืบทอดตำแหน่งงาน (Succession Planning)
3. เร่งลงทุนด้านเทคโนโลยีต่างๆ ในการบริหารจัดการโครงสร้างระบบชลประทานในพื้นที่ เพื่อช่วยลดภาระงานของเจ้าหน้าที่ และเพิ่มการทำงานที่สะดวกรวดเร็ว และแม่นยำมากขึ้น
4. เร่งจัดทำแพลตฟอร์มบริหารจัดการและรวบรวมองค์ความรู้ชลประทานสำหรับการถ่ายทอดต่อเจ้าหน้าที่รุ่นใหม่

3. มาตรการเชิงป้องกัน (S-T)

1. เร่งสร้างความเข้าใจกับกลุ่มเกษตรกรผู้ใช้น้ำและเผยแพร่ความรู้และส่งเสริมให้มีการใช้นวัตกรรมในการประหยัดน้ำ
2. สร้างส่วนงานเพื่อพัฒนาทีมงานที่มีความเชี่ยวชาญในการสร้างความเข้าใจกับประชาชนกลุ่มผู้เสียผลประโยชน์และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการก่อสร้างระบบกักเก็บน้ำในพื้นที่เป้าหมาย
3. ร่วมมือกับหน่วยงานวิจัยเพื่อศึกษาการเพาะปลูกพืชที่เหมาะสมกับปริมาณน้ำในแต่ละพื้นที่ และเร่งประชาสัมพันธ์การดำเนินการปรับเปลี่ยนพืชที่เพาะปลูกในแต่ละพื้นที่ชลประทาน
4. พัฒนาระบบคาดการณ์และแจ้งเตือนสถานการณ์น้ำให้มีความแม่นยำ
5. ศึกษาโครงสร้างอัตราค่าสิ่งที่เหมาะสมระหว่างส่วนงานต่างๆ ภายในกรมชลประทาน เพื่อรองรับปัญหากำลังคนที่ขาดแคลน
6. ใช้เทคโนโลยีเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานและลดภาระของบุคลากร

4. มาตรการเชิงรับ (W-T)

1. สร้างความเข้าใจแก่ทุกภาคส่วนอย่างต่อเนื่องเพื่อลดกระแสต่อต้านการพัฒนาโครงการชลประทาน
2. ประชาสัมพันธ์แก่ประชาชนเพื่อสร้างความเข้าใจถึงบทบาทและหน้าที่ของกรมชลประทาน และสร้างกลไกความร่วมมือกับหน่วยงานในพื้นที่ในการดูแลปัญหาน้ำท่วม ปัญหาน้ำแล้ง และการจัดการคุณภาพน้ำ
3. ปรับปรุงกระบวนการทำงานเพื่อลดขั้นตอนการดำเนินงานต่างๆ ให้รวดเร็วและคล่องตัวมากขึ้น
4. เร่งอบรมทักษะและอัปเดตเทคโนโลยีด้านการชลประทานใหม่ๆ ให้แก่บุคลากรในพื้นที่
5. รับสมัครอาสาชลประทานในพื้นที่ เพื่อการลดการใช้อัตราค่าจ้างของเจ้าหน้าที่ในพื้นที่ และเร่งพัฒนากลุ่มผู้ใช้น้ำในการมาดูแลการบริหารจัดการน้ำในพื้นที่

4. ยุทธศาสตร์กรมชลประทาน 20 ปี (พ.ศ. 2566 - 2580) ฉบับปรับปรุง

4.1 วิสัยทัศน์

“องค์กรอัจฉริยะ ที่มุ่งสร้างความมั่นคงด้านน้ำ (Water Security) เพื่อเพิ่มคุณค่าการบริการ ภายในปี 2580”

4.2 พันธกิจ

1. พัฒนาแหล่งน้ำและเพิ่มพื้นที่ชลประทานตามศักยภาพของกลุ่มน้ำให้เกิดความสมดุล
2. บริหารจัดการน้ำอย่างบูรณาการให้เพียงพอ ทัวถึง และเป็นธรรม
3. ดำเนินการป้องกันและบรรเทาภัยอันเกิดจากน้ำตามภารกิจอย่างเหมาะสม
4. เสริมสร้างการมีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนาแหล่งน้ำ และการบริหารจัดการน้ำ

4.3 ประเด็นยุทธศาสตร์

1. การพัฒนาแหล่งน้ำและเพิ่มพื้นที่ชลประทานตามศักยภาพกลุ่มน้ำ (Basin-based Approach)
2. การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำอย่างบูรณาการ ตามวัตถุประสงค์การใช้น้ำ
3. การป้องกันความเสียหายและสนับสนุนการบรรเทาภัยอันเกิดจากน้ำ
4. การสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วม (Networking and Participation) ของทุกภาคส่วนในการบริหารจัดการน้ำชลประทานในระดับพื้นที่ (Networking Collaboration Participation)
5. การปรับเปลี่ยนสู่องค์กรอัจฉริยะ (Turnaround to Intelligent Organization)

4.4 ยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนาแหล่งน้ำและเพิ่มพื้นที่ชลประทานตามศักยภาพกลุ่มน้ำ (Basin-based Approach)

เป้าประสงค์

- 1) มีปริมาณน้ำเก็บกักและพื้นที่ชลประทานเพิ่มขึ้น
- 2) จำนวนโครงการที่สนับสนุนโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
- 3) การก่อสร้างงานชลประทานที่ไม่ก่อผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

ตัวชี้วัด

- 1) พื้นที่ชลประทานที่เพิ่มขึ้น (ไร่)
- 2) ปริมาตรเก็บกักน้ำที่เพิ่มขึ้น (ล้าน ลบ.ม.)
- 3) โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริที่ได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากสำนักงาน กปร. (ร้อยละ)
- 4) แหล่งน้ำที่สนับสนุนโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริที่เพิ่มขึ้น (แห่ง)
- 5) ปริมาณน้ำไหลลงอ่างเก็บน้ำทั่วประเทศอย่างน้อย 40,000 ล้านลูกบาศก์เมตรต่อปี เมื่อสิ้นสุดแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13
- 6) ปริมาณปูนซีเมนต์ไฮดรอลิกที่นำมาใช้ในการก่อสร้าง (ร้อยละ)
- 7) ผลงานออกแบบก่อสร้างที่ใช้ปูนซีเมนต์ไฮดรอลิกเป็นองค์ประกอบหลัก (ร้อยละ)
- 8) ตัวชี้วัดและเป้าหมายที่สอดคล้องแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ 20 ปี (ปรับปรุงครั้งที่ 1 พ.ศ. 2566 – 2580)

กลยุทธ์

- 1) ทบทวนแผนแม่บทการพัฒนาตามลุ่มน้ำหลัก และจัดทำแผนแม่บทการพัฒนาลุ่มน้ำสาขา (ลุ่มน้ำย่อย) ทั้งระบบ โดยจัดการน้ำตามแนวทาง IWRM (Integrated Water Resource Management)

- 2) พัฒนาโครงการชลประทานตามแผนแม่บทการพัฒนาลุ่มน้ำหลัก และลุ่มน้ำสาขา (ลุ่มน้ำย่อย) ด้วยนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการบริหารจัดการน้ำ
- 3) ฝนน้ำและเก็บกักน้ำจากลุ่มน้ำในประเทศและแหล่งน้ำนานาชาติมาใช้ประโยชน์
- 4) ปรับปรุงเพิ่มประสิทธิภาพแหล่งน้ำ เพื่อเพิ่มความจุในการกักเก็บน้ำ สำหรับการเพิ่มพื้นที่ชลประทาน/รองรับความต้องการการใช้น้ำที่เพิ่มขึ้น
- 5) แสวงหาความร่วมมือและร่วมทุนจากภาคีในการพัฒนาแหล่งน้ำ
- 6) ดำเนินงานโครงการชลประทานอันเนื่องมาจากพระราชดำริให้ครบทั้งระบบ
- 7) พัฒนาแหล่งเก็บกักน้ำโดยไม่ก่อผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

โครงการสำคัญ (Flagship Project)

- 1) โครงการจัดทำแผนพัฒนาลุ่มน้ำสาขา (ศึกษาความเป็นไปได้ทั้ง 353 ลุ่มน้ำสาขา (ลุ่มน้ำย่อย))
- 2) โครงการศึกษาทบทวนแผนพัฒนาลุ่มน้ำสาขา (ลุ่มน้ำย่อย)
- 3) โครงการดำเนินการตามแผนงานการผันน้ำข้ามลุ่มน้ำ จำนวน 4 โครงการ (ปรับโครงการใหม่พร้อมกำหนดกรอบการดำเนินงานที่ชัดเจน) ได้แก่
 - 3.1 โครงการเพิ่มปริมาณน้ำในอ่างเก็บน้ำเขื่อนแม่กวงอุดมธารา จังหวัดเชียงใหม่ ระยะเวลาโครงการ 16 ปี (2555 - 2570)
 - 3.2 โครงการเพิ่มปริมาณน้ำต้นทุนให้เขื่อนภูมิพล จังหวัดแม่ฮ่องสอน ระยะเวลาโครงการ 7 ปี (2568 - 2574)
 - 3.3 โครงการผันน้ำจากเขื่อนศรีนครินทร์เพื่อบรรเทาปัญหาภัยแล้ง จังหวัดกาญจนบุรี ระยะเวลาโครงการ 5 ปี (2568 - 2572)
 - 3.4 โครงการบริหารจัดการน้ำโขง เลย ชี มูล โดยแรงโน้มถ่วงภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ระยะเวลาโครงการ 8 ปี (2570 - 2577)
- 4) โครงการศึกษาทบทวนโครงการชลประทานอันเนื่องมาจากพระราชดำริที่สร้างไว้เดิม และยังไม่สมบูรณ์ (มีแหล่งเก็บกักน้ำ แต่ยังไม่มียระบบกระจายน้ำ หรือมีประสิทธิภาพในการกักเก็บน้ำต่ำ)
- 5) โครงการศึกษาความเป็นไปได้ของการก่อสร้างโครงการชลประทานขนาดใหญ่และขนาดกลางโดยวิธีการ PPP
- 6) โครงการความร่วมมือแบบประชารัฐในการพัฒนาโครงการชลประทาน
- 7) โครงการพัฒนาแหล่งน้ำชลประทานที่สอดคล้องนโยบายรัฐบาล นโยบายสำคัญอื่น ๆ เช่น BCG Model
- 8) โครงการพัฒนาระบบชลประทานด้วยนวัตกรรมขั้นสูง
- 9) โครงการก่อสร้างโครงการชลประทานอันเนื่องมาจากพระราชดำริใหม่ (ขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก) ให้ครบทั้งระบบ
- 10) โครงการปรับปรุงประสิทธิภาพโครงการขนาดใหญ่-กลาง
- 11) โครงการปรับปรุงโครงการพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็ก (ที่ถ่ายโอนแล้วและอยู่ในข่ายการถ่ายโอน)

4.5 ยุทธศาสตร์ที่ 2 การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำอย่างบูรณาการ ตามวัตถุประสงค์การใช้น้ำ เป้าหมาย

- 1) การบริหารจัดการน้ำโดยให้ทุกภาคส่วนได้รับน้ำที่มีคุณภาพอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม ตามปริมาณน้ำต้นทุนที่มีในแต่ละปี (อุปโภค บริโภค เกษตร อุตสาหกรรม และรักษาระบบนิเวศ)
- 2) การปรับเปลี่ยนการใช้น้ำภาคเกษตรให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น
- 3) เพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจด้านการเกษตรในพื้นที่ชลประทาน
- 4) พัฒนาระบบชลประทานในไร่นาให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น
- 5) บริหารจัดการน้ำโดยไม่ก่อผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

ตัวชี้วัด

- 1) พื้นที่บริหารจัดการน้ำในเขตชลประทานได้รับน้ำตามปริมาณน้ำต้นทุนที่มีในแต่ละปี (ร้อยละ)
- 2) ปริมาณน้ำที่จัดสรรให้ตามวัตถุประสงค์การใช้น้ำ (ล้าน ลบ.ม.)
- 3) พื้นที่จัดรูปที่ดินและจัดระบบน้ำเพื่อเกษตรกรรม (ล้านไร่)
- 4) พื้นที่ชลประทานที่บริหารจัดการน้ำ (ล้านไร่)
- 5) พื้นที่ชลประทานเดิมที่ได้รับการปรับปรุง (ไร่)
- 6) อ่างเก็บน้ำและทางน้ำชลประทานที่มีคุณภาพน้ำได้เกณฑ์มาตรฐานกลางของกรมชลประทาน (ร้อยละ)
- 7) มูลค่าหรือผลผลิตหรือประสิทธิภาพการผลิตทางเศรษฐกิจที่เพิ่มขึ้นในเขตชลประทาน (เทียบกับนอกเขตชลประทาน)
- 8) คริวเรือนในเขตชลประทานที่ได้รับประโยชน์เพิ่มขึ้น (ร้อยละ)
- 9) ความพึงพอใจของผู้ใช้น้ำทุกภาคส่วนในเขตชลประทาน (ร้อยละ)
- 10) ระบบชลประทานมีประสิทธิภาพไม่ต่ำกว่าร้อยละ 75 เมื่อสิ้นสุดแผนพัฒนาเศรษฐกิจฯ ฉบับที่ 13
- 11) พื้นที่ชลประทานที่มีการปลูกข้าวแบบเปียกสลับแห้ง (ร้อยละ)
- 12) พื้นที่เกษตรกรรม (ข้าว) ที่สามารถลดการเผาโดยการไถกลบตอซัง/ใช้สารย่อยสลาย (ร้อยละ)
- 13) ประสิทธิภาพของศูนย์ปฏิบัติการน้ำอัจฉริยะ (ระดับ)
- 14) ความสำเร็จในการบริหารและกำกับแผนการบริหารจัดการน้ำของกรมชลประทาน (ระดับ)
- 15) ตัวชี้วัดและเป้าหมายที่สอดคล้องแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ 20 ปี (ปรับปรุงช่วงที่ 1 พ.ศ. 2566 – 2580)

กลยุทธ์

- 1) ประเมินผลโครงการลงทุนของกรมชลประทานเดิม ตามระยะเวลาที่เหมาะสม
- 2) พัฒนาประสิทธิภาพอาคารชลประทานด้วยระบบเทคโนโลยีเพื่อการบริหารจัดการน้ำที่ทันสมัย
- 3) พัฒนาการส่งน้ำอย่างมีส่วนร่วม
- 4) ควบคุมคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำชลประทาน และรักษาระบบนิเวศ
- 5) สร้างความสมดุลในการใช้น้ำ และจัดสรรน้ำให้มีประสิทธิภาพ

โครงการสำคัญ (Flagship Project)

- 1) โครงการประเมินความคุ้มค่าของการใช้น้ำในเขตชลประทาน
- 2) โครงการประเมินผลประสิทธิภาพการใช้น้ำในเขตชลประทาน
- 3) โครงการประเมินผลเศรษฐกิจทางการเกษตรในเขตพื้นที่ชลประทาน
- 4) โครงการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำที่สอดคล้องนโยบายรัฐบาล นโยบายสำคัญอื่น ๆ เช่น BCG Model
- 5) โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการควบคุมคุณภาพ และปกป้องระบบนิเวศแหล่งน้ำชลประทาน
- 6) โครงการจัดรูปที่ดินและจัดระบบน้ำเพื่อเกษตรกรรมที่เพิ่มขึ้น
- 7) โครงการปรับเปลี่ยนการใช้น้ำเพื่อการเกษตร เพื่อมุ่งสู่ Smart Farmer เช่น การทำนาแบบเปียกสลับแห้ง เกษตรแปลงใหญ่
- 8) โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้น้ำ โดยใช้ระบบ IoT เข้ามาควบคุม เช่น โครงการมูลบน โครงการจัดรูปที่ดินโดยใช้ระบบ IoT (จาก JIID)
- 9) โครงการปรับปรุงงานชลประทานเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพระบบชลประทาน
- 10) โครงการสนับสนุนการบริหารจัดการน้ำและงานชลประทาน
- 11) โครงการพัฒนาประสิทธิภาพอาคารชลประทานให้พร้อมใช้งาน
- 12) โครงการปรับปรุงฐานข้อมูลน้ำให้เป็นระบบเดียวกันที่มีความถูกต้องและแม่นยำ
- 13) โครงการพัฒนาศูนย์ปฏิบัติการน้ำอัจฉริยะ (Smart Water Operation Center : SWOC)
 - Business Intelligence
 - โมเดลการคาดการณ์น้ำของกลุ่มน้ำ (RID Model)
 - Simulation
 - รองรับการจัดการน้ำในภาวะวิกฤติ

4.6 ยุทธศาสตร์ที่ 3 การป้องกันความเสียหายและสนับสนุนการบรรเทาภัยอันเกิดจากน้ำ

เป้าประสงค์

- 1) ความสูญเสียทางเศรษฐกิจของพื้นที่การเกษตรในเขตชลประทานที่ลดลงอันเนื่องมาจากอุทกภัย ภัยแล้งและคุณภาพน้ำ
- 2) การวิเคราะห์และคาดการณ์สถานการณ์น้ำมีประสิทธิภาพและเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายของกรมชลประทานที่ทันต่อเหตุการณ์

ตัวชี้วัด

- 1) พื้นที่การเกษตรที่ได้รับการป้องกันความเสียหายจากอุทกภัย (ไร่)
- 2) พื้นที่เพาะปลูกตามแผนในเขตชลประทานที่ได้รับความเสียหายจากอุทกภัย ภัยแล้ง และคุณภาพน้ำที่ลดลง (ร้อยละ)
- 3) กลุ่มเป้าหมายที่ได้รับข้อมูลการคาดการณ์สถานการณ์น้ำของกรมได้ทันต่อเหตุการณ์ (ร้อยละ)
- 4) ปริมาณวัชพืชที่สามารถดำเนินการกำจัดได้ตามแผน (ร้อยละ)
- 5) ตัวชี้วัดและเป้าหมายที่สอดคล้องแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ 20 ปี (ปรับปรุงครั้งที่ 1 พ.ศ. 2566 – 2580)

กลยุทธ์

- 1) เพิ่มประสิทธิภาพการป้องกันและการระบายน้ำ
- 2) พัฒนาประสิทธิภาพการจัดการน้ำในภาวะวิกฤต (ป้องกันและระบายน้ำในพื้นที่ลุ่มน้ำ)
- 3) ปรับปรุงระบบการจัดการข้อมูลด้านน้ำให้ทันสมัยและมีประสิทธิภาพแบบ Real Time เพื่อการพัฒนาแบบจำลอง (RID Model) และปรับปรุงระบบแจ้งเตือนภัย.

โครงการสำคัญ (Flagship Project)

- 1) โครงการก่อสร้างอาคารชลประทานในพื้นที่ภัยพิบัติในระดับลุ่มน้ำใหญ่ และลุ่มน้ำสาขา
- 2) โครงการป้องกันและแก้ไขปัญหาการบุกรุกเขตชลประทาน (เขตชลประทานใหญ่ กลาง และเล็ก)
- 3) โครงการส่งเสริมและรักษาการใช้พื้นที่การเกษตรในเขตชลประทาน
- 4) โครงการจัดหาเครื่องจักร - เครื่องมือ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการป้องกันการระบายน้ำ
- 5) โครงการพัฒนาระบบคาดการณ์และแจ้งเตือนสถานการณ์น้ำผ่านสื่อสาธารณะทุก Platform
- 6) โครงการจัดทำเส้นทางผันน้ำเลี่ยงเมืองเศรษฐกิจ/ชุมชนสำคัญ
- 7) โครงการศึกษาทบทวนพื้นที่รับน้ำ และโครงการพัฒนาพื้นที่ให้เป็นพื้นที่รับน้ำ
- 8) โครงการจัดทำแผนฉุกเฉินในภาวะวิกฤติ (Emergency Continuous Management Plan) ตามอ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่ และขนาดกลาง
- 9) โครงการกำจัดวัชพืชสิ่งกีดขวางทางน้ำชลประทาน
- 10) โครงการก่อสร้างทางระบายน้ำใหม่ (เช่น อุโมงค์ผันน้ำเพื่อแก้ไขปัญหาน้ำท่วม คลองระบายและส่งน้ำแบบ 2 in 1)
- 11) โครงการปรับปรุงระบบการส่งข้อมูลเพื่อบริหารจัดการน้ำแบบ Real time บนฐาน Digital
- 12) โครงการปรับปรุงฐานข้อมูลน้ำให้เป็นระบบเดียวกันที่มีความถูกต้องและแม่นยำ
- 13) โครงการปรับปรุงระบบประมวลผล รายงานผล และประเมินความเสี่ยงระดับพื้นที่
- 14) โครงการพัฒนาประสิทธิภาพอาคารชลประทานให้พร้อมใช้งาน
- 15) โครงการพัฒนาศูนย์ปฏิบัติการน้ำอัจฉริยะ (Smart Water Operation Center : SWOC)
 - Business Intelligence
 - โมเดลการคาดการณ์น้ำของลุ่มน้ำ (RID Model)
 - Simulation
 - รองรับการจัดการน้ำในภาวะวิกฤติ

4.7 ยุทธศาสตร์ที่ 4 การสร้างเครือข่าย และการมีส่วนร่วม (Networking and Participation) ของทุกภาคส่วนในการพัฒนาแหล่งน้ำและการบริหารจัดการน้ำชลประทานในระดับพื้นที่ (Networking Collaboration Participation)

เป้าประสงค์

- 1) เพิ่มเครือข่ายให้ครอบคลุมทุกกลุ่มผู้ใช้น้ำ (เครือข่ายผู้ใช้น้ำเกษตร อุปโภค-บริโภค อุตสาหกรรม อื่นๆ)
- 2) ยกระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน และชุมชนในพื้นที่ ในการบริหารจัดการการชลประทาน

ตัวชี้วัด

- 1) จำนวนเครือข่ายผู้ใช้น้ำทุกภาคส่วนที่เพิ่มขึ้น (ร้อยละ)
- 2) จำนวนโครงการเกี่ยวกับการพัฒนาแหล่งน้ำที่มีการดำเนินการแบบมีส่วนร่วมในระดับการร่วมมือในงานชลประทาน (ร้อยละ)
- 3) จำนวนโครงการเกี่ยวกับการบริหารจัดการน้ำที่มีการดำเนินการแบบมีส่วนร่วมในระดับการร่วมมือบริหารงานจัดการน้ำในงานชลประทาน และ/หรือระดับการเสริมอำนาจประชาชนในพื้นที่ (ร้อยละ)
- 4) พื้นที่ชลประทานที่มีการตั้งกลุ่มผู้ใช้น้ำชลประทานพื้นฐาน (ร้อยละ)
- 5) พื้นที่ชลประทานที่มีการตั้งกลุ่มบริหารการใช้น้ำชลประทาน กลุ่มเกษตรกรฯ สมาคมฯ และสหกรณ์ฯ (ร้อยละ)
- 6) ความพึงพอใจของเกษตรกรผู้ใช้น้ำในเขตชลประทาน (ร้อยละ)
- 7) องค์กรผู้ใช้น้ำในเขตชลประทานที่มีความเข้มแข็งในการบริหารจัดการน้ำ (ร้อยละ)

กลยุทธ์

- 1) สร้างเครือข่ายและยกระดับความร่วมมือในการทำงานกับทุกภาคส่วน
- 2) ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพของชุมชน และกลุ่มผู้ใช้น้ำให้ครอบคลุมพื้นที่ชลประทาน

โครงการสำคัญ (Flagship Project)

- 1) โครงการปรับปรุงระบบการจัดการน้ำและพัฒนาองค์กรผู้ใช้น้ำ
- 2) โครงการส่งเสริมการมีส่วนร่วมบริหารจัดการน้ำชลประทาน
- 3) โครงการส่งเสริมการมีส่วนร่วมงานก่อสร้างแหล่งน้ำ
- 4) โครงการพัฒนาความรู้และความร่วมมืองานชลประทาน
- 5) โครงการบูรณาการการทำงานและเสริมสร้างความเข้มแข็งแบบประชารัฐ
- 6) โครงการบูรณาการ การทำงานร่วมกับส่วนราชการและคณะกรรมการลุ่มน้ำ
- 7) โครงการพัฒนาศักยภาพการบริหารจัดการชุมชน และกลุ่มผู้ใช้น้ำแบบเสริมอำนาจ ผ่านเครือข่ายส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน
- 8) โครงการส่งเสริมกลุ่มผู้ใช้น้ำให้จดทะเบียนครอบคลุมทุกกลุ่มตาม พ.ร.บ. ทรัพยากรน้ำฯ พ.ศ. 2561

4.8 ยุทธศาสตร์ที่ 5 การปรับเปลี่ยนสู่องค์กรอัจฉริยะ (Turnaround to Intelligent Organization)

เป้าประสงค์

- 1) เป็นองค์กรอัจฉริยะ โดยความสำเร็จในการปรับเปลี่ยนเป็นองค์กรอัจฉริยะ ดังนี้

ด้านบุคลากร

- บุคลากรมีความเป็นมืออาชีพ มีองค์ความรู้ทางด้านชลประทาน มีทักษะการบริหารจัดการ
- บุคลากรเป็น Smart Worker สามารถใช้เครื่องมือในการทำงานบนฐานของดิจิทัลได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ด้านนวัตกรรมและองค์ความรู้

- นำนวัตกรรมและเทคโนโลยีเข้ามาใช้ในการก่อสร้างอาคารชลประทาน
- นำนวัตกรรมและเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารจัดการชลประทาน (ส่งน้ำ)

- ผลงานการวิจัยและพัฒนาด้านชลประทาน สามารถใช้ประโยชน์และอ้างอิง

ด้านการพัฒนาเทคโนโลยี

- มีเทคโนโลยีที่ทันสมัยในการควบคุมระยะไกล (Remote Sensing) เพื่อบริหารจัดการน้ำที่มีประสิทธิภาพ
- มีการควบคุมโครงการ อาคารชลประทานและยกระดับการบริหารจัดการน้ำด้วย IOT
- มีการสื่อสารหลากหลายช่องทาง (RID Multi – Platform Communication)

ด้านระบบและวิธีการทำงาน

- มีระบบข้อมูลสารสนเทศในการบริหารจัดการน้ำ
- มีระบบการทำงานบนพื้นฐานดิจิทัล
- มีระบบการเตือนภัยและการให้ข้อมูลแก่ประชาชนในแบบ Real Time และมี User Friendly Application

ตัวชี้วัด

ด้านบุคลากร

- 1) ผลคะแนนตามแผนกลยุทธ์การบริหารทรัพยากรบุคคล (HR Scorecard) ภาพรวม และจำแนกรายแผนงาน/โครงการ (คะแนน)

ด้านนวัตกรรมและองค์ความรู้

- 1) งานวิจัยและพัฒนาที่แล้วเสร็จและเผยแพร่เพื่อประโยชน์ในงานชลประทาน (ร้อยละ)
- 2) ร้อยละของผู้ใช้น้ำและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่มีความเชื่อมั่นในความเป็นองค์กรอัจฉริยะของกรมชลประทาน (ร้อยละ)
- 3) ความสำเร็จการบริหารนวัตกรรม กรมชลประทาน (ระดับ)

ด้านการพัฒนาเทคโนโลยี

- 1) ประสิทธิภาพของศูนย์ปฏิบัติการน้ำอัจฉริยะ (ระดับ)
- 2) ระดับความสำเร็จในการพัฒนา/ปรับปรุงระบบสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการทำงานบนฐานดิจิทัล (ระดับ)

ด้านระบบและวิธีการทำงาน

- 1) การประเมินสถานะของหน่วยงานในการเป็นระบบราชการ 4.0 (PMQA 4.0) (คะแนน)
- 2) การพัฒนากระบวนการปฏิบัติงานโดยการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาเป็นกลไกหลักในการดำเนินงาน (Digitalize Process) (ระดับ)
- 3) การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment: ITA) (คะแนน)
- 4) การพัฒนาระบบการจัดการองค์ความรู้ (Knowledge Management)
- 5) การปรับปรุงกฎ/ระเบียบ เพื่อลดข้อจำกัดในการทำงาน (ร้อยละ)

กลยุทธ์

- 1) พัฒนาสมรรถนะบุคลากร รุ่นใหม่ในการขับเคลื่อนสู่องค์กรอัจฉริยะ
- 2) พัฒนาระบบบริหารทรัพยากรบุคคล และพัฒนาศักยภาพบุคลากรให้มีความรู้ ทักษะ กรอบแนวคิดและความสามารถ (Smart Worker)
- 3) ส่งเสริมระบบการจัดการองค์ความรู้ (Knowledge Management)

- 4) พัฒนาเทคโนโลยีในการบริหารจัดการชลประทาน
- 5) พัฒนาระบบการบริหารงานบนพื้นฐานดิจิทัล (Digital Platform)
- 6) การพัฒนา ปรับปรุงกระบวนการงานเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน

โครงการสำคัญ (Flagship Project)

- 1) โครงการปรับปรุงสมรรถนะองค์กรและบุคลากรเพื่อขับเคลื่อนสู่องค์กรอัจฉริยะ
- 2) โครงการสรรหาคูคณาจารย์รุ่นใหม่เพื่อรองรับการขับเคลื่อนสู่องค์กรอัจฉริยะ
- 3) โครงการปรับปรุงระบบบริหารทรัพยากรบุคคลให้สอดคล้องกับบริบทการเปลี่ยนแปลง
 - Manpower/Career Path/Succession
- 4) โครงการเสริมสร้างความผูกพันของบุคลากรต่อองค์กร (ผลตอบแทน/บรรยากาศ/รูปแบบการทำงาน)
- 5) โครงการพัฒนาทักษะบุคลากรสู่การเป็นบุคลากรที่มีความรู้ (Knowledge Worker)
 - องค์ความรู้ทางด้านชลประทาน/ทักษะการบริหารจัดการ/ภาษา
 - ทักษะการ Coaching/Mentoring/ทักษะการวิเคราะห์เชิงตรรกะ
- 6) โครงการพัฒนาบุคลากรสู่การเป็นบุคลากรอัจฉริยะ (Intelligent Worker)
 - ทักษะการใช้เครื่องมือเทคโนโลยีสารสนเทศ - ทักษะการมีส่วนร่วม
- 7) โครงการปรับบทบาทสถาบันพัฒนาการชลประทาน
 - เป็นคลังสมองเสริมงานของกรมชลประทาน
 - มีบุคลากรชลประทานที่เกษียณอายุราชการไปแล้วเข้ามาร่วมในคลังสมอง
 - มีการถ่ายทอดองค์ความรู้และเชื่อมโยงบุคลากรในกรมชลประทาน และบุคคลภายนอก
- 8) โครงการพัฒนาระบบและการจัดการองค์ความรู้ (Knowledge Management : KM) ทั้งองค์กร
- 9) โครงการวิจัยและพัฒนางานด้านชลประทาน
- 10) โครงการประเมินองค์กรเพื่อบ่งชี้การเป็นองค์กรอัจฉริยะ
- 11) โครงการพัฒนาระบบชลประทานด้วยนวัตกรรมขั้นสูง (เชื่อมโยงกลยุทธ์ 1.1 และ 1.2)
 - กิจกรรม 1: มีงานศึกษาวิจัยและต่อยอดงานวิจัยอย่างเป็นระบบ เช่น เชื้อนไต้หวัน การอัดน้ำเพิ่มปริมาณน้ำใต้ดินเพื่อการเกษตร การต่อยอดนวัตกรรมด้านชลประทานระดับชุมชนเพื่อขยายพื้นที่เกษตรกรรม หรือนวัตกรรมอื่นๆ ที่เกิดขึ้นในอนาคต
- 12) โครงการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยในการควบคุมระยะไกลเพื่อการพัฒนาแหล่งน้ำและการบริหารจัดการน้ำที่มีประสิทธิภาพ
- 13) โครงการพัฒนาการสื่อสารหลากหลายช่องทาง (RID Multi-Platform Communication)
- 14) โครงการประยุกต์ใช้เครื่องจักรกล สมรรถนะในการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการชลประทาน
- 15) โครงการจัดระบบการทำงานบนพื้นฐานดิจิทัล (Digital Organization) – เช่น ระบบ IT (Hardware/Software) พัฒนาการใช้งาน Cloud Computing ฐานข้อมูลด้านน้ำและองค์กร ระบบงานการพัสดุ งานบริหารบุคคล งานสารบัญ การรายงาน เป็นต้น

- 16) โครงการพัฒนา Application เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานสามารถทำงานบนพื้นฐานของดิจิทัล (Digital Organization) ได้อย่างมีประสิทธิภาพ – MIS / Big data / GIS
- 17) โครงการพัฒนาระบบป้องกันความปลอดภัยข้อมูล และไซเบอร์ (Data and Cyber Security)
- 18) โครงการพัฒนาแนวทางการบริหารความเสี่ยง (Risk Management) และการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง (Business Continuity Plan) (BCP / Recovery Plan / Mirror Site)
- 19) โครงการศึกษาการปรับปรุงและแก้ไขกฎหมาย มาตรการ และระเบียบต่อการพัฒนาประสิทธิภาพการทำงานระเบียบการใช้ที่ดิน / พระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ
- 20) โครงการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment: ITA)
- 21) โครงการตามแผนกลยุทธ์การบริหารทรัพยากรบุคคลกรมชลประทาน

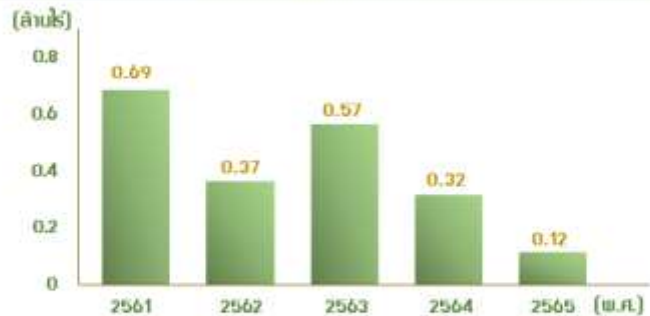
5. การวิเคราะห์ความสำเร็จการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์กรมชลประทาน 20 ปี
PHASE 1 (พ.ศ. 2561 – 2565)

ตัวชี้วัด : จำนวนพื้นที่ชลประทานที่เพิ่มขึ้น (ล้านบาท)

พ.ศ. 2561 - 2565

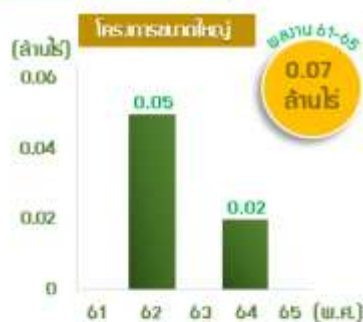
2.07

ล้านบาท

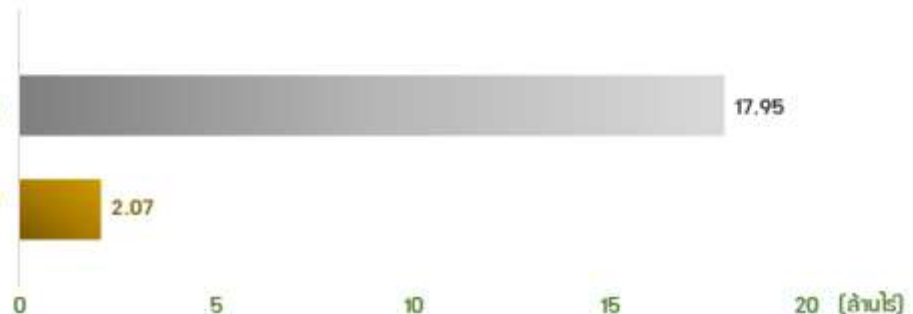
*ปี 2561 - 2564 ข้อมูลจากยุทธศาสตร์ชลประทานฉบับเดิม ปี 2565 ข้อมูลรวม 2.07

จำนวนถนนสายชลประทาน

เป้าหมายเพิ่มขึ้นกับชลประทาน
ตามยุทธศาสตร์กรมชลประทาน 20 ปี
(พ.ศ. 2561 - 2580)

ผลการดำเนินงานเพิ่มขึ้นกับชลประทาน
ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 - 2565

• ปัญหา/อุปสรรค

การดำเนินงานก่อสร้างโครงการชลประทาน พบปัญหาการดำเนินงานล่าช้ากว่าแผนที่กำหนดในบางรายการงาน เนื่องจากหลายสาเหตุ เช่น ราษฎรเปลี่ยนใจไม่ยินยอมให้ใช้ที่ดิน ติดปัญหาการบุกรุกที่ดินของราษฎร การพิจารณา ด้านผลกระทบสิ่งแวดล้อมของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องใช้เวลานานทำให้ไม่สอดคล้องกับแผนการก่อสร้างเนื่องจากสภาพพื้นที่ก่อสร้างมีการเปลี่ยนแปลง พื้นที่ก่อสร้างอยู่ในภูมิภาคที่มีฤดูฝนยาวนาน ไม่สามารถก่อสร้างได้ตามแผนเนื่องจาก ปัญหาของผู้รับจ้างขาดสภาพคล่องในการทำงาน เป็นต้น

• ข้อเสนอแนะ

เตรียมความพร้อมสำหรับแผนงาน/โครงการ ที่จะดำเนินการก่อสร้างให้เรียบร้อย เช่น ศึกษากฎหมาย ระเบียบ แนวปฏิบัติ และติดตามการปรับเปลี่ยนหลักเกณฑ์การขออนุญาตใช้พื้นที่และหลักเกณฑ์อื่นๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง แกไขแบบก่อสร้างให้สอดคล้องกับสภาพพื้นที่และความต้องการของราษฎรในพื้นที่ วางแผนช่วงเวลา ก่อสร้างให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ในแต่ละภูมิภาค เป็นต้น

ตัวชี้วัด : จำนวนปริมาตรเก็บกักน้ำที่เพิ่มขึ้น (ล้าน ลบ.ม.)

พ.ศ. 2561 - 2565

1,002.83

ล้าน ลบ.ม.

(ล้านลบ.ม.)

*ปี 2561 - 2564 ข้อมูลการรายงานประจำปี 2565 ข้อมูลสะสม ณ พ.ศ. 2565

จำแนกตามลักษณะโครงการ

เป้าหมายเพิ่มปริมาตรเก็บกักน้ำ
ตามยุทธศาสตร์กรมชลประทาน 20 ปี
(พ.ศ. 2561 - 2580)

ผลการดำเนินงานเพิ่มปริมาตรเก็บกักน้ำ
ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 - 2565

• ปัญหา/อุปสรรค

การดำเนินงานก่อสร้างโครงการชลประทาน พบปัญหาการดำเนินงานล่าช้ากว่าแผนที่กำหนดในบางรายการงาน เนื่องจากหลายสาเหตุ เช่น ราษฎรเปลี่ยนใจไม่ยินยอมให้ใช้ที่ดิน ติดปัญหาการบุกรุกที่ดินของราษฎร การพิจารณาต้นทุนผลกระทบสิ่งแวดล้อมของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องใช้เวลานานทำให้ไม่สอดคล้องกับแผนการก่อสร้างเนื่องจากสภาพพื้นที่ก่อสร้างมีการเปลี่ยนแปลง พื้นที่ก่อสร้างอยู่ในภูมิภาคที่มีฤดูฝนยาวนาน ไม่สามารถก่อสร้างได้ตามแผนเนื่องจากปัญหาของผู้รับจ้างขาดสภาพคล่องในการทำงาน เป็นต้น

• ข้อเสนอแนะ

เตรียมความพร้อมสำหรับแผนงาน/โครงการ ที่จะดำเนินการก่อสร้างให้เรียบร้อย เช่น ศึกษากฎหมาย ระเบียบ แนวปฏิบัติ และติดตามการปรับเปลี่ยนหลักเกณฑ์การขออนุญาตใช้พื้นที่และหลักเกณฑ์อื่นๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง แก้ไขแบบก่อสร้างให้สอดคล้องกับสภาพพื้นที่และความต้องการของราษฎรในพื้นที่ วางแผนช่วงเวลาก่อสร้างให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ในแต่ละภูมิภาค เป็นต้น

ตัวชี้วัด : จำนวนพื้นที่การเกษตรที่ได้รับการป้องกันความเสียหายจากอุทกภัย (ล้านไร่)

เป้าหมาย พ.ศ. 2561 – 2565

2.83

ล้านไร่

ผลรวม พ.ศ. 2561 – 2565

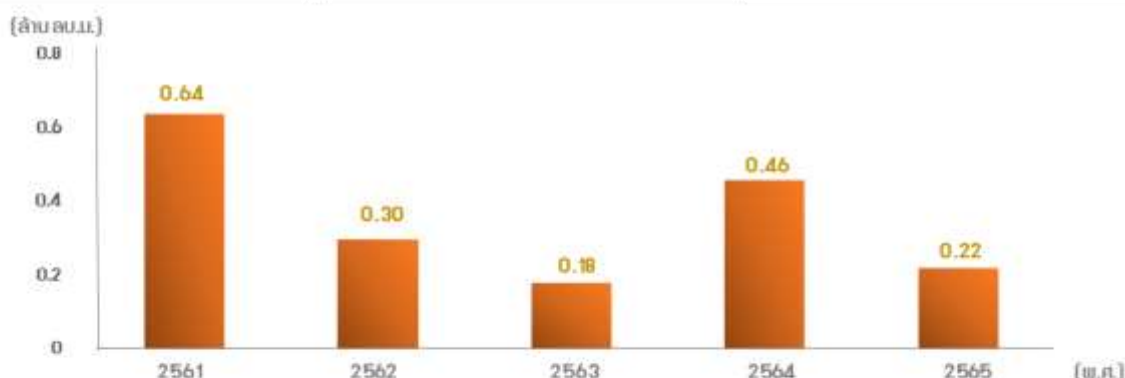
1.80

ล้านไร่

คิดเป็น

63.60 %

เป้าหมายจำนวนพื้นที่การเกษตรที่ได้รับการป้องกันความเสียหายจากอุทกภัย (พ.ศ. 2561 – 2565)

2.83

ผลการดำเนินงานพื้นที่การเกษตรที่ได้รับการป้องกันความเสียหายจากอุทกภัย ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 – 2565

1.80

0 0.5 1 1.5 2 2.5 3 (ล้านไร่)

• ปัญหา/อุปสรรค

การดำเนินงานก่อสร้างโครงการชลประทาน พบปัญหาการดำเนินงานล่าช้ากว่าแผนที่กำหนดในบางรายการงาน เนื่องจากหลายสาเหตุ เช่น ราษฎรเปลี่ยนใจไม่ยินยอมให้ใช้ที่ดิน ติดปัญหาการบุกรุกที่ดินของราษฎร การพิจารณา ด้านผลกระทบสิ่งแวดล้อมของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องใช้เวลานานทำให้ไม่สอดคล้องกับแผนการก่อสร้างเนื่องจากสภาพพื้นที่ก่อสร้างมีการเปลี่ยนแปลง พื้นที่ก่อสร้างอยู่ในภูมิภาคที่มีฤดูฝนยาวนาน ไม่สามารถก่อสร้างได้ตามแผนเนื่องจากปัญหาของผู้รับจ้างขาดสภาพคล่องในการทำงาน เป็นต้น

• ข้อเสนอแนะ

เตรียมความพร้อมสำหรับแผนงาน/โครงการ ที่จะดำเนินการก่อสร้างให้เรียบร้อย เช่น ศึกษากฎหมาย ระเบียบ แนวปฏิบัติ และติดตามการปรับเปลี่ยนหลักเกณฑ์การขออนุญาตใช้พื้นที่และหลักเกณฑ์อื่นๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง แก้ไขแบบก่อสร้างให้สอดคล้องกับสภาพพื้นที่และความต้องการของราษฎรในพื้นที่ วางแผนช่วงเวลาก่อสร้างให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ในแต่ละภูมิภาค เป็นต้น

ตัวชี้วัด : พื้นที่จัดรูปที่ดินและระบบน้ำเพื่อการเกษตร (ล้านบาท)

เป้าหมาย พ.ศ. 2561 - 2565

0.47

ล้านบาท

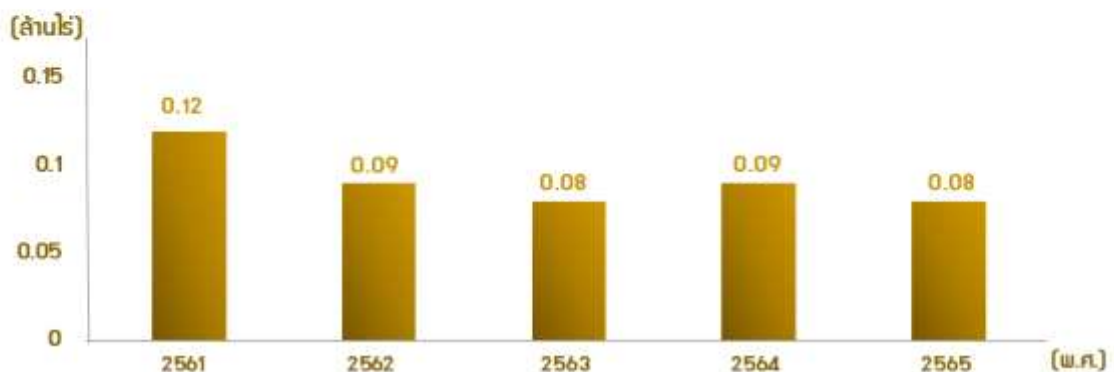
ผลงาน พ.ศ. 2561 - 2565

0.46

ล้านบาท

คิดเป็น

97.87 %

เป้าหมายพื้นที่จัดรูปที่ดินและระบบน้ำ
เพื่อการเกษตร (พ.ศ. 2561 - 2565)

0.47

ผลการดำเนินงานพื้นที่จัดรูปที่ดิน
และระบบน้ำเพื่อการเกษตร
ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 - 2565

0.46

0.4 0.42 0.44 0.46 0.48 (ล้านบาท)

• ปัญหา/อุปสรรค

การดำเนินงานจัดรูปที่ดินและจัดระบบน้ำเพื่อเกษตรกรรม พบปัญหาการดำเนินงานล่าช้ากว่าแผนที่กำหนด ในบางรายการงาน เนื่องจากหลายสาเหตุ เช่น ราษฎรเปลี่ยนใจไม่ยินยอมให้ใช้ที่ดิน จึงต้องมีการปรับแก้ไขแบบก่อสร้างให้เหมาะสม บางพื้นที่อยู่ในช่วงฤดูเพาะปลูกของเกษตรกร รวมถึงการมีฝนตกหนักในบางพื้นที่ทำให้ต้องชะลอการก่อสร้าง ส่งผลให้การดำเนินงานไม่แล้วเสร็จตามแผน เป็นต้น

• ข้อเสนอแนะ

เตรียมความพร้อมสำหรับแผนงาน/โครงการ ที่จะดำเนินการก่อสร้างให้เรียบร้อย เช่น ประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ ความเข้าใจ ให้แก่ราษฎรในพื้นที่ แก้ไขแบบก่อสร้างให้สอดคล้องกับสภาพพื้นที่และความต้องการของราษฎรในพื้นที่ วางแผนช่วงเวลาก่อสร้างให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ในแต่ละภูมิภาค เป็นต้น

ผลการดำเนินงานเด่นตามภารกิจสำคัญภายใต้ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 และ 5

จัดตั้งกลุ่มผู้ใช้น้ำ

57,859 กลุ่ม

พัฒนางานวิจัยและนวัตกรรม

- นวัตกรรมเครื่องรับสัญญาณดาวเทียม GNSS ("Mini RTK" innovation)
- นวัตกรรมการวัดระดับของผสม และการก่อสร้างกำแพงกั้นน้ำ
- นวัตกรรมโทรมาตรสำหรับการชลประทาน (Telemetry for Irrigation)
- พัฒนาอากาศยานไร้คนขับ เพื่อการภูมิศาสตร์สารสนเทศสำหรับการพัฒนาแหล่งน้ำ
- นวัตกรรม Unmanned Aerial Vehicle : UAV เพิ่มประสิทธิภาพในการเก็บข้อมูลภาพถ่าย
- พัฒนา Application RID_WARMER สำหรับการบริหารจัดการน้ำ เช่น คำนวณความต้องการน้ำของพืชในพื้นที่ การการเกษตร
- พัฒนาระบบคาดการณ์ปริมาณน้ำในอ่างเก็บน้ำขนาดกลาง (Development of Reservoir Operation Simulation System In Medium Scale Reservoirs.) 412 แห่งทั่วประเทศ
- พัฒนา "ทุ่นยาวพาราไดกพิทตบชวา" (Para.-Log Boom) และสาละสลวยจัดฟัน กำจัดพืชรากชวา ชื่อ สวพ. 62-RID No.1
- พัฒนาเรือ "จุกชลประทาน 1" เก็บตัวอย่างตะกอนดินและคุณภาพน้ำ

พัฒนาระดับกระบวนการทำางาน

● พัฒนาระดับกระบวนการทำางาน

: เปลี่ยนการทำางานจากรูปแบบเดิมสู่ Digital Platform เช่น จัดทำาระบบฐานข้อมูลโครงการและแผนงาน (Gen-project) ระบบการจัดซื้อจัดจ้าง (New GFMS) เป็นต้น

● พัฒนาระบบนิเวศด้านดิจิทัล

: การจัดประชุมออนไลน์ ผ่านระบบ Video Conference พัฒนาระบบหนังสือเวียนออนไลน์ จัดทำฐานข้อมูลบัญชีอาคารชลประทาน คลองส่งน้ำ และคลองระบายน้ำ โดยใช้ Google Form แสดงผลด้วย Google Data Studio

● พัฒนาเทคโนโลยีเพื่อบริหารจัดการน้ำ

: พัฒนาศูนย์ปฏิบัติการน้ำอัจฉริยะ (SWOC) ให้เป็นศูนย์รวมการบริหารจัดการน้ำของทุกหน่วยงานในกรมชลประทาน เชื่อมต่อการประชุมกับภายในหน่วยงานและหน่วยงานภายนอกได้หลายรูปแบบ รองรับการทำางานแบบบูรณาการ สามารถดำเนินการเชื่อมการสื่อสาร การส่งข้อมูล การประชุมทางไกลร่วมกับ SWOC ส่วนกลาง, SWOC สำนักงานชลประทานที่ 1-17, SWOC โครงการชลประทานจังหวัด, SWOC โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษา และหน่วยงานอื่นๆ เพื่อประชุมและติดตามวิเคราะห์แนวโน้มสถานการณ์น้ำได้อย่างมีประสิทธิภาพ

พัฒนาบุคลากร

ปลูกฝังค่านิยมและวัฒนธรรมองค์กรให้แก่บุคลากร

พัฒนาสมรรถนะและทักษะความรู้ด้านเทคโนโลยีดิจิทัลให้แก่บุคลากร

จัดกิจกรรมให้ความรู้ (KM) พัฒนาศักยภาพบุคลากรให้ครอบคลุมทุกมิติ

ปรับปรุงโครงสร้างหน่วยงานและจัดวางตำแหน่งบุคลากรให้สอดคล้องกับภารกิจขององค์กร

ผลการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสภาครัฐ (ITA) จัดอยู่ในกลุ่ม A (92.05 คะแนน)

6. เป้าหมายการพัฒนาตัวชี้วัดตามภารกิจหลักกรมชลประทาน พ.ศ. 2566 - 2580

ตัวชี้วัด	ปีงบประมาณ							รวม
	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ. 2568	พ.ศ. 2569	พ.ศ. 2570	พ.ศ. 2571 - 2575	พ.ศ. 2576 - 2580	
ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนาแหล่งน้ำและเพิ่มพื้นที่ชลประทานตามศักยภาพลุ่มน้ำ (Basin-based Approach)								
1.1 พื้นที่ชลประทานที่เพิ่มขึ้น (ล้านไร่)	0.22	0.17	0.21	0.18	0.19	0.97	1.05	2.99
1.2 ปริมาตรเก็บกักน้ำที่เพิ่มขึ้น (ล้าน ลบ.ม.)	136.69	124.47	189.04	130.86	227.94	809	863	2,481
1.3 โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริที่ได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากสำนักงาน กปร. (ร้อยละ)	ร้อยละ 100	ร้อยละ 100	ร้อยละ 100	ร้อยละ 100	ร้อยละ 100	ร้อยละ 100	ร้อยละ 100	ร้อยละ 100
1.4 แหล่งน้ำที่สนับสนุนโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริที่เพิ่มขึ้น (แห่ง)	99	114	125	137	N/A	N/A	N/A	N/A
1.5 ปริมาณน้ำไหลลงอ่างเก็บน้ำทั่วประเทศอย่างน้อย 40,000 ล้านลูกบาศก์เมตรต่อปีเมื่อสิ้นสุดแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13	40,000	40,000	40,000	40,000	40,000	N/A	N/A	N/A
1.6 ปริมาณปูนซีเมนต์ไฮดรอลิกที่นำมาใช้ในการก่อสร้าง (ร้อยละ)	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
1.7 ผลงานออกแบบก่อสร้างที่ใช้ปูนซีเมนต์ไฮดรอลิกเป็นองค์ประกอบหลัก (ร้อยละ)	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
1.8 ตัวชี้วัดและเป้าหมายที่สอดคล้องแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ 20 ปี (ปรับปรุงช่วงที่ 1 พ.ศ. 2566 – 2580)	-	-	-	-	-	-	-	-

หมายเหตุ : พื้นที่ชลประทานและปริมาณเก็บกักน้ำที่เพิ่มขึ้น เป้าหมายสอดคล้องแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ (ปรับปรุงช่วงที่ 1 พ.ศ. 2566 – 2580)

ตัวชี้วัด	ปีงบประมาณ							รวม
	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ. 2568	พ.ศ. 2569	พ.ศ. 2570	พ.ศ. 2571 - 2575	พ.ศ. 2576 - 2580	
ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำอย่างบูรณาการ ตามวัตถุประสงค์การใช้น้ำ								
2.1 พื้นที่บริหารจัดการน้ำในเขตชลประทานได้รับน้ำตามปริมาณน้ำต้นทุนที่มีในแต่ละปี (ร้อยละ)	± 1.25	± 1.25	± 1.25	± 1.25	± 1.25	± 1.25	± 1.25	± 1.25
2.2 ปริมาณน้ำที่จัดสรรให้ตามวัตถุประสงค์การใช้น้ำ (ร้อยละ)	ร้อยละ 100	ร้อยละ 100	ร้อยละ 100	ร้อยละ 100	ร้อยละ 100	ร้อยละ 100	ร้อยละ 100	ร้อยละ 100
2.3 พื้นที่จัดรูปที่ดินและจัดระบบน้ำเพื่อเกษตรกรรมตามแผน (ร้อยละ)	ร้อยละ 100	ร้อยละ 100	ร้อยละ 100	ร้อยละ 100	ร้อยละ 100	ร้อยละ 100	ร้อยละ 100	ร้อยละ 100
2.4 พื้นที่ชลประทานที่บริหารจัดการน้ำ (ล้านไร่)	27.31	27.41	27.56	27.70	N/A	N/A	N/A	N/A
2.5 พื้นที่ชลประทานเดิมที่ได้รับการปรับปรุง (ไร่)	934,963	977,462	1,015,451	1,045,110	N/A	N/A	N/A	N/A
2.6 อ่างเก็บน้ำและทางน้ำชลประทานที่มีคุณภาพน้ำได้เกณฑ์มาตรฐานกลางของกรมชลประทาน (ร้อยละ)	ร้อยละ 100	ร้อยละ 100	ร้อยละ 100	ร้อยละ 100	ร้อยละ 100	ร้อยละ 100	ร้อยละ 100	ร้อยละ 100
2.7 มูลค่าหรือผลผลิตหรือประสิทธิภาพการผลิตทางเศรษฐกิจที่เพิ่มขึ้นในเขตชลประทาน (เทียบกับนอกเขตชลประทาน)	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
2.8 ครีวเรือนในเขตชลประทานที่ได้รับประโยชน์เพิ่มขึ้น (ร้อยละ)	ร้อยละ 100	ร้อยละ 100	ร้อยละ 100	ร้อยละ 100	ร้อยละ 100	ร้อยละ 100	ร้อยละ 100	ร้อยละ 100

ตัวชี้วัด	ปีงบประมาณ							รวม
	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ. 2568	พ.ศ. 2569	พ.ศ. 2570	พ.ศ. 2571 - 2575	พ.ศ. 2576 - 2580	
2.9 ความพึงพอใจของผู้ใช้น้ำทุกภาคส่วนในเขตชลประทาน (ร้อยละ)	ร้อยละ 100	ร้อยละ 100	ร้อยละ 100	ร้อยละ 100	ร้อยละ 100	ร้อยละ 100	ร้อยละ 100	ร้อยละ 100
2.10 ระบบชลประทานมีประสิทธิภาพไม่ต่ำกว่าร้อยละ 75 เมื่อสิ้นสุดแผนพัฒนาเศรษฐกิจฯ ฉบับที่ 13	ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 75	ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 75	ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 75	ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 75	ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 75	N/A	N/A	N/A
2.11 พื้นที่ชลประทานที่มีการปลูกข้าวแบบเปียกสลับแห้ง (ร้อยละ)	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
2.12 พื้นที่เกษตรกรรม (ข้าว) ที่สามารถลดการเผาโดยการไถกลบตอซัง/ใช้สารย่อยสลาย (ร้อยละ)	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
2.13 ประสิทธิภาพของศูนย์ปฏิบัติการน้ำอัจฉริยะ (ระดับ)	ระดับ 5	ระดับ 5	ระดับ 5	ระดับ 5	ระดับ 5	ระดับ 5	ระดับ 5	ระดับ 5
2.14 ความสำเร็จในการบริหารและกำกับแผนการบริหารจัดการน้ำของกรมชลประทาน (ระดับ)	ระดับ 5	ระดับ 5	ระดับ 5	ระดับ 5	ระดับ 5	ระดับ 5	ระดับ 5	ระดับ 5
2.15 ตัวชี้วัดและเป้าหมายที่สอดคล้องแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ 20 ปี (ปรับปรุงช่วงที่ 1 พ.ศ. 2566 – 2580)	-	-	-	-	-	-	-	-

ตัวชี้วัด	ปีงบประมาณ							รวม
	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ. 2568	พ.ศ. 2569	พ.ศ. 2570	พ.ศ. 2571 - 2575	พ.ศ. 2576 - 2580	
ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 การป้องกันความเสียหายและสนับสนุนการบรรเทาภัยอันเกิดจากน้ำ								
3.1 พื้นที่การเกษตรที่ได้รับการป้องกันความเสียหายจากอุทกภัย (ไร่)	296,185	497,323	378,972	636,007	N/A	N/A	N/A	N/A
3.2 พื้นที่เพาะปลูกตามแผนในเขตชลประทาน ที่ได้รับความเสียหายจากอุทกภัย ภัยแล้ง และคุณภาพน้ำที่ลดลง (ร้อยละ)	0.045	0.045	0.045	0.045	0.045	0.045	0.045	0.045
3.3 กลุ่มเป้าหมายที่ได้รับข้อมูลการคาดการณ์สถานการณ์น้ำของกรมได้ทันต่อเหตุการณ์ (ร้อยละ)	ร้อยละ 100	ร้อยละ 100	ร้อยละ 100	ร้อยละ 100	ร้อยละ 100	ร้อยละ 100	ร้อยละ 100	ร้อยละ 100
3.4 ปริมาณวัชพืชที่สามารถดำเนินการกำจัดได้ตามแผน (ร้อยละ)	ร้อยละ 100	ร้อยละ 100	ร้อยละ 100	ร้อยละ 100	ร้อยละ 100	ร้อยละ 100	ร้อยละ 100	ร้อยละ 100
3.5 ตัวชี้วัดและเป้าหมายที่สอดคล้องแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ 20 ปี (ปรับปรุงช่วงที่ 1 พ.ศ. 2566 – 2580)	-	-	-	-	-	-	-	-
ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 การสร้างเครือข่าย และการมีส่วนร่วม (Networking and Participation) ของทุกภาคส่วนในการพัฒนาแหล่งน้ำและการบริหารจัดการน้ำชลประทานในระดับพื้นที่ (Networking Collaboration Participation)								
4.1 จำนวนเครือข่ายผู้ใช้น้ำทุกภาคส่วนที่เพิ่มขึ้น (ร้อยละ)	ร้อยละ 100	ร้อยละ 100	ร้อยละ 100	ร้อยละ 100	ร้อยละ 100	ร้อยละ 100	ร้อยละ 100	ร้อยละ 100

ตัวชี้วัด	ปีงบประมาณ							รวม
	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ. 2568	พ.ศ. 2569	พ.ศ. 2570	พ.ศ. 2571 - 2575	พ.ศ. 2576 - 2580	
4.2 จำนวนโครงการเกี่ยวกับการพัฒนาแหล่งน้ำที่มีการดำเนินการแบบมีส่วนร่วมในระดับการร่วมมือในงานชลประทาน (ร้อยละ)	ร้อยละ 100	ร้อยละ 100	ร้อยละ 100	ร้อยละ 100	ร้อยละ 100	ร้อยละ 100	ร้อยละ 100	ร้อยละ 100
4.3 จำนวนโครงการเกี่ยวกับการบริหารจัดการน้ำที่มีการดำเนินการแบบมีส่วนร่วมในระดับการร่วมมือบริหารงานจัดการน้ำในงานชลประทาน และ/หรือระดับการเสริมอำนาจประชาชนในพื้นที่ (ร้อยละ)	ร้อยละ 100	ร้อยละ 100	ร้อยละ 100	ร้อยละ 100	ร้อยละ 100	ร้อยละ 100	ร้อยละ 100	ร้อยละ 100
4.4 พื้นที่ชลประทานที่มีการตั้งกลุ่มผู้ใช้น้ำชลประทานพื้นฐาน (ร้อยละ)	ร้อยละ 90	ร้อยละ 90	ร้อยละ 90	ร้อยละ 90	ร้อยละ 90	ร้อยละ 90	ร้อยละ 90	ร้อยละ 90
4.5 พื้นที่ชลประทานที่มีการตั้งกลุ่มบริหารการใช้น้ำชลประทาน กลุ่มเกษตรกรฯ สมาคมฯ และสหกรณ์ฯ (ร้อยละ)	ร้อยละ 90	ร้อยละ 90	ร้อยละ 90	ร้อยละ 90	ร้อยละ 90	ร้อยละ 90	ร้อยละ 90	ร้อยละ 90
4.6 ความพึงพอใจของเกษตรกรผู้ใช้น้ำในเขตชลประทาน (ร้อยละ)	ร้อยละ 85	ร้อยละ 85	ร้อยละ 85	ร้อยละ 85	ร้อยละ 85	ร้อยละ 85	ร้อยละ 85	ร้อยละ 85
4.7 องค์กรผู้ใช้น้ำในเขตชลประทานที่มีความเข้มแข็งในการบริหารจัดการน้ำ (ร้อยละ)	ร้อยละ 90	ร้อยละ 90	ร้อยละ 90	ร้อยละ 90	ร้อยละ 90	ร้อยละ 90	ร้อยละ 90	ร้อยละ 90

ตัวชี้วัด	ปีงบประมาณ							รวม
	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ. 2568	พ.ศ. 2569	พ.ศ. 2570	พ.ศ. 2571 - 2575	พ.ศ. 2576 - 2580	
ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 5 การปรับเปลี่ยนสู่องค์กรอัจฉริยะ (Turnaround to Intelligent Organization)								
ด้านบุคลากร								
1) ผลคะแนนตามแผนกลยุทธ์การบริหารทรัพยากรบุคคล (HR Scorecard) ภาพรวมและจำแนกรายแผนงาน/โครงการ (คะแนน)	4.75	4.75	4.75	4.75	4.75	N/A	N/A	N/A
ด้านนวัตกรรมและองค์ความรู้								
1) งานวิจัยและพัฒนาที่แล้วเสร็จและเผยแพร่เพื่อประโยชน์ในงานชลประทาน (ร้อยละ)	ร้อยละ 100	ร้อยละ 100	ร้อยละ 100	ร้อยละ 100	ร้อยละ 100	ร้อยละ 100	ร้อยละ 100	ร้อยละ 100
2) ผู้ใช้น้ำและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่มีความเชื่อมั่นในความเป็นองค์กรอัจฉริยะของกรมชลประทาน (ร้อยละ)	ร้อยละ 85	ร้อยละ 85	ร้อยละ 85	ร้อยละ 85	ร้อยละ 85	ร้อยละ 85	ร้อยละ 85	ร้อยละ 85
3) ความสำเร็จการบริหารนวัตกรรมกรมชลประทาน (ระดับ)	ระดับ 5	ระดับ 5	ระดับ 5	ระดับ 5	ระดับ 5	ระดับ 5	ระดับ 5	ระดับ 5
ด้านการพัฒนาเทคโนโลยี								
1) ประสิทธิภาพของศูนย์ปฏิบัติการน้ำอัจฉริยะ (ระดับ)	ระดับ 5	ระดับ 5	ระดับ 5	ระดับ 5	ระดับ 5	ระดับ 5	ระดับ 5	ระดับ 5
2) ระดับความสำเร็จในการพัฒนา/ปรับปรุงระบบสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการทำงานบนฐานดิจิทัล (ระดับ)	ระดับ 5	ระดับ 5	ระดับ 5	ระดับ 5	ระดับ 5	ระดับ 5	ระดับ 5	ระดับ 5

ตัวชี้วัด	ปีงบประมาณ							รวม
	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ. 2568	พ.ศ. 2569	พ.ศ. 2570	พ.ศ. 2571 - 2575	พ.ศ. 2576 - 2580	
ด้านระบบและวิธีการทำงาน								
1) การประเมินสถานะของหน่วยงานในการเป็นระบบราชการ 4.0 (PMQA 4.0)	350 คะแนน	350 คะแนน	350 คะแนน	350 คะแนน	350 คะแนน	350 คะแนน	350 คะแนน	350 คะแนน
2) การพัฒนากระบวนการปฏิบัติงานโดยการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาเป็นกลไกหลักในการดำเนินงาน (Digitalize Process)	ระดับ 5	ระดับ 5	ระดับ 5	ระดับ 5	ระดับ 5	ระดับ 5	ระดับ 5	ระดับ 5
3) การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment: ITA)	ระดับ AA = 95.00 – 100 คะแนน (เกณฑ์ ปปช.)	ระดับ AA = 95.00 – 100 คะแนน (เกณฑ์ ปปช.)	ระดับ AA = 95.00 – 100 คะแนน (เกณฑ์ ปปช.)	ระดับ AA = 95.00 – 100 คะแนน (เกณฑ์ ปปช.)	ระดับ AA = 95.00 – 100 คะแนน (เกณฑ์ ปปช.)	ระดับ AA = 95.00 – 100 คะแนน (เกณฑ์ ปปช.)	ระดับ AA = 95.00 – 100 คะแนน (เกณฑ์ ปปช.)	ระดับ AA = 95.00 – 100 คะแนน (เกณฑ์ ปปช.)
4) การพัฒนาระบบการจัดการองค์ความรู้ (Knowledge Management)	ระดับ 5	ระดับ 5	ระดับ 5	ระดับ 5	ระดับ 5	ระดับ 5	ระดับ 5	ระดับ 5
5) การปรับปรุงกฎ/ระเบียบ เพื่อลดข้อจำกัดในการทำงาน (ร้อยละ)	ร้อยละ 100	ร้อยละ 100	ร้อยละ 100	ร้อยละ 100	ร้อยละ 100	ร้อยละ 100	ร้อยละ 100	ร้อยละ 100

6. BACKUP SHEET

โครงการสัมมนารับฟังความคิดเห็นต่อยุทธศาสตร์ กรมชลประทาน 20 ปี (พ.ศ. 2561 - 2580) หัวข้อ "ทิศทางการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์กรมชลประทาน 20 ปี (พ.ศ. 2561 - 2580)"

วันที่ 21 เมษายน 2566 นายวัชร เสือดี ผู้ทรงคุณวุฒิด้านวิศวกรรมชลประทาน (ด้านบำรุงรักษา) ผู้แทนอธิบดีกรมชลประทาน เป็นประธานโครงการสัมมนารับฟังความคิดเห็นต่อยุทธศาสตร์ กรมชลประทาน 20 ปี (พ.ศ. 2561 - 2580) โดยมี หน่วยงานทั้งภาครัฐ และภาคเอกชน เข้าร่วมการสัมมนา ณ โรงแรมเบสท์เวสเทิร์นพลัส แวนดา แกรนด์ จังหวัดนนทบุรี

กรมชลประทาน โดย กองแผนงาน ร่วมกับ สำนักบริหารทรัพยากรบุคคล จัดโครงการสัมมนารับฟังความคิดเห็นต่อยุทธศาสตร์ กรมชลประทาน 20 ปี (พ.ศ. 2561 - 2580) หัวข้อ "ทิศทางการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ กรมชลประทาน 20 ปี (พ.ศ. 2561 - 2580)" เพื่อรับฟังข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากหน่วยงานภายนอก เพื่อเป็นแนวทางกำหนดทิศทางการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์กรมชลประทาน 20 ปี ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ยุทธศาสตร์ 20 ปี กรมชลประทาน

การประชุมเชิงปฏิบัติการ การทบทวนยุทธศาสตร์ 20 ปี

1

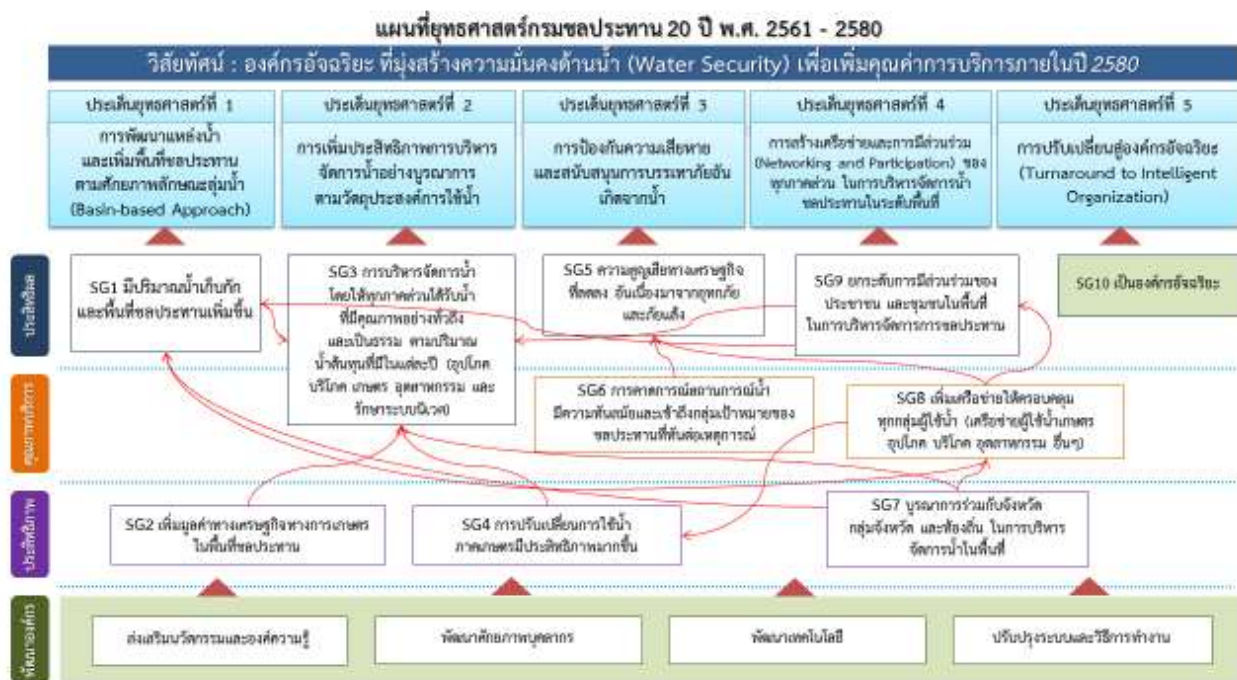
แนวทางการดำเนินงาน การประชุมเชิงปฏิบัติการ การทบทวนยุทธศาสตร์ 20 ปี กรมชลประทาน

Present นำเสนอแผน 20 ปี	Review ทบทวนการดำเนินงานที่ผ่านมา	Ideate ระดมความเห็นเพื่อพัฒนาทิศทาง และแผนงาน	Summary สรุปผล
นำเสนอแผนยุทธศาสตร์กรมชลประทาน 20 ปี 	ภาพรวม ผลการดำเนินงานที่ผ่านมา (เป้าหมาย / ตัวชี้วัด / แผนงาน) ปัญหา อุปสรรค ข้อจำกัด (ภาพรวม) การทบทวน SWOT (ข้อจำกัด ประเด็นท้าทาย) รายยุทธศาสตร์ ผลการดำเนินงานที่ผ่านมา (ตัวชี้วัด / แผนงาน / โครงการสำคัญ) ปัญหา อุปสรรค ข้อจำกัด ข้อมูลที่เกี่ยวข้องเดิม - ผลการดำเนินงานที่ผ่านมา (ตัวชี้วัด แผนงาน โครงการ) - ข้อจำกัด อุปสรรคในการดำเนินงาน - ปัญหาอุปสรรคภาพรวม / แผนงานยุทธศาสตร์ - การทบทวน SWOT	รายยุทธศาสตร์ การทบทวนเป้าหมาย (เป้าหมาย / ตัวชี้วัด) โครงการสำคัญ (เดิม / ยกเลิก / ปรับปรุง / ใหม่) ภาพรวม สรุปภาพรวมของเป้าหมาย (เป้าหมาย / ตัวชี้วัด / แผนงาน) ปัจจัยสู่ความสำเร็จ (People / Process / Tech / Regulations) ข้อมูลที่เกี่ยวข้องเดิม - ข้อมูลแผนงาน โครงการ (เทียบกับแผนงาน) ที่จัดเตรียมไว้	ภาพรวม สรุปผล SWOT ทิศทางการดำเนินงาน (เป้าหมาย / ตัวชี้วัด) การทบทวนยุทธศาสตร์ (ทิศทาง / เป้าหมาย / โครงการสำคัญ) ปัจจัยสู่ความสำเร็จ / ข้อคิดเห็นอื่นๆ

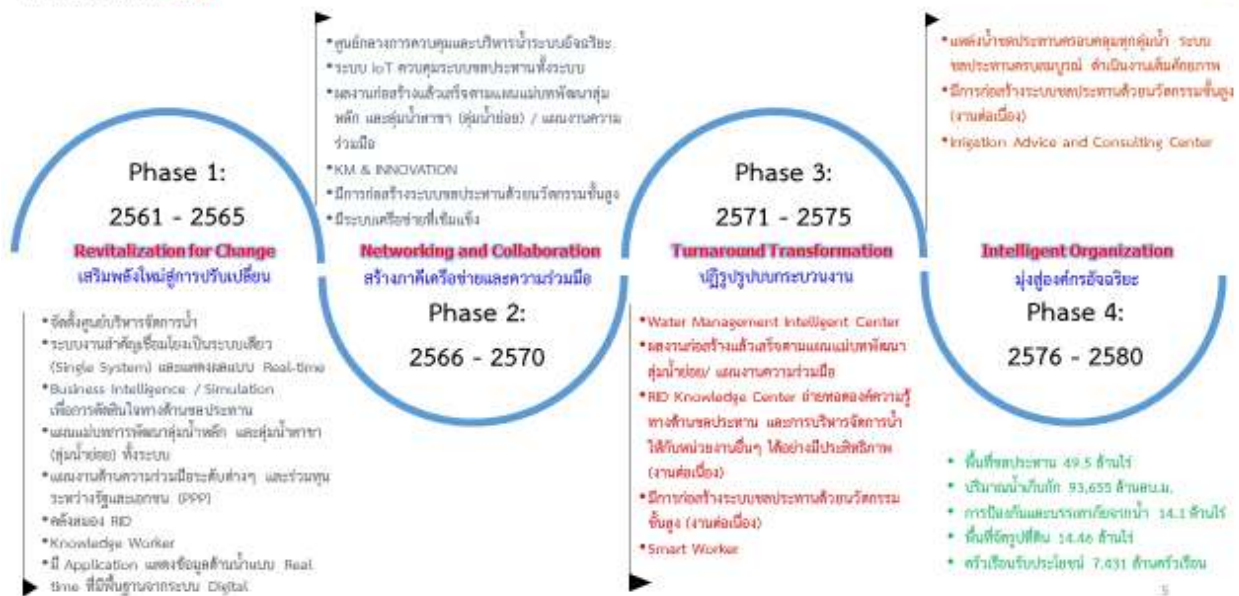
Review ทบทวนการดำเนินงานที่ผ่านมา

ภาพรวม

จาก พ.ศ. 2561 พัฒนาสู่ องค์กรอัจฉริยะ ที่มุ่งสร้างความมั่นคงด้านน้ำ (Water Security) เพื่อเพิ่มคุณค่าการบริหารภายในปี พ.ศ. 2580

การทบทวนเป้าหมายการขับเคลื่อน : Phase 1: 2561 - 2565

เป้าหมาย ตามแผนงาน

Revitalization for Change

เสริมพลังใหม่สู่การปรับเปลี่ยน

- จัดตั้งศูนย์บริหารจัดการน้ำ
- ระบบงานสำคัญเชื่อมโยงเป็นระบบเดียว (Single System) และแสดงผลแบบ Real-time
- Business Intelligence / Simulation เพื่อการตัดสินใจทางด้านชลประทาน

เป้าหมาย ที่บรรลุได้

Revitalization for Change

เสริมพลังใหม่สู่การปรับเปลี่ยน

- จัดตั้งศูนย์บริหารจัดการน้ำ (ศูนย์ SWOC กรม SWOC สป. 1-17 และ SWOC โครงการชลประทาน/ส่งน้ำ)
- ระบบงานสำคัญเชื่อมโยงเป็นระบบเดียว (Single System) และแสดงผลแบบ Real-time (เชื่อมโยงข้อมูลสถานีน้ำฝน น้ำท่า ในระบบ Big Data ของกรมชลประทาน/พัฒนาระบบคาดการณ์ปริมาณน้ำในอ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่และกลางเชื่อมโยงข้อมูลกับ Big data/จัดทำฐานข้อมูลบัญชีอาคารชลประทาน คลองส่งน้ำและคลองระบายน้ำ โดยใช้ Google Form ร่วมกับ Google Sheet และแสดงผลในรูปแบบของ Dashboard ด้วย Google Data Studio)
- Business Intelligence / Simulation เพื่อการตัดสินใจทางด้านชลประทาน (ระบบฐานข้อมูลโครงการและแผนงาน (Cen-project)/พัฒนาระบบโทรมาตรในพื้นที่ลุ่มน้ำการวิเคราะห์การไหลของน้ำตาม Hydrograph ในพื้นที่ลุ่มน้ำต่างๆ ตามสถานการณ์น้ำท่า)

การทบทวนเป้าหมายการขับเคลื่อน : Phase 1: 2561 - 2565

เป้าหมาย ตามแผนงาน	เป้าหมาย ที่บรรลุได้
Revitalization for Change เสริมพลังใหม่สู่การปรับเปลี่ยน • แผนแม่บทการพัฒนาลุ่มน้ำหลัก และลุ่มน้ำสาขา (ลุ่มน้ำย่อย) ทั้งระบบ • แผนงานด้านความร่วมมือระดับต่างๆ และร่วมทุนระหว่างรัฐและเอกชน (PPP) • คลังสมอง RID • Knowledge Worker • มี Application แสดงข้อมูลด้านน้ำแบบ Real time ที่มีพื้นฐานจากระบบ Digital	Revitalization for Change เสริมพลังใหม่สู่การปรับเปลี่ยน • แผนแม่บทการพัฒนาลุ่มน้ำหลัก และลุ่มน้ำสาขา (ลุ่มน้ำย่อย) ทั้งระบบ (รายงานแผนแม่บทการพัฒนาลุ่มน้ำระดับจังหวัด) • แผนงานด้านความร่วมมือระดับต่างๆ และร่วมทุนระหว่างรัฐและเอกชน (PPP) (การศึกษาวิเคราะห์โครงการศึกษาวิเคราะห์โครงการร่วมทุนระหว่างรัฐและเอกชน แนวส่งน้ำข้าม – อ่างเก็บน้ำเขื่อนภูมิพล/โครงการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก (EEC)) • คลังสมอง RID (โครงการ RID IDEA SEED) • Knowledge Worker (RID CoPs เครือข่ายนวัตกรรมและคนรุ่นใหม่/พัฒนาทักษะด้านดิจิทัล) • มี Application แสดงข้อมูลด้านน้ำแบบ Real time ที่มีพื้นฐานจากระบบ Digital (พัฒนา Application RID_WARMER สำหรับการบริหารจัดการน้ำ เช่น คำนวณความต้องการน้ำของพืชในพื้นที่ทางการเกษตร)

การทบทวนเป้าหมายการขับเคลื่อน : Phase 1: 2561 - 2565

ตัวชี้วัด ตามแผนงาน		ผลการดำเนินการตัวชี้วัดสำคัญที่ผ่านมา	
ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย	ผลที่ดำเนินการได้	หมายเหตุ
KL1 : จำนวนปริมาณเก็บกักน้ำที่เพิ่มขึ้น	662.15 ล้าน ลบ.ม.	571.66 ล้าน ลบ.ม.	114.33 ล้าน ลบ.ม.ต่อปี
KL2 : จำนวนพื้นที่ชลประทานที่เพิ่มขึ้น	0.89 ล้านไร่ ต่อปี	1.26 ล้านไร่	0.25 ล้านไร่ต่อปี
KL 2.1 : จำนวนพื้นที่ชลประทานที่เพิ่มขึ้นจากโครงการชลประทาน อันเนื่องมาจากพระราชดำริ	-	-	ใช้ KPIs “แหล่งน้ำที่สนับสนุนโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ”
KL3 : มูลค่าทางเศรษฐกิจด้านการเกษตรในพื้นที่ชลประทาน (ค่าตอบแทนทางเศรษฐกิจสุทธิของโครงการ: EIRR)	-	-	ไม่ได้ดำเนินการวัด
KL3.1 : ร้อยละความสำเร็จของการจัดทำระบบงาน วิธีการและฐานข้อมูลสำหรับการประเมินผลโครงการ EIRR และการประเมินความคุ้มค่าทางเศรษฐกิจด้านการเกษตรของระบบชลประทาน (B/C Ratio)	-	-	ไม่ได้ดำเนินการวัด
KL4 : ความคุ้มค่าทางเศรษฐกิจด้านการเกษตรของระบบชลประทาน (ค่าตอบแทนต่อค่าลงทุนของโครงการ (B/C Ratio))	-	-	ไม่ได้ดำเนินการวัด
KL5 : ร้อยละของพื้นที่บริหารจัดการน้ำในเขตชลประทานได้รับน้ำตามปริมาณน้ำต้นทุนที่มีในแต่ละปี	-	ร้อยละ 71.50	ปรับค่าเป้าหมายใหม่แต่ละปี
KL5.1 : จำนวนหรือร้อยละครัวเรือนในเขตชลประทานที่ได้รับประโยชน์เพิ่มขึ้น	ตาม พ.ร.บ.	2.2 ล้านครัวเรือนต่อปี	-

การทบทวนเป้าหมายการขับเคลื่อน : Phase 1: 2561 - 2565

ตัวชี้วัด ตามแผนงาน		ผลการดำเนินการตัวชี้วัดสำคัญที่ผ่านมา	
ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย	ผลที่ดำเนินการได้	หมายเหตุ
KL6 : ปริมาณน้ำที่จัดสรรให้ตามวัตถุประสงค์การใช้	ร้อยละ 100	> 80%	
KL7 : ร้อยละของอ่างเก็บน้ำและทางน้ำชลประทานที่มีคุณภาพน้ำได้มาตรฐานกลางของกรมชลประทาน	ร้อยละ 100	> 80%	
KL8 : พื้นที่จัดรูปที่ดินและระบบน้ำเพื่อการเกษตร	ร้อยละ 100	427,576 ไร่	> 80%
KL9 : อัตราการใช้น้ำในภาคการเกษตรด้วยการบริหารจัดการน้ำและการปรับเปลี่ยนวิธีการให้น้ำ	ร้อยละ 20 - 60	จำแนกราย สป. 1 - 17	
KL10 : จำนวนหรือร้อยละของพื้นที่ในเขตชลประทานที่ได้รับการป้องกันและบรรเทาภัยจากน้ำที่เพิ่มขึ้น	ตาม พ.ร.บ.	2,476,017	> 80%
KL11 : จำนวนหรือร้อยละของพื้นที่ในเขตชลประทานที่ได้รับการช่วยเหลือจากอุทกภัยและภัยแล้ง ที่ลดลง	ร้อยละ 0.045	ใช้ KPIs ที่กระทรวงมหาดไทย สป. ที่ได้รับความเสียหายจากอุทกภัยและภัยแล้ง	
KL12 : ระบบฐานข้อมูลน้ำและการคาดการณ์สถานการณ์น้ำตามลุ่มน้ำที่เป็นระบบเดียวกันทั้งประเทศสามารถเชื่อมต่อกับระบบ internet และเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายของกรมชลประทานอย่างทันต่อเหตุการณ์ (Real time)* หมายเหตุ * ครบดำเนินการแล้วเสร็จและวัดเฉพาะ 5 ปีแรก	ระดับ 5	ใช้ KPIs ประสิทธิภาพของศูนย์ปฏิบัติการน้ำอัจฉริยะ (SWOC)	
KL13 : ร้อยละของกลุ่มเป้าหมายที่ได้รับข้อมูลการคาดการณ์สถานการณ์น้ำของกรมชลประทานอย่างทันต่อเหตุการณ์	ร้อยละ 100	100%	
KL14 : จำนวนโครงการของกรมชลประทานที่ไปสนับสนุนโครงการในแผนพัฒนาจังหวัด/กลุ่มจังหวัด	-	-	ไม่ได้ดำเนินการวัด

การทบทวนเป้าหมายการขับเคลื่อน : Phase 1: 2561 - 2565

ตัวชี้วัด ตามแผนงาน		ผลการดำเนินการตัวชี้วัดสำคัญที่ผ่านมา	
ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย	ผลที่ดำเนินการได้	หมายเหตุ
KL15 : จำนวนโครงการชลประทานที่ได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากจังหวัด กลุ่มจังหวัด และท้องถิ่น	-	-	ไม่ได้ดำเนินการวัด
KL16 : ร้อยละของจำนวนเครือข่ายผู้ใช้น้ำทุกภาคส่วนที่เพิ่มขึ้น	จำแนกราย สป. 1 - 17	> 80%	
KL17 : ร้อยละของจำนวนโครงการเกี่ยวกับการพัฒนาแหล่งน้ำที่มีการดำเนินการแบบมีส่วนร่วมในระดับการร่วมมือในงานชลประทาน	จำแนกราย สป. 1 - 17 สำนักพัฒนาแหล่งน้ำขนาดใหญ่ กองพัฒนาแหล่งน้ำขนาดกลาง	> 80%	
KL18 : ร้อยละของจำนวนโครงการเกี่ยวกับการบริหารจัดการน้ำที่มีการดำเนินการแบบมีส่วนร่วมในระดับการร่วมมือบริหารจัดการน้ำในงานชลประทาน และ/หรือระดับการเสริมอำนาจประชาชนในพื้นที่	จำแนกราย สป. 1 - 17	> 80%	
KL19 : ความสำเร็จในการปรับเปลี่ยนเป็นองค์กรอัจฉริยะ	-	-	ไม่ได้ดำเนินการวัด
KL20 : ร้อยละของผู้ใช้น้ำและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่มีความเชื่อมั่นในความเป็นองค์กรอัจฉริยะของกรมชลประทาน	-	-	ไม่ได้ดำเนินการวัด

การทบทวนอุปสรรค ข้อจำกัดในการขับเคลื่อน : Phase 1: 2561 - 2565

อุปสรรค ข้อจำกัดจากภายในหน่วยงาน

1. เครื่องมือในการบริหารจัดการน้ำไม่เพียงพอและไม่ครอบคลุมในบางพื้นที่
2. อัตราค่าสิ่งของที่มีจำกัดภายใต้ความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้น ข้อจำกัดในการเพิ่มอัตราค่าสิ่งของที่ไม่สอดคล้องกับภารกิจในการเพิ่มพื้นที่ชลประทาน ผสมกับปัญหาด้านช่องว่างระหว่างวัยของเจ้าหน้าที่เป็นอุปสรรคในการทำงานร่วมกัน
3. ขาดช่วงบุคลากรที่มีประสบการณ์ ทำให้เกิดปัญหาด้านการบริหารจัดการผู้ถือครองสวน โดยเฉพาะด้านสายงานเทคนิค ที่ต้องมีการระดมประสบการณ์ทำงาน
4. ขาดอุปกรณ์เครื่องมือที่ทันสมัยในการบริหารจัดการน้ำ ยังขาดการนำนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการบริหารจัดการด้านชลประทาน
5. การได้รับจัดสรรงบประมาณไม่เพียงพอตามแผนงานที่ขอตั้งไว้ ทำให้การก่อสร้างงานพัฒนาแหล่งน้ำดำเนินล่าช้า ไม่เป็นไปตามแผนและตัวชี้วัดที่กำหนดไว้
6. การแก้ไขแบบและแก้ไขสัญญาทำให้การดำเนินงานล่าช้าไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด
7. งานก่อสร้างบางรายการแล้วเสร็จช้าถึงประมาณ ทำให้งานผลการดำเนินงานไม่เป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้
8. ไม่มีความพร้อมด้านการจัดซื้อจัดจ้าง
9. การนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีในการเพิ่มประสิทธิภาพการพัฒนาชลประทานให้เป็นไปตามแผนแม่บทการพัฒนาคุณภาพน้ำหลักและศูนย์น้ำสาขายังมีน้อย
10. ปัญหาด้านอุทยาน ทำให้ฝนตกและน้ำท่วมขังพื้นที่ก่อสร้าง ไม่สามารถนำเครื่องจักรเครื่องมือเข้าดำเนินงานได้

อุปสรรค ข้อจำกัดจากภายนอกหน่วยงาน

1. ด้านการบริหารจัดการน้ำ ไม่สามารถดำเนินการเปิดเสรีจัดสรรชลประทาน ซึ่งจะขึ้นอยู่กับมติของ กษ. และหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง อาทิ สทท.
2. ภาวะเบี้ยขานวนมากและมีความซับซ้อนในการทำงาน
3. การบริหารจัดการน้ำมีความซับซ้อนจากหน่วยงานในพื้นที่ ทำให้ไม่สามารถทำงานได้อย่างเป็นระบบ
4. กระแสต่อต้านการพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็กและขนาดใหญ่มากจากประชาชนกลุ่มผู้เสียผลประโยชน์และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง
5. ความล่าช้าของขั้นตอนและกระบวนการพิจารณาของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้านพัฒนางานชลประทานตามกระบวนการกฎหมาย
6. เกษตรกรขาดการวางแผนการเพาะปลูกที่เหมาะสมกับปริมาณน้ำที่มีจำกัดในแต่ละพื้นที่ ทำให้การจัดสรรน้ำทำได้อย่างไม่ประสิทธิภาพ
7. นโยบายการจัดทำโซนนิ่งพื้นที่ยังขาดความชัดเจน มีการรุกพื้นที่และเปลี่ยนแปลงการใช้พื้นที่ทำให้การพัฒนาโครงการชลประทานทำได้ล่าช้า
8. การเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ ส่งผลให้เกิดภัยพิบัติทางธรรมชาติที่รุนแรงขึ้น ทำให้การบริหารจัดการน้ำทำได้ยากขึ้น
9. ประชาชนบางส่วนยังขาดจิตสำนึกในการประหยัดน้ำ และขาดความรู้และเทคโนโลยีในการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้น้ำ
10. การขยายตัวของประชากร สิ่งแวดล้อม ภาวะขาดแคลนบุคลากรในพื้นที่ชนบทสูงใหม่ทำให้ความต้องการใช้น้ำสูงขึ้นและมีการแย่งการใช้น้ำระหว่างกัน

การทบทวนศักยภาพในการขับเคลื่อน : Phase 1: 2560 - 2564

จุดแข็ง (Strengths) - เดิม	จุดแข็ง (Strengths) - ทบทวน
1. องค์กรหลักด้านการบริหารจัดการน้ำที่มีกฎหมายรองรับบทบาทชัดเจน 2. ขีดความสามารถทางด้านวิศวกรรมทางด้านน้ำที่สูง สัมสมประสบการณ์ และพัฒนาอย่างต่อเนื่อง 3. เป็นศูนย์กลางข้อมูลทางด้านน้ำ ที่หน่วยงานต่างๆ นำข้อมูลไปใช้อ้างอิง 4. มีระบบ IT และระบบข้อมูลที่เชื่อมโยงระบบงานกับหน่วยงานต่างๆ ภายในและภายนอกกรมชลประทาน อยู่ทั่วประเทศ 5. มีระบบการถ่ายทอดความรู้ และเทคโนโลยีเพื่อพัฒนาบุคลากร ร่วมกับหน่วยงานภายนอก (สถาบันพัฒนาชลประทาน และวิทยาลัยชลประทาน) 6. มีความสามัคคี มีความผูกพัน รักในองค์กร ส่งเสริมการทำงาน (ปลูกฝังค่านิยมและวัฒนธรรมองค์กรต่อเนื่อง) 7. พัฒนาการจัดการความรู้ แลกเปลี่ยนการจัดการความรู้กับหน่วยงานภายนอก (KM best Practice) 8. ตระหนักถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วม และพัฒนางานการมีส่วนร่วมฝังไว้ในทุกส่วนงาน	1. เป็นองค์กรที่มีประสบการณ์ และมีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน ในการก่อสร้างพื้นที่กักเก็บน้ำ และมีองค์ความรู้ในการบริหารจัดการด้านน้ำ โดยมีเทคโนโลยีและผู้เชี่ยวชาญด้านวิศวกรรมทางด้านชลประทานโดยเฉพาะ [1+2+7] 2. มีหน่วยงานในพื้นที่ครอบคลุมในแต่ละภูมิภาค โดยมีสำนักงานชลประทาน 17 แห่ง ที่สามารถกำกับดูแลและบริหารจัดการแต่ละลุ่มน้ำ และมีความคุ้นเคยกับพื้นที่และสามารถเข้าถึงผู้ใช้น้ำในแต่ละพื้นที่ [New] 3. มีศูนย์กลางสารสนเทศที่ทันสมัยในการรวบรวมข้อมูลน้ำจากหน่วยงานภายในเครือข่ายชลประทาน และมีระบบเชื่อมโยงข้อมูลกับหน่วยงานต่างๆ เพื่อบริการจัดการน้ำอย่างเป็นระบบ มีระบบแจ้งเตือนภัยที่มีประสิทธิภาพทันต่อเหตุการณ์ และมีเครือข่ายแจ้งข่าวสารและเตือนภัย [3+4] 4. มีเครือข่ายพัฒนาบุคลากรด้านชลประทานโดยเฉพาะ เช่น สถาบันพัฒนาการชลประทาน มหาวิทยาลัยชลประทาน ในการผลิตบุคลากรด้านชลประทาน [5] 5. มีระบบและวัฒนธรรมภายในองค์กรที่เข้มแข็ง สืบทอดมาเป็นรุ่นต่อรุ่น และมีความสามัคคี มีความรักและความผูกพันกับองค์กร [6]

การทบทวนศักยภาพในการขับเคลื่อน : Phase 1: 2560 - 2564

จุดอ่อน (Weaknesses) - เดิม	จุดอ่อน (Weaknesses) - ทบทวน
1. <u>อาคารชลประทาน ที่มีอยู่เดิม ขาดการดูแล ปรับปรุง และพัฒนาให้ทันสมัย สอดคล้องกับการบริหารจัดการน้ำ</u> 2. <u>การพัฒนาแหล่งน้ำยังทำเป็นโครงการเดียว ยังไม่มีการพัฒนาโครงการแบบ เอนกประสงค์ และยังไม่จัดทำเป็นโครงการตามลุ่มน้ำที่ชัดเจน</u> 3. <u>ระบบการดำเนินงานที่เรียนรู้จากประสบการณ์และระบบของกรมที่เป็นอยู่เดิม ขาดการวิจัยและพัฒนานวัตกรรม รูปแบบระบบและเทคโนโลยีการจัดการ แบบใหม่</u> 4. <u>เครื่องจักรกล เครื่องมือมีสภาพเก่าใช้งานไม่ได้เต็มประสิทธิภาพ</u> 5. <u>การบริหารจัดการข้อมูลยังไม่เป็นระบบทั้งหมด (มีข้อมูลเรื่องน้ำจำนวนมาก มีระบบเทคโนโลยีหลากหลาย แต่กระจาย และยังไม่รวมศูนย์บูรณาการ)</u> 6. <u>บุคลากรที่มีประสบการณ์สูง กำลังจะกำลังเกษียณอายุเกิดการขาดช่วง บุคลากร</u> 7. <u>ศักยภาพของบุคลากรลดลง จากงาน Outsource / Layer การบังคับ บัญชา ขาดช่วง ทำให้เรียนรู้ต่องานขาดไปด้วย /ขาดคลังความรู้</u> 8. <u>ขาดการประชาสัมพันธ์และเข้าถึงผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในเชิงรุก รวมทั้ง ช่องทางในการติดต่อสื่อสารระหว่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับกรมชลประทานมี อยู่อย่างจำกัด หรือขาดการสร้างมวลชลสัมพันธ์</u> 9. <u>ขาดกลไกในการมุ่งใจและสนับสนุนด้านการวิจัยและพัฒนา รวมถึงการ นำมาต่อยอดเชิงปฏิบัติจริง</u> 10. <u>กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับงานชลประทานไม่ทันสมัยกับสภาพแวดล้อมปัจจุบัน</u>	1. <u>อำนาจในการบริหารจัดการน้ำ ไม่สามารถดำเนินการได้อย่างเบ็ดเสร็จที่กรมชลประทาน ซึ่งจะแต่ขึ้นอยู่กับมติของ กษ. และหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง อาทิ อำนาจหน้าที่ในการ บริหารน้ำเมื่อเกิดภาวะน้ำท่วมต้องให้ ปภ. สั่งการก่อน [10] + [2 Threats]</u> 2. <u>ภาพลักษณ์ของกรมชลประทานต้องรับผิดชอบต่อปัญหาด้านน้ำทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็น ปัญหาน้ำท่วม ปัญหาน้ำแล้ง หรือด้านคุณภาพน้ำ โดยที่เครื่องมือในการบริหารจัดการน้ำมี ไม่เพียงพอและไม่ครอบคลุมในบางพื้นที่ [New]</u> 3. <u>อัตราค่าจ้างคนที่มีจำกัดภายใต้ความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้น ข้อจำกัดในการเพิ่มอัตรา ค่าจ้างคนที่ไม่สอดคล้องกับการเกิดพื้นที่ชลประทาน ผสมกับปัญหาด้านช่องว่าง ระหว่างวัยของเจ้าหน้าที่เป็นอุปสรรคในการทำงานร่วมกัน [6]</u> 4. <u>กฎระเบียบจำนวนมากและมีความทับซ้อนในการทำงาน การกิจบริหารจัดการน้ำมี ความซ้ำซ้อนจากหน่วยงานในพื้นที่ ทำให้ไม่สามารถทำงานได้อย่างเป็นระบบ [10] + [2 Threats]</u> 5. <u>ขาดช่วงบุคลากรที่มีประสบการณ์ ทำให้เกิดปัญหาด้านการบริหารจัดการผู้สืบทอดงาน โดยเฉพาะด้านสายงานเทคนิค ที่ต้องมีการสะสมประสบการณ์ทำงาน [6]</u> 6. <u>ขาดอุปกรณ์เครื่องมือที่ทันสมัยในการบริหารจัดการน้ำ ยังขาดการนำนวัตกรรมหรือ เทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการบริหารจัดการด้านชลประทาน [3+4+5]</u> 7. <u>อุปกรณ์การจัดเก็บข้อมูลน้ำที่ยังไม่ครอบคลุม ส่งผลให้การคาดการณ์สถานการณ์น้ำ และการแจ้งเตือนล่วงหน้ายังมีความคลาดเคลื่อน [5]</u>

การทบทวนศักยภาพในการขับเคลื่อน : Phase 1: 2560 - 2564

โอกาส (Opportunities) - เดิม	โอกาส (Opportunities) - ทบทวน
1. <u>ทิศทางการพัฒนาประเทศและการปฏิรูปต่างให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการ น้ำ โดยมีจัดทำแผนยุทธศาสตร์การบริหารจัดการน้ำที่กำหนดเป้าหมายการพัฒนา พื้นที่ชลประทาน 8.7 ล้านไร่ การเพิ่มประสิทธิภาพกักเก็บน้ำ และการระบายน้ำ ลด ความเสียหายจากภาวะวิกฤติ และมุ่งเน้นการใช้ประโยชน์จากลุ่มน้ำสาขาเพื่อให้ น้ำใช้อย่างเพียงพอ</u> 2. <u>ประเทศไทยยังมีพื้นที่ที่มีศักยภาพอีกจำนวนมากที่สามารถพัฒนาเป็นแหล่งน้ำ และ พื้นที่ชลประทาน</u> 3. <u>ภาครัฐกำลังเร่งผลักดันให้มีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศ ส่งเสริมการวิจัยและ นวัตกรรมเข้ามาปรับใช้ภายในองค์กร และการทำงาน พร้อมพัฒนาศักยภาพ บุคลากร เพื่อยกระดับการทำงานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น</u> 4. <u>ประชาชนมีการตื่นตัวกับกระแสการขาดแคลนทรัพยากรน้ำมากขึ้น</u> 5. <u>การขยายตัวของประชากร สังคมเมือง และกิจกรรมทางเศรษฐกิจภาคเกษตรและ อุตสาหกรรม ทำให้ต้องการน้ำสูงขึ้น</u> 6. <u>มีการนำองค์ความรู้ชุมชน หรือหลักคิดตามศาสตร์พระราชา มาปฏิบัติเพื่อพัฒนา แหล่งน้ำขนาดเล็กของชุมชนในพื้นที่ต่างๆ มากขึ้น</u> 7. <u>แนวคิดการคำนวณ Water Footprint ในการผลิต ทำให้ภาคการผลิตตระหนักเรื่อง การใช้น้ำมากขึ้น</u> 8. <u>พัฒนาการทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ สามารถนำมาช่วยในการสนับสนุนการ พัฒนาระบบบริหารจัดการน้ำ และเพิ่มประสิทธิภาพระบบชลประทานได้</u>	1. <u>การให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการน้ำภาครัฐ ในด้านการแก้ไขด้านอุทกภัย และมีพื้นที่ที่มีศักยภาพหรือการพัฒนาเป็นพื้นที่ชลประทานอีกเป็นจำนวนมาก ทำ ให้มีงบประมาณในการพัฒนา และขยายโครงการชลประทานเพิ่มมากขึ้น [1-2]</u> 2. <u>ประชาชนตระหนักถึงปัญหาการขาดแคลนน้ำและมีส่วนร่วมในการบริหาร จัดการน้ำกับเครือข่ายใช้น้ำที่เพิ่มมากขึ้น [4]</u> 3. <u>ต้นทุนของระบบเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่ลดลง ทำให้สามารถนำมาใช้ในการ ปรับปรุงและพัฒนาชลประทานและนำมาใช้บริหารจัดการน้ำให้มี ประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น [New]</u>

การทบทวนศักยภาพในการขับเคลื่อน : Phase 1: 2560 - 2564

อุปสรรค (Threats) – เดิม	อุปสรรค (Threats) – ทบทวน
- นโยบาย และกฎหมายด้านการพัฒนาทรัพยากรน้ำ มีส่วนงานเกี่ยวข้องจำนวนมาก ซึ่งอาจส่งผลกระทบเชิงลบในระยะยาว - ภารกิจบริหารจัดการน้ำมีความซับซ้อนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจำนวนมาก - กระแสการต่อต้านการพัฒนาแหล่งน้ำขนาดกลาง-ใหญ่ ส่งผลต่อการดำเนินงานพัฒนาพื้นที่ชลประทาน และการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำลำน้ำ และงบประมาณโครงการที่สูงขึ้น - การเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศส่งผลต่อโอกาสของการเกิดภัยพิบัติที่มากขึ้นรุนแรงขึ้น และขาดต่อการคาดการณ์ ทำให้การจัดการทรัพยากรธรรมชาติเป็นไปได้ยากขึ้น - แม้จะมีพื้นที่ชลประทานศักยภาพเยอะ แต่การพัฒนาทำได้ยากขึ้น เนื่องจากมีการอยู่ยงคงกระพัน ทำให้สภาพพื้นที่เปลี่ยนแปลงไป รวมถึงราคาที่ดินที่เพิ่มสูงขึ้นมาก - มีการเปลี่ยนแปลงการใช้ (Land Use) และรุกเข้าพื้นที่ ส่งผลลบต่อสิ่งแวดล้อมและก่อให้เกิดอุปสรรคในการจัดการทรัพยากรน้ำเพิ่มขึ้น - หน่วยงานที่รับผิดชอบการดำเนินงาน ขาดประสิทธิภาพ และงบประมาณในการดูแลโครงการ - ข้อกีดขวางด้านการใช้แหล่งน้ำระหว่างประเทศยังขาดผลสรุปที่ชัดเจน - ภาครัฐจัดสรรงบประมาณการพัฒนาแบบโครงสร้างพื้นฐานด้านน้ำน้อย หากเทียบกับด้านอื่นๆ - ประชาชนขาดจิตสำนึกการประหยัดน้ำ เนื่องจากความยากลำบากในการจัดหาที่แท้จริง (รัฐอุดหนุนน้ำ โดยถือเป็นปัจจัยพื้นฐานในการดำรงชีพ)	- อุปสรรคในการจัดหาที่ดินเพื่อพัฒนาโครงการชลประทานใหม่ มีปัญหาการโยกย้ายชาวบ้านที่ทำการอยู่ในที่ดิน [5+6] - กระแสต่อต้านการพัฒนาแหล่งน้ำขนาดกลางและขนาดใหญ่จากประชาชนกลุ่มผู้เสียผลประโยชน์และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง [3] - ความล่าช้าของขั้นตอนและกระบวนการพิจารณาของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้านพัฒนาชลประทานตามกระบวนการตามกฎหมาย [New] - เกษตรกรขาดการวางแผนการเพาะปลูกที่เฉพาะเจาะจงกับปริมาณน้ำที่มีจำกัดในแต่ละพื้นที่ ทำให้การจัดสรรน้ำทำได้โดยไม่มีประสิทธิภาพ [New] - นโยบายการจัดทำโซนนิ่งพื้นที่ยังขาดความชัดเจน มีการรุกล้ำพื้นที่และการเปลี่ยนแปลงการใช้พื้นที่ทำให้การพัฒนาโครงการชลประทานทำได้ยากขึ้น [New] - การเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ ส่งผลให้เกิดภัยพิบัติทางธรรมชาติที่รุนแรงขึ้น ทำให้การบริหารจัดการน้ำทำได้ยากขึ้น [4] - ประชาชนบางส่วนยังขาดจิตสำนึกในการประหยัดน้ำ และขาดความรู้และขาดเทคโนโลยีในการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้น้ำ [10] - การขยายตัวของประชากร สิ่งคมเมือง ภาคเกษตรและอุตสาหกรรมในพื้นที่เขตเศรษฐกิจใหม่ทำให้เกิดความต้องการใช้น้ำสูงขึ้นและมีการแย่งการใช้น้ำระหว่างกัน [New]

แผนยุทธศาสตร์กรมชลประทาน 20 ปี พ.ศ. 2561 – 2580 : ความเชื่อมโยงของประเด็นยุทธศาสตร์

Review

ทบทวนการดำเนินงานที่ผ่านมา

Ideate

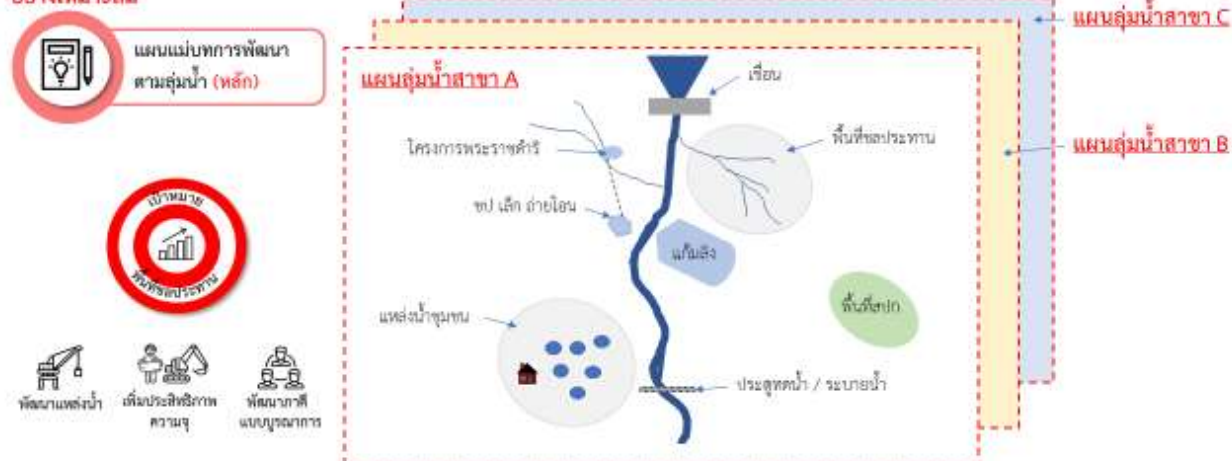
ระดมความเห็นเพื่อพัฒนาทิศทาง และแผนงาน

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 :

การพัฒนาแหล่งน้ำและเพิ่มพื้นที่ชลประทานตามศักยภาพลักษณะลุ่มน้ำ
(Basin-based Approach)

Strategy design Model : พัฒนาแหล่งน้ำและเพิ่มพื้นที่ชลประทาน ในลักษณะที่เป็นการจัดทำโครงการชลประทานแบบเอกประสงค์ตามศักยภาพลุ่มน้ำหลักและลุ่มน้ำสาขาแบบเต็มระบบ (โครงการแบบ Package) ซึ่งจะช่วยบูรณาการงานและช่วยพัฒนาตามสภาพของพื้นที่ได้อย่างเหมาะสม

18

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 :

**การพัฒนาแหล่งน้ำและเพิ่มพื้นที่ชลประทานตามศักยภาพลักษณะลุ่มน้ำ
(Basin-based Approach)**

เป้าประสงค์	ตัวชี้วัด (2561-2580)	ตัวชี้วัด - ทบทวน
SG1 มีปริมาณน้ำเก็บกักและพื้นที่ชลประทานเพิ่มขึ้น	KL1 : จำนวนปริมาณกักเก็บน้ำที่เพิ่มขึ้น (หน่วย : ล้าน ลบ.ม.) <i>[ค่าเป้าหมาย]</i> KL2 : จำนวนพื้นที่ชลประทานที่เพิ่มขึ้น (หน่วย : ล้านไร่) <i>[ค่าเป้าหมาย]</i> • KL 2.1 : จำนวนพื้นที่ชลประทานที่เพิ่มขึ้นจากโครงการพระราชดำริ (หน่วย : ไร่) <i>[ค่าเป้าหมาย]</i>	โปรดทำเครื่องหมาย ☒ ตามช่องต่อไปนี้ ☒ คงตัวชี้วัดไว้ตามนี้ KL1-2 ☒ ปรับปรุงใหม่ทั้งหมด KL2.1 ปัจจุบันใช้ KPIs “แหล่งน้ำที่สนับสนุนโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ”
	(3 ตัวชี้วัด)	

หน่วยงานเป้าหมายที่รับผิดชอบยุทธศาสตร์ที่ 1 คือ สำนักพัฒนาแหล่งน้ำขนาดใหญ่ กองพัฒนาแหล่งน้ำขนาดกลาง สำนักงานชลประทานที่ 1-17 กองประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

15

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 :

**การพัฒนาแหล่งน้ำและเพิ่มพื้นที่ชลประทานตามศักยภาพลักษณะลุ่มน้ำ
(Basin-based Approach)**

กลยุทธ์ - เติม	กลยุทธ์ - ทบทวน
กลยุทธ์ที่ 1.1 จัดทำแผนแม่บทการพัฒนาตามลุ่มน้ำหลัก และจัดทำแผนแม่บทการพัฒนาลุ่มน้ำสาขา (ลุ่มน้ำย่อย) ทั้งระบบ โดยจัดการน้ำตามแนวทาง IWRM (Integrated Water Resource Management) กลยุทธ์ที่ 1.2 ดำเนินการพัฒนาโครงการชลประทานตามแผนแม่บทการพัฒนาลุ่มน้ำหลัก และลุ่มน้ำสาขา (ลุ่มน้ำย่อย) ด้วยนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการบริหารจัดการน้ำ กลยุทธ์ที่ 1.3 ผันน้ำและเก็บกักน้ำจากลุ่มน้ำในประเทศและแหล่งน้ำนานาชาติมาใช้ประโยชน์ กลยุทธ์ที่ 1.4 ปรับปรุงเพิ่มประสิทธิภาพแหล่งน้ำ เพื่อเพิ่มความจุในการกักเก็บน้ำ สำหรับการเพิ่มพื้นที่ชลประทาน / รองรับความต้องการการใช้น้ำที่เพิ่มขึ้น กลยุทธ์ที่ 1.5 แสวงหาความร่วมมือและร่วมทุนจากภาคีในการพัฒนาแหล่งน้ำ กลยุทธ์ที่ 1.6 ดำเนินงานโครงการชลประทานอันเนื่องมาจากพระราชดำริให้เต็มระบบ	โปรดทำเครื่องหมาย ☒ ตามช่องต่อไปนี้ ☒ มีปรับปรุงบางส่วน โปรดระบุรายละเอียดที่ปรับปรุง โดยตัดกลยุทธ์ที่ 1.1 ออก

20

1	70	80
---	----	----

70	100
----	-----

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1: การพัฒนาแหล่งน้ำและเพิ่มพื้นที่ชลประทานตามศักยภาพลักษณะลุ่มน้ำ (Basin-based Approach)

[illegible]

33

กลยุทธ์	โครงการสำคัญ (Flagship Projects)	ผู้รับผิดชอบหลัก	รอบที่ 1		รอบที่ 2				รอบที่ 3				รอบที่ 4									
			61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	71	72	73	74	75	76	77	78	79	80
1.6 ดำเนินการโครงการ อุปถัมภ์ เนื่องมาจากพระราชดำริ โครงการปรับปรุง โครงสร้างระบบ	1.6.1 โครงการพัฒนาโครงการพระราชดำริเพื่อส่งเสริมให้ระบบพัฒนาโครงการที่มี ตั้งแต่สองปีขึ้นไป และระบบจะดำเนินการต่อไปจนกว่า 1.6.2 โครงการก่อสร้างโครงการปรับปรุงระบบเนื่องมาจากพระราชดำริเพื่อปรับปรุงโครงสร้างระบบ และระบบใหม่ ให้สามารถใช้งานได้	ทพ. / สท. / ทพ. ทพ. / สท. / ทพ.	โครงการพัฒนาโครงการสำคัญเนื่องมาจากพระราชดำริ โครงการพัฒนาโครงการสำคัญเนื่องมาจากพระราชดำริ																			

30

การทบทวนแนวทางการดำเนินงาน: ยุทธศาสตร์ที่ 1

โครงการที่ต้องดำเนินการต่อ (Continue)

โครงการที่ต้องปรับปรุง (Improve)

โครงการที่ต้องพัฒนาใหม่ (New)

โครงการที่ต้องยกเลิก (Terminate)

โครงการสำคัญที่ประสบผลสำเร็จ: ยุทธศาสตร์ที่ 1

โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	ปัจจัยสำคัญที่ทำให้โครงการประสบผลสำเร็จ
โครงการเพิ่มปริมาณน้ำในอ่างเก็บน้ำเขื่อนแม่กวงอุดมธารา จังหวัดเชียงใหม่	สำนักพัฒนาแหล่งน้ำขนาดใหญ่	การวางแผนการดำเนินงาน การติดตามผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง
โครงการศึกษาวิเคราะห์การพัฒนาโครงการชลประทาน และการบริหารน้ำที่เหมาะสมกับประเทศไทย และส่งผลต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศสูงสุด	กองแผนงาน	กำหนดขั้นตอนและกระบวนการศึกษาที่เป็นระบบ
โครงการศึกษาความเป็นไปได้การดำเนินโครงการของความร่วมมือแบบประชารัฐในการพัฒนาโครงการชลประทาน	สำนักงานชลประทานที่ 1 - 17	ความสอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาและความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติ
โครงการจัดทำแผนพัฒนาลุ่มน้ำสาขา (แล้วเสร็จ)	สบก.	การสื่อสาร สร้างความเข้าใจ ศักยภาพของลุ่มน้ำ และความร่วมมือของทุกฝ่าย
ทุกโครงการสำคัญที่ดำเนินการแล้วในระยะที่ 1	สำนัก กอง ที่เกี่ยวข้อง	การวางแผนการดำเนินงาน การติดตามผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง

รบกวนใส่ข้อมูลเท่าที่ได้มาด้วยครับ

อุปสรรค ข้อจำกัดในการขับเคลื่อนแผนงาน: ยุทธศาสตร์ 1

อุปสรรค ข้อจำกัดจากภายในหน่วยงาน

1. ขาดการนำนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีที่มีศักยภาพใช้ในการพัฒนาแหล่งน้ำชลประทาน
2. การได้รับจัดสรรงบประมาณไม่เพียงพอตามแผนที่ขอตั้งไว้ ทำให้การก่อสร้างงานพัฒนาแหล่งน้ำดำเนินการล่าช้า ไม่เป็นไปตามแผนและสร้างข้อจำกัดทางเทคนิค
3. การแก้ไขแบบ แก้ไขสัญญาทำให้การดำเนินงานล่าช้าไม่เป็นไปตามเป้าหมาย
4. ไม่มีความพร้อมด้านการจัดซื้อจัดจ้าง

อุปสรรค ข้อจำกัดจากภายนอกหน่วยงาน

1. อัตรากำลังการบริหารจัดการน้ำ ไม่สามารถดำเนินการเปิดแหล่งที่กรมชลประทาน
2. ภาวะเงินจ่ำจวนมากและมีความซับซ้อนในการทำงาน
3. กระแสต่อต้านการพัฒนาแหล่งน้ำขนาดกลางและขนาดใหญ่จากประชาชน กลุ่มผู้เสียผลประโยชน์
4. ความล่าช้าของขั้นตอนและกระบวนการพิจารณาของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้านพัฒนาชลประทานตามกระบวนการการกฎหมาย
5. การเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ ฝนตกและน้ำท่วมซึ่งพื้นที่ก่อสร้างฯ รวมทั้งข้อจำกัดจากการระบาดของโรคติดเชื้อ ทำให้ไม่สามารถนำเครื่องจักร เครื่องมือ แรงงานเข้าดำเนินงานในขั้นต่อไป

Review

ทบทวนการดำเนินงานที่ผ่านมา

Ideate

ระดมความเห็นเพื่อพัฒนาทิศทาง และแผนงาน

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2

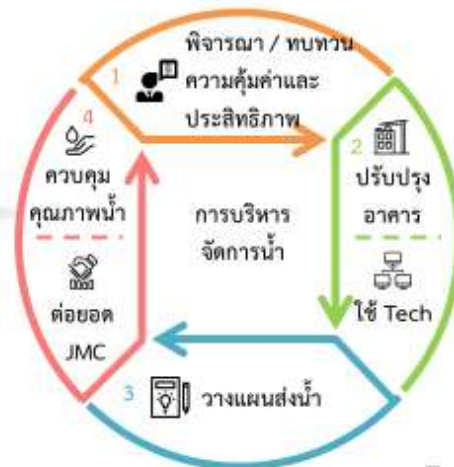
ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 :

การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำอย่างบูรณาการ ตามวัตถุประสงค์การใช้น้ำ

Strategy design Model : การบริหารจัดการน้ำอย่างบูรณาการควรดำเนินการตั้งแต่การพิจารณาความคุ้มค่าและประสิทธิภาพเพื่อนำมาซึ่งแนวทางการปรับปรุงและเพิ่มประสิทธิภาพอาคารชลประทานด้วยเทคโนโลยีที่เหมาะสม อันจะนำมาสู่การวางแผนจัดการส่งน้ำที่มีประสิทธิภาพสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับพื้นที่ชลประทานได้อย่างเหมาะสม และสอดคล้องกับความต้องการการใช้น้ำ โดยจะต้องมีการทบทวนกระบวนการอย่างต่อเนื่อง

บทบาทการบำรุงรักษาแหล่งน้ำจะต้องไปอยู่กับ JMC มากขึ้น

29

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 :

การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำอย่างบูรณาการ ตามวัตถุประสงค์การใช้น้ำ

เป้าประสงค์	ตัวชี้วัด (2561-2580)	ตัวชี้วัด - ทบทวน
SG2 เติบโตด้านการขยายกิจการเกษตรในพื้นที่ชลประทาน	KL3 : มูลค่าทางเศรษฐกิจด้านการเกษตรในพื้นที่ชลประทาน (ค่าตอบแทนทางเศรษฐกิจส่วนต่อโครงการ (EIRR) <i>(ค่าเป้าหมาย)</i>) • KL3.1 : ระยะเวลาสำหรับการจัดการชลประทาน วิธีการและฐานข้อมูลสำหรับการประเมินผลโครงการ EIRR และการประเมินความคุ้มค่าทางเศรษฐกิจด้านการเกษตรของระบบชลประทาน (B/C Ratio) <i>(ค่าเป้าหมาย)</i> KL4 : ความคุ้มค่าทางเศรษฐกิจด้านการเกษตรของระบบชลประทาน (ค่าตอบแทนต่อค่าลงทุนของโครงการ (B/C Ratio) <i>(ค่าเป้าหมาย)</i>	☒ ปรับปรุงใหม่ทั้งหมด เนื่องจาก EIRR เหมาะสมสำหรับใช้วัดระดับโครงการมากกว่าภาพรวม และในระดับ กษ ไม่ได้ใช้แต่ใช้การขยายตัวของ GDP สาขาเกษตร ส่วน B/C Ratio มีหลายค่าไม่ควรนำมาใช้วัด
SG3 การบริหารจัดการน้ำโดยให้ทุกภาคส่วนได้ใช้น้ำได้อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นธรรม ตามปริมาณน้ำต้นทุนที่มีในแต่ละปี (อุปโภค บริโภค เกษตร อุตสาหกรรม และรักษาระบบนิเวศ)	KL5 : ระยะเวลาตั้งแต่การพิจารณาโครงการน้ำในพื้นที่ชลประทานได้รับน้ำตามปริมาณน้ำต้นทุนที่มีในแต่ละปี (หน่วย : ไร่/ปี) <i>(ค่าเป้าหมาย)</i> KL5.1 : จำนวนครั้งที่เกษตรกรในพื้นที่ชลประทานได้รับน้ำประปรายเพิ่มขึ้น <i>(ค่าเป้าหมาย)</i> KL6 : ปริมาณน้ำที่จัดสรรให้ตามวัตถุประสงค์การใช้น้ำ* (หน่วย : ล้าน ลบ.ม.) <i>(ค่าเป้าหมาย)</i> หมายเหตุ : * การสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ KL7 : ระยะเวลาตั้งแต่การพิจารณาโครงการน้ำในพื้นที่ชลประทานได้รับน้ำตามปริมาณน้ำต้นทุนที่มีในแต่ละปี (หน่วย : ไร่/ปี) <i>(ค่าเป้าหมาย)</i>	☒ คงตัวชี้วัดไว้ตามนี้

หน่วยงานเจ้าภาพที่รับผิดชอบยุทธศาสตร์ที่ 2 คือ สำนักบริหารจัดการน้ำและอุทกวิทยา สำนักบริหารโครงการ กองส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน และสำนักงานชลประทานที่ 1-17

30

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 :

การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำอย่างบูรณาการ ตามวัตถุประสงค์การใช้น้ำ

เป้าประสงค์	ตัวชี้วัด (2561-2580)	ตัวชี้วัด - ทบทวน
SG4 การปรับเปลี่ยนการใช้น้ำภาคเกษตร มีประสิทธิภาพมากขึ้น	KL8: พื้นที่จัดรูปที่ดินและระบบน้ำเพื่อการเกษตร (หน่วย : ไร่/ไร่) (ค่าเป้าหมาย) KL9: อัตราการใช้น้ำในภาคการเกษตรด้วยการบริหารจัดการน้ำและการปรับเปลี่ยนวิธีการใช้น้ำ (หน่วย : ร้อยละ) (ค่าเป้าหมาย)	☒ คงตัวชี้วัดไว้ตามนี้
	(9 ตัวชี้วัด)	

31

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 :

การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำอย่างบูรณาการ ตามวัตถุประสงค์การใช้น้ำ

กลยุทธ์ - เดิม	กลยุทธ์ - ทบทวน
กลยุทธ์ที่ 2.1 ประเมินผลโครงการลงทุนของกรมชลประทานเดิมตามระยะเวลาที่เหมาะสม	☒ ไม่ทราบสถานะ
กลยุทธ์ที่ 2.2 พัฒนาประสิทธิภาพอาคารชลประทานด้วยระบบเทคโนโลยีเพื่อการบริหารจัดการน้ำที่ทันสมัย กลยุทธ์ที่ 2.3 พัฒนาการส่งน้ำอย่างมีส่วนร่วม กลยุทธ์ที่ 2.4 ควบคุมคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำชลประทาน และรักษาระบบนิเวศ	☒ คงกลยุทธ์ไว้ตามนี้
กลยุทธ์ที่ 2.5 สร้างความสมดุลในการใช้น้ำ และจัดสรรน้ำให้มีประสิทธิภาพ	☒ คงกลยุทธ์ไว้ตามนี้

32

[illegible]

33

กลยุทธ์	โครงการสำคัญ (Flagship Projects)	ผู้รับผิดชอบหลัก	ไตรมาส 1				ไตรมาส 2				ไตรมาส 3				ไตรมาส 4						
			01	02	03	04	05	06	07	08	09	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
2.3 พัฒนาระบบน้ำอัจฉริยะร่วม	2.3.1 ☒ โครงการพัฒนาระบบการเกษตรอัจฉริยะร่วม (Smart Farmer) โดยใช้ IoT และ AI ในการบริหารจัดการน้ำ - กิจกรรม 2: ขยายผลระบบการเกษตรอัจฉริยะ 2.3.2 ☒ โครงการพัฒนาระบบการติดตามการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศเพื่อเตือนภัยล่วงหน้า	นาย. / นาง. / ผอ. นาย. / นาง. / ผอ.	ไตรมาส 1: 01-04 ไตรมาส 2: 05-08 ไตรมาส 3: 09-12 ไตรมาส 4: 13-16																		
2.4 การพัฒนาระบบน้ำอัจฉริยะร่วม	2.4.1 ☒ โครงการพัฒนาระบบน้ำอัจฉริยะร่วม (Smart Farmer) โดยใช้ IoT และ AI ในการบริหารจัดการน้ำ - กิจกรรม 2: ขยายผลระบบการเกษตรอัจฉริยะ 2.4.2 ☒ โครงการพัฒนาระบบน้ำอัจฉริยะร่วม (Smart Farmer) โดยใช้ IoT และ AI ในการบริหารจัดการน้ำ - กิจกรรม 2: ขยายผลระบบการเกษตรอัจฉริยะ	นาย. / นาง. / ผอ. นาย. / นาง. / ผอ.	ไตรมาส 1: 01-04 ไตรมาส 2: 05-08 ไตรมาส 3: 09-12 ไตรมาส 4: 13-16																		
2.5 การพัฒนาระบบน้ำอัจฉริยะร่วม	2.5.1 ☒ โครงการพัฒนาระบบน้ำอัจฉริยะร่วม (Smart Farmer) โดยใช้ IoT และ AI ในการบริหารจัดการน้ำ - กิจกรรม 2: ขยายผลระบบการเกษตรอัจฉริยะ 2.5.2 ☒ โครงการพัฒนาระบบน้ำอัจฉริยะร่วม (Smart Farmer) โดยใช้ IoT และ AI ในการบริหารจัดการน้ำ - กิจกรรม 2: ขยายผลระบบการเกษตรอัจฉริยะ 2.5.3 ☒ โครงการพัฒนาระบบน้ำอัจฉริยะร่วม (Smart Farmer) โดยใช้ IoT และ AI ในการบริหารจัดการน้ำ - กิจกรรม 2: ขยายผลระบบการเกษตรอัจฉริยะ 2.5.4 ☒ โครงการพัฒนาระบบน้ำอัจฉริยะร่วม (Smart Farmer) โดยใช้ IoT และ AI ในการบริหารจัดการน้ำ - กิจกรรม 2: ขยายผลระบบการเกษตรอัจฉริยะ 2.5.5 ☒ โครงการพัฒนาระบบน้ำอัจฉริยะร่วม (Smart Farmer) โดยใช้ IoT และ AI ในการบริหารจัดการน้ำ - กิจกรรม 2: ขยายผลระบบการเกษตรอัจฉริยะ 2.5.6 ☒ โครงการพัฒนาระบบน้ำอัจฉริยะร่วม (Smart Farmer) โดยใช้ IoT และ AI ในการบริหารจัดการน้ำ - กิจกรรม 2: ขยายผลระบบการเกษตรอัจฉริยะ 2.5.7 ☒ โครงการพัฒนาระบบน้ำอัจฉริยะร่วม (Smart Farmer) โดยใช้ IoT และ AI ในการบริหารจัดการน้ำ - กิจกรรม 2: ขยายผลระบบการเกษตรอัจฉริยะ	นาย. / นาง. / ผอ. นาย. / นาง. / ผอ. นาย. / นาง. / ผอ. นาย. / นาง. / ผอ. นาย. / นาง. / ผอ. นาย. / นาง. / ผอ. นาย. / นาง. / ผอ.	ไตรมาส 1: 01-04 ไตรมาส 2: 05-08 ไตรมาส 3: 09-12 ไตรมาส 4: 13-16																		

34

การทบทวนแนวทางการดำเนินงาน: ยุทธศาสตร์ที่ 2

โครงการที่ต้องดำเนินการต่อ (Continue)

โครงการที่ต้องปรับปรุง (Improve)

โครงการที่ต้องพัฒนาใหม่ (New)

โครงการที่ต้องยกเลิก (Terminate)

โครงการสำคัญที่ประสบผลสำเร็จ: ยุทธศาสตร์ที่ 2

โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	ปัจจัยสำคัญที่ทำให้โครงการประสบผลสำเร็จ
ทุกโครงการสำคัญที่ดำเนินการแล้วใน ระยะที่ 1:	- สำนักบริหารจัดการน้ำและอุทกวิทยา - สำนักงานชลประทานที่ 1-17 - กองส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน	1. การเตรียมความพร้อมในการบริหารจัดการน้ำ เพื่อให้ผู้รับมีคชอบทราบปริมาณน้ำต้นทุน การใช้สำหรับกิจกรรมต่างๆ ในแต่ละโครงการชลประทาน และเตรียมความพร้อมล่วงหน้าในด้านต่างๆ ไว้รองรับสถานการณ์ 2. การกำหนดแผนบริหารจัดการน้ำฤดูแล้งในโครงการประเภทอ่างเก็บน้ำ สามารถวิเคราะห์พื้นที่จัดสรรน้ำได้ตามปริมาณน้ำต้นทุนที่มีในแต่ละปี 3. เจ้าหน้าที่ของโครงการได้ประชาสัมพันธ์สถานการณ์น้ำ แผนการจัดสรรน้ำ และติดตามการเพาะปลูกพืชให้เป็นไปตามแผนที่กำหนดอย่างต่อเนื่อง 4. การตัดสินใจในการบริหารจัดการน้ำโดยคณะกรรมการติดตามและวิเคราะห์แนวโน้มสถานการณ์น้ำ และคณะกรรมการจัดการชลประทาน (JMC) 5. การส่งน้ำและบำรุงรักษาโดยเกษตรกรมีส่วนร่วมตามกระบวนการ 14 ขั้นตอน ทำให้เกษตรกรผู้ใช้น้ำชลประทานทุกคนได้รับบริการที่รวดเร็ว เสมอภาค และเป็นธรรม 6. การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการน้ำของเจ้าหน้าที่และกลุ่มผู้ใช้น้ำที่เข้มแข็งสามารถควบคุมการเพาะปลูกพืชฤดูฝนและฤดูแล้งให้เป็นไปตามแผนที่กำหนด 7. การพัฒนาศักยภาพโครงสร้างระบบฐานข้อมูล (Big Data) ของอ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่และขนาดกลางทั้งประเทศ สภาพน้ำฝน-น้ำท่า และข้อมูลต่างๆ ให้สามารถเชื่อมโยงกับทั้งหน่วยงานภายในและภายนอกองค์กร นำมาแสดงผลในรูปแบบต่าง ๆ 8. การพัฒนาแบบจำลองในการบริหารจัดการน้ำอย่างต่อเนื่อง

รวบรวมใส่ข้อมูลเท่าที่ได้มาด้วยครับ

อุปสรรค ข้อจำกัดในการขับเคลื่อนแผนงาน: ยุทธศาสตร์ 2

อุปสรรค ข้อจำกัดจากภายในหน่วยงาน

1. การสื่อสาร สร้างความรู้ ความเข้าใจในการบริหารจัดการน้ำให้ภาคประชาชนรับทราบ ยังไม่เพียงพอ
2. ความรู้ ความเข้าใจในการวิเคราะห์สถานการณ์ของบุคลากรยังไม่เพียงพอ

อุปสรรค ข้อจำกัดจากภายนอกหน่วยงาน

ความสำคัญในการบริหารจัดการน้ำมีข้อจำกัดจากปัจจัยภายนอกหลายด้าน เช่น ปริมาณน้ำฝน-น้ำท่า ในแต่ละปี สภาพแวดล้อมส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงของสภาพอากาศ นโยบายภาครัฐ และการมีส่วนร่วมภาคประชาชน ฯลฯ

Review

ทบทวนการดำเนินงานที่ผ่านมา

Ideate

ระดมความเห็นเพื่อพัฒนาทิศทาง และแผนงาน

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 :

การป้องกันความเสียหายและสนับสนุนการบรรเทาภัยอันเกิดจากน้ำ

Strategy design Model : การจัดการภัยพิบัติมีหลายมาตรการและมีหลายหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง แต่ขอบเขตของกรมชลประทานจะเน้นที่ **มาตรการป้องกันความเสียหาย** โดยใช้มาตรการหรือเครื่องมือของชลประทานเป็นสำคัญ

35

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 :

การป้องกันความเสียหายและสนับสนุนการบรรเทาภัยอันเกิดจากน้ำ

เป้าประสงค์	ตัวชี้วัด (2561-2580)	ตัวชี้วัด - ทบทวน
SG5 ความสูญเสียทางเศรษฐกิจที่ลดลง อันเนื่องมาจากอุทกภัยและภัยแล้ง	KL10 : จำนวนหรือร้อยละของพื้นที่ในเขตชลประทานที่ได้รับการป้องกันและบรรเทาภัยจากน้ำที่เพิ่มขึ้น (หน่วย : ร้อยละ) (ค่าเป้าหมาย) KL11 : จำนวนหรือร้อยละของพื้นที่ในเขตชลประทานที่ได้รับความเสียหายจากอุทกภัยและภัยแล้ง ที่ลดลง (หน่วย : ร้อยละ) (ค่าเป้าหมาย)	☑ คงตัวชี้วัดไว้ตามนี้
SG6 การคาดการณ์สถานการณ์น้ำมีความทันสมัยและเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายของ ขป. ที่ทันต่อเหตุการณ์	KL12 : ระบบฐานข้อมูลน้ำและการคาดการณ์สถานการณ์น้ำตามลุ่มน้ำที่เป็นระบบเดียวกันทั้งประเทศ สามารถเชื่อมต่อกับระบบ internet และเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายของชลประทานอย่างทันต่อเหตุการณ์ (Real time)* (ค่าเป้าหมาย) หมายเหตุ * ควรดำเนินการแล้วเสร็จและวัดเฉพาะ 5 ปีแรก KL13 : ร้อยละของกลุ่มเป้าหมายที่ได้รับข้อมูลการคาดการณ์สถานการณ์น้ำของชลประทานอย่างทันต่อเหตุการณ์ (หน่วย : ร้อยละ) (ค่าเป้าหมาย)	☑ คงตัวชี้วัดไว้ตามนี้
	(4 ตัวชี้วัด)	

หน่วยงานเจ้าภาพที่รับผิดชอบยุทธศาสตร์ที่ 3 คือ สำนักงานชลประทานที่ 1 - 17 สำนักพัฒนาแหล่งน้ำขนาดใหญ่ กองพัฒนาแหล่งน้ำขนาดกลาง สำนักบริหารจัดการน้ำและอุทกวิทยา

40

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 :

การป้องกันความเสียหายและสนับสนุนการบรรเทาภัยอันเกิดจากน้ำ

กลยุทธ์ - เดิม	กลยุทธ์ - ทบทวน
กลยุทธ์ที่ 3.1 พัฒนาประสิทธิภาพการจัดการน้ำในภาวะวิกฤต (ระบายน้ำในพื้นที่ลุ่มน้ำ) กลยุทธ์ที่ 3.2 เพิ่มประสิทธิภาพการระบายน้ำ	☒ คงกลยุทธ์ไว้ตามนี้
กลยุทธ์ที่ 3.3 ปรับปรุงระบบการจัดการข้อมูลด้านน้ำให้ทันสมัย และเป็นแบบ Real Time เพื่อการพัฒนาแบบจำลอง (RID Model) และปรับปรุงระบบแจ้งเตือนภัย	☒ คงกลยุทธ์ไว้ตามนี้

41

ทิศทางการดำเนินงาน ประเด็นยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ เป้าประสงค์ ตัวชี้วัด และโครงการสำคัญ

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3: การป้องกันความเสียหายและสนับสนุนการบรรเทาภัยอันเกิดจากน้ำ

กลยุทธ์	โครงการสำคัญ (Flagship Projects)	ผู้รับผิดชอบหลัก	ระยะที่ 1	ระยะที่ 2	ระยะที่ 3	ระยะที่ 4
3.1 พัฒนาประสิทธิภาพการจัดการน้ำในภาวะวิกฤต (ระบายน้ำในพื้นที่ลุ่มน้ำ)	3.1.1 ☒ โครงการก่อสร้างอาคารชลประทานใหม่และปรับปรุงอาคารชลประทานเดิม 3.1.2 ☒ โครงการจัดทำแผนทางน้ำและแผนบริหารจัดการน้ำ 3.1.3 ☒ โครงการศึกษาผลกระทบสิ่งแวดล้อม 3.1.4 ☒ โครงการพัฒนาระบบป้องกันน้ำท่วม 3.1.5 ☒ โครงการศึกษาผลกระทบสิ่งแวดล้อม (Emergency Continuous Management Plan) ตามเกณฑ์มาตรฐานใหม่ และมาตรฐาน	สชช. / กทช. / สชป. / สชอ. สชช. / กทช. / สชป. / สชอ. สชช. / สชป. สชช. / สชป. สชช. / สชป.	61 62 63 64 65 66 67 68 69 70 71 72 73 74 75 76 77 78 79 80 โครงการก่อสร้างอาคารชลประทานใหม่และปรับปรุงอาคารชลประทานเดิม โครงการจัดทำแผนทางน้ำและแผนบริหารจัดการน้ำ โครงการศึกษาผลกระทบสิ่งแวดล้อม โครงการพัฒนาระบบป้องกันน้ำท่วม โครงการศึกษาผลกระทบสิ่งแวดล้อม (Emergency Continuous Management Plan) ตามเกณฑ์มาตรฐานใหม่ และมาตรฐาน			
3.2 เพิ่มประสิทธิภาพการระบายน้ำ	3.2.1 ☒ โครงการศึกษาแนวทางการปรับปรุงและพัฒนาทางระบายน้ำ 3.2.2 ☒ โครงการปรับปรุงทางระบายน้ำเดิม (เช่น สร้างอาคารควบคุม ชล. ระบายน้ำ ฯลฯ) 3.2.3 ☒ โครงการก่อสร้างทางระบายน้ำใหม่ (เช่น คลองระบายน้ำและน้ำดิบ 2 ไร่ 1) 3.2.4 ☒ โครงการศึกษาความเป็นไปได้ และก่อสร้างระบบป้องกันน้ำท่วม 3.2.5 ☒ โครงการแก้ไขปัญหาการกีดขวางทางระบายน้ำ (เช่น ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง) 3.2.6 ☒ โครงการสนับสนุนข้อมูลด้านวิชาการ และบูรณาการงานปรับปรุงและแก้ไขปัญหาน้ำท่วม	สชช. / สชป. / สชอ. / สชอ. สชช. / กทช. / สชป. / สชอ. สชช. / กทช. / สชป. / สชอ. สชช. / สชอ. / สชป. สชช. / สชป. / สชอ. สชช. / สชป. / สชอ.	61 62 63 64 65 66 67 68 69 70 71 72 73 74 75 76 77 78 79 80 โครงการศึกษาแนวทางการปรับปรุงและพัฒนาทางระบายน้ำ โครงการปรับปรุงทางระบายน้ำเดิม โครงการก่อสร้างทางระบายน้ำใหม่ โครงการศึกษาความเป็นไปได้ และก่อสร้างระบบป้องกันน้ำท่วม โครงการแก้ไขปัญหาการกีดขวางทางระบายน้ำ โครงการสนับสนุนข้อมูลด้านวิชาการ และบูรณาการงานปรับปรุงและแก้ไขปัญหาน้ำท่วม			

โปรดทำเครื่องหมาย ☒ ไว้ข้างหน้าชื่อโครงการที่ได้มีการดำเนินการแล้วในระยะที่ 1 ด้วยนะครับ

42

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3: การป้องกันความเสียหายและสนับสนุนการบรรเทาภัยอันเกิดจากน้ำ

รหัสคดี	โครงการสำคัญ (Flagship Projects)	ผู้รับผิดชอบหลัก	รอบที่ 1				รอบที่ 2				รอบที่ 3				รอบที่ 4				
			61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	71	72	73	74	75	76	77
3.3 ปรับปรุงระบบการติดตามข้อมูลด้านน้ำใน 5 ปีข้างหน้า และเปลี่ยนเป็น Real Time โดยการพัฒนาระบบข้อมูล (RD Model) และปรับปรุงระบบแจ้งเตือนภัย	3.3.1 ☒ โครงการปรับปรุงระบบข้อมูลน้ำให้เป็นระบบที่รวมข้อมูลและแนวโน้ม	สบ. / ทบ.	โครงการปรับปรุงระบบข้อมูลน้ำให้เป็นระบบที่รวมข้อมูลและแนวโน้ม				โครงการปรับปรุงระบบข้อมูลน้ำให้เป็นระบบที่รวมข้อมูลและแนวโน้ม				โครงการปรับปรุงระบบข้อมูลน้ำให้เป็นระบบที่รวมข้อมูลและแนวโน้ม				โครงการปรับปรุงระบบข้อมูลน้ำให้เป็นระบบที่รวมข้อมูลและแนวโน้ม				
	3.3.2 ☒ โครงการพัฒนาระบบติดตามการไหล (Continuous flow) (Hydro) (Hydro)	สบ.	โครงการพัฒนาระบบติดตามการไหล (Continuous flow) (Hydro) (Hydro)				โครงการพัฒนาระบบติดตามการไหล (Continuous flow) (Hydro) (Hydro)				โครงการพัฒนาระบบติดตามการไหล (Continuous flow) (Hydro) (Hydro)				โครงการพัฒนาระบบติดตามการไหล (Continuous flow) (Hydro) (Hydro)				
	3.3.3 ☒ โครงการปรับปรุงระบบการแจ้งเตือนแบบ Real Time บนฐาน Digital	สบ. / ทบ.	โครงการปรับปรุงระบบการแจ้งเตือนแบบ Real Time บนฐาน Digital				โครงการปรับปรุงระบบการแจ้งเตือนแบบ Real Time บนฐาน Digital				โครงการปรับปรุงระบบการแจ้งเตือนแบบ Real Time บนฐาน Digital				โครงการปรับปรุงระบบการแจ้งเตือนแบบ Real Time บนฐาน Digital				
	3.3.4 ☒ โครงการพัฒนาระบบแจ้งเตือนภัยพิบัติทางน้ำอัจฉริยะ (Smart Water Operation Center : SWOC) - Business Intelligence - โมเดลการคาดการณ์น้ำท่วม (RD Model) - Simulation - ระบบการติดตามน้ำในภาวะวิกฤติ	สบ. / ทบ. / สบ.	โครงการพัฒนาระบบแจ้งเตือนภัยพิบัติทางน้ำอัจฉริยะ (Smart Water Operation Center : SWOC) - Business Intelligence - โมเดลการคาดการณ์น้ำท่วม (RD Model) - Simulation - ระบบการติดตามน้ำในภาวะวิกฤติ				โครงการพัฒนาระบบแจ้งเตือนภัยพิบัติทางน้ำอัจฉริยะ (Smart Water Operation Center : SWOC) - Business Intelligence - โมเดลการคาดการณ์น้ำท่วม (RD Model) - Simulation - ระบบการติดตามน้ำในภาวะวิกฤติ				โครงการพัฒนาระบบแจ้งเตือนภัยพิบัติทางน้ำอัจฉริยะ (Smart Water Operation Center : SWOC) - Business Intelligence - โมเดลการคาดการณ์น้ำท่วม (RD Model) - Simulation - ระบบการติดตามน้ำในภาวะวิกฤติ				โครงการพัฒนาระบบแจ้งเตือนภัยพิบัติทางน้ำอัจฉริยะ (Smart Water Operation Center : SWOC) - Business Intelligence - โมเดลการคาดการณ์น้ำท่วม (RD Model) - Simulation - ระบบการติดตามน้ำในภาวะวิกฤติ				
	3.3.5 ☒ โครงการปรับปรุงระบบประมวลผล ข้อมูลน้ำ และประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม	สบ. / ทบ. / สบ.	โครงการปรับปรุงระบบประมวลผล ข้อมูลน้ำ และประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม				โครงการปรับปรุงระบบประมวลผล ข้อมูลน้ำ และประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม				โครงการปรับปรุงระบบประมวลผล ข้อมูลน้ำ และประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม				โครงการปรับปรุงระบบประมวลผล ข้อมูลน้ำ และประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม				
	3.3.6 ☒ โครงการพัฒนาระบบคาดการณ์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมจากการมีกิจกรรมในพื้นที่รอบ (Surround Application / Internet / SMS)	สบ. / ทบ. / สบ.	โครงการพัฒนาระบบคาดการณ์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมจากการมีกิจกรรมในพื้นที่รอบ (Surround Application / Internet / SMS)				โครงการพัฒนาระบบคาดการณ์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมจากการมีกิจกรรมในพื้นที่รอบ (Surround Application / Internet / SMS)				โครงการพัฒนาระบบคาดการณ์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมจากการมีกิจกรรมในพื้นที่รอบ (Surround Application / Internet / SMS)				โครงการพัฒนาระบบคาดการณ์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมจากการมีกิจกรรมในพื้นที่รอบ (Surround Application / Internet / SMS)				

โปรดทำเครื่องหมาย ☒ ไว้ข้างหน้าชื่อโครงการที่ได้มีการดำเนินการแล้วในระยะที่ 1 ด้วยนะครับ

66

โครงการที่ต้องดำเนินการต่อ (Continue)

โครงการที่ต้องปรับปรุง (Improve)

[illegible]

โครงการที่ต้องพัฒนาใหม่ (New)

โครงการที่ต้องยกเลิก (Terminate)

โครงการสำคัญที่ประสบผลสำเร็จ: ยุทธศาสตร์ที่ 3

โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	ปัจจัยสำคัญที่ทำให้โครงการประสบผลสำเร็จ
ทุกโครงการที่ดำเนินการแล้วในระยที่ 1	- สำนักบริหารจัดการน้ำและอุทกวิทยา - สำนักงานชลประทานที่ 1-17	1. การตัดสินใจในการบริหารจัดการน้ำโดยคณะอนุกรรมการติดตามและวิเคราะห์แนวโน้มสถานการณ์น้ำ 2. การพัฒนาศักยภาพโครงสร้างระบบฐานข้อมูล (Big Data) ของอ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่และขนาดกลางทั้งประเทศ สภาทนายน้ำฝน-น้ำท่า และข้อมูลต่างๆ ให้สามารถเชื่อมโยงกับทั้งหน่วยงานภายในและภายนอกองค์กร นำมาแสดงผลในรูปแบบต่าง ๆ 3. การพัฒนาแบบจำลองในการบริหารจัดการน้ำอย่างต่อเนื่อง 4. เจ้าหน้าที่ ขป. มีการติดตามและตรวจสอบพื้นที่ชลประทานที่รับผิดชอบอย่างต่อเนื่อง ทำให้พื้นที่เสี่ยงเกิดอุทกภัยและภัยแล้งมีการเฝ้าระวังและสามารถให้ความช่วยเหลือได้อย่างทันเวลา 5. เกษตรกรใช้น้ำในพื้นที่ มีการรับรู้สถานการณ์ และสามารถเตรียมการป้องกันอุทกภัยและภัยแล้งที่อาจเกิดขึ้นในพื้นที่ได้ 6. วางแผนการให้ความช่วยเหลือเครื่องจักร-เครื่องมือ ในการป้องกันอุทกภัยและภัยแล้งอย่างต่อเนื่องทุกปี

รบกวนใส่ข้อมูลเท่าที่ได้มาด้วยครับ

อุปสรรค ข้อจำกัดในการขับเคลื่อนแผนงาน: ยุทธศาสตร์ 3

อุปสรรค ข้อจำกัดจากภายในหน่วยงาน	อุปสรรค ข้อจำกัดจากภายนอกหน่วยงาน
	1. สภาวะโลกร้อนส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงของสภาพอากาศ 2. การเปลี่ยนแปลงของการใช้ที่ดินในเขตพื้นที่ ขป. ส่งผลกระทบต่อการส่งน้ำและระบายน้ำ ทำให้พื้นที่เสี่ยงเกิดภัยแล้งและอุทกภัยเพิ่มมากขึ้น

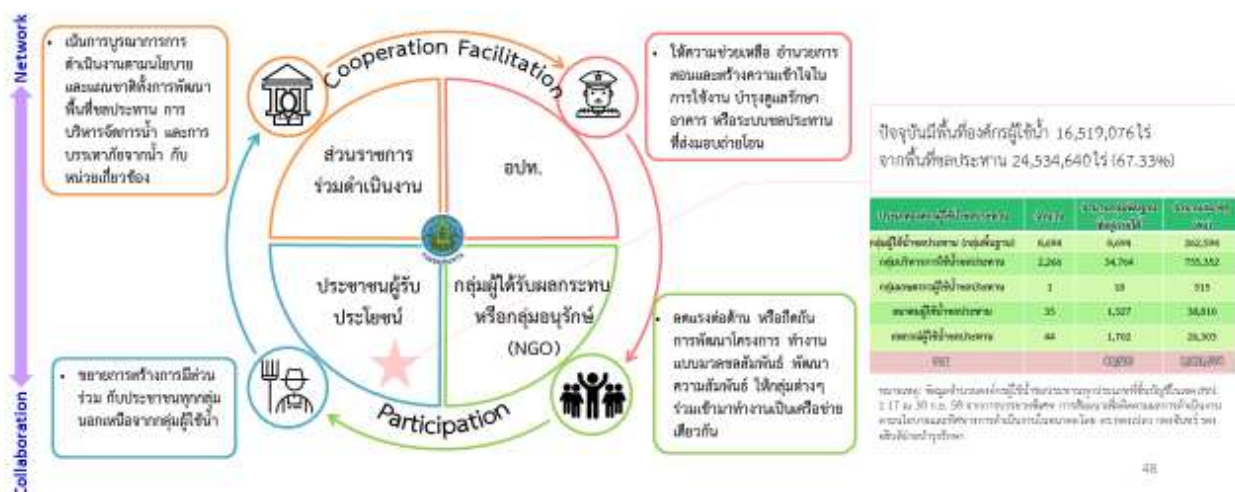
บททวนการดำเนินงานที่ผ่านมา

ระดมความเห็นเพื่อพัฒนาทิศทาง และแผนงาน

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4

การสร้างเครือข่าย และการมีส่วนร่วม (Networking and Participation) ของทุกภาคส่วนในการบริหารจัดการน้ำชลประทานในระดับพื้นที่

Strategy design Model : การสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วม (Networking Collaboration) ลักษณะการทำงานบนขสประทานจึงต้องครอบคลุม Cooperation-Facilitates-Participation (ประสานงานนโยบาย การปฏิบัติงานบูรณาการ การอำนวยการ และการสร้างการมีส่วนร่วม)

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 :

การสร้างเครือข่าย และการมีส่วนร่วม (Networking and Participation) ของทุกภาคส่วนในการบริหารจัดการน้ำชลประทานในระดับพื้นที่

Strategy design Model : การเพิ่มระดับการมีส่วนร่วม เน้นการสร้างเครือข่ายเพื่อการทำงาน และเพิ่มระดับการมีส่วนร่วมทุกภาคส่วน ไม่ใช่เพียงการให้ข้อมูลข่าวสาร และรับฟังความคิดเห็น

ลำดับขั้นการสร้าง การมีส่วนร่วม	เสนอโครงการ	เตรียมการ	ก่อสร้าง	ใช้ประโยชน์
ผู้ได้รับผลกระทบ		✓ L1 - L2	✓ L1	
ผู้ใช้น้ำ				✓ L1 - L4
อื่นๆ เช่น NGO	★			

ที่มา : สำนักงานชลประทานที่ 17, กรมชลประทาน, การมีส่วนร่วมของประชาชน (PAP)

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 :

การสร้างเครือข่าย และการมีส่วนร่วม (Networking and Participation) ของทุกภาคส่วนในการบริหารจัดการน้ำชลประทานในระดับพื้นที่

เป้าประสงค์	ตัวชี้วัด (2561-2580)	ตัวชี้วัด - ทบทวน
SG7 การบูรณาการร่วมกับจังหวัด กลุ่มจังหวัด และท้องถิ่น ในการบริหารจัดการน้ำในพื้นที่	KL14 : จำนวนโครงการของกรมชลประทานที่ไปสนับสนุนโครงการในแผนพัฒนาจังหวัด/กลุ่มจังหวัด (หน่วย : โครงการ) (ค่าเป้าหมาย)	✓ ปรับปรุงใหม่ทั้งหมด (เปลี่ยนตัวชี้วัด) เนื่องจากการทำงานเกี่ยวข้องกับปัจจัยภายนอกที่ไม่สามารถควบคุมได้
SG8 เพิ่มเครือข่ายให้ครอบคลุมทุกกลุ่มผู้ใช้น้ำ (เครือข่ายผู้ใช้น้ำเกษตร อุตสาหกรรม เป็นต้น)	KL15 : จำนวนโครงการชลประทานที่ได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากจังหวัด กลุ่มจังหวัด และท้องถิ่น (หน่วย : โครงการ) (ค่าเป้าหมาย)	✓ คงตัวชี้วัดไว้ตามนี้
SG9 ยกระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน และชุมชนในพื้นที่ ในการบริหารจัดการงานชลประทาน	KL16 : ร้อยละของจำนวนเครือข่ายผู้ใช้น้ำทุกภาคส่วนที่เพิ่มขึ้น (หน่วย : ร้อยละ) (ค่าเป้าหมาย) KL17 : ร้อยละของจำนวนโครงการเกี่ยวกับการพัฒนาแหล่งน้ำที่มีการดำเนินการแบบมีส่วนร่วมในระดับการร่วมมือในงานชลประทาน (Collaboration Participation) (หน่วย : ร้อยละ) (ค่าเป้าหมาย) KL18 : ร้อยละของจำนวนโครงการเกี่ยวกับการบริหารจัดการน้ำที่มีการดำเนินการแบบมีส่วนร่วมในระดับการร่วมมือบริหารจัดการน้ำงานชลประทาน (Collaboration Participation) และ/หรือระดับการเสริมอำนาจประชาชนในพื้นที่ (Empowering) (หน่วย : ร้อยละ)	✓ คงตัวชี้วัดไว้ตามนี้
หน่วยงานเจ้าภาพที่รับผิดชอบยุทธศาสตร์ที่ 4 คือ สำนักงานชลประทานที่ 1 - 17 สำนักพัฒนาแหล่งน้ำขนาดใหญ่ กองพัฒนาแหล่งน้ำขนาดกลาง กองส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน		

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 :

การสร้างเครือข่าย และการมีส่วนร่วม (Networking and Participation) ของทุกภาคส่วนในการบริหารจัดการน้ำชลประทานในระดับพื้นที่

กลยุทธ์ - เดิม	กลยุทธ์ - ทบทวน
กลยุทธ์ 4.1 บูรณาการและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคราชการ (ส่วนราชการ จังหวัด กลุ่มจังหวัด ท้องถิ่น)	☒ คงกลยุทธ์ไว้ตามนี้
กลยุทธ์ 4.2 สร้างเครือข่ายและความร่วมมือในการทำงานกับภาคประชาชน และ NGO	☒ คงกลยุทธ์ไว้ตามนี้
กลยุทธ์ 4.3 ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพของชุมชน และกลุ่มผู้ใช้น้ำให้ครอบคลุมพื้นที่ชลประทานที่พัฒนาแล้ว	☒ มีปรับปรุงบางส่วน ตัดที่พัฒนาแล้วออก

51

ทิศทางการดำเนินงาน ประเด็นยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ เป้าประสงค์ ตัวชี้วัด และโครงการสำคัญ

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4: การสร้างเครือข่าย และการมีส่วนร่วม (Networking and Participation) ของทุกภาคส่วนในการบริหารจัดการน้ำชลประทานในระดับพื้นที่ **โปรดทำเครื่องหมาย ☒ ไว้ข้างหน้าชื่อโครงการที่ได้มีการดำเนินการแล้วในระยะเวลาที่ 1 ด้วยนะครับ**

กลยุทธ์	โครงการสำคัญ (Flagship Projects)	ผู้รับผิดชอบหลัก	ปีงบประมาณ 2566															
			51	52	53	54	55	56	57	58	59	60	61	62	63	64	65	66
4.1 บูรณาการและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคราชการ (ส่วนราชการ จังหวัด กลุ่มจังหวัด ท้องถิ่น)	4.1.1 ☒ โครงการบูรณาการการทำงานร่วมกับจังหวัด กลุ่มจังหวัด	ศสช. / กศ.																
	4.1.2 ☒ โครงการบูรณาการการทำงานร่วมกับส่วนราชการ	ศสช. / กศ.																
	4.1.3 ☒ โครงการบูรณาการการทำงานร่วมกับคณะกรรมการผู้ใช้น้ำ	ศสช. / กศ. / สบอ.																
	4.1.4 ☒ โครงการสนับสนุนการดำเนินงานของศูนย์ปฏิบัติการชลประทาน	ศสช. / กศ.																
	4.1.5 ☒ โครงการพัฒนาระบบการดำเนินงานของศูนย์ปฏิบัติการชลประทาน	ศสช. / กศ.																
4.2 สร้างเครือข่ายและความร่วมมือในการทำงานกับภาคประชาชน และ NGO	4.2.1 ☒ โครงการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน ในการดำเนินงานโครงการชลประทาน	ศสช. / กศ.																
	4.2.2 ☒ โครงการพัฒนาระบบการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน ในการดำเนินงานโครงการชลประทาน	ศสช. / กศ.																
	4.2.3 ☒ โครงการพัฒนาระบบการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน ในการดำเนินงานโครงการชลประทาน	ศสช. / กศ. / สบอ.																
4.3 ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพของชุมชน และกลุ่มผู้ใช้น้ำให้ครอบคลุมพื้นที่ชลประทาน	4.3.1 ☒ โครงการพัฒนาระบบการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน ในการดำเนินงานโครงการชลประทาน	ศสช. / กศ. / สบอ.																
	4.3.2 ☒ โครงการพัฒนาระบบการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน ในการดำเนินงานโครงการชลประทาน	ศสช. / กศ. / สบอ.																
	4.3.3 ☒ โครงการพัฒนาระบบการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน ในการดำเนินงานโครงการชลประทาน	ศสช. / กศ. / สบอ.																
	4.3.4 ☒ โครงการพัฒนาระบบการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน ในการดำเนินงานโครงการชลประทาน	ศสช. / กศ. / สบอ.																
	4.3.5 ☒ โครงการพัฒนาระบบการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน ในการดำเนินงานโครงการชลประทาน	ศสช. / กศ. / สบอ.																

52

การทบทวนแนวทางการดำเนินงาน: ยุทธศาสตร์ที่ 4

โครงการที่ต้องดำเนินการต่อ (Continue)

โครงการที่ต้องปรับปรุง (Improve)

โครงการที่ต้องพัฒนาใหม่ (New)

โครงการที่ต้องยกเลิก (Terminate)

โครงการสำคัญที่ประสบผลสำเร็จ: ยุทธศาสตร์ที่ 4

โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	ปัจจัยสำคัญที่ทำให้โครงการประสบผลสำเร็จ
1. โครงการพัฒนาศักยภาพและเพิ่มบทบาทกลุ่มผู้ใช้ไม้ และ JMC สู่การพัฒนา Smart Farmer	กสช. สทป. 1- 17	- การประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสาร ที่แจ้งให้เกษตรกรเห็นความสำคัญ และ ประโยชน์ที่ได้รับจากการมีส่วนร่วม
2. โครงการสร้างการรับรู้ด้านการบริหารจัดการน้ำแบบมีส่วนร่วมอย่างต่อเนื่องระหว่างกลุ่มผู้ใช้ไม้และ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	กสช. สทป. 1- 17	- มีเครื่องมือที่ทันสมัยมาปรับใช้ในระบบการทำงาน - มีการจัดทำฐานข้อมูลผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และกลุ่มผู้ใช้ป่า ชลประทานอย่างครบถ้วนครอบคลุมทุกพื้นที่
3. โครงการการบริหารจัดการน้ำที่มีการดำเนินการ แบบมีส่วนร่วมบริหารจัดการน้ำในบางชลประทาน (ระดับ 4) และ/หรือระดับการเสริมอำนาจประชาชนใน พื้นที่ (ระดับ 5)	กสช. สทป. 1- 17	- เจ้าหน้าที่มีความมุ่งมั่นในการประสานทำงานร่วมกันอย่างใกล้ชิด และสม่ำเสมอ

รบกวนใส่ข้อมูลเท่าที่ได้มาด้วยครับ

อุปสรรค ข้อจำกัดในการขับเคลื่อนแผนงาน: ยุทธศาสตร์ 4

อุปสรรค ข้อจำกัดจากภายในหน่วยงาน

- การได้รับจัดสรรงบประมาณไม่เพียงพอตามแผนที่ขอตั้งไว้

อุปสรรค ข้อจำกัดจากภายนอกหน่วยงาน

- ความรู้ความเข้าใจการมีส่วนร่วมของผู้รับบริการทุกภาคส่วน

Review

ทบทวนการดำเนินงานที่ผ่านมา

Ideate

ระดมความเห็นเพื่อพัฒนาทิศทาง และแผนงาน

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 5

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 5 :

การปรับเปลี่ยนสู่องค์กรอัจฉริยะ (Turnaround to Intelligent Organization)

Strategy design Model : องค์กรอัจฉริยะ (Intelligent Organization) คือการสนธิกำลังขององค์กร (Synergy) คน องค์ความรู้ และวิธีการทำงานบนฐานดิจิทัล (Digital Platform) โดยใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีและสารสนเทศ

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 5 :

การปรับเปลี่ยนสู่องค์กรอัจฉริยะ (Turnaround to Intelligent Organization)

เป้าประสงค์	ตัวชี้วัด (2561-2580)	ตัวชี้วัด - ทบทวน
SG10 เป็นองค์กรอัจฉริยะ	KL19 : ความสำเร็จในการปรับเปลี่ยนเป็นองค์กรอัจฉริยะ ประกอบด้วยความสำเร็จดังนี้ ด้านบุคลากร • บุคลากรมีความเป็นมืออาชีพ มีองค์ความรู้ทางด้านชลประทาน มีทักษะการบริหารจัดการ • บุคลากรเป็น Smart Worker สามารถใช้เครื่องมือในการทำงานบนฐานดิจิทัลได้อย่างมีประสิทธิภาพ ด้านนวัตกรรมและองค์ความรู้ • มีการนำนวัตกรรม และเทคโนโลยีเข้ามาใช้ในการก่อสร้างอาคารชลประทาน • มีการนำนวัตกรรม และเทคโนโลยีในการบริหารจัดการชลประทาน (สฟป) • ผลงานการวิจัยและพัฒนาของชลประทานสามารถนำไปใช้ประโยชน์และอ้างอิงด้านการพัฒนาเทคโนโลยี • มีเทคโนโลยีที่ทันสมัยในการควบคุมระบบชลประทาน (Remote Sensing) สามารถบริหารจัดการน้ำที่มีประสิทธิภาพ • มีการควบคุมโครงการ ชลประทานและระบบจัดการน้ำด้วย IOT • มีการสื่อสารผ่านหลายช่องทาง (RD Multi-Platform Communication) ด้านระบบและวิธีการทำงาน • มีระบบข้อมูลสารสนเทศในการบริหารจัดการน้ำ • มีระบบการทำงานบนพื้นฐานดิจิทัล • มีระบบการติดตามและแจ้งเตือนแก่ประชาชนในแบบ Real Time และมี User Friendly Application KL20 : ใช้งานชุดข้อมูลใหม่และมีส่วนได้ส่วนเสียที่มีความเชื่อมโยงในความเป็นองค์กรอัจฉริยะของชลประทาน (หน่วย : ร้อยละ) (ค่าเป้าหมาย)	☒ คงตัวชี้วัดไว้ตามนี้ ☒ ไม่ทราบบสถานะ เนื่องจากไม่เคยมีการเก็บข้อมูลตาม KL20

หน่วยงานเจ้าภาพที่รับผิดชอบยุทธศาสตร์ที่ 5 คือ สำนักงานชลประทานที่ 1 - 17 สำนักบริหารทรัพยากรบุคคล สำนักบริหารจัดการน้ำและอุทกวิทยา สำนักวิจัยและพัฒนา และทุกสำนัก กอง (ตามภารกิจที่เกี่ยวข้อง)

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 5 :

การปรับเปลี่ยนสู่องค์กรอัจฉริยะ (Turnaround to Intelligent Organization)

กลยุทธ์ - เดิม	กลยุทธ์ - ทบทวน
กลยุทธ์ 5.1 สรรหาบุคลากรรุ่นใหม่ในการขับเคลื่อนสู่องค์กรอัจฉริยะ กลยุทธ์ 5.2 พัฒนาระบบบริหารทรัพยากรบุคคล และพัฒนาศักยภาพบุคลากรให้มีความรู้ ทักษะ กรอบแนวคิดและความสามารถ (Smart Worker) กลยุทธ์ 5.3 ส่งเสริมระบบการจัดการองค์ความรู้ (Knowledge Management) กลยุทธ์ 5.4 พัฒนาเทคโนโลยีในการบริหารจัดการชลประทาน กลยุทธ์ 5.5 พัฒนาระบบ การบริหารงานบนพื้นฐานดิจิทัล (Digital Platform) และการจัดการงานชลประทานในภาวะวิกฤติ	☒ คงกลยุทธ์ไว้ตามนี้ และมีปรับปรุงบางส่วน เช่น 5.1 การสรรหาคำเนินการตามระเบียบที่เกี่ยวข้องเป็นหลัก ควรนำข้อนี้ออก

55

ทิศทางการดำเนินงาน ประเด็นยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ เป้าประสงค์ ตัวชี้วัด และโครงการสำคัญ
 โปรดทำเครื่องหมาย ☒ ไว้ข้างหน้าชื่อโครงการที่ได้มีการดำเนินการแล้วในระยที่ 1 ด้วยนะครับ
 ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 5: การปรับเปลี่ยนสู่องค์กรอัจฉริยะ (Turnaround to Intelligent Organization)

กลยุทธ์	โครงการสำคัญ (Flagship Projects)	ผู้รับผิดชอบหลัก	ระยะที่ 1	ระยะที่ 2	ระยะที่ 3	ระยะที่ 4
5.1 สรรหาบุคลากรรุ่นใหม่ในการขับเคลื่อนสู่องค์กรอัจฉริยะ	5.1.1 ☒ โครงการปรับปรุงระบบองค์การบริหารจัดการขับเคลื่อนสู่องค์กรอัจฉริยะ 5.1.2 โครงการสรรหาบุคลากรรุ่นใหม่เพื่อรองรับการขับเคลื่อนสู่องค์กรอัจฉริยะ	สบค. สบค.	01 02 03 04 05 06 07 08 09 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31 32 33 34 35 36 37 38 39 40 41 42 43 44 45 46 47 48 49 50 51 52 53 54 55 56 57 58 59 60 61 62 63 64 65 66 67 68 69 70 71 72 73 74 75 76 77 78 79 80			
5.2 พัฒนาระบบบริหารทรัพยากรบุคคลและพัฒนาศักยภาพบุคลากรให้มีความรู้ ทักษะ กรอบแนวคิดและความสามารถ (Smart Worker)	5.2.1 ☒ โครงการปรับปรุงระบบบริหารทรัพยากรบุคคลให้สอดคล้องกับบริบทการเปลี่ยนแปลง 5.2.2 ☒ โครงการเสริมสร้างความรู้ให้กับบุคลากรองค์กร 5.2.3 ☒ โครงการพัฒนาศักยภาพบุคลากรเป็นบุคลากรที่มีความรู้ (Knowledge Worker) 5.2.4 ☒ โครงการพัฒนาศักยภาพบุคลากรเป็นบุคลากรอัจฉริยะ (Intelligent Worker)	สบค. สบค. สบค. สบค.				
5.3 ส่งเสริมระบบการจัดการองค์ความรู้ (Knowledge Management)	5.3.1 โครงการพัฒนาระบบการเก็บรักษาองค์ความรู้ 5.3.2 ☒ โครงการพัฒนาระบบการจัดการองค์ความรู้ (Knowledge Management) 5.3.3 ☒ โครงการวิจัยและพัฒนาองค์ความรู้	สบค. สบค. / สปร. สบค.				

ทิศทางการดำเนินงาน ประเด็นยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ เป้าประสงค์ ตัวชี้วัด และโครงการสำคัญ

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 5: การปรับเปลี่ยนสู่องค์กรอัจฉริยะ (Turnaround to Intelligent Organization)

กลยุทธ์	โครงการสำคัญ (Flagship Projects)	ผู้รับผิดชอบหลัก	รอบที่ 1					รอบที่ 2					รอบที่ 3					รอบที่ 4				
			61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	71	72	73	74	75	76	77	78	79	80
5.4 พัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ การบริหารจัดการ ชลประทาน	5.4.1 ☒ โครงการพัฒนาระบบชลประทานด้วยนวัตกรรมขั้นสูง (เพิ่มโครงการย่อย 1.1 และ 1.2) - กิจกรรม 1: พัฒนาระบบชลประทานอัจฉริยะด้วยนวัตกรรม เช่น เซ็นเซอร์ การวัดน้ำ การปล่อยน้ำให้ดินเพื่อการเกษตร การปล่อยน้ำตามความต้องการของพื้นที่ชลประทานเพื่อลดต้นทุนการชลประทาน หรือโครงการอื่นๆ ที่สอดคล้องกับแผน	กรม.	โครงการพัฒนาระบบชลประทานด้วยนวัตกรรมขั้นสูง																			
	5.4.2 ☒ โครงการพัฒนาระบบการสื่อสารทางไกลหลายช่องทาง (IoT Multi-Platform Communication)	กรม. / ศทอ. กรม. / ศทอ.	โครงการพัฒนาระบบการสื่อสารทางไกลหลายช่องทาง																			
	5.4.3 ☒ โครงการพัฒนาระบบใช้เทคโนโลยีขั้นสูงในการควบคุมระบบชลประทานอัจฉริยะเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงาน	กรม. / ศทอ.	โครงการพัฒนาระบบใช้เทคโนโลยีขั้นสูงในการควบคุมระบบชลประทานอัจฉริยะ																			
	5.4.4 ☒ โครงการพัฒนาระบบใช้เทคโนโลยีขั้นสูงในการควบคุมระบบชลประทานอัจฉริยะเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงาน	กรม. / ศทอ.	โครงการพัฒนาระบบใช้เทคโนโลยีขั้นสูงในการควบคุมระบบชลประทานอัจฉริยะ																			
5.5 พัฒนาระบบการบริหารงานบนพื้นฐานดิจิทัล (Digital Platform) และการจัดการทรัพยากรน้ำอย่างยั่งยืน	5.5.1 ☒ โครงการพัฒนาระบบการบริหารงานบนพื้นฐานดิจิทัล (Digital Organization) – เช่น ระบบ IT (Hardware/Software) พัฒนาระบบงาน Cloud Computing ฐานข้อมูลด้านน้ำและองค์กรจากงานการคิด งานบริหารบุคคล งานการเงิน การวางแผน เป็นต้น	กรม. / ผู้อำนวยการ กรม.	โครงการพัฒนาระบบการบริหารงานบนพื้นฐานดิจิทัล																			
	5.5.2 ☒ โครงการพัฒนา Application เพื่อให้บริการด้านงานด้านงานบนพื้นฐานดิจิทัล (Digital Organization) ได้เป็นอย่างดีมีประสิทธิภาพ – MIS / Big data / AI.	กรม. / ผู้อำนวยการ กรม.	โครงการพัฒนา Application เพื่อให้บริการด้านงานด้านงานบนพื้นฐานดิจิทัล																			
	5.5.3 ☒ โครงการพัฒนาระบบป้องกันและบรรเทาภัยพิบัติ และไซเบอร์ (Data and Cyber Security)	กรม.	โครงการพัฒนาระบบป้องกันและบรรเทาภัยพิบัติ และไซเบอร์																			
	5.5.4 ☒ โครงการพัฒนาระบบการบริหารความเสี่ยง (Risk Management) และการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง (Business Continuity Plan) – BCP / Recovery Plan / Minor Site.	กรม. / ผู้อำนวยการ กรม.	โครงการพัฒนาระบบการบริหารความเสี่ยง และการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง																			
	5.5.5 ☒ โครงการศึกษาการปรับปรุงระบบน้ำชลประทาน และระบบการพัฒนาระบบชลประทาน / ระบบชลประทานอัจฉริยะ	กรม. / ผู้อำนวยการ กรม.	โครงการศึกษาการปรับปรุงระบบน้ำชลประทาน และระบบการพัฒนาระบบชลประทาน																			
โปรดทำเครื่องหมาย ☒ ไว้ข้างหน้าชื่อโครงการที่ได้รับการดำเนินการแล้วในระยะเวลา 1 ด้วยนะครับ																						61.

การทบทวนแนวทางการดำเนินงาน: ยุทธศาสตร์ที่ 5

โครงการที่ต้องดำเนินการต่อ (Continue)

โครงการที่ต้องปรับปรุง (Improve)

โครงการที่ต้องพัฒนาใหม่ (New)

โครงการที่ต้องยกเลิก (Terminate)

โครงการสำคัญที่ประสบผลสำเร็จ: ยุทธศาสตร์ที่ 5

โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	ปัจจัยสำคัญที่ทำให้โครงการประสบผลสำเร็จ
1.โครงการประกวดนวัตกรรมความคิดสร้างสรรค์ แนวคิดคนรุ่นใหม่ โครงการห้องปฏิบัติการนวัตกรรมภาครัฐ	สทศ. /	- กรมมีนโยบายสนับสนุน ส่งเสริมในการสร้างนวัตกรรมไว้อย่างชัดเจน - มีการประสานงานที่ดี และบุคลากรให้ความร่วมมืออย่างดี - มีระบบ IT และระบบข้อมูลที่ดีเชื่อมโยงระบบงานกับหน่วยงานต่างๆ ภายใน และภายนอกกรมชลประทาน ทั่วประเทศ - บุคลากรมีองค์ความรู้
2. โครงการจัดระบบการทำงานบนพื้นฐานดิจิทัล (Digital Organization) – เช่น ระบบ IT (Hardware/Software) พัฒนาการใช้งาน Cloud Computing ฐานข้อมูลด้านน้ำและองค์กร ระบบงาน การพัสดุ งานบริหารบุคคล งานสารบัญ การรายงาน เป็นต้น	ศทส. ทุกสำนัก/กอง	
3.โครงการพัฒนา Application เพื่อให้ผู้ใช้ปฏิบัติงานสามารถทำงานบนพื้นฐานของดิจิทัล (Digital Organization) ได้อย่างมีประสิทธิภาพ – MIS / Big data / GIS	ศทส./ ทุกสำนัก/กอง	

รวบรวมใส่ข้อมูลเท่าที่ได้มาด้วยครับ

อุปสรรค ข้อจำกัดในการขับเคลื่อนแผนงาน: ยุทธศาสตร์ 5

อุปสรรค ข้อจำกัดจากภายในหน่วยงาน	อุปสรรค ข้อจำกัดจากภายนอกหน่วยงาน
ขาดกลไกในการบูรณาการและสนับสนุนด้านการวิจัยและพัฒนา รวมถึงการนำมาตรการเชิงปฏิบัติจริง การพัฒนาเทคโนโลยีที่ทันสมัยไม่ครอบคลุมทุกพื้นที่	ความทันสมัยของเทคโนโลยีที่มีความเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา เทคโนโลยีสารสนเทศกระจายไม่ทั่วถึง ทำให้เป็นอุปสรรคในการใช้งานด้านต่าง ๆ เช่น ระบบโทรศัพท์ อินเทอร์เน็ตความเร็วสูง ฯลฯ

ยุทธศาสตร์กรมชลประทาน 20 ปี ต่อการตอบสนองต่อประเด็นท้าทาย

65

Review

ทบทวนการดำเนินงานที่ผ่านมา

Ideate

ระดมความเห็นเพื่อพัฒนาทิศทาง และแผนงาน

ภาพรวม